

AESOPi

ET

ALIORUM

871

Es6

† IHS	LOYOLA
Est. 56	
Plut. 56	
A. M. D. G.	1

35, 2

Prof.

871
Es.6

AESOPHRYGIS
ET ALIORVM
FABVLAE.

Quorum nomina sequens pagella indicabit.

Elegantissimis Iconibus in gratiam studiosæ
iuentutis illustratæ, pluribusq; auctæ, &
diligentius quam ante hac emendatæ.

Cum Indice locupletissimo.

R8468

VENETIIS.
BIBL. PROF.
STA. M.^a DE VERUELA

FABVLARVM
QVAE IN HOC LIBRO
CONTINENTVR

interpretes, & autores.

Laurentius Valla
Gulielmus Gudanus
Hadrianus Barlandus
Gulielmus Hermannus
Rimicius
Angelus Policianus
Petrus Crinitus
Plinius Secundus Nouocomensis
Aulus Gellius
Laurentius Abstemius, cuius itē accessit
Hecatomythium: hoc est, centum fa-
bularum libellus.

His nuper accesserunt.

Fabulae tredecim ex variis scriptoribus
desumptae,

Et

Gabrie Græci fabellæ tres, & quadra-
ginta ex trimetris Iambis, præter ultimam
ex Scazonte, tetraſtichis cōcluſæ.

AESOPÍ FA-
BVLATORIS
VITA.

E Græca Maximi Planudis
Latina facta.

ERVM humanarū na-
turam persecuti sunt &
ali; & posteris tradide-
runt: Aesopus verò vide-
tur non absq; diuino as-
ſatu cūm moralem disci-
plinam arriſſet, magno
intervallo multos eorum superasse, etenim neq;
desiniendo, neq; ratiocinando, neq; ex historia,
quam ante i; suis erat, in tulit tēpus, admonen-
dos, sed ſaiulis penitus erudiendo, sic audientium
necatur animos, ut pudeat ratione præditos fa-
cere,

A 2 cere,

ere, aut sentire, quæ neq; aues, neq; vulpes: & rursum nō vacare illis, quibus pleraq; bruta tempore frudenter vacasse finguntur: ex quibus aliqua pericula imminencia effugerunt, aliqua maxime utilitatem in opportunitatibus consecuta sunt. Hic igitur, qui vitam suam philosophicæ Reipub. imaginem proposuerat, & operibus magis quam verbis philosophatus, genus quidē traxit ex Ammorio oppido Phrygiæ, cognomento magnæ sed fortuna fuit seruus. Quare & magnopere mihi videtur Platonis illud in Gorgia pulchrè simul & verè dictum: Plerumque enim hæc inquit, contraria inter se sunt, natura simul, ac lex. Nam Aesopi animum natura liberū reddidit: sed hominum lex corpus in seruitutem tradidit. Potuit tamen ne sic quidem animi libertatē corrumpere. Sed quāvis ad res varias, et in diuersa loca transferret corpus, à propria tamen sede illum traducere non potuit. Fuit autem nō solum seruus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum nā acuto capite fuit, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger (vnde et nomen adeptus est, idē enim Aesopus, quod Aethiops) ventrosus, valgius, et incuruus, forasse & Homerici Therstien turpitudine formæ superans. Hoc verò omnium in eo pessimū erat, tardiloquentia, & vox obscura simul, & inarti-

inarticulata. Quæ omnia etiam videntur seruitutem Aesopo parasse. Etenim mirū fuisset, si sic indecēti corpore potuisset seruientiū reria effugere. Sed corpore sane tali, animo verò solertissimo natura exitit, et ad omne cōmentū felicissimus. Possessor igitur ipsius tanquā ad nullum domesticum opus cōmodum, ad fodiendū agrum amisit. Ille verò digressus alacriter operi incūbebat. Profectio verò aliquādo et hero ad agros, vt inspectionem operarum faceret, agricola quidam ficos egregias decerptas dono tulit. Illi verò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi mīnistro (hoc enim erat nomen puero) seruare iussit, vt sibi post balneum apponeret. Cum verò ita euenisset, atq; Aesopus ob quandam necessitatē ingressus esset in domū, occasione capta Agathopus consilium huiusmodi conferuo cuiusdā offert. Impleamur, si placet, ficibus heus tu: & si herus noster has requisierit, nos contra Aesopum testificabimur ambo, quod in domum ingressus sit, ficiusq; clam comederit; & super vero fundamento, videlicet quod domum ingressus sit, multa mendacia struemus, neq; enim quicquā poterit vnus contra duos, præsertim cum sine probationibus ne mutire quidē audeat. Viso verò hoc, ad opus accesserunt, & ficos deuorantes, dicebāt in singulis cum risu, Væ tibi infelix Aesope.

Cum igitur herus redisset à lauacro, & ficus perisset, audiisset autem quod Aesopus eas comedisset. Aesopum cum ira iubet vocari, & vocato ait, Dic mihi, d' execrande, ita me contempsisti, vt in penam ingredereris, & paratas mihi ficus comederes? Ille audiebat quidem, & intelligebat, loqui autem nullo modo poterat ob linguæ tarditatem. Cum iam verberandus esset, & delatores vehementiores instarent, procubens ad heri pedes, vt sustineret se parum, orabat. Cum autem cucurrisset, & tepidam aquam attulisset, eam bibi: & digitis in os demissis, rursum humorem solum reiecit: nondum enim cibum attigerat. Orabat igitur vt idem & accusantes facerent, quod manifestum fieret, quia sua ficus dissipasset. Herus autem ingenium hominis admiratus, sic facere & alios iussit. Illi autem deliberauerant bibere quidem aquam, non tamen demittere in guttur digitos. sed per obliqua maxillarum eos circumferre. Vix dum autem biberant, cum tepida illa aqua, nausea potis inducta, effecit, vt sponte fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos posito & maleficio ministrorum, & calumnia, heras iussit eos nudos flagris cedi. Illi vero cognouerunt manifeste dictum illud: Qui in alterum dolos struit, sibi inscius malum fabricat. Sequenti vero die vero in urbem reueto, Aesopo vero fodiente,

fodiente, quemadmodum iussus fuerat, sacerdos dei Dianæ, sine alij quippiam homines, cum à uia aberrassent Aesopum natum, per Iouem hospitalem obsecrabant hominem, vt quæ in urbem ducceret, viam ostenderet. Ille cum sub umbram arboris viros adduxisset prius, & frugalem apposuisse cenam, inde & dux factus ipsis, in qua querebant viam induxit. Illi autem tum ob hospitalitatem, tum quod dux eorum fuisset, mirum in modum viro deuincti, manus in celum eleuauerunt, et precibus benefactorem remunerati sunt. Aesopus vero reuersus, in somnum lapsus ob assiduum laborem et æstum, iussus est videre Fortunam astantem sibi, & solutionem lingue sermonis, & cursum, & eam, quæ fabularum est, doctrinam largiri. Statim igitur excitatus ait: Pape, vt suauiter dormiui, sed & pulchrum somnium videre visus sum: ecce, expedit loquor, hos, asinus, rastrum. Per Deos intelligo unde mihi bonum accesserit hoc: quoniam enim pius fui in hospites, propitium numen consecutus sum. Ergo benefacere; bona plenum est spe. Sic igitur Aesopus letatus facto, rursum cepit fodere. Sed præfesto agri (Zenas erat ipsi nomen) ad operarios profecto, & horum vnum, quoniam leniter errauerat in opere, virga verberante: Aesopus statim exclamauit. Homo cuius gratia eum

qui nullam iniuriam fecit, sic uerberas? & omnibus temere plagas ingeris quotidie? omnino renuntiabo hac heru. Zenas autem hac ab Aesopo audiens, obstupuit non mediocriter, secumque ait. Quid Aesopus loqui ceperit, nulla mihi utilitas erit: praeuertam igitur ipse, & accusabo eum coram domino, antequam hoc ipsum faciat, & me herus procurratione priuet. His dictis, in urbem reuersus est ad dominum. Ceterum turbatus cum accessisset: Salue inquit heru. Ille vero: Quid perturbatus ades? inquit. Et Zenas, Res quaedam monstruosa in agro contigit. At herus, Nunquid arbor praeter tempus fructum tulit? aut iumentum aliquod praeter naturam genuit? Et ille, Non ita, sed Aesopus qui antea erat mutus, nunc loqui cepit. Ad haec herus, Sic tibi nihil boni fiat hoc existimanti monstrum esse. Ille autem: Sane, inquit, nam quae in me contumeliose dixit, sponte praetereo haec, in te autem & Deos intolerabiliter committatur. His ira percitus herus, Zenas ait, Ecce tibi traditus est Aesopus, uende, dona, quod vis de eo, fac. Cum Zenas autem in potestate sua accepisset Aesopum, quodque in eum haberet imperit, ei renuntiasset ille, Quodcumque visum tibi fuerit, inquit, effice. Accidit autem, cum uir quidam iumenta quereret emere, & propter agrum illum iter faceret, Zenam ro-

gavit.

gavit. Ille, Iumentum, inquit, mihi uendere non licet, sed mancipium masculum: quod si vis emere, adest. Cum uero mercator dixisset ostende sibi seruum, & Zenas Aesopum accersisset, mercator uidens ipsum, & cachinnatus: Vnde tibi, inquit, ad Zenam, hac olla? verum truncus est arboris, an homo? hic nisi vocem haberet, ferme uideretur uter inflatus. Quare mihi iter interrupti si huiusce piaculi gratia? His dictis, iter suum prosequatur. Aesopus uero insecutus ipsum, Mane, inquit. Ille autem conuersus. Abi, inquit, a me sordidissime canis. Aesopus autem, Dic mihi, cuius rei causa huc uenisti? Et mercator, Sceleris, ut aliquid boni emerem: te quod inutilis et marcidus sis, non egeo. Aesopus contra, Eme me, & si qua est fides, multum te iuuare potis sum. Ille, Qua in re a te iuari possem, cum sis odii penitus? Et Aesopus, Nonne adsunt tibi pueruli domi turbulenti, & stentest his praefice me paedagogum: omnino eis pro larua ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zenas, Quanti malum hoc nedis uas? Ille uero, Tribus, inquit, obolis. Mercator autem statim tres obolos soluit, dicens, Nihil expedit, & nihil emi. Quum igitur iter fecissent, ac peruenissent in suam domum, pueruli duo, qui adhuc sub matre erant, Aesopo uiso perturbati exclamauerunt. Aesopus autem statim mercatori inquit, Habes

bes meæ pollicitationis probationem. Ille verò ridens ingressus, inquit, Saluta cōseruos tuos. Ingressum autē, ac sicutanē vidētes illi, Quodnam malū nostro hero, inquit, contigit, ut seruitulum adeo deformē emittis? Sed ut videtur, profasimo domus hūc emit. Non multo verò post et mercator ingressus, apparari res ad iter seruus iussit, quidā postmodū in Asiā profecturus esset. Illi igitur statim vasa distribuēbant. At Aesopus rogabat leuissimum onus sibi concedi tanquā nuper emptio, et nondum ad hęc ministeria exercitato. His autē & si nihil tollere velit, veniam præbentibus ille non oportere dixit omnibus laborantibus se solum inutilem esse. His quod attollere vellet permittentibus, huc & illuc cū circumspexisset, & vasa congregasset diuersa, saccos, & stramenta, & canistros, vnum canistrum panis plenum, quem duo baiulare debebant, sibi imponi iubet. Illi autem ridētes, & nihil esse stultius illi hoc scelesto inquitentes, qui cū paulo antē leuissimum postularat tollere onus, nunc omnium grauisimum elegisset: oportere tamen desiderium eius explere: sublatum canistrū imposituerunt Aesopo. Ille verò humeris onere grauiatis huc & illuc dimonebatur. Hunc videns mercator, admiratus est, & inquit. Aesopus sūm ad laborandum promptus sit, iam suū pretium

riū persoluit, iumentū enim onus sustulit. Cum verò hora prandij diuertissent, Aesopus iussus panes dispensare, seminacium canistrum multis comedentibus fecit. Vnde etiam post prandium. leuiore onere facto alacrius incedebat. Verum vespere quoque illic, quō diuiterant, pane distrubuto, postera die vacuo omnino in humeros sublatō canistro, primus omnium ibat, ut & conseruis, qui hunc animaduertentes præcurrentē, dubium faceret, utrum putridus esset Aesopus, an quis alius: et illi cum cognouissent eum esse, admirarentur, quod denigratus homuncio solertius omnibus fecisset, quoniā qui facile absumeretur panes, sustulisset eum illi stramenta, & reliquā supellectilem baiularent, quæ ea nō sit natura, ut sic absumatur. Mercator itaq; cū esset Ephesī, alia quidam mancipia cum lucro vendidit: remanserunt autem ei tria, Grammaticus, Cator, & Aesopus. Cū verò quidam ex familiaribus ei suasisset, in Samum ut nauigaret, tanquā ibi eum maiore lucro diuenditurus seruulos, persuadet. Cū autem mercator peruenisset in Samū, Grammaticum quidē & Catorē, utriūq; noua veste indutum statuit in foro: sed Aesopū quoniam nulla ex parte poterat ornare (totus enim erat mēdosus) veste ex sacco ei circumposita, mēdū inter utrumq; constituit, ut & vidētes stupe-

rent, dicētes, Vnde hæc abominatio, quæ et alios obsecrat? Aesopus aut quāvis à multis mordere tur, stabat tamen audacter in ipsos intus. Xanthus verò philosophus habitas tunc Sami profectus in forū, & videns duos quidem pueros cum ornatu astantes, medium verò horū Aesopum, admiratus est mercatoris cōmentum: nanq; turpem in medio collocauerat, vt appositione deformis, pulchriores seipsis adolescentuli apparerent. Propius autem astans, percontatus est Cantorē cuius esset. Et is, Cappadox. Tū Xanthus, Quid igitur scis facere? Hic, Oīa. Atq; ad hæc Aesopus risit. Discipuli verò, qui cum Xantho vnā erant, vt viderunt ipsum risisse, et ostendisse dentes, statim aliquod monstrum videre arbitrati sunt. Vno autē dicente, Certè hernia est, dentes habens. Alio verò, Quidnam videns risit? Alio, non risisse, sed riguisse: omnibus autē volentibus cognoscere cur risisset, vnus ipsorū accedens, Aesopo inquit, Cuius rei gratia risisti? Et is, Abscede marina ouis. Illo verò confuso funditus eo sermone, repenteq; secedente, Xanthus inquit mercatori, Quanto precio Cantor? Illo autē mille obolis respondente, ad alterum iuit, immensū autē dīto precio. Atqui & hunc rogante philosopho, cuiusnam foret, & audito Lydum esse, rursusq; rogāte: Quid ergo scis facere? & illo dicēte, Omnia,

nia, iterum risit Aesopus. Ex scholasticis autem quodam dubitante, quidnam hic ad omnes ridet? Alius ei dixit, Si vis & tu marinus hircus vocari, roga. Xanthus autē rursus rogauit mercatorem, Quanto precio Grammaticus? Et illo, Tribus millibus obolorum, respondente agrē tulit Philosophus immensum pretium, & auersus discedebat. Scholasticis autē petentibus, an non placuerint ei seruuli, Ne, inquit, sed decretum est, non emere mancipiū preciosum. Vnus autem ipsorū dixit, Si hæc ita se habent, igitur turpem hunc quin emas, nulla lex vetat: idem enim & hic misterium afferet, & nos precii huius impēdumus, ad hæc Xanthus ait, Ridiculum esset, vos soluisse precii, me autem seruū emisse: alioqui & vxorcula mea mundiciæ studiosa, nō ferret à deforme serulo seruire sibi. At scholastici rursus dixerunt, in prōptu est sentētia, ne pareatur famina, tunc Philosophus, Faciamus prius periculum, an sciat aliquid, ne & precium incassum pereat. Adiens igitur Aesopum: Gaude, inquit. Et ille, Nummam tristabar? Et Xanthus, Salutate, Ille autem, Et ego te. Xanthus vnā cum alijs inexpectato, & prompto responso stupefactus rogauit, Cuius es? Ille, Niger. Et Xanthus, Nō hoc inquam, sed vnde natus sis. Et is, Ex v̄re matris mæ. Nō hoc dico, sed in quo loco natus sis. Et ille,

ille. Nō renūciavit mihi mater mea, utrū in sublimi loco, an in humili. Et Philosophus, Quid verò facere nōsit ille, Nihil. Et Xanthus, Quomodo? Quoniam hi omnia nosse professi sunt, mihi autem reliquerunt nihil. Atque his scolastici vehementer admirati, Per diuinam providentiam, dixerunt, valde bene respondit: nullus enim est homo, qui omnia norit: & propterea scilicet risit. Rursus igitur Xanthus inquit, Vis emam te? Et Aesopus, Me hac in re consultore eges? Prū tibi uideretur melius, aut emere, aut nō, fac: nullus enim quidquam rei facit, hoc in tua positū est voluntate: et si volueris, crumēg ianuiam aperiens, argentum numera. sin vero mī pime, ne cauillare. Rursus igitur scolastici inter se dixerunt, Per deos superauit praeceptorem. Xanthus verò cum dixisset, Si emero te, fugere uoles? Ridens Aesopus ait, Hoc si uoluerō facere, nullo modo reat te consultore, ut & tu paulo ante, me. Et Xanthus, Bene dicis, sed disformis es. Et ille, Mentem inspicere oportetō Philosopho, & non faciem. Tunc mercatorem adiens, Xanthus inquit, Quanti hunc uendis? Et ille, Ut recuperes meas merces, ades quoniam te dignis omnis pueris, deformem hunc eligis: alterū horum eme, hunc autem auctarium accipe. Et Xanthus, Nōn certe, sed hunc. Et mercator Sexaginta

xaginta obolis eme. At scolastici confestim colatos exposuerunt: Xanthus autem possidet. Itaque publicani uenditione cognita, adierant indignantes, quis uendiderit, quis emerit: at cum pederet utrunque se pronuntiare propter uilitatem precii, Aesopus stans in medio exclamauit, Qui uendit, est ego sum, qui emit, hic, qui uendit, ille, si uero ipsi tacuerint, ego igitur liber sum. publicani uero diffusi gaudio, donato Xantho rectigali, abierunt. Aesopus igitur sequibatur in domum euntem Xanthum. Cum meridians autem assus esset, Xanthus inter decambulandum pallium trahendo mingeat. Quod uidens Aesopus, restibus illius apprehensis retro, ad seipsum traxit, atque inquit, Quam celerime me uende, quoniam fugiam. Et Xanthus, Quamobrem? Quoniam inquit, non possum tali seruire hero: si enim tu, qui herus es, & neminem times, tamen relaxationem non praebes naturae, sed eundo mungis: si obtigerit iterum me ad aliquod mitti ministerium, & inter euncum tale quid exigat natura, necesse omnino fuerit uolando cacare. Et Xanthus, Hoc te turbat: uia mala uolens euitare, eundo mingo. Et ille, Quae? Et hic, stā: mihi, caput percussisset sol: pedes uero terrae solum torridum: loci autem acrimonia, olfactum offendisset. Tunc Aesopus, Pade, persexaginta

assisti mihi. Postquam autē domi fuerunt, Xanthus iubens Aesopo manere ante vestibulum, quoniam elegantiusculam esse sibi mulierculam sciebat, neque oportere ilico talem turpitudinem ei ostendi, antequam aliquis ipsi vrbana diceret: ipse ingressus dicit, Domina, non etiā posthac obicies ministerium, quod mihi tuae pedisseque praestant: iam enim & ego puerum tibi emi, in quo videbis pulchritudinem, qualem nunquam vidisti, qui & iam ante vestibulum stat. & ille quidem hec. Pedisseque autem vera existimantes, quae dicta fuerant, inter se non mediocriter contendebant, cuiusnam ipsarum sponsus nuper emptus futurus sit. Xanthi verò vxore intro vocari nouitium iubente mancipium, una ex alijs magis accelerans, & vt arrabonem vocationem arripens, nouitium seruum egressa accersebat. Et illo dicente, Ecce ego adsum: stupefacta, Tu, inquit, es? Et hic, Ne. Et illa, Sine inuidia ne ingrediaris intro, omnes alioqui fugient. Alia tamen egressa, eumque intus ita, Cadatur tua, inquit, facies, & huc ingredi, sed ne appropinques mihi. Ingressus stetit coram domina: quae cum eum vidisset, oculos auertit ad virum, inquiens, Vnde mihi hoc monstrum attulisti? abice ipsum a facie mea. Et ille, Satis tibi domina: ne meum submorde nouitium seruum. Haec autē, & ideris Xanthi

Xanthi me perosus, aliā inducere velle: & forte dum pudet dicere mihi vt tua domo abscedam, canicipitem mihi hunc apportasti, vt eius aegrelatura ministerium, fugiam. Da igitur mihi dotem meam, atque ibo. Ad haec Xantho increpante Aesopum tanquā in itinere vrbana quaedam locutum de mictu inter eundem, nunc verò mulieri nihil dicentem, Aesopus ait, Projice ipsam in barathrum. Et Xanthus, Tace scelus, an nescis me hāc, vt me ipsum, amare? Et Aesopus, Amas mulierculam? Et ille, Admodum quidem, fugitiue. Ad haec Aesopus, pulsato medio pede valde exclamauit, Xanthus philosophus vxorius est. Et versus ad suam dominam ait, Tu o domina velles philosophum misisse tibi seruum iuuenem, bono habitu, vigentem, qui te nudam in balneo spectaret, & tecum luderet in dedecus philosophi? O Euripides, aureum ego tuum inquam os, talia dicens. Multi impetus, fluctuum marinarum, multi fluminum, & ignis calidi status: dura res paupertas, dura et alia infinita: tamen nihil aequē durum, vt mulier mala. Tu verò o domina philosophi vxor a pulchris adolescentulis tibi vt ministretur noli, ne quo pacto corumeliam viro tuo instixeris. Illa haec audies, cum nihil cōtradicare posset. Vnde vir, inquit, pulchritudine hanc uenatus es? sed & loquax putridus hic vir.

AESOPI

detur, & facetus, recōciliabor igitur ei. Tū Xanthus, Aesope, recōciliata est tibi tua hereditas. Et Aesopus ironice loquens. Magna res, inquit, placare mulierem. Et Xanthus. Tace post hac emi enim te ad seruendum, non ad contradicendum. Postera die Xanthus Aesopo sequi iussos, ad horrum quen dam inuit empturus olera. Cum verò olitor fasciculum olerum messuisset, accepit Aesopus. Xantho autem soluturo iam hortulano pecuniam, hortulanus. Sine, inquit, here, vñ problema à te defidero. Et Xanthus. Quidnam? Tum ille, Quid ista, vt quæ à me plantantur olera, quanuis diligenter & fodiantur, & irrigentur, tardius tamen suscipiunt incrementum: quibus verò spontanea è terra pullulatio, et si nulla cura adhibetur, ijs tamen celerior germinatio? Xanthus igitur (licet Philosophi quæstio foret) cum nihil aliud scires dicere. A diuina prudētia et hoc inter cætera gubernari inquit. Aesopus verò (aderat enim) risit. Ad quæ Philosophus. Rides ne, an derides? Et Aesopus. Derideo, inquit, sed non te, verum qui te docuit. Quæ enim à diuina prouidentia sunt, hæc à sapientibus viris solutionem sortiuntur: opone itaque me, & ego solui problema. Interim itaq; Xanthus conuersus inquit olitori. Minime omnium decens est à amico, me, qui in tantis auditorijs disceptauerim, nunc in horto soluere philosophatas

VITAE

10

philosophatas: puero autem huic meo, qui consequentia multorum callet, si proposueris, solutionem consequeris quæstus. Et olitor. Hic turpis literas nominatò infelicitatem, sed narra dè optime, si quæstus declarationem nosci. Et Aesopus. Mulier, inquit, cum ad secundas nuptias inuēit, liberos ex priore viro susceptis, si virum quoq; inuenerit filios ex priore vxore genuisse, quos ipsa filios adduxit, horum mater est: quos inuenit penes virum, horum est nouerca, multū igitur in vtriusq; ostēdis differentiā: nam quos ex se genuit amanter, & accuratè nutrire perseuerat, alienos verò partus edit, et inuidia reus, illorū cibos diminiēs, suis addit filiis. Illos, n. natura quasi proprios amat: odio autē habet, qui viri sunt, quasi alienos. Eodē modo & terra, corio quæ ipsa ex se genuit, mater est: quæ autem tu plantas, horum est nouerca: huius rei gratia, quæ sua sunt, vt legitima magis nutrit, ac fouet: à te autem plantatis vs spuris non tantū alimētū tribuit. His delectatus olitor. Credideris mihi, inquit, quod me gratis sollicitudine hac garrulitate leuatis. Abi gratis se reus olera, & quoties tibi his opus est, tanquam in proprium hortum vadens, accipe. Post dies aliquot rursus in balneum proficiscitur Xanthus. Quibusdam autem amicis ibi inuentis, ad Aesopum loquitur, ut in domum currat, & lentem in

B 2 illam

illam iniecit coquat. Ille abiens, granum unum lentis in olla iactum coquit. Xanthus ergo una cum amicis lotus vocavit hos copransuros, praesatus tamen et quod tenuis esset futura caena, ut potè ex lente, quodque non oportet varietate ferculorum amicis indicare, sed probare voluntatem. His vero profectis, et in domum ingressis. Xanthus inquit. Da nobis à balneo libere. Aesope: ille vero ex deflexu balnei accipiente et tradente. Xanthus factore repletus: Hem quid hoc, inquit, Aesope? Et ille, A balneo, ut iussisti. Xanthus autem praesentia amicorum iram compercente, et peluim sibi apponi iubente. Aesopus pelui apposita stabat. Tunc et Xanthus. Non lauas: Tum ille. Iussum est mihi ea facere, quae iusseris; tu nunc non dixisti. Inijce aquam in peluim, et laua pedes meos, et pone soleas, et quaecumque deinceps. Ad haec igitur amicis Xanthus ait. Num enim servum emi? nullo modo, sed magistrum. Discumbentibus itaque ipsis, et Xantho Aesopum rogante, an cocta sit lens, cocti acceptum ille lentis granum tradidit. Xanthus accipiens, ac rarus gratia facienda periculum coctionis lentem accepisse, digitis conterens ait. Bene cocta est, affer. Illo solum aqua vacuantes in scutellas, et apponente Xanthus. Vbi est lens? inquit. Et is Accipisti ipsam. Et Xanthus. Num granum coxisti?

Tum

Tum Aesopus. Maxime, lentem enim singularem dixisti, non lentem, quod pluratiue dicitur. Xanthus ergo prorsus consilij inops. Vri socij, ait, hic ad insaniam me rediget. Deinde conuersus ad Aesopum ait. Sed ne videar improbe serue amicis iniurius, abiens eme pedes porcinos quatuor, et perceleriter coctos appone. Festinus hoc peragit: ac dum pedes coquerentur. Xanthus iure volens verberare Aesopum, cum esset in re aliqua ad usum occupatus, unum ex pedibus ex olla clanculum auferens occulit. Paulo post autem et Aesopus veniens, et ollam perferens, ut tres solos pedes vidit, cognovit insidias sibi aliquas factas: et accurrens in stabulum, saginati porci unum ex quatuor cultro amputans, et pillis nudans in ollam iecit, ac coxis cum ceteris. Xanthus vero veritus ne Aesopus subreptum pedem non inueniens, fugeret: rursus in olla ipsum iniecit. Aesopus autem in patinam pedes euacuant, ac quinque his apparentibus. Xanthus, Quid hoc, inquit, Aesope? quomodo quinque? Et ille. Duo porci quot habent pedes? Et Xanthus, Octo. Tum Aesopus. Sunt ergo hic quinque, et saginatus porcus inferius tripes pascitur. Xanthus admodum moleste ferens, amicis, inquit, Nonne Paulo ante dixi, quod celerrime hic me ad insaniam rediget? Et Aesopus. Here, nosti id quod ex ad-

AESOPI

ditione & subductione in quantitatem secundum rationalem summam colligitur non esse errorem. Xanthus igitur nullam causam honestam inueniens verberandi Aesopum, quieuit. Postridie autem ex scholasticis quidam sumptuosam apparatus cenam, cum alijs discipulis et Xanthum inuitauit. Cenantibus igitur Xanthus partes ex appostitis accepit electas, & Aesopo pondè stanti dedit. Abi inquit ei, beneuoleq; mea hæc trade. Ille verò decedens secum cogitabat. Nunc occasio est vlcisci meam dominam, propterea quòd me, cum nouitius veni, canillata est: videbis igitur an hero meo bene velit. Profectus itaque in domum, sedis in vestibulo: & hera accitata sportulam partium coram ipsa posuit, ac inquit. Hera, hæc omnia herus misit, non tibi, sed beneuole. Cumq; canem vocasset, atque dixisset. Veni Lycæna, comedet tibi enim herus hæc insit dari: particulatim cani omnia proiecit. At post hoc ad herum regressus, & rogatus an beneuole dederis omnia. Omnia, inquit, & coram me omnia comedit. Illo verò iterum rogâte. Et quidnã edens ait? Et is. Mihi quidem nihil quidquã dixit, sed secum tibi gratias habebas. Vxor tamen Xanthi eã rem calamitosam esse arbitrata nempe accusata, quòd vel caniculæ beneuolentia in virum cederet, ac subdès sese non amplius in posterum

VITA.

12

sterum cohabitaturam cum eo, ingressa cubiculū plorabat. Potu autem procedente, & questionibus alternis propositis, ac vno ex ipsis ambigere, quando futura esset ingens inter homines turbatio. Aesopus pondè stans, ait. Cùm resurrexerint mortui, repentes quæ possederint. Et scolastici videntes, dixerunt. Ingeniosus est nouitius hic. Alio verò rursus proponente, quamobrem omnis ad eadem tracta, non exclamet, sus autè quàm maxime vociferetur. Aesopus rursus ait, Quoniam omnis assueta mulgeri, aut etiam velleris onus depondere, tacite sequitur, ideo etiam pedibus arrepta, & ferrū videns, nihil graue suspicatur, sed illa vsitata & solita videtur passura, sed sus, ut quæ neque mulgetur, neque tondetur, neque monit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantis vsui esse, merito vociferat. His sic dictis, discipuli rursus laudauerunt ipsum versi in risum. Finito conuiuium, & Xantho in domum reuerso, & uxorem pro more aggresso alloqui, illa ipsum auersata, inquit. Ne mihi propinquus sis da mihi dotem meam, & atibo, non enim transferim tecum posthac, tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. Et Xanthus stupefactus ait, Omnino mali mihi aliquid rursus attulit. Aesopus, Et uxori inquit, Domina, num me potu, tu ebria ex? cui partes misisti nonne tibi? Nō per

AESOPUS

Tonem, mihi quidem minime, inquit illa, sed cani.
Xanthus Aesopo accito inquit, Cui dedisti
partes? Et ille, Beneuolae tuae. Et vxori Xanthus,
Nihil accepisti? Et illa, Nihil. Et Aesopus, Cui
enim iussisti, here, partes dari? Et ille, Beneuolae
meae. Et Aesopus cane vocata, Haec tibi, inquit,
bene vult, nam mulier etsi bene velle dicatur, ta-
men minima quaq; recula offensa contradicit,
conuertiatur, abijt, canem tamen verberato, expel-
lito, non tamen discedet, sed oblita omni, statim
benigne blanditur & cum gratia hero. Oporte-
bat igitur dicere, here, Vxori has partes ferto, et
non, beneuolae. Et Xanthus. Vides domina non
meam esse culpam, sed eius qui tulit? tolera ita-
que, nec deerit mihi occasio, qua eum verberem.
Illa vero nō credere, verum clam ad suos paren-
tes regressa. Aesopus inquit. Non recte dixi, o
here, cane tibi magis bene velle, quam meum he-
ram? Diebus autē aliquot praeeritis, & vxore
irreconciliata manente, & Xantho affines quos-
dam ad ipsam, vt reuertetur domū mittente:
illa, cum cedere nollet, ac proinde Xanthus in
moxore esset. Aesopus adiens eum, inquit. Ne te
afflictes here: ego enim eam cras venire sponte
& citissime faciam ad te. Et accepta pecunia
Aesopus in forum iuit: ac emptis anseribus, &
gallinis, & alijs quibusdā ad conuiuium idoneis,
ambu-

VITA. 13

ambulant, domos circuibat: transibat igitur &
ante domū parentū hanc suā, ignorare simulans
illorū esse, & in ea heri manere. Cumq; in quen-
dam ex domo illa incidisset, rogabat, an aliquid
ad nuptias vile domesticū possent sibi vendere.
Ille autē rogat. Cui est opus hīs? Xantho, in-
quit: Philosophor: cras enim vxori copulandus est.
Eo verō ascendente, & vxori Xanthi haec, vt au-
diuit, renunciant, illa cursim, & prope ad
Xanthū ilico pergit, contra ipsum clamat, dicens
inter alia & haec. Non me viuente, o Xanthi, al-
teri vxori coniungi poteris. Sicq; mansit in domo
per Aesopum, quemadmodum propter illum di-
scesserat. Rursus post dies aliquot inuitans Xan-
thus discipulos ad prandium. Aesopo inquit:
I, eme optimum quodq; & praesantissimum.
Ille inter eundū secum dicebat. Ego docebo herū
nō stulta mādare. Cum linguas igitur solū suil-
las emisisset, & apparasset discumbentibus, linguā
assatā singulis cum salsamēto apposuit. Discipu-
lis laudantibus, vt philosophicum primitū ferculū,
propter linguae ad locutionē ministerium, rursus
elixas Aesopus linguas apposuit: atq; iterū etiā
ferculo alio, atq; alio petio, ille nihil aliud quā
linguas proponebat. Discipuli autē eodem subin-
de cibo repetito indignati. Quousque linguas?
inquiunt. Quippe nos per diem linguas edendo,
nostras

nostras doluimus. Xanthus inquit iratus. Nihil aliud tibi est Aesop? Et is. Non certe. Tum ille. Nonne mandavi tibi sordidissime homule, optimum quodq; & praestantissimum obsonari? Et Aesopus. Multas habeo tibi gratias, quod me philosophis praesentibus increpaueris. Quid igitur fuerit lingua melius & praestantius in uita a te in me doctrina, & philosophia per ipsam monstratur ac traditur: per ipsam dationes acceptiones, foras, salutationes, benedictiones, musa omnis: per ipsam celebrantur nuptiae, ciuitates eriguntur, homines seruantur. Et, ut breuiter dicam, per ipsam tota uita nostra consistit: nihil ergo lingua melius. Ob haec discipuli Aesopum recte loqui dicentes, aberrasse uero magistrum, abiecti singuli i domum. Postridie rursus accusantibus ipsis Xanthum, ille respondebat, non secundum uoluntatem suam haec facta fuisse, sed inutilis serui nequitia: hodie autem permutabit cenam, & ipse praesentibus uobis cum eo colloquar. Ac uocato eo, missimum quodq; & pessimum obsonari iubet, quod discipuli secum forent canaturi. Ille autem nihil mutatus, rursus linguas emit & apparatus discumbentibus apposit. Hi inter se submurmurant, Porcina rursus lingua. Et mox iterum linguas apposit. Et ualde iterum, atq; iterum. Xanthus autem iniqua animo ferens. Quid

hoc,

hoc, inquit, Aesope? num rursus mandavi tibi, optimum, quodq; & praestantissimum obsonari? ac non potius uilissimum quodq; & pessimum? Ille autem. Et quid unquam peius lingua? nonne heres nonne urbes per ipsam corrumpunt? non homines per ipsam interficiuntur? non mendacia omnia, & maledicta, & periuria per ipsam perficiuntur? non nuptiae, & principatus, & regna per ipsam enertuntur? non, ut summatim dicam, uita omnis per ipsam infinitorum errorum referta est? Haec Aesopo dicente quidam ex una discumbentibus Xantho, inquit. Hic, nisi ualde te ipsum muneris, non dubia erit insanie causa tibi: qualis enim forma talis & anima. Et Aesopus ad eam. Tu mihi uideris, o homo, prauus quidam, & curiosus esse, herum irritans contra seruum. Xanthus autem ad haec, causam cupiens uerberandi hominem. Fugitiue, inquit, quoniam curiosum dixisti amicum, ostende mihi inciriosum hominem adductum. Egredissus igitur postridie in plateam Aesopus, eos, qui praeteribant, circumspectans, uidet quendam in loco quodam diu sedentem, quem iudicans secum otiosum & simplicem esse, accedens inquit. Herus te inuitat secum pransurum. Rusticus ille nihil sciscitatus, neq; quis esset a quo inuitaretur ingressus est in domum: & cum ipsis calceis, non erant uiles, discubuit. Rogante autem Xantho.

Quid

AESOPUS

Quid hic? Aesopus ait, Incuriosus homo. Et Xanthus uxori in aure dicit ut sibi obsequeretur, & quod ipse inuenerit faceret, ut plagas Aesopo honesta ratione inferret. Deinde coram omnibus inquit. Domina aqua in peluim injice, & pedes hospitis lava. Cogitabat, n. secus omnino hospitē recusaturum. Aesopus uero, quod ille curiosus esset, uerberibus esse sum iri. Illa igitur iacta aqua in peluim,ibat pedes hospitis lotura. At ille cognoscens hanc esse domum dominā, secus loquebatur. Honorare me omnino nult, atque huius res gratia suis manibus pedes meos uult lauare, cum ancillis queat hoc mandare. Extēso igitur pedibus. Lana, inquit, hera: ut lotus discubuit. Xantho autē iubente uinum hospiti dari quod biberet, rursus ille considerabat secus ipsos ante oportere bibere: sed quia sic ipsis uisum est, non opus mihi hac inquirere. Accipiens igitur bibis. Prudentibus uero, & ferculo quodam hospiti apposito, atque illo suauiter comedente. Xanthus coctus, quod male hoc contuisset, criminabatur, atque etiā nudum uerberibus afficiebat. Rusticus autē secum dicebat. Ferculum quidē optime coctum est, & nihil ei deest, quo minus rectē paratum sit: si autē absque causa nult suū seruū flagellare paterfamilias, quid ad me? Xantho autē agre ferēte, neque incundus affecto, quoniam nihil hospes curiose inquirebat, tādē placens allat a sum.

VITAE

15

sunt. Hospes uero tāquā nunquā placens gustasset conuolens, & accipiens, ipsas ut panes comederat. Xanthus autē pissore accusauit, dixitque ei. Curnā d' execrande, absque melle, ac pipere placens preparasti? Ille inquit. Si cruda est, d' here, placens, me uerbera: si uero non, ut oportebat, preparata est, non me, sed herā accusa. Et Xanthus Si a mea hoc factum est uxore, uiuā ipsam nunc comburam. Atque iterum uxori innuit, ut si bi obsequeretur propter Aesopū. Cum igitur iussisset sarmeta in medium asserri, pyrā succedit, & arrepta uxorē prope pyrā egit, ita ut crederetur ipsam in ignem esse immisurus: differebat autem aliquo modo, & circumspeciebat rusticum, si quo modo assurgens, a tali audacia prohibere ipsum aggrediretur. Sed is secum rursus considerabat. Cum nulla adsit causa, quidnam sic irascitur? Deinde inquit. O paterfamilias, si hoc iudicas oportere fieri, expecta me parumper, dum digressus abducam & ipse meam ex agro uxorem, ut ambas simul comburas. Hec a uiro Xanthus audiens, & huius sinceritatem, ac generositatem admiratus. Aesopo inquit. Ecce uere homo incuriosus, habes accepta praemia uictoriae d' Aesope: satis est tibi, de cetero, dein uero libertatem tuam assequeris. Postridie autē Xanthus iussit Aesopo in balneas ire, & seruari, annua

na adesset turba, uelle enim lauare. Abuenit autem praeior occurrens, & Xanthi ipsum esse cognoscens, interrogauit quoniam iret. Quod cum se is negasset scire: existimans Praetor interrogationem suam floccipendi, in carcerem ipsum abduci iubet. Iam igitur abduceretur Aesopus, clamauit. Pides dō Praetor quemadmodum recte responderim? quae enim nō expectaui, & occurri tibi, & in carcerem trahor. Tū Praetor stupefactus responsi promptitudine, finit abire. Aesopus autem profectus in balneas, multā turbā in ipsis intuius est: sed & lapidē uidet in medio ingressu positū, in quē singuli ingrediētes, & egrediētes offendebar: hunc autē unus quispiā ingrediens ut lauaretur, sublatum trāsposuit. Reuersus igitur ad herū. Si uis, inquit, here, lauare, unum hominem in balneis uidi. Xanthus profectus, ac multitudinē lauantiū uidens dixit. Quid hoc, dō Aesope? nonne unū hominem dixisti te uidisse? Aesopus: Certē, inquit: nam lapidē illū (manu ostēdes) ante ingressum positū reperi, in quē ingrediētes oēs & exeuntes offendebar: unus uero quidā antequā illideret, eleuatiū transposuit. Illū igitur unū hominem dixi uidisse: pluri faciens quā alios. Tum Xanthus. Nihil apud Aesopū tardū est ad responsionē. Cū aliquādo Xanthus ex latrina rediret, interrogauit Aesopū, quid ita homines post cacationē nen-

tris

tris excrementa aspiciunt? Ille ait, Antiquis tēporibus uir quidā delicatius uiuens multo tēpore prae delitiis in latrina sedebat, ut & sua illic immorās cacauerit praecordia. Ex illo tēpore igitur timentes ceteri homines, uentris inspiciūs sordes ne quo modo & ipsi hoc patiātur. Sed tu here, ne time: nō. n. sunt tibi praecordia. Dic autē quodā celebrato cōuiuio. Xanthus cū alijs philosophis discūbebat, & potus iā inualescēte, crebrae quaestiones inter hos uersabantur, atq; Xantho incipientē turbari Aesopus adstans ait. Here. Bacchus tria possidet tēperamenta, primū uoluptatis, secūdū ebrietatis, tertiuū contumeliae. Vos igitur potiā & letati, quae reliqua sunt, emittite. Tū Xanthus iā ebrius, ait. Tace, inferis cāsule. Et Aesopus. Igitur & in infernū distrahere. Ex discipulis autē quidā subebrum iā. Xanthus uidēs, & ut uniuersum dicā, remuletum. O praceptor, inquit, potest ne homo aliquis ebibere mare? Et ille. Admodū quidē, ego. n. ipse hoc ebibā. Discipulus. Ac si nō poteris, quā nā tibi multū aīrrogabo? Tum Xanthus. Domū meā depono totā. Atq; interim depositis anulīs pasta firmauerunt, tum discesserunt. Postridie diluculo excitato Xanthos, ac faciē lauāte, anulīs inter lauandū non uidit. Aesopū de eo interrogat. Ille nescio inquit, quidā factū fuerit, sed unū scio tantū, quod a domo decideris

ÆS O P I

qua. Tū Xāthus. Quāobrem? Aesopus. Quoniam he-
ri ebrius pepigisti mare ebibere, atque in pactis
deposuisti & anulū. Et is Tum quō maius fide
opus potero? uerū te nunc rogo, si qua cognitio, si
qua prudētia, si qua experientia, praesto sis, ac opē
porrige, ut nuncā, aut pacta dissoluam. Aesopus
ait. Vincere quidem haud licet, sed ut soluas pa-
cta, efficiā. Cū hodie rursus in unū conueneritis,
nullo modo uidearis timere, uerū quā pactus es
ebrius, eadē sobrius quoq; die. Inbe itaq; stramē
ta, & mensam in litore poni, & pueros paratos
cū poculis porrigere tibi marinā aquā. Cum autē
oēm uideris turbā cōcurrisse ad spectaculū, ipse
discumbēs iube ex mari impleri poculū: atq; hoc
accepto omnibus audientibus, dic pactis praefecto.
Quenā apud nos fœdera iniunimus? Atq; his re-
spōdebit tibi, q; pepigeris mare ebibere. Cōuersus
igitur tu ad oēs, sic dicito. Viri Samij, seiris &
uos penitus quāplurimos fluuios prorumpere in
mare, ego autē pepigi mare soluto ebibere, non etiā
exeuirā in ipsum flumina, hic itaque scholasti-
cus prius coarceat flumina oīa, deinde statim ma-
re solum ebibā. Xanthus autē futurā ex hoc pa-
cti solutionē cognoscens, uehementer letatus est.
Populus igitur ad litus confluit ad spectaculum
eius, quod faciendū erat: cumq; Xāthus quā elo-
quus finiat ab Aesopo, fecisset, ac dixisset. Samij

admirati, acclamauerunt, ac ipsum laudauerunt;
Scholasticus autē. Xanthi pedibus obuolutus, &
uictum se cōstitebatur, & pacta rogabas dissolui:
quod & fecit Xāthus exorante populo. Praefectis
aut ipsi in domū Aesopus audies Xāthū, inq;,
Per omne uitā tibi grauitatus sum, nōne di-
gnus sum dē here cōsequi libertatē? At Xāthos
obiurgāto ipsum, repulsi, dicēs. An nolo ipse hoc
facere? sed exi ante vestibulum, & specularē: &
si uideris duas cornices, renuncia mihi: bonum
enim augurium hoc, q; si unam uideas, hoc ma-
lum. Accedēs igitur Aesopus, cū duas sortē ita
cornices super quadā uidisset arbore sedētes, ac-
cedens Xātho renuncianit. Exeuente autē Xātho,
altera harum auolauit: & Xanthus alterā solā
uidens ait. Nōne dixisti mihi, execranda, duas
uidisse te? Et is, Ita, sed altera auolauit. Tum
Xanthus. Deerat tibi fugitiue me ut deluderēs?
Iubet igitur eum denudatum verberari. At dum
Aesopus verberabatur, praefectus quidā inuita-
uit ad cenā Xāthum, Aesopo inter verbera ex-
clamante. Hei mihi misero: ego. n. qui duas uidi
cornices, verberor: tu uero, qui unā tantū, in con-
uiuū abis, uaniū itaq; fuit auguriū. Tum Xan-
thus solerciam eius admiratus, cessare iubet ver-
bera. Nō multis autē post diebus philosophos &
rhetores cū inuisset Xāthus, iussit Aesopo ante
vesti-

resibulum stare, & nullum indoctum ingredi
finere, sed doctos solos. Hora autem prandij clau-
so resibulo, Aesopus intus sedebat. Ex inuitatis
autem quodam profecto, & ianuam pulsante,
Aesopus intus ait, Quid mouet canis ille putas
canis vocari, iratus discessit: sic ergo unusquisque
ueniens reuertebatur iratus, putans iniuria affi-
ci, Aesopo eadem omnes interrogante. Cum au-
tem unus ex ipsis ostium pulsasset, interrogatus
quid moueret canis, respondit, Candam & au-
res. Aesopus ipsum recte indicans respondisse,
aperta ianuam ad herum duxit, ac inquit, Nullus
philosophus ad conuiuium tuum venit o here, præ-
ter hunc solum. Xanthus igitur valde tristatus
est, deceptum se existimans ab inuitatis. Postri-
die cum venissent inuitati ad literarium ludum,
accusabant Xanthum, dicentes, Vt videris o præ-
ceptor, cupiebas quidem ipse contemnere nos:
sed veritus, putridum in resibulo constituisse
Aesopum, ut nos iniuria afficeret, & canes voca-
ret. Et Xanthus, Insomnium ne id est, an vera
res? Tum illi, Nisi stertimus, vera res. Confe-
ssim accessit Aesopus, & rogatus cum ira,
cuius rei gratia amicos ignominiose enolitus
esset, ait, Non in mihi here mandasti, ne quem
rulgarem ac indoctum hominem permitterem in-
tuum conuenire conuiuium, sed solos doctos?

Tum

Tum Xanthus, Et quales hi, nonne docti? Et
Aesopus, Nullo pacto: ipsis etiam pulsantibus
ianuam, & me intus rogante quidnam moue-
ret canis, nullius eorum intellexit sermonem.
Ego igitur cum indocti omnes viderentur, nullum
ipsorum introduxi nisi hunc, qui docte respondit
mihi. Sic igitur cum Aesopus respondisset, recte
omnes dicere ipsum confirmarunt. At post dies
rursus aliquot Xanthus sequente Aesopo, ad mo-
nimenta accessit, & quæ in arcis erant epigram-
mata legens se ipsum delocubabat. At Aesopo in
quodam ex ipsis insculptas literas has vidente,
Aesopus ostenditque Xantho, atque rogan-
te, an hæc nonisset diligenter ille scrutatus, non
potis fuit harum inuenire declarationem, ac fassus
est dubitare omnino. Tum Aesopus, Si per hanc
columulam, o here, thesaurum ostendam tibi, qua-
re me remunerabis? Et is: Confide, accipies
enim libertatem tuam, atque dimidium auri.
Tunc Aesopus disans a cippo passus quatuor,
& fodiens, accepit thesaurum, & tulit hero, di-
cens, Da mihi promissum, cuius gratia inueni-
sti thesaurum. Et Xanthus, Non, si ego sa-
piam, nisi & sensum literarum mihi dixeris:
nam scire hoc multo re inuenta mihi pretiosius.
Et Aesopus, Qui thesaurum infodit hic, re-
vir crudelius literas insculpsit has, quæ & in-
quunt,

AESOPI

quint, α, ἀποβαῖς, recedens, β, βήματα, pas-
sus, δ, δέσσω, quatuor, ο, οφείας, fodiens,
ε, εὐφρατος, inuenies, θ, θησαυρόν, Theaurum,
χ, χρυσίου, auri. Xanthus autem, Quia ita so-
ci, ε, & astutus, non accipies tuam libertatem.
Et Aesopus, Renunciabo dando aurum, ὁ domi-
nes, regi, β, γ, γυναικῶν, illi enim reconditum est.
Et Xanthus, Vnde hoc nosti? Et ille, Ex lteris:
hoc enim inquit α, ἀπόδος, redde, β, βασι-
λεῖ, regi, δ, δονούτω, D onysto, ο, ὅς, quem, ε,
εὐφρατος, inuenisti, θ, θησαυρόν, Theaurum, χ, χρυ-
σίου, auri. Xanthus audiens regis esse aurum,
Aesope ait, Accepit dimidio lucrigrac. Et il-
le, Non tu mihi nunc hoc praeber, sed qui aurum
hic infodit, ac quemadmodum, audi, hoc enim di-
cunt literae, α, εἰ δὲ οὐ μὲν, accipientes, β, βασι-
λεῖς, videntes, δ, δέσσω, dimidite, ο, ὅς,
quem, ε, εὐφρατος, inuenisti, θ, θησαυρόν, Theau-
rum, χ, χρυσίου, auri. At Xanthus, Venias,
inquit, in domum, et & Theaurū diuidamus,
& tu libertatem accipias. Profectus ergo, Xan-
thus timens Aesopi loquacitatem, in carcerem
ipsum iussit injci. Cum abduceretur Aesopus,
sic inquit, Huiusmodi sunt promissa Philosopho-
rum: non solum enim non accipio meam liberta-
tem, sed & in carcerem iubes injci me. Xanthus
igitur iussit ipsum solui, & ait ei, Nimirū rectē
inquis,

VIT A.

19

inquis, et parva libertate, vehementer sis contra
me accusator. Tum Aesopus dixit, Quodcumq;
mihi potes facere, fac malū: omni no vel inuitus
lilerabis me. Ea verō tempore huiusmodi res
Sami obligit. Cum publicē festū cebraretur, re-
pentē aquila deuolans, & publicū rapiens annu-
lum, in serui sinum demisit. Itaq; Sami perter-
riti, cum ob hoc prodigiū incidissent in multum
maiorē, in unum coacti, ceperunt rogare Xan-
thum, quod primus ciuū esset, & Philosophus,
et sibi iudiciū prodigij manifestaret. At ille em-
nino ambicens, tempus petijt. Profectus igitur
domū, tristis erat admodū, & solitudinibus im-
mersus, et qui nihil iudicare posset. Aesopus ve-
rō, maiore Xanthi cognito, audies ait, Qua cau-
sa, ὦ here, sic persueras tristis? Mihi cōmiste,
vale dicto maiori. Cras in forum profectus die
Samij, Ego neq; prodigia soluere didici, neq; au-
gurari: sed puer mihi est militariū rerū peritus,
ipse vobis quaesitum soluet. Et si ipse consecutus
fuero solutionem, here, tu gloria reportabis, tali
utens seruo: sin minus fuero cōsecutus, mihi soli
erit dedecus. Persuasus igitur Xanthus, postero
die in theatrum profectus, & astans in mediū,
iuxta monita Aesopi concionatus est h, qui con-
uenerāt. Illi verō statim rogabāt Aesopū acciri.
Qui cum venisset, staretq; in medio, Samij facie
C 3 ipsius

ipſius cōſiderata, deridentes clamabant, Hæc fa-
cies prodigium ſoluet? ex deformi hoc quid in quā
boni audiemus? Ita ridere cœperunt. At Aefo-
pus extenſa manus ſilentio petito: inquit, Viri
Sami: quid faciem meā cauillamini? non faciē:
ſed animum reſpicere oportet: ſæpe enim in turpi
forma bonū animum natura impoſuit. An vos
exteriorē teſtarum formā cōſideratis: ac non po-
tius interiorē vini guſtum? Hæc ab Aefopo cum
audiſſent omnes, dixerunt: Aefope ſi quid potes,
dic ciuitati. Ille igitur audacter ait: Viri Sa-
mi: quoniā fortuna: quæ cōtentionis ſtudioſa eſt
gloriæ certamen propoſuit domino. & ſeruo: ſi
ſeruus inferior videatur domino: verberibus cœ-
ſus abibit: ſi autē preſtantior: nihilominus &
ſic uerberibus lacerabitur. Si uos per meā libera-
tem loquendi mihi fiducia induſeritis: ego nunc
vobis intrepide quaſitum narrabo. Tunc populus
vno ore clamabat ad Xanthum: Libertate dona
Aefopo: obtempera Samijs: largire libertatem
eius ciuitati. At Xantho non annuenti: Prætor
ait Xantho: Si tibi non placet auſcultare populo:
ego hac hora Aefopum libertate donabo: & tunc
tibi equalis fuerit. Tunc igitur Xanthus neceſſa-
riō libertatē reddidit: & præco clamauit: Xan-
thus philoſophus liberū Samijs largitur Aefo-
pum atq; interim finē ſermo Aefopi accepit di-
centis

centis Xantho: vel inuitus me libertate donabis.
Aefopus itaq; libertatē conſecutus: ſtans in me-
dio: ait: Viri Sami: aquila vt ſciitis: regina auſit
eſt. Quoniā autē imperatorii annaliū hæc raptū
deſiſt in ſerui ſinum: hoc ſignificare vult quæ-
dam ex iſs: qui nunc ſunt: regem: velle ueſtram
libertatem in ſeruitutem redigere, atque ſan-
ctitas leges irritas facere. Hiſ auditis Sami mor-
ore repleti ſunt. Sed non multo poſt tempore
& literæ à Craſo Lydorum rege venerunt ad
Samios: iulentes eis ut in poſterum tributa ſibi
penderent: ſi minus obtemperaffent: ut ad pu-
gnam ſe pararent. Conſultabant igitur vni-
uerſi. Timuerunt enim ſubditi fieri Craſo: con-
ducibile tamen eſſe & Aefopum conſulere. Es
ille conſultus: ait: Cum principes ueſtri ſenten-
tiam dixerint de tributo dando obtemperandum
eſſe regi: conſilium iam minimè: ſed narratio-
nem vobis aſſeram: & ſciētis quid conducat.
Fortuna duas vias oſtendit in uitā: alterā liber-
tatis: cuius principium accēſſu difficile: ſed finis
planus: alteram ſeruitutis: cuius principium fa-
cile: & accēſſibile: finis autem laborioſus. Hiſ
auditis: Sami exclamauerunt: Nos cum ſimus
liberi: ſerui eſſe gratis nolumus: & oratorem in-
ſecta pace remiſerunt. Hiſ ergo cognitis: Craſus
decreuit bellum in Samios mouere. Sed lega-

AESOPUS

rus retulit. Non poteris Samios debellare, quando est apud eos Aesopus, & consilia suggerit. Potes autem magis, ait, o rex, legatis missis, petere ab ipsis Aesopum, pollicitus eis & gratias alias relaturum, & remissionem inssorum tribuaturum: tunc forte poteris eos superare. Crasius his persuasus, legato misso dedi sibi petebat Aesopum. Samii autem hunc tradere decreuerunt. Quo cognito, Aesopus in media concione stetit, ac inquit, Viri Samii, & ego permulti facio ad regis pedes proficisci: volo autem vobis fabulam dicere. Quo tempore animalia inter se loquebantur, lupi bellum ouibus intulerunt. Vna vero cum ouibus canibus praeliatis ac lupos arcantibus, lupi legato misso dixerunt ouibus, si voverint vivere in pace, & nullum suspicari bellum, ut canes sibi traderent. Ouibus ob stultitiam persuasus, & canibus traditis, lupi & canes dilacerarunt, & oves facillime occiderunt. Samii igitur fabula sensu cognito, decreuerunt apud se detinere Aesopum. Ille vero non tulit, sed cum legato vna soluit, & ad Crasum se contulit. Profectis autem ipsis in Lydiam, Rex ante se stantem Aesopum videns, indignatus est dicens, Vide qualis homuncio impedimento mihi ad tantam insulam subigendam fuit. Tum Aesopus, Maxime rex, non vi, neq; necessitate coactus ad te veni, sed

VITA.

21

ni, sed sponte adsum, sustine autem me parumper audire. Vir quidam cum locustas caperet, occideretq; cepit & cicadam: cum & illam vellet occidere, inquit cicada: O homo, non me frustra occidas: ego enim neq; spicam ludo, neq; alia in re quapiam iniuria te afficio: motu vero, quae in me sunt, membranularum suauiter canto, delectans viatores: praeter igitur vocem in me amplius nihil inuenies. Ille his auditis permisit abire. Et ego itaq; o rex, tuos pedes attingo, ne me sine causa occidas: non enim possum iniuria quenquam afficere, sed in vili corpore generosum loquor sermonem. Rex autem miratus simul & miseratus ipsum, ait Aesope, non ego tibi largior vitam, sed fatum: ergo quod vis, pete, & accipies. Et ille, Rogo te, o rex, reconciliare. Samiis Cumq; rex dixisset, reconciliatus sum, prociens ille in terram, gratias ei agebat. Et post haec suas conscripsit fabulas, quas in hunc usq; diem extantes apud regem reliquit. Acceptis autem ab ipso literis ad Samios, quod Aesopi gratia eis reconciliatus fuerit, atq; muneribus multis, nauigauit in Samium. Samii igitur hunc videntes, & coronas ei intulerunt, & choreas eius gratia constituerunt. Ille autem & regis literas legit, & ostendit quod sibi donatam a populo libertatem, libertate rursus remuneratus fuerit. Post haec vero ab insula

decedens: circuibat orbem: ubiq; cum philosophis disputando. Profectus & in Babylonem, & suā ipsius doctrinam demonstrando, magnus apud regem Lycerum euasit. Illis enim temporibus reges inuicem pacem habentes, atq; delectationis gratia quæstiones vicissim sophisticas scribendo mittebant: quas qui soluerent, tributa pacta amittentibus accipiebant: qui vero non, aequalia præbebat. Aesopus igitur quæ mittebantur problemata Lycero intelligens dissoluebat, & clarum reddebat regem, & ipse Lyceri nomine altera eidem regibus remittebat: quæ cum remanerent insoluta, tributa rex quam plurima exigebat. Aesopus autem cum non genuisset filios, nobilem quendam Ennum nomine adoptauit, atq; legitimum filium regi allatum, commendauit. Non multo autem post tempore, Ennus cum ad præstantis cœcubina rem habuit: hoc sciens Aesopus expulsum erat domo Ennum, qui in illum iracoreptus, epistolamq; fictam ab Aesopo, scilicet ad eos, qui sophismatis cū Lycero certabat, quod ipsis paratus esset adherere magis, quam Lycero, regi dedit Aesopi signatam annulo. Rex & sigillo credens, atq; inexorabili ira percitus, statim Hermippo iubet, nulla examinatione facta, tanquā proditorem occideret Aesopum. At Hermippus & amicus fuerat Aesopo, & tunc se

amicum

amicum ostendit: in sepulcro enim quodā nemini se esse occultauit hominem, & secreto nuntiuit. Ennus autem regis iussu omnem Aesopi administrationem suscepit. Quodam post tempore Nestenabo rex Aegyptiorū audiens Aesopum mortuum esse, mittit Lycero statim epistolam, architectos sibi mittere iubentem, qui turrim adificent, quæ neq; cælum, neq; terram attingat, & aliquem qui semper respondeat ad omnia quæcunq; rogauerint: quod si fecisset, tributa exigeret: sin minus, solueret. His lectis Lycerus maxore affectus est, cum nullus ex amicis posset quæstionem de turri intelligere. Rex vero & columnam sui regni dicebat interivisse Aesopum. Hermippus autē dolore regis ob Aesopum cognito, adiit regem: & viuere illum remanuit, addiditq; ipsius causa Aesopum non peremisse, sciens quod paniteret aliquādo regem sententiæ. Rege autem vehementer his lætato, Aesopus sortidens, ac squalens totus, adductus est. Cumq; rex ut cum vidit, illachrymasset, atq; ut lauaretur, aliaq; cura afficeretur, iussisset, Aesopus post hoc & de quibus accusatus fuerat, causas cōstituit: ob quæ cum rex Ennum esset occisurus, Aesopus ei veniam petijt. Post hæc autem rex Aegypti epistolam Aesopo dedit legendam. At ille statim solutione cognita quæstionis, risit, ac rescribere iussit:

iussit: cum hyems præterisset, missum iri & qui
 turrim essent edificaturi, & aliquem qui respon-
 deret ad rogata. Rex igitur Aegyptios legatos
 remisit, Aesopo autem pristinam administratio-
 nem tradidit oem, dedidit ei tradens & Ennum.
 At Aesopus acceptum Ennum nulla in re tristi-
 tia affect, sed ut filium, rursus receptum inter
 cetera his admonuit verbis. Fili, ante omnia co-
 le deum: Regem honora: inimicis tuis terribilem
 te ipsum præbe, ne te contemnant: amicis faci-
 lem, & communicabilem, quo longe beneuolen-
 tiores tibi sin. Item inimicos male habere præ-
 care & esse pauperes, ne te possint offendere: at
 amicos in omnibus bene valere velis. Semper vxo-
 ri tuæ bene adhaere, ne alterius viri periculū fa-
 cere velit: leue enim mulierū est genus, ac delini-
 tum adulatione minus mala cogitat. Velocē ad
 sermonem ne posside auditum. Linguae continens
 esto. Bene agentibus ne inuide, sed congratulare:
 inuidens enim teipsum magis offendes. Domesti-
 corum tuorum satage, ut te, non solum ut dominū
 timeant, sed etiam ut benefactorum venerentur.
 Ne pudeat discere semper meliora. Mulieri non
 inquam credas secreta, nam semper armatur quo
 modo tibi dominetur. Quotidie in die crastinum
 reconde: melius n. mortuum inimicis relinquere,
 quam viuente am. corum ind. gere. Salutatio fa-
 cile,

cile, qui tibi occurrunt, sciens & catulo candam
 panem comparare. Bonum esse ne pœniteat. Su-
 rrorem virum eice domo tua, nam quæ a te di-
 cuntur, ac fiunt, alijs communicabit. Fac quæ te
 non mactificent. Contingentibus ne tristare,
 Neq; praua in eas nunquam consilia, neq; mores
 malorum inniteris. His ab Aesopo Ennus admo-
 nitus, tum sermone, tum sua conscientia, ut sa-
 gitta quadam percussus animum, paucis post die-
 bus e vita discessit. Aesopus autem aucupes om-
 nis accersuit, atq; aquilarum pullos quatuor
 ut caperent, iubet: sic itaq; captos nutrit, ut
 dicitur, ac instruxit (cui rei non magnam fidem
 adhibemus) ut pueros in spartis ipsis appensis ge-
 stando in altum volarent, atq; ita obediens pue-
 ris essent, ut quocumq; illi vellent, volarent, siue
 in altum, siue in terram deorsum: præterito ue-
 ro hyemali tempore, ac Vere arriidente, cum ad
 iter omnia parasset Aesopus, & pueros accepis-
 set, & aquilas decessit in Aegyptum, multa ima-
 ginatione, & opinione ad stupefactionē illorum
 hominū usus. Sed Necesse habeo audito adesse Aeso-
 pum, Insidijs circumuentus sum, inquit amicis,
 quia intellexerā Aesopum mortuum esse. Postri-
 die autē iussit rex, ut omnes magistratus candi-
 dis circumdarentur vestibus: ipse ē geoy induit,
 & coronam, ac gemmatam nit. xq. v. cumq; se
 deus

ÆSOPUS

dens in alto folio, Aesopum introduci iussisset. Cui me assimulas (ingrediēti inquit) Aesope, & eos qui mecum sunt? Et ille, Te quide, Soli verno: qui verò te circumstant, maturis aristis, & rex admiratus ipsum, & donis cum persecutus est. Postero autem die rursus rex candidissimam togam indutus, amicis purpureas in suis accipere, ingrediente Aesopum iterum rogavit. Et Aesopus, Te, inquit, comparo Soli: hos autē qui flant circum, radii solaribus. Et Nestenabo, Puto nihil esse Lycerū præ meo regno. Et Aesopus subridens, Ne facile de illo sic loquere, o rex: nam genti vestra vestrum regnum collatum, instar Solis lucet: at si Lyceo comparatur, nihil aberit quin splendor hic, tenebræ appareant. Et Nestenabo apposita verborum responsione stupefactus, At tu listi nobis, ait, qui turrim edificent? Et ille, Parati sunt, si modò ostendas locum. Postea egressus extra urbem rex in planiciem, ostēdit dimensum locum. Adductis igitur Aesopus ad ostensos loci angulos quatuor aquilis una cum pueris per sacculos appensis, ac puerorum manibus datis factorum instrumentis, in suis evolare: illi verò sublimis, Date nobis, clamabāt, lapides, date calcem, date ligna: & alia, quæ ad ædificationem apta sunt. Sed Nestenabo visis pueris ab aquilis in alium sublatis, ait, Vnde mihi volucres homines?

Et

VITA.

24

Et Aesopus, Sed Lycerus habet: tu autem hominem sis, vis cum æquo dijs regis contendere. Et Nestenabo, Aesope victus sum: percontabor autem te, tu responde. Et ait, Sunt mihi faminæ hic equæ quæ cū audierint eos, qui in Babylone sunt, quos hinniētes, statim cōcipiunt. Si tibi ad hoc est doctrina, ostende. Et Aesopus, Respondebo tibi cras, o rex. Profectus vero, ubi hospitabatur, fidem iulbet pueris comprehend: & captum publice circumduci verberando Aegyptij autem illud animal colentes, cum sic ipsum male tractari viderent, cōcurrerunt: & selem è manu verberantium cripuerunt, ac rem celeriter renunciarunt regi. Qui vocato Aesopo, Nestenabas, inquit, Aesope, tanquā Deum a nobis coli selem? quare igitur hoc fecisti? At ille, Lycerum regem iniuria affecit, o rex, præterita nocte hic felis. Gallus enim eius occidit pugnat: & generosum, præterea & horas ei noctis nunciante, Cui rex, Non pudet te mentiri Aesope? Quoniam modo una nocte felis ab Aegypto iuit in Babylone? Tum ille subridendo inquit, Et quomodo, o rex, Babylone equis hinniētibz, hic equæ faminae concipiunt? Rex autem his auditis, prudentiam Aesopi felicem esse dixit. Post hæc autem acciussit ex Heli poli viros quæstionum sophisticarum peritos, atq; de Aesopo, cum eis disputasset, inuicem

inuitavit una cum Aesopo ad conuiuia. Discum
 ventibus igitur ipsis, quidam Heliopolita, inquit
 Aesopo, Missus sum a Deo meo questione qua-
 dam rogaturus te, ut ipsam solueres. Cum Aesop-
 us, Mentiris, Deo enim ab homine nihil opus
 est discere: in autem non solum te ipsum accusas,
 sed Deum tuum. Alius rursus ait, Est templum
 ingens, & in ea columna, duodecim vrbes conti-
 nens, quarum singulae triginta trabibus fulcitur,
 quas circumcurrunt duae mulieres. Tum
 Aesopus ait, Hanc questionem apud nos soluent
 & pueri. Templum enim est hic mundus: Colum-
 na, annus: Vrbes, menses: Et trabes, horum dies.
 Dies autem & nox, duae mulieres, quae vicissim
 sibi succedunt. Postridie conuocatis amicis om-
 nibus, Nestenabo inquit, Propter Aesopum
 hunc debemus tributa regi Lycero. At ex his
 vnus ait, Inuebimus ei quaestiones dicere nobis
 ex iis, quae neque scimus, neque audiuimus. Et ille,
 Cras hac de re vobis respondebo. Decedens igitur,
 & composito scripto in quo continebatur,
 Nestenabo confitens mille talenta Lycero debe-
 re, mane reuersus regi scriptum reddidit. Regis
 autem amici priusquam aperiretur scriptum om-
 nes dixerunt, Et scimus haec, & audiuimus, &
 vere scimus. Et Aesopus habet vobis gratiam
 restitutionis causa, At Nestenabo confessione de-
 bisi

bisi lecta ait, Me nihil Lycero debente, et nos
 vos testificamini? Illi mutati dixerunt, Neque
 scimus, neque audiuimus. Et Aesopus, S haec ita
 se habet solutus est quaesitum. Ad haec Nestena-
 bo, Felix est Lycerus, talem in regno suo doctri-
 na habens. Ergo pacta tributa tradidit Aesopo
 atque in pace remisit. At Aesopus in Babylonem
 profectus, narrauit Lycero acta in Aegypto om-
 nia, & tributa reddidit. Lycerus autem iussit
 flatuam auream Aesopo erigi. Non multo au-
 tem post tempore, Aesopus in Graciam diuinit
 nauigare, compositionem, cum rege facta, disces-
 sit, iuratus ei prius proculdubio rediturum se
 in Babylonem, atque illic reliquum uita uielut
 Peragratia autem Graecis urbibus, & sua do-
 elrina patefacta, peruenit: & Delphos, uerum
 Delphi differentem quidem audierunt libenter,
 sed honore, & obseruantia eum affecerunt nul-
 la. Is autem ad eos suspiciens ait, Viri Delphi, suc-
 currit mihi ligno uos comparare, quod in mari fer-
 tur illud etenim procul uidentes dum fluctibus
 agitur, magni pretij esse existimamus, postquam
 autem proxime aduenit, nullissimum aparet. Et
 ego itaque cum procul essem ab urbe uestra, ut
 eos, qui existimatione digni sunt, uos admira-
 bar: nunc autem ad uos proiectus, omnibus, ut ita
 dixerim, inueni inutilioribus, sic deceptus sum Hec

cum audiuissent Delphi, & timerent ne aliquo modo Aesopus ad alias urbes accedens male de se diceret, decreuerunt dolo hominem occidere. Au-
ream igitur phialam ex eo, quod apud se erat, sac-
cello Apollinis accipientes, clam in Aesopi abs-
derunt stratis. Cui Aesopus uero ignoraret quae
ab ipsis dolo facta fuerant, egressus ibat in Pha-
cidem. At Delphi aggressi, & detinētes ipsum,
percontabantur ut sacrilegum. Illo autem negan-
te aliquid fecisse eiusmodi, illi ui stratis euolutis
auream inuenerunt phialam, quam etiam acce-
ptam omnibus ciuibus ostenderunt non cum par-
uo tumultu. Igitur Aesopus cognitis illorum insi-
dijs, rogauit eos, ut solueretur. Hi autem non so-
lum non soluerunt, sed ut sacrilegum in carce-
rem quoque iniecerunt, morte eius suffragijs de-
creta. Aesopus autem cum nulla esset uia a mala
haec fortuna liberari posset, seipsum in carcere lu-
gebat sedens. Ex familiaribus autem ipsius qui-
dam, Damas nomine, ad ipsum ingressus, & ui-
dens eum sic lamentari, causam rei rogauit. Ille
ait, Mulier quaedam cum recenter suum uirum
sepelisset, quotidie profecta ad tumulum, plora-
bat. Arans autē quidam non procul à sepulchro
amore captus est mulieris, & derelictis bobus,
iuit & ipse ad tumulum, ac sedens una cū mu-
liere plorabat. Cum illa rogaret cur nam et ipse
sic

solueres: Quoniam & ego, inquit, decentem
mulierem sepelini, & posteaquā plorauero, me-
stitia leuor. Illa autem, Mihi idipsum similiten
accidit. Et ille, Si igitur in eadē incidimus ma-
la, cur nā inuicem non coniungimur? ego etenim
amabo te, ut illam: & tu me rursus ut tuum ui-
rum. His persuasit mulieri, & conuenerunt: in-
terim autem fur profectus, & boues soluens, ab-
egit. Ille autem reuersus, non inueniens bobus, et
plangere, & lugere uehementer instituit. Profe-
cta est & mulier: & lamentantem inueniens.
inquit, Iterum ploras? Cui ille, Nunc, ait, uerē
ploro. Et ego itaq; multis uitatis periculis, nūc
uerē fleo, solutionem mali nec unde inueniens.
Post haec affuerunt & Delphi, & extractū ip-
sum ē carcere trahebant in praecipitium. Ille au-
tem eis dicebat, Quando colloquebantur anima-
lia bruta, mus ranae amicus factus, ad cenā eā
inuitauit, et abducta in penariū diuitis, ubi mul-
ta edulia erāt, Comede, inquit, amica rana. Post
epulationē & rana mure in suam inuitauit ca-
nationem. Sed in defatigare, inquit, natando, filo
tenui tuū pedē meo alligabo. Atq; hoc facto sal-
tauit in paludē. Ea autē urinata in profundum
mus suffocabatur, & moriens ait, Ego quidem
per te morior, sed me nindicabit maior. Superna
tante igitur mor tuo mure in palude, deuolans
D 2 aquila.

aquila hunc arripuit una cum eo etiam appensam
 ranam: sicq; ambos deuorauit. Et ego igitur, qui
 ut per uos morior, habebō ultorem. Babylon. n. &
 Græcia omnis meam a uobis exiēs mortē. Del-
 phi tamen ne sic quidē pepercierunt Aesopo. Ille
 autem in Apollinis confugit sacellum, sed & y
 illinc extraxerunt irati, et in præcipitiū rursus
 traxerunt. Aesopus cum abduceretur, dicebat,
 audito me Delphi, Lepus aquila insectāte in lu-
 strum scarabei confugit, rogans ut ab eo seruari e-
 tur. Scarabeus autē rogauit aquila ne occideret
 supplicē, obtestans ipsam per maximum Iouem,
 saltem ne despiceret paruitatem suam. Illa uerō
 irata, ala percutiens scarabē, leporem captū de-
 pasta est. Scarabeus autē cum aquila uolauit, ut
 nidū eius disceret, ac iam profectus ora eius de-
 uoluit a dirupit. Illa cū grane existi maret si quis
 hoc ausus fuisset, & in altiore loco secundo nidi-
 ficasset, & illic rursus scarabeus ydē hanc af-
 fecit. Aquila autē inops consilij penitus, ascendit
 ad Ionē (in eius n. turela esse dicitur) & in ip-
 sius genibus tercia futuram oronū posuit, deo ip-
 sa comendans, & supplicās ut custodiret. At sca-
 rabeus ē serore pilula facta, ascendit, & in si-
 mon Ionis eā demisit. Iupiter assurgens ut simio
 excuteret, & ora abiiecit oblitus, quē & contri-
 nit deiecit. Sed cum didicisset a scarabeo, quod
 hac

hæc fecisset ut aquilam ulcisceretur (nō. n. scara-
 beū tantum illa affectu iniuria, sed & in Ionē
 ipsum impia fuit) aquila reuerse ait, scarabē
 esse qui affectu inire, & cerie inire affectisse.
 Nōiens igitur aquilarum genus deficere, cōsulit
 scarabeo, ut aquile reconciliaretur. Cum hic non
 paruisset, ille in aliud tēpus trāsposuit aquilarū
 partiū, cū nō appareant scarabei. Et uos igitur o
 uiri Delphi, ne despiciat hunc deū, ad quē pro-
 giē: si paruum sortitus est delubrum, neq; n.
 impios negliget. Delphi uerō hac parum curan-
 tes, rectē a morte itidē ducebant. Aesopus nul-
 la re a se dicta uidēs eos secti, rursus ait, Viri
 crudeles, & interfectores audite: Agricola qui-
 dam in agro consenuit: cum nunquam ingressus
 esset in urbē, præcabatur domesticos ut eam uida-
 ret. At illi iunctis asellis, atq; in currum eo im-
 posito, solum iusserunt agere. Eunt autem pro-
 cella & turbine aërem occupantibus, et tenebris
 factis aselli a ma aberrantes, in quoddam præci-
 pitium deduxerunt enem. At illi iam præcipitā
 dus. O Iupiter, ait, qua in re te iniuria affecti,
 quod sic iniquē occidōr, præsertim cum neque ad
 equis generosis, neq; a mulis bonis, sed ab asellis
 uilissimis? Et ego itaq; eodem modo nūc trifior,
 quoniā non ab honoratis uiris, & elegantibus, ue-
 rum ab inutilibus, & pessimis interficior. Itaq;

AESOPI VITA.

præcipitandus, eiusmodi dixit rursus fabulant:
Vir quidam suam deamans filia, rus misit uxorem, solam autem filiam receptam uiolauit. Illa autem. Pater, ait, scelesti facis, optarem tamen à multis potius uiris dedecore hoc affici, quam à te qui genuisti. Hoc nunc & in uos, ò inquit Delphi dico quod eligerem in Scyllam, & Charybdim potius incidere, ac in Africæ Syrteis, quam per uos iniuste atque indigne mori: execror igitur uestram patriam, & deos testor, me præter omnem iniustitiam interire, qui me ulciscuntur ex auditum. Præcipitem igitur ipsum dederunt de rupe, & mortuus est. Non multo post autem, pe silentia laborantes, oraculum acceperunt expiandam esse Aesopi mortem. Cui quòd & confecti sibi essent, iniuste eum interfecisse, etiam cippum erexerunt. Sed primates Græciæ, ac doctissimi quique, cum & ipsi, quæ in Aesopum facta fuissent, intellexissent, Delphos profecti sunt, & cū illis habita inquisitione, ultores & ipsi Aesopi mortis fuerunt.

AESOPI VITAE FINIS.

EX

EX APHTHONII
SOPHISTAE EXERCITAMENTIS.

Fabula profecta quidem est à poetis, sed & Rhetoribus communis facta est admonendi gratia. Est autem fabula sermo fictus, imagine quadam representans ueritatem. Atque alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicitur, exceptis ab inuentoribus nomine. Verum quoniam Aesopus egregie præter ceteros conscripsit fabulas, euenit ut potius Aesopia diceretur. Ea uerò est triplex, Rationalis, Moralis, Mistra. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri cōfingitur. Moralis, quæ eorum imitatur mores, quæ sunt rationis expertia. Mistra uerò, quæ rationale, irrationaleque complectitur. Eam autè admonitionem, cuius causa fabulam constitueris, Ante fabulationem præpositam, postpositam uerò, Affabulationem dices. FABVLA, QVAFORMI CARVM ET CICADARVM exemplo hortantur iuuenes ad laborem.

Cicada olim ætate assiduus cantibus indulgebant, formicæ uerò hyemis memores, laboribus fructibusque colligendis operam dabant.

D 4 Verum,

Perum cum hyems aduenisset, formica ijs que
collegerant, pascabantur, cicadas autem delecta
tio illa, & canendi uoluptas, eo indigentia, miso
ria, perduxit, ut esurirent omnes, & fame con
ficerentur. Sic iuuentus laborum fugitans, ma
lo habet in senectute.

EX PHILOSTRATI

IMAGINIBVS, FABVLAE.

Fabulae se ad Aesopum, sua in eum beneuo
lencia conferunt, quod satagat sui. Fabulae
quippe & Homero, & Hesiodo, necnon & Ar
chilochi in Lycamben curae fuit. Sed ab Aesopo
humana omnia ad fabellas redacta sunt, sermo
ne bruti s non temere impertio: nam & cupidita
tem tollit, & libidinem infestatur, & frau
dem. Atque haec ei leo quispiam agit, & uul
pes, & per Iouem equus: nec testudo muta: ex
quibus pueri discunt, iug in uita gerantur. Ha
beatur igitur in pretio fabulae propter Aesopi,
accedunt ad ianuam docti huius, uirtus eam de
iunctura, coronaq, oleagina coronatur. hic, ut
puto, fabulam aliquam texit: risus enim faciei,
& oculi in terram defixi id praeseferunt. Pi
torem, fabularum curas remissiore animo indi
gere, non latuit. Philosophatur autem pictura
& fabularum corpora. Bruta, n. cum hominibus
confe-

conferens, caetum circa Aesopum statuit ex al
lius scena confectum, Chori dux uulpes depicta
est. Natus enim ea Aesopus ministra argumen
torum plurimum, cum Dauo Comedia.

EX HERMOGENIS

EXERCITAMENTIS,

Prisciano interprete.

Fabula est oratio ficta, u. risimili dispositione
imaginem exhibens ueritatis. Ideo autem hanc
primam tradere pueris solent Oratores, quia
animos eorum adhuc molles ad meliores facile
uias rite insitunt. Vt si sunt ea tamen uetustis
fimi quoque auctores, ut Hesiodus, Archilochus,
Horatius, Hesiodus quidem Iulianus, Archilochus
autem uulpis, Horatius muris. Nominantur au
tem ab inueteribus fabularum, aliae Aesopiae, aliae
Cypriae, aliae Libycae, aliae Sybariticae, omnes aut
communiter Aesopiae dicuntur, quoniam in
uentibus frequenter solebat Aesopus faculis uti.
Mendacem quidem esse uolunt fabulam, sed ad
uitam utilem, necnon & ueris similem. Est autem
uerisimilis si res, quae subiectis accidit personis
apte reddantur: ut puta de pulchritudine aliquis
certat, pauca supponatur hic. Oportet alicui asinu
tiam tribuere, uulpe uita est subiicienda. Im
auctores aliquos hominum uolumus ostendere, hic si
mys

mius est locus. Oportet igitur modo breuiter, modo
latius eas disserere. Quomodo autē hoc fiet?
Si nunc narratione simplici proferantur, nunc
etiam sermo inductis fingatur personis. Exēpi
causa, Simie conuenerunt, & consilium habue-
runt de urbe condenda: & quia placuit illis, pa-
ratae erant incipere edificationem, sed uetus Si-
mia prohibuit ab incepto, eas docens, quod facile
capiantur, si intra muros cōcludantur: sic breui-
ter dices. Si uelis producere, sic: Simie conue-
nerunt, & consiliabantur de urbe condenda, qua-
rum una in medium ueniens concionata est, quia
oportet ipsas quoque ciuitatem habere. Videtis
enim, aiebat, quod ciuitatem habendo felices ho-
mines sint, domos etiam habent singuli, & in
concionem uniuersi, & in theatris ascendentes,
delectant animos spectationibus, & auditioni-
bus uarijs. Et sic proferes orationem in orando,
dicens, quod & plebis scitum scriptum est, & fin-
ges etiā orationem ueteris Simie. Expositio au-
tem fabularum uult circuitionibus carere, et in-
cundior esse. Sed oratio, qua utilitas fabulae rete-
gitur, quā et tempus uocat, quod nos affabula-
tionem possumus dicere, à quibusdam prima, à
plerisque rationalibus postrema ponitur. Sci-
dum uero, quod etiam oratores inter exempla so-
lent fabulis uti.

Laurentius

LAURENTIUS
VALLENSIS INSI-
GNI VIRO AR-
noldo Fouelledæ
Salutem.

ROMISERAM me-
per, me tibi coturnices, quas
ipse uenatus essem, missu-
rum. Eas capere (ut homo
uenandi insuetus) cum non
possem, ad uenationem meā,
id est, ad literas me conuer-
ti. Vt forte ad manus uenit libellus Gracuse
præda nauali, tres & triginta Aesopi fabulas
continens, has omnes bidui labore uenatus sum.
Mitto igitur ad te, siue fabellas, siue manis co-
turnices, quibus oblectare te possis ac ludere. Ete-
nim si Octavianum, Marcum, Antonium, or-
bis

his terrarum principi es, ludæ coturnicum delecta-
tos accepimus: profecto tu uir literarum aman-
tissimus, & literato hoc genere ludendi delecta-
beris. Et si quis Octauiano, aut Antonio pugna-
cem aliquam harum auium dono dedisset, iucun-
dam illis rem, gratamq; fecisset, ego quoque tibi
iucundus, gratusq; ero, qui plures triginta eius
generis aues dono mitto, pugnaces, uictrices, &
(si forte magis hoc te inuat) etiam pinguis.
Oblectant enim hæ fabellæ, et alunt, nec minus
fractus habent, quam floris. Sed ne domus suam
laudare insolentis sit, finem faciam. Tu si cotur-
nices ueras, quam has fabellas, malis, rescribe.
Mitam namque non modo coturnices, sed etiam
perdices. Ex urbe Caiera Calendis Maij.
M. CCCC. XXXVIII.

DE VULPE ET CAPRO. 1

Vulpes & caper sitibundi in puteum quēdā
descenderunt, in quo cum perbibissent, circū-
spicienti capro redditum, vulpes ait, Bono animo
esto caper, excogitavi naque quo pacto uerq; re-
duces simus. Siquidem tu eriges te rectum pri-
moribus pedibus ad parietem admotis, cornuaq;
adducto ad pectus mento, reclinabis, & ego per
terga cornuaq; tua transiliens, & extra puteum
euadens, te istinc postea educam. Cuius consilio
fidē habente capro, atq; ut illa dicebat, obtem-
perante,

perente, ipsa e puteo resiliit, ac deinde præ gau-
dio in margine putei gestabat, exultabatq;, nihil
de hirco curæ habens. Ceterum cum ab hirco ut
fedib; agā incusaretur, respondit: Enim uero hir-
ce, si tantum tibi esset sensus in mente, quantū
est setarū in mento, non prius in puteum descen-
disset, quam de redditu exploratum habuisses.

Ad fabulationem.

Hæc fabula innuit virum prudentem
debere finem explorare, antequā ad rem
agendam veniat.

DE VULPE ET PARDO. 2

Vulpes & pardus de pulchritudine alterca-
bantur: & pardo suam pellem uersicolorē
extollente, vulpes suam cum non posset præpone-
re,

Æ S O P I

ros, inquit, At quando ego speciosior, que non cor-
pus, sed animum uersicoloreu sortita sum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit pulchritudinē ani-
mi ante cellere pulchritudinem corporis.

DE CAT A ET VENER E. 3

C Ata quedam delictum erat cuiusdam for-
mosi adolescentis. Hanc ille, ut in seminā
miseret, Venerem comprecatus est. Dea miserta
cupiditatis adolescentuli, cōuertit bestiam in spe-
ciosam puellam. Cuius forma inardescens adole-
scentulus, adducit illam secum domum. Quibus
confidentibus in cubiculo, Venus uolēs periculū
facere, nunquid illa cum corpore mutasset et mo-
res, murem in medio dimisit. At illa, eorum qui
aderant

F A B Y L A E. 32

aderant & cubiculi nuptialis inmemor, & cubili
consurgens, murem insequeretur, illum comed-
re cupiens: tum dea indignata, eam iterum in
suam restituit naturam.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit scelestos homines
etiam si conditionem statumq; mutant,
tamen mores nequaquam mutare.

DE AGRICOLA ET FI-
LIIS ET V S. 4

A Gricola filios suos uidens quotidie digladi-
antes, neq; in gratiam reducere potis esset:
instit fasciculum uirgarum sibi afferri (aderant
autē filij illic sedentes) quæ cum allatæ essent,
colligant omnes in unum fasciculū: instit, si
gulo

AESOP I

gulos eorum fasciculum capere atq; cōfringere.
Illis vero confringere non ualentibus, soluens po-
ficia fasciculū, tradidit singulas virgas eis fran-
gendas: atq; illis statim frangētibz, intulit: Ita
quidē et uos o filii mei, si unanimes inuicē per-
fiteritis, inexpugnabiles uos hostibus inuictosq;
præbebitis, sin minus, uestra ipsa amicitia atq;
seditio, opportunam uos prædam inimicis faciet.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquē res humanas
capere, vel à concordia incrementum, vel
à discordia iacturam.

DE MULIERE ET GALLINA. 5

Mulier quædam uidua habebat gallinam
quotidie singula oua ponentem. Sperans
autem

FABULAE. 33

autem mulier, pro singulis bina oua posturam,
si plus escarum tribuisset, opipare educabat. Gal-
lina uero pinguior effecta, ne unum quidē ouum
amplius facere poterat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod homines per
luxum rerum & copiam marcescentes,
ab instituta industria retardantur.

DE DUOBUS ADOLESCENTIBUS. 6

Pro adolescentibus obsonium à coquo comuni
per mercati sunt. Ceterum cum coquus qui-
busdam negotiis domesticis incenderet, uacaretq;
alter adolescentum partem obsonii in alterius ma-
nus immisit. Conuerrente autem se coquo, & par-
tem

BIBL. PROF.
STA. M.^a DE VERUELA

AESOPUS

tem carnis, quæ aberat, requirente, qui carnem
sustulerat, iurat se non habere, qui verò habe-
bat, se non sustulisse. Quibus coquus (intellecta
adolescentum argutia) inquit, Et si me later
fur, tamen cum quem iurastis, non latebit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod si quid homi-
nes celamus, Deum tamen nequaquam
celare poterimus, qui solus omnia pro-
spicit, & omnia videt.

DE DVOBVS AMICIS,
ET VRSO.

7

Dvobus amicis vnâ iter facientibus fit vr-
sus obuiam, quorum vnus perterritus, in
arborē scandens, latuit: alter vero, cum se impa-

retit

FABULAE. 34

rem vrsus fore, & si pugnaret, superatum iri in-
telligeret, procidens simulabat se mortuum esse.
Vrsus vero adueniens, & aures & occiput eius
olfaciebat, illo, qui stratus iacebat, vsquequaque
continente respirationem. Ita mortuum esse cre-
dens vrsus, abiit. (aiunt enim non scire in ca-
damera) Mox alter, qui inter frondes arboris la-
tuerat, descendens, interrogat amicum quidnam
ad aures vrsus esset secum locutus. Cui ami-
cus inquit, admonuit me, ne posthac cum huius-
modi amicis iter faciam.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, deuitâdos esse ami-
cos, qui periculoso in tempore auxilio
præstando reuocant pedem.

DE ARVNDINE ET OLEA. 3

E 2 Disce-

ÆSOPUS

Disceprabant aliquando arundo & olea, de cōstantia et fortitudine, et de firmitate. Et olea quidē arundini probra ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum uacillanti. Arundo autem obiciebat, non longum tempus spectans. Nam cum uentus uehemens ingruisset, arundo resseffebatur, sagitabaturq; . Olea uerò cum uolentia uentorum reluctari uelles, confecta est.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, eos q fortioribus ad tps cedunt, potiores esse iis qui nō cedūt.

DE TYBICINE.

9

Erat tubicen quidā, qui in militia signum ceneretis interceptus ab hostibus, ad eos, qui circum-

FABULÆ. 35

circumstitebant, proclamabat, Nolite me uiri innocentē, innocuum, infontemq; perimere: nullum enim unquam occidi: quippe nihil aliud quā hanc buccinam habeo. Ad quem illi uicissim cū clamore responderunt, Tu uerò hoc ipso magis trucidaberis, quod cum ipse dimicare nequeas, ceteros potes ad certamen impellere.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quod præter ceteros peccant, qui malos & importunos principes persuadent ad iniquē agēdum.

DE CANE ET LANIO. 10

Canis quidā insiliit in macellum, lanio in aliqua re occupato, arrepto corde fugiebat.

E 3 At

Ad quē lanius conuersus, fugientemq; aspiciens,
inquit, O canis abi: ubicumq; fueris, te obserua-
bo: non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, iacturam frequen-
ter esse hominibus docturam.

DE AEGROTO ET MEDICO. 11

Aegrotus quidam à medico interrogatus, quo-
nam modo se habuisset, præter modū, respon-
dit in sudorem se fuisse resolutum. Cui medicus,
Istud (inquit) bonum est. Altero autē die inter-
rogatus quomodo se haberet, respondit. Alboribus
correptus, diu vexatus sum. Et istud (inquit me-
dicus) bonum est. Tertiō, cum de eodē interroga-
retur, respondit, Profluuiū corporis debilitatus
sum. Istud (inquit) etiā bonū est. Postea autē à sa-
miliari interrogatus, Quo modo habes, o amice?
Respondit, Ego etiam atq; etiam bene habeo, sed
mior.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, coarguendos assen-
tatores.

DE ASINO ET LUPO. 12

Asinus calcato ligni aculeo claudicabat: con-
spiciensq; lupum, ait, O lupo, en præ cruciatu mo-
rior, futurus esca aut tua, aut vulnorum, aut
coruorū. Num modo minus abs te flagito: educ
prius ex pede aculeū, ut moriar saltem sine cru-
ciatu.

ciatu. Tunc lupus summis dentibus aculeū mor-
dicis: deprehendens, eduxit. Asinus verò doloris
oblitus, ferratos calces in faciem lupi impexit: fra-
ctisq; illius fronte, naribus, & dentibus, ausu-
git: lupo seipsum accusante, ac merito sibi id eue-
nisse dicente: q; qui didicerat esse lanius inmen-
torum, nunc eorum volebat esse chirurgus.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd qui sua arti-
ficia deferunt transferentes se ad aliena,
ipsis non apta, & in derisum veniunt, &
in discrimen.

DE PASTORE ET MARI. 13

Pastor in loco maritimo gregem pascebat: qui-
cum videret mare tranquillū, incessit cupi-
do nauigationem faciendī. Itaque venundatis
ouibus, emptisq; palmarum sarcinis nauigabat.
Orta autem vehementi tempestate, & naui mer-
gi periclitante, omne pondus naui in mare eie-
cit, vixq; euasit exonerata naui. Paucis post die-
bus, veniente quodam & tranquillitatem maris
admirante (erat enim sanè tranquillū) respon-
dens, inquit, Palmas iterum vult, quantum in-
telligo: ideoq; immotum sese ostendit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eruditiores fieri ho-
mines damno, atque periculo.

Vulpes nullum antea leonē conspicata, cum illi aliquando obuiasset, ita conspectum eius expavit, ut parum abfuerit quin exstingueretur. Quod cum postea iterum accidisset: ad conspectū quidem leonis exterrita est, sed non ita, ut prius. Tertio, cum leonem eundem uidisset in ciuitate, non modo non exterrita, sed confidenter adiens, secum colloquuta est & confabulata.

Adefabulatio.

Hæc fabula innuit, quod consuetudo & conuersatio facit, ut quæ maximè horribilia & formidolosa sunt, neque horrida, neque formidolosa uideantur.

DE

Gallos quidam domi sue cum haberet, mercatus est & perdicem, eamque in societatem gallorum dedit unā cum illis saginandam. Eam uerò statim galli, pro se quisque mordebant, abiegebantque. Perdix autem apud se afflictabatur: existimans, ideo talia sibi à gallis inferri, quòd suum ab illorum genere alienum esset. Vbi uerò nō multo post aspexit & illos inter se pugnantes mutuòque percutientes: recreata à maiore et tristitia, inquit, Equidē uerò posthac ego non afflictabor amplius, uidens eos etiā inter se dimicantes.

Adefabulatio.

Hæc fabula innuit, uirū prudentē debere

15

ÆSOPUS

re æquo animo ferre contumelias ab ali-
pigenis illatas, quos videt ne à domesti-
corum quidem iniuriis abstinere.

DE VULPE ET CAPITE

QVODAM. 16

Vulpes aliquando in domum citharædi in-
gressa: dum omnia instrumenta musica,
omnem supellectilem scrutaretur: reperit è mar-
more caput lupinum, scienter fabreque factum.
Quod cum in manus sumpisset, inquit, O ca-
put cum magno sensu factum, nullum sensum
obtinens.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui corpo-
ris dignitatem habent, animi industriam

FABVLÆ 35

non habent.

**DE CARBONARIO ET
VULLONE.** 17

Carbonarius conducta in domo habitans, in-
citant fullonem, qui eo loci proxime venis-
set, ut eisde in ædibus vnâ habitarent. Ad quem
fullo, O homo, non est mihi istud factu conduci-
bile: vercor enim ne quicquid ipse confecerem-
d omne tu carbonaria aspergine fuscaves.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, nullum cum flagi-
tiosis habendum esse commercium.

DE HOMINE GLORIOSO. 18

Vir quidam aliquando peregrinatus, cum ite-
rum domum redisset: cum multa ardua

AESOPUS

in diuersis regionibus à se viriliter gesta iacta-
bundus prædicabat: tum verò illud maxime,
quod Rhodi omnes certamine saltèdi superasset:
eiusq; rei Rhodios, qui affuerunt, testes esse. Ad
quem vnus assistentium respondens, inquit, O ho-
mo, si verum est quod loqueris, quid tibi opus est
testibus? Ecce Rhodus, ecce hic certamen saltèdi.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod vbi rerum te-
stimonium adfuit, nihil opus est verbis.

DE HOMINE ET APOLLINE. 19

Quidam facinorosus Delphos se contulit,
Apollinem tentaturus, habensq; passercu-
lum sub pallio, quem pugno tenebat. Accedensq;
ad tripodas, interrogabat Deum, dicens: Quod
habeo in dextera, vomite, an mortuum est? Pro-
baturus passerulum viuum, si mortuum respon-
disset: rursus prolaturus mortuum, si viuum re-
spondisset. Occidisset enim statim sub pallio,
priusquam proferret. At Deus subdolan callidi-
tatem hominis intelligens, dixit, O consultor,
vtrum manus facere (penes te nanque arbitrium
est) facito: & siue viuum siue mortuum quod
in manu habes, profero.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit mentem diuinam
nihil neque latere, neque fallere.

DE

FABULAE.

39

DE PISCATORE ET CINARIDE. 20

Piscator quidam dimissis in mare retibus, de-
tulit cinaridem pusilli corporis: quæ pesca-
torem sic obsecrabat, Noli me in presentiarum
capere pusillam & minutam: sine abire & cre-
scere, vt postea iam adulta, commodo cum maiore
potiaris. Cui piscator, Ego verò amens sim, si
lucrum quod inter manus habeo (licet exiguum)
pretermittā pro futuro boni quācumlibet magni.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit stolidum esse, qui
propter spem maioris, rem & presentē &
certam (licet paruum) non amplectitur.

DE ASINO ET EQVO. 21

Vt quidam habebat equum & asinum. In
itinere, faciendo, inquit asinus equo, Si me
saluam

AESOPUS

saluum vis, leua me parte oneris mei. Equo illius verbis non obsequente, asinus sub onere cadens, moritur. Tunc dominus iumentorum omnes quas portabat asinus sarcinas, simulq; corium, quod a mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus cum clamore inquit, Vale mihi iumentorum infelicissimo, quid mihi misero euenit? Nam recusans partem, nunc totum onus porto, & illius corium.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit maiores debere in alboribus participes esse minoribus, ut utriq; incolumes sint.

DE HOMINE ET SATYRO. 22

Vir quidam cum satyro amicitiam inierat. Qui cum edendi gratia sederent, exorta celi tempestate, vir manus ad os admouens, anhelitus refocillabat. Quod intuens satyrus, interrogabat quamobrem id faceret. Ille inquit, calore oris argentes manus refocillo Paulus, post, calidiore edulio allato, cum vir iterum manus ad os admouens, calorem cibi tenui inspiratione refrigeravit, interrogat satyrus, quamobrem & illud faciat. Respondente autem viro, ut refrigeraret edulium: Atqui ego, inquit satyrus, tecum posui hac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promissum & frigidum. Vale.

Ad

FABULAE.

40

Adfabulatio.

Fabula innuit deuitandam eius amicitiam esse, cuius anceps vita est, & non simplex sermo.

DE AGRICOLA ET CANIBUS.

23

Agricola quidam hyberno sydere in agro deprehensus, deficientibus cibarijs, primum interfectis singulis ouibus, illarum carnibus vescabatur, mox & caprarum, postremo operarijs bobus interemptis alebatur. Quod canes dum animaduertissent inter se colloquuti sunt, dicentes, At vos hinc faciamus fugam. Si enim operarijs bobus dominus non pepercit, nec nobis videtur parces.

Ad

ÆSOPUS

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, fugiēdos cauēdosq̃,
qui a famigliaribus manus nō abstinent.

DE QVODAM ADMORSO

A CANE.

24

Admorsus quidam à cane, circuibat singu-
los, corrogans curationem, nactusq̃; quendam
est, qui cognita mali qualitate, inquit, Si tu qui-
dem, ò homo, conualefcere vis, crustam panis ma-
defactam in sanguine vulneris, porrige cani, qui
te momordit comedendam. Cui ipse deriderens
inquit, Ego mehercle, si illud fecero, dignus sum
qui ab omnibus huius vr̃bis canibus præmordeat

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, improbos homines
cum

FABVLÆ.

41

cum maxime beneficia acceperint, tum
maxime ad maleficia animari.

DE THYNNO ET DELPHINO.

25

Thynnus cum Delphinum insequentē præci-
piti cursu fugeret, & iam capiendus esset, in
anfractū quedā se intorsit. Delphinus quoq̃; ad
alterū simile impetū ipso allisus est. Ad quem
Thynnus respiciens, enūq̃; expirantē vidēs, inq̃;
Iā mihi mors nō erit molesta, vidēti eī qui mihi
causa mortis est, mecū moriēre. **Adfabulatio.**

Hæc fabula innuit, æquo animo ferre
homines calamitates, cum eos per quos
in calamitate sunt, calamitosos aspiciūt.

DE AVCVPE.

26

Avceps quidā sumptis aucupatorijs retibus,
ad renandū processit, visq̃; palūbo in ca-
cumi-

AESOPUS

ea cum arboris sedente, compositas artificiose arundines cum retibus ad avem clanculum admovebat, sperans illam se venari posse. Quod cum agit, in altum intuens, iacentem viperam pedibus pressit: quae exasperata dolore hominem mordit. At ille iam deficiens, Me miserum, inquit, qui cum alterum venari nolo, ipse ab altero captus pereor.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod æmuli alios arte sua nitētes decipere, sæpe in laqueos quos tendunt, incidunt.

DE CASTORE.

27

Castor præter ceteros quadrupedes, in aqua vivere fertur, suaq; genitalia ad artē medicam

FABULAE.

42

dicam sanè vtilia esse. Hic ubi videt se ab indigentibus hominibus captum iri (novit enim quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia praecidit, atque in sequentes proyiciens, hoc modo incolumis evadit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute, nullam rationem habere fortunarum.

DE VATICINATORE. 28

Vaticinator quidam in foro sedens sermocabatur, cum sibi quidam denunciaret fores domus eius effractas esse, omniaq; direpta quae in domo fuissent. Ad quem nuntium vaticina-

F 2 tor

AESOPUS

tor gement, properansq; , cursu se domum recipiebat. Quem currentem intuens quidam, O tu, inquit, qui aliena negotia te diuinaturum promittis, certe tua ipse non diuinasti.

Adfabulatio.

Fabula hæc ad eos spectat, qui res suas nō recte administrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, prouidere ac consulere conantur.

DE AVCPTE ET MERULA. 29

A Vceps tēderat volucris retia; quod eminus intuens merula, percōtabatur hominem quid negotij ageret. Ille respondit, se condere verbera. Abijitq; longius, & se abdedit Merula verborum illius fidem habens, accedens ad escam

iuxta

FABULAE. 43

iuxta retia positam, capta est. Accurrenteq; Auceps, inquit, O homo, si tu quidem talem condis urbem, haud multos inuenies incolas.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, eo maxime modo rem priuatam, & publicam destrui, cum præfides senitiā exercent.

DE VIATORE ET MERCURIO. 30

Viator longum ingreſſurus iter, si quid inuenisset, eius dimidium Mercurio se oblaturum promisit. Inuento autem in ipſo itinere vase palmarum & amygdalorū pleno comedit omnes palmulas amygdalaq; : sed horum nucleos, illarum putamina ad aram quandam obtulit inquit, Mercuri, habes quod tibi roſeram

f 3 quod

AESOPUS

quod enim inueni, eius & interiora & exteriora tibi offero.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, avarū hominē cupiditate pecuniæ, etiā diis moliri fallacias.

DE FILIO ET MATRE. 31

Per quidam in schola condiscipuli furatus tabellam alphabetariam attulit matri suæ. A qua nō castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore maiora cepit furari. Tandem à magistratu deprehensus ducebatur ad supplicium: Matre verò sequente ac vociferante, rogauit satellites, ut paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent. Quibus annuentibus, & matre festinabunda, aurem ad os filij admo-

uente:

FABULAE.

44

uente: Ille auriculam maternam dentibus demorsam euulsi. Et cum mater ceteriq; increparent, non modò ut furem, sed etiam ut in parentem suam impium, inquit. Hæc mihi, ut perderer, extitit causa: si enim me ob tabellam alphabetariam castigasset, nequaquam ad vltiora progressus, ad supplicium nunc ducerer.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

DE FILIO ET PATRE. 32

Filium quidam senior habebat generosi animi, & venaticorum canum amatorem. Huc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur, ne forte somnium hoc aliquando sequeretur euentus, extruxit domum quandam politissimam, laquearibus, ac fenestris amoenissimam: illucq; inducens filium, illi custos inhebrebat. Depinxerat enim in ea domo, ad oblectationem filij omne genus animalium, in quibus & leonem. Adolescens hæc inspicens, eo amplius molestiq; contrahebat. Quadam autem vice leoni propius stans inquit. O truculentissima fera, te propter, & propter inane somnium patris, in hac domo

F 4

AESOPUS

affertur velut in carcere. Quid igitur faciam?
Et hæc dicens, manum parieti incussit, oculum
leoni eruere volens, & clauo, qui illic latebat, of-
fendit: qua ex percussione manus emarcuit: suc-
creuitq; sanies, febris subsecuta est: breui ado-
lescens est mortuus. Ita leo adolescentem occidit,
nihil adiuvante patris sophismate.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quæ ventura sunt,
devitare posse neminem.

DE CALVO LYODAM. 33

Calvus quidam mentitos crines gerens, dum
equo vehabatur, ecce turbinis ventus illos
de capite suffulit: risus statim magni presenti-
bus excitantur. Et ille mutuo risu ad eos, in-
quit, Quid mirum si crines, qui non erant mei,
à me recesserint? Illi quoque recesserunt, qui
mecum fuerant nati.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, nō debere nos me-
rere ob amissas opes. Quod enim nascentes
à natura non accepimus, non potest
nobiscum perpetuò permanere.

FINIS.

Alia

ALIAE ITEM

ALIQVOT AESOPI

FABVLAE E' GRAECO

in Latinum versæ, incerto
interprete.

IMPOSSIBILIA PROMITTENS.

IR pauper agrotans, &
male affectus, cum à medi-
cis desperatus esset, deos ro-
gabatur, pollicens, si sanita-
tem sibi rursus restituis-
sent, ceterum boues ipsis obla-
turum esse in sacrificium.

Vxor autem eius audiente, Et ubi tibi hæc, si
conualueris? Ille ait, Putas enim surgere me
hinc, ut dei hæc à me repetant?

Adfabulatio.

Fabula significat, multos facile polli-
ceri, quæ re comprobare non sperent.

Rana.

AESOPUS
RANA.

2

Ranae duo in palude pascabantur, aestate autem siccata palude, illa derelicta, querebant aliam: ceterum profundum innoverunt putrem: quo viso, altera alteri inquit, Descendamus hucus in hunc putrem. Illa respondens ait, Si igitur hic aqua aruerit, quomodo ascenдемus?

Adfabulatio.

Fabula declarat non oportere inconsiderate res aggredi.

CANIS ET GALLUS. 3

Canis & gallus inita societate iter faciebant. Vespera autem superveniente, gallus consensa arbore, dormiebat, at canis ad radicem arboris excavatae. Cum gallus, uti assolet, noctu cantasset, vulpes ut audiuit accurrit, & stans inferius, ut ad se descenderet, rogabat, quod cuperet commendabile adeo cantu animal complecti. Cum autem is dixisset, ut ianitorum prius excitaret ad radicem dormientem, ut cum ille aperuisset, descenderet, & illa quaerente ut ipsum vocaret, canis statim profiliens eam di laceravit.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes homines inimicos insultantes ad fortiores astu mittere,

LEO

FABULAE. 46
LEO ET VRSUS.

4

Leo & ursus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnant, graviter igitur à seipsis affesti, ut ex multa pugna etiam vertigine corriperebantur, defatigati iacebant. Vulpes autem circum circa eundo, ubi prostratos eos vidit, & hinnulum in medio iacentem, hunc per utroque percurrendo, rapuit, fugiensque abiit, at illi videbant quidem ipsam, sed quia non poterant surgere, Nos miseros, dicebant, quia vulpi laboravimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, aliis laborantibus, alios lucrari.

VESPERTILIO, ET RUBUS,
ET MERGUS. 5

Vespertilio, & Rubus, & Mergus inita societate mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque Vespertilio argentum mutuata proiecit in medium: Rubus vestem secum accepit. Mergus tertius, es, & navigaverunt. Tempestate autem vehementi oborta, & navi eversa, omnibus perditis, ipsi in terram evaserunt. Ex illo igitur Mergus litoribus semper affidet, num quopiam es ciciat mare. Vespertilio vero credito res timens, interdum non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus praeterentium nesi inhaeret, sicuti suam cognoscat quaerendo.

Adfa-

ÆSOPUS

Adfabulatio.

Fabula significat, in ea quibus incumbimus, in posterum incidere.

PAVO ET MONEDULA. 6

Avis creaturis regem, Pavo orabat, ut se ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem cum omnibus, Monedula suscepto sermone ait, Sed si te regnante, aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Adfabulatio.

Fabula significat, principes non modò propter pulchritudinem, sed & fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

SIN-

FABVLA. 47
SINGVLARIS ANIMAL
ET VLPES. 7

Singularis agrestis super quadam sedens arbo re dentes acuebat Vulpes rogante causam, quare nulla preposita necessitate dentes acueret, ait Non abs re hoc facio: nam si me periculum inuasit, nequaquam me tunc acueendis dentibus occupatum esse oportebit, sed potius paratis uti.

Adfabulatio.

Fabula significat, aduersus periculum præparatum esse oportere.

CASSITA. 8

Cassita laqueo capta plorans dicebat, Hei mihi misere, & infelici uolucris, non aurum surripui cuiusquam, non argentum, non aliud quicquam pretiosum. Granum autem tritici paruum, mortis mihi causa fuit.

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui ob inutile lucrum magnum subeunt periculum.

HINNVLVS. 9

Hinnulus aliquando ceruo ait, Pater, tu et maior, et celerior canibus, et cornua præterea ingentia gestas ad uindictam, cur nam igitur sic eos times? Et ille ridens ait, Vra quidē hæc inquis, fili, unum uerò scio, quod cum canis latratum audiuero, statim ad fugam nescio quis efflor.

Adfa-

AESOPUS

Adfabulatio.

Fabula significat natura timidos, nulla admonitione fortificari.

AVARVS.

10

Avarus quidam cum omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, una defosso illuc & animo suo, & mente: atque quotidie eundo, ipsam uidebat. Id autem ex operis quædam obseruando cognouit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & uacuum locum uidens, lugere cepit, & capillos euellere. Hunc cum quidam uidisset sic plorantem, & causam audiuisset, Ne sic ait, o in, tristere, neque enim habens aurum, habebas, lapidem igitur pro auro acceptum recondes, & puta tibi aurum esse, eundem enim tibi usum præstabit, nam, ut uideo, neque cum aurum erat, utebare.

Adfabulatio.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

ANSERES ET GRVES.

11

Anseres & grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem uisis, grues, quod essent leues, flatim euolauerunt, anseres uero ob onus corporum cum mansissent, capti fuerunt.

Adfa-

FABVLAE.

48

Adfabulatio.

Fabula significat, & in expugnatione urbis, inopes facile fugere, diuites autem seruire captos.

ESTUDO ET AQPILA.

12

AESOPUS

Testudo orabat aquilam, ut se uolare doceret. Ea autē admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat, Accepit igitur ipsam unguibus, & in altū sustulit, inde demisit, hæc autē in petras cecidit, & cōtrita est.

Adfabulatio.

Fabula significat, multos quia in contentionibus prudentiores nō audiuerint, seipsos læsisse.

CERVA. 13

Cerua altero obsecrata oculo, in littore pascebatur, sanum oculum, ad terram propter uenatores habens, alterum uerò ad mare, unde nihil suspicabitur. Præternauigantes autem quidam, & hoc cōiectantes, ipsam sagittarunt, hæc autem seipsam lugebat, quod unde timuerat, nihil passa foret, quod non putabat malum allatum, ab eo proditam.

Adfabulatio.

Fabula significat, sæpe q̄ nobis noxia uidētur, utilia fieri, quæ uerò utilia noxia

CERVA ET LEO. 14

Cerua uenatores fugiens, in speluncam ingressa est. In leonem autem ibidem incidisset, ab eo comprehensa est. Moriens autem dicebat, Hei mihi homines fugiens, in ferarum immitissimum incidi.

Adfa-

FABULAE. 49

Adfabulatio.

Fabula significat, multos homines dum parua fugiunt pericula, in magna incurrere.

CERVA ET VITIS. 15

Cerua venatores fugiens sub vite delinuit. Cum præterissent autē parumper illi, cerua prorsus iam latere arbitrata, vitis folia pascei incipit. Illis uerò agitatīs, venatores conuersi, & quod erat uerum arbitrati, animal aliquod sub folijs occultari, sagittis confecerūt ceruam. Hæc autem moriens talia dicebat, Iusta passa sum, non enim offendere oportebat, quæ me seruauit.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui iniuria benefactores afficiunt, à Deo puniri.

ASINUS ET LEO. 16

Cum asino gallus aliquando pascebatur. Leone autem aggressus asinum, gallus exclamauit, & leo uiuit enim hunc galli uocem timere fugit. At asinus ratus propter se fugere, aggressus est fratrem leonem. Et uerò procul hunc persecutus est, quod non amplius galli perueniebat uox, conuersus leo deuorauit. Hic uerò moriens clamabat, Me miserum & dementem, ex pugnacibus enim non natus parentibus, cuius gratia in aciem irruui?

G

Adfa-

AESOPUS

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosq; homines, inimicos, qui de se industria humiliarūt, aggredi, atq; ita ab illis occidi.

OLITOR ET CANIS. 17

Olitoris canis in puteum decidit, olitor autem ipsum illinc extracturus, descendit & ipse in puteum, ratus autem canis accessisse & se inferius magis obrueret, conuersus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reuersus, Insta, inquit, patior. nam cur nunquam sui interfectorem seruare studui?

Adfabulatio.

Fabula in iniustos, & ingratos.

SVS ET CANIS. 18

Sus & canis mutuo conuitiabantur. Et sus iurabat per Venerem, procul dubio dentibus discissurus canem, Canis vero ad haec dissimulante dixit, Bene per Venerem nobis iuras, significat enim ab ipsa vehementer te amari, qua impuras tuas carnes degustantem nullo pacto in sacellum admittit. Et sus, Propter hoc igitur magis praese fert dea amare me, nam occidentem aut alio quouis modo ledentem omnino auersatur, tu tamen male oles & riuia & mortua.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes oratores,

quod

FABVLAE. 50

quae ab inimicis obiiiciuntur, artificiose in laudem conuertere.

SVS ET CANIS. 19

Sus & canis de fecunditate certabant. Dixit autem canis, secundam esse maxime pedestrium omnium. Et sus occurrens, ad haec inquit, Sed cum haec dicis, scito & cecos tuos te catulos parere.

Adfabulatio.

Fabula significat, nō in celeritate res, sed in perfectione iudicari.

SERPENS ET CANCER. 20

Serpens una cum cancro vinebat, inita cum eo societate. Itaq; cancer simplex moribus, & ille astutiam mutaret, admonebat, hic autem minime obediebat. Cum obseruasset igitur cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occidit. At serpente post mortem extenso, ille ait, Sic oportebat antehac rectum & simplicem esse, neq; enim hanc panem dedissem.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potius.

PASTOR ET LUPUS. 21

Pastor nuper natum lupi catulum reperit, & sustulit, unaq; cū canibus nutriuit. At cum adoleuisset, si quando lupus ouem rapuisset, cum

Q 2 canis

AESOPUS

canibus & ipse persequatur. Cum canes vero aliquando non possent assequi lupum, atque ideo reuertentur, ille sequebatur, ut cum ipsum affectus esset particeps foret venationis ut lupus inde rediret. Sin autem lupus extra non rapuisset ouem, ipse clam occidens, una cum canibus comedeat: donec pastor cum coniectasset, & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit, & occidit.

Ad fabulationem.

Fabula significat, naturam prauam bonos mores non nutrire.

LEO ET LUPUS.

22

Leo cum consensuisset, egrotabat iacens in agro. Accesserant autem visitatura regem, praeter vulpem, cetera animalia. Lupus igitur capta occasione

FABULAE.

51

occasione accusabat apud leonem vulpem, quasi nihil facientem suum omnium dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit & vulpes, & ultima audiuit lupi verba: Leo igitur contra eam infremuit. Sed defensionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum, qui conuenerunt, tantum profuit, quamvis ego, quae in omni parte circuiui, & medicamentum pro te a medico quaesui, & didici? Cum autem leo statim, ut medicamentum diceret, imperasset, illa inquit, Si lupo vinere excorior, ipseus callida pellim indueris. Et lupo iacente vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam mouere, sed ad benevolentiam.

Ad fabulationem.

Fabula significat, eum qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier.

23

Mulier quaedam virum ebrium habebat: ipsum autem a morbo liberatura, tale quid comenta est. Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cum obseruasset, & mortui instar insensatum, in humeros eleuatum, in sepulchrum allatum deposuit, & abiit. Cum vero ipsum iam sobrium esse coniecta esset, profecta ianuam pulsauit sepulchri. Ille autem cum diceret, Quis est, qui pulsas ianuam? & vxor respondit, Mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, Non mihi comesse, sed bibere, o optime, potius

G 3

affer,

Æ S O P I

affer, tristem enim me reddis, cum cibi non potius meministi. Hæc aut pectus plangendo, Hei mihi misera, inquit: nam neq; astu profuit: tu enim vir non solus non emendatus es, sed peior quoq; te ipso euasisti, in habitum tibi deductus est morbus.

Adfabulatio.

Fabula significat, non oportere in malis acribus immorari, nam & nolentem quandoq; hominem consuetudo inuadit.

C Y G N U S.

24

Vir diues anserem simul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen, sed alterum canis, alterum mensæ gratia. Cum autem oporteret anserem pati ea, quorum causa nutriebatur, nox erat, ac discernere tempus non permisit vtrinq;: cygnus autē pro anserē abductus, cantat cantum quendā mortis exordium, & cantus significat naturam, mortem vero effugit suauitate canendi.

Adfabulatio.

Fabula significat, sepe musicen differre mortem.

Æ T H I O P S.

25

Aethiopem quidā emit, talē ei colorē inesse ratus negligētia eius, qui prius habuit: ac assumpto in domū, oēs ei adhibuit abstersiones, omnibus lacrimis tentauit mūdare: & calorē quidē transmutare nō potuit, sed morbi dolor perauit.

Adfa-

F A B U L Æ.

32

Adfabulatio.

Fabula significat, manere naturas, vt à principio prouenerunt.

H I R U N D O E T C O R N I X.

26

Hirundo & cornix de pulchritudine contentebant, Respondens autem cornix ei dixit, Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Adfabulatio.

Fabula significat, durationem corporis, decore meliorem esse.

B U T A L I S.

27

Butalis à fenestra quadam pendeat: Vespertilio autem profectus rogauit causam quare die sileret, nocte caneret. Cum autem id ea non

H 4 incassum

AESOPUS

incaſſum hoc facere diſſeſſet (nā die cauendo olim capta fuerat, & propterea ex illo prudēs enaſſe) reſperit ille ait, Sed non nunc te capere oportet, cum nulla uilinaſ, ſed ante quam capereſis.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, in infortuniis inutilem eſſe penitentiam.

COCHLEAE.

28

Ruſtici filius aſſabat cochleas. Cum autem ait daret eas ſtridentes, ait, O peſſima animantes, domibus veſtris incenſis vos canitiſ?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, omne intempeſtine factum, vituperabile.

MVLIER ET ANCILLAE.

29

Mulier

FABVLAE.

33

Mulier uidua operoſa ancillas habens, haſ ſolebat noctu excitare ad opera ad gallorum cantus. His uero aſſidue deſatigatis labore, viſum eſt oportere domeſtici occidere galli, tanquā illi qui noctu excitaret heram. Euenit autē iſſis hoc facto, ut in grauiora incideret malum: hēra ignorās gallorū horam, temporis eas excitabat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, plerique hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

MVLIER VENEFICA.

30

Mulier uenefica diuinarum iratum propulſiones promittens, multa facere perſeuerabat, & lucrum inde facere. Quidam igitur acciſerunt eam impietatis, & conuicerunt, & damnatam ducebant ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait, Tu quā deorum iras auertere promittebas, quomodo neque hominum conſilium mutare potuiſi?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos magna promittentes, ne parua quidem facere poſſe.

AGRICOLA.

31

Agricola quidam ſodiendo aurum reperiit: quo tidie igitur terra, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autem Fortuna adſtans, inquit, Heus tu, cur terrae mea munera attribuis, quā

AESOPUS

ego tibi dedi ditatura te? nam si tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat, scio te tunc me fortunam accusaturum.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere benefactorem cognoscere, atq; huic gratiā referre.

VIA TORES. 32

Duo quidā vna iter faciebant: & cum alter securim reperisset, alter, qui non inuenit, admonerat ipsum ne diceret inueni, sed inuenimus. Paulo post autē cum aggredere tur ipsos, qui securim perdiderāt, qui eā habebat, persequentibus illis, ei qui vna iter faciebat, dixit, perijmus. Hic autē ait, perij dic, nō, perijmus etenim & tunc, cū securim inuenisti, inueni dixisti, nō, inuenimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui non fuerunt participes felicitatum, neq; in calamitatibus firmos esse amicos.

RANA DVAE. 33

Due ranæ vicinæ sibi erāt: pascebantur autē altera in profundo stagno, & procul à via, altera in viā parū aquæ habēs. Verum, cum quæ in stagno, alteram admoneret, vt ad se migraret, vt iunior cibo frueretur, illa nō paruit, dicēs firmissima teneri huiusce loci cōsuetudine, quousq; obtrigit currum prætereuntem ipsam cōstringere.

Adfa-

FABULAE. 34

Adfabulatio.

Fabula significat, homines quoq; praua aggredientes citius mori, quā mutantur in melius.

APIARIVS. 34

In mellarium ingressus quidam damno absente, saum abstulit. Hic autem reuersus, vt aluellos vidit inanes, stans quod in his erat perscrutabatur. Apes autem è pastu redeuntes, vt deprehenderunt ipsum, aculeis percutiebant, pessimeq; tractabant. Hic autem ad eas: O pessime animantes, furatum vestros fauos illæsum dimissistis, me verò satagentem vestri percutitis?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic homines quosdā ob ignorantiam inimicos nō cauere, amicos autem vt insidiatores repellere.

ALCEDO. 35

AlcEDO anis est solitaria semper in mari virā degens: hanc dicitur hominū venationes cauente, in scopulis maritimis nidificare. Ceterum aliquando paritura, pullos facit. Egressa autē ea ad pabulum, accidit mare à vehementi concitatō vento, eleuari supra nidum: atq; hoc submerso, pullos perdere: hæc verò reuersa, re cognita, ait, Ad e miseram, quæ terrā vt insidiatricē cauens, ad hoc confugi, quod mihi longe est insidius.

Adfa-

Adfabulatio.

Fabula significat homines etiā quosdā ab inimicis cauendo, ignaros in multo grauiore inimicis amicos incidere.

PISCATOR.

36

Piscator in flumīe quodam piscabatur. Extensis autem retibus, & fluxu comprehensurūq; funi alligato lapide, aquam verberabat, ut pisces fugientes incautē in retia inciderent. Cum quidam verō ex ijs, qui circa locum habitabant, id facere videret, increpabat, quod flumē turbaret, & clarā aquam non sineret bibere, & is respondit. Sed nisi sic flumē perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Adfabu-

Adfabulatio.

Fabula significat, ciuitatum etiā retores tunc maxime operari, cum patrias in seditionem induxerint.

SIMIUS ET DELPHIS. 37

Moris cum esset nauigantibus Melitenses cauitulis & simios adducere in solamen nauigationis, quidam habebat secum & simium. Cum autem peruenissent ad Simium Atticæ promontorium, tempestatem vehementem fieri contigit: naui autem eversa, & omnibus natantibus, natabat & simius. Delphis quispiam ipsum confpicatus, & hominem esse ratus, digressus leuabat, ad terram perferens. Vt verō in Pireo fuit Atheniensis naualis, rogauit simium, an genere esset Atheniensis. Cum autem hic diceret & claris hic esse parentibus: rogauit an & Pireum sciret. Ratus autem simius de homine cum dicere, ait, Et valde amicum esse ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Adfabulatio.

Fabula in viros qui veritatem ignorantes, existimant se decipere.

MUSCÆ.

38

In cella quadam melle effuso, muscæ aduolantes comedebant: impetitis autem earum pedibus,

AESOPUS

pedibus, enolare non poterant: cum verò suffocarentur, dicebant, Misere nos, quia ob medicum cibum perimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

MERCURIUS ET STAPTARIUS.

Mercurius scire volens, quanti apud homines esset, iuit in statuarij domum transformatus in hominem, & visa statua Iouis, rogabat, quanti quis ipsam tenere possit. Hic autem cum dixisset, draagma, risit. Et quanti Iunonis? ait, Cum dixisset, pluris: visa & sua ipsius statua, ac opinatus cum nuncius sit deorum, & lucrosus, maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius verò ait, Si hasce emeris, & hanc addamentum de.

Adfabulatio.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est pretii.

MERCURIUS ET TIRESIAS.

Mercurius volens Tiresiae vaticinium, an verum esset cognoscere, furatus ipsius boves ex rure venit ad ipsum in urbem, similis factus homini, & ad ipsum diuertit. Bona autem amissione

FABYLAE. 56

amissione renunciata Tiresiae, ille assumpto Mercurio exiit, augurium aliquod de fure consideraturus. Et huic iubet dicere sibi quamnam aenum viderit. Mercurius autem primum vidisse aquilam à sinistris ad dextram volantem, dixit. Hic non ad se id esse cum dixisset, secundo cornicem super arbore quadam sedentem v. dit, & modo superius aspicientem, modò ad terram declinatam uati refert. Et is re cognita ait, Sed haec cornix iurat & caelum, & terram, si uelis, meas me receperum boves.

Adfabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit aduersus virum furacem.

CANES.

41

Habitu.

AESOPUS

HAbens quidam duos canes, alterum venari
ascuit, alterum domum servare. Ceterum
si quando venaticus caperet aliquid, qui do-
mum custodiebat, participes una cum eo erat
cenae. Aegre ferente autem venatico, & illi
obijciente, quod ipse quotidie laboraret, ille
nihil faciens suis nutritur laboribus, respon-
dens ipse ait, Non me sed herum reprehen-
de, qui non laborare me docuit, sed labores alie-
nos comesse.

Adfabulatio.

Fabula significat, adolescentes qui ni-
hil sciunt, haud esse reprehendēdos, cum
eos parentes sic educauerunt.

MARITVS ET VXOR. 42

Habens

FABVLAE. 57

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis om-
nibus inimica erat, voluit scire an etiā erga
paternos domesticos ita afficeretur. Quapropter
cum rationabili pretextu ad suum patrem ip-
sam misit. Paucis vero post diebus ea reuerſa, ro-
gavit quomodo aduersus illos habuisset. Hæc ue-
rò cum dixisset, Bubuloi & pastores me suspecta-
bant, ad eam ait, Sed ò uxor, si eos odisti, qui ma-
ne greges agunt, serò autem redeunt, quid spera-
re oportet in ijs quibus cum tota cōuersaris die?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic sepe ex paruis ma-
gna, & ex manifestis incerta cognosci.

HOEDVS ET LVPVS. 43

HOedus derelictus à grege, persequente lupo,
conuersus ad eum dixit, O lupo, quoniam cre-
do me tuum cibum futurum, ne iniucunde mo-
ri ar, cane tibia primum, ut saltem. Lupo autem
cānente tibia, atque hædo saltante, canes cum au-
diuissent, lupum persecuti sunt. Hic conuersus
hædo inquit, Merito hæc mihi sunt: oportebat
enim me cocus cum sim, tibi cinem non agere.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui ea quibus natu-
ra apti sunt, negligunt, quæ uero aliorum
sunt, exercere conantur, in infortunia in-
cidere.

H CAN-

AESOPI

CANCER ET VULPES. 44

Cancer è mari cum a scēdisset, in loco quodā pascebatur. Vulpes esuriēs vt vidit, accessit, ac eū rapuit. Ille deuorādu ait, Sed ego cōdignā patior, qui marinus cum sim, terrestris esse volui.

Adfabulario.

Fabula significat, homines, etiā qui propriis derelictis exercitiis, ea quæ nihil conueniunt, aggrediuntur, merito infortunatos esse.

CITHAROEDVS. 45

Citharædus rudis in domo calce incrustata familiariter, vt solebat, canens, & contra resonante in se voce, existimabat valde canorus esse: vt iū elatus super hoc, cogitauit & in theatro sese committere oportere. Profectus verò ad se ostendendum, cum male admodum caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, sic ex rhetoribus quosdam, qui in scholis putant esse aliquid, cum ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

FVRES. 46

Fures in domū quandā ingressi, nihil inueniunt nisi gallū atq; hoc capto, abierunt. Hic ab eis occidēdus rogabat, vt se dimitteret, dicens

viliū

FABVLÆ.

58

vile esse hominibus noctu eos ad opera excitādo. Hic verò dixerūt, Sed propter hoc tātō magis excitāmus illos, n. excitādo, furari nos non finis.

Adfabulatio.

Fabula significat, ea maxime prauis esse aduersa, quæ bonis sunt beneficio.

CORNIX ET CORVVS. 47

Cornix coruo inuidens, quod is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idq; crederetur vtī futura prædicens, consociata riatores quosdam prætereuntes, inuit super arborem quandam, stansq; vāde crocitant, Illis verò ad vocem conuersis & admiratis, re cognita, quidam, inquit, Abeamus heu nos: cornix enim est, quæ crocitant, & tuguriū non habet.

Adfabulatio.

Fabula significat, eodem modo & homines præstantioribus certantes, præterquā quod non ad æqua perueniunt, risum quoq; debere.

CORNIX ET CANIS. 48

Cornix Minervæ sacrificans canem inuitavit ad epulas. Ille verò ad eam dixit, Quid frustra sacrificia absumis? Dea enim adeo te edidit, vt ex pecuniariis quoq; tibi augurijs fidē sustuleris. Cui cornix, Ob id magis ei sacrifico, vt reconcilietur mihi.

H 2 Adfa-

ÆS O P I

Adfabulario.

Fabula significat plerosque ob lu-
crum nō mereri inimicos beneficiis pro-
sequi.

CORVUS ET SERPENS. 49

Corvus cibi indigens, ut serpentem in aprico
quodam loco dormientem uidit, hunc deu-
lando rapuit. Hic cum se uertisset, atque momor-
disset ipsum, coruus moriturus dixit. *Me mise-
rum, qui tale reperi lucrum, quo etiam perco.*

Adfabulatio.

Fabula in uirum, qui, ob thesaurorum
inventionem, de salute periclitatur.

MONEDVLA ET COLYMBÆ. 50

Me-

F A B U L A E. 59

Monedula in columbario quodam columbis
mis bene nutritis, dealbavit sese, inquit, ut
et ipsa eodem cibo impertiretur. Hæc uero, donec
tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt, sed
cum aliquando oblita nocem emisisset, tunc eius
cognita natura, expulerunt percutiendo, eaq; pri-
uata eo cibo, redijt ad monedulas rursum: et il-
le ob colorem, cum ipsam non nossent, a suo cibo
abegerunt, ut duorum appetēs neutro potiretur.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere & nos no-
stris contentos esse, considerantes auari-
tiam, præter quam quoddam nihil iuuat, au-
ferre sepe & quæ adsunt bona.

MONEDVLA. 51

Monedulam cum quis cepisset, & pedem al-
ligasset filo, suo tradidit filio. Hæc non fe-
rendo inquit inter homines, ubi parumper liber-
tatem nacta est, fugit, in suumque nidum se con-
tulit. Circumvoluto uero ramis uinculo euolare
haud ualens, cum moritura esset, secum loque-
batur, *Me miseram, quæ apud homines non fe-
rendo seruitutem, incautè mea me uita priuauit.*

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnunquam quos-
dam, dum se a mediocribus student peri-
culis liberare, in maiora incidere.

H 3 M E R-

Iupiter Mercurio iussit, ut artificibus omnibus mendacij medicamentum misceret: hic co-
trito, & ad mensuram facto, ex equo singulis miscet. Cum vero solo relicto sutore, mul-
tum superesset medicamenti, totum acceptum
mortarium ei miscuit, atque hinc contingit
artifices omnes mentiri, maxime vero omnium
sutores.

Adfabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

IUPITER.

53

Iupiter formatis hominibus, omnis illis asse-
ctus indidit, solum indere pudorem oblitus est.

Quapro-

Quapropter non habens vndenam ipsum intro-
duceret, per turbam ingredi eum iussit. Hic vero
primum indigne ferens contradicebat: vehemen-
tius vero coinstante, ait, Sed ego sane bis ingre-
diar pactis, si amor non ingrediatur, sin ingre-
diatur, ipse exibo quam primum. Ex hoc sanè
euenit, omnia scorta inuerecunda esse.

Adfabulatio.

Fabula significat, captos amore inue-
recundos esse.

IUPITER.

54

Iupiter nuptias celebrans, omnia animalia ac-
cipiebat: sola vero testudine tarde profecta,
admirans causam tarditatis, rogauit eam, quam-

H 4 obrem

AESOPUS

ebrem ipsa ad cenam non accesserat. Cum hæc dixisset, Domus chara, domus optima iratus ipsi damnauit ut domum baulans circumferret.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerisque homines eligere parce potius apud se uinere, quam apud alios lante.

LUPUS ET OVIS. 55

Lupus à canibus morsus, & male affectus, Labiectus iacebat. Cibi uero indigens, uisa oue rogabat ut potum ex præterfluente flumine sibi afferret: Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inueniā. Illa re cognita, ait. Sed si ego potum do tibi, tu & cibo me ueris.

Adfabulatio.

Fabula in niram maleficum, per simulationem insidiantem.

LEPORES. 56

Lepores olim belligerantes cum aquilis inuolantur in auxilium uulpes. Hæ autem dixērunt. Vobis auxiliarentur, nisi sciremus qui uos estis, & cum quibus præliamini.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos, qui cum præstantioribus certant, suam salutē cōtemnere.

FORMICA. 57

Quæ nunc formica, homo olim fuit, hic agriculturæ

FABULAE. 61

culturæ assidue incumbens, non erat proprijs laboribus contentus, sed & micinorum fructus surripiebat. Iupiter autem indignatus huius auaritia, transmutauit eum in hoc animal, quæ formica appellatur. Verum tunc mutasset formam, non & affectum mutauit: nam usque nunc arua circumeundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Adfabulatio.

Fabula significat natura prauos, etsi maxime speciem transmutauerint, mores non mutare.

VESPERTILIO ET MUSTELA. 58

Vesperilio in terram cum cecidisset, à mustela capta est: & cum occidenda foret, pro salute rogabat. Hac uero dicente non posse ipsam dimittere, quod natura uolucris omnibus inimica foret, ait non auem, sed murem esse, & sic dimissa est. Postremo autem cum iterum cecidisset, & ab alia capta mustela, ne noraretur, orabat. Hæc autem dicente, cunctis inimicam esse muribus, hæc non mus, sed uesperilio sum, dicebat: & rursus dimissa est: itaque ita euenit, bis mutato nomine, salutem consecuta fuisse.

Adfabulatio

Fabula significat, neque nos in eisdem semper esse oportere, considerantes eos, qui

AESOPI

qui ad tempus mutantur, plerunq; pericula effugere.

VIATORES.

59

Viatores secundū litus quoddā iter faciētes, inierunt in speculum quandā, & illic conspicati sarmenta procul natātia, nauim esse magnā existimauerunt: quamobrem expectauerunt, tanquā appulsura ea esset. Cum verō a vento lata sarmenta propius forent, non nauim amplius, sed scapham videre videbantur. Aduectis autē illis, sum sarmenta esse vidissent, inter se dixerūt, Vt nos igitur frustra, quod nihil est, expectabamus?

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines, q̄ ex improviso terribiles esse vidētur, cū periculū feceris, nullus esse p̄tīi inueniri.

ASINVS SYLVESTRIS. 60

Asinus sylvestris asino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat, & corporis habitudine, & cibi perceptione. Deinde verō cūm vidisset eum ferentem onera, & agasinem retro sequentem, & baculis ipsum percutientem, ait, Aft ego non amplius beatam te existimabo: video enim non sine magnis malis habere te felicitatem.

Adfabulatio.

Fabula significat, nō esse æmulanda lu

cra,

FABVLAE.

62

cra, in quibus insunt pericula, & miseria.

ASINI.

61

Asini olim propterea quod assidue mera ferrent, & fatigarentur, legatos miserunt ad Iouem, solutionem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis volens, id non fieri, ait, tunc eos liberatum iri laboribus, cū mingendo struium fecerint. Ac illi eum verum dicere existimantes, ex illo & nunc vsq; ubi alterum vrinam viderint asinorum, illis & ipsi circumstando mingunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, vnicuiq; quod fatale est, incurabile esse.

ASINVS ET VULPES. 62

Asinus inductus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Ceterum visa vulpe, tentauit & hanc perterrefacere. Hec autem (casu enim ipsius vocem audiuerat) ad ipsum ait. Comptum habeo quod & ego timuissim, nisi rudentem audiuissim.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos inductos, qui iis, qui extra sunt, aliqui esse videntur, ex sua linguacitate redargui.

ASINVS ET RANAE. 63

Asinus ligna ferens, pertransibat paludem quandam. Lapsus autem, vt decidit, nec surgere

Æ S O P I

surgere possit, lamentabatur, ac suspirabat. Ræ-
ne autem quæ erant in palude auditis suspirijs:
Heus tu, dixerunt, & quid faceres si tanto hic
tempore, quanto nos fuisses, cum quia paululum
cecidisti, sic lamenteris?

Adfabulatio.

Hoc sermone uti quispiã poterit in ui-
rũ segnẽ, qui ob minimos quosq; labores
tristatur, cũ ipse maioribus facile resistat.

ASINVS ET CORVVS. 64

Asinus ulcerato dorso in prato quodam pasce-
batur. Corvo autem insidendo sibi, & ulcus
percutiendo, asinus rudebat, ac saltabant, sed
agastone procul stante, ac ridente, lupus præteries
ipsum uidit, & dixit, Miseri nos, quos si tantum
uiderit prosequitur, huic autem & arridet.

Adfabulatio.

Fabula significat, maleficos homines, si
tantum appareant, dignosci.

ASINVS ET VVLVES. 65

Asinus & vulpes inita inter se societate, exi-
uerant ad uenationem: Leo uero cũ occur-
risset ipsis, vulpes imminent periculum uidens,
profecta ad leonem, tradituram ei asinum polli-
cita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cũ
dimissurum eam dixisset, illa adducto asino in
caſſes quosdam ut incidere, fecit. Sed leo uidens
illum

F A B V L Æ. 63

illum fugere minime posse, primam vulpem com-
prehendit: deinde, sic ad asinum uersus est.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos, qui sociis infi-
diantur, sepe & seipsos nescios perdere.

GALLINA ET HIRVND 066

Gallina serpentis ouis inuentis diligenter ca-
lesacta excludit. Hirundo autem cum eam
uidisset, ait, O demens, quid hæc nutris? quæ
cum excreuerint, à te prima iniuriam auspica-
buntur.

Adfabulatio.

Fabula significat, implacabile esse pra-
uitatẽ, licet afficiatur maximis beneficiis.

Cum primum visa est camelus, homines
perterriti, & magnitudinem admirati fu-
giebant. Vbi verò procedente tempore cogno-
uerunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eò
vsque, vt ad eam accederent. At intellecto pau-
lo post beluæ non inesse bilem, eò contemptius
ierat, & frænæ ei imponerent, & pueris agen-
dam iraderent.

Adfabulatio.

Fabula significat, terribiles res consue-
tutine contemptibiles fieri.

SERPENS. 68

Serpens à multis hominibus pessundatus,
Iouem postulauit, Iupiter autè ad eum dixit:
Si qui

Si qui prior conculcauit, pupugisses, nequaquam
id facere secundus aggressus fuisset.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos qui prius in-
uadentibus resistunt, aliis formidolosos
fieri.

COLVMBÆ. 69

Columba siti corrupta, vt vidit quodam in
loco poculum aquæ depictum, verum rata
atque multo elata impetu, inscia in tabulam ef-
fendit, vsque adeo vt & fennis ipsius perfractis
in terram decideret, atque à quodam occurren-
tium caperetur.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines ob

AESOPUS

vehementes alacritates inconsulto res
aggredienteis, iniicere sese in perniciem.

COLUMBA ET CORNIX. 70

Columba in columbario quodam nutrita, se-
cunditate superbiebat. Cornix vero ea audi-
ta, ait: Heus tu, desine hac re gloriari: nam quò
plures paris, eò plus mæroris accumulas.

Adfabulatio.

Fabula significat, ex famulis quoque,
eos esse infelicissimos, qui in seruitute
multos filios faciunt.

DIVES. 71

Dives duas habens filias, altera mortua, præ-
ficus conduxit. Cum vero altera filia dixisset.
Vt nos miseræ, ipse, ad quas pertinet luctus
lamentari nescimus: hæc vero non necessarie sic
vehementer plangunt, mater ait. Ne mirare fi-
lia, si hæc ita lamentantur, nam numerorum gra-
tia id agunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines
ob avaritiam non ueteri alienis calamita-
tibus quæstum facere.

PASTOR. 72

Pastor attis in quercetum quoddam ouibus,
strata sub quercu ueste, ascendit, & fructum
decentibat. Quæc vero inter edendum glandes
nescia

FABULÆ. 65

nescire & vestes vna deuorauit. At cum pa-
stor descendisset, ut quod erat actum, vidit.
O pessima, ait, animalia, vos ceteris vellera ac
vestes prabetis, à me verò, qui vos nutrio, &
vestem surripitis.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines ob
dementia eos qui nihil attinent, benefi-
cio efficere, in domesticos mala operari.

BVBVLVS. 73

Bulcus armentum taurorum pascens, ami-
sit vitulum, lustrando omnem solitudinem,
indagando morant traxit. Vbi inuenire nihil
potuit precatus est Iouem, si furem qui vi-
tulum cepit, ostenderit, hædum in sacrificium
oblatum. Cæterum proficiscens in quercetum
quoddam, inuenit à Leone deuorari vitulum.
Trepidus igitur & perterritus, eleuatis ma-
nibus suis in calum, ait. O domine Iupiter, pro-
miseram tibi hædum me datum esse, si furem
inuenirem: nunc taurum tibi recipio sacrificia-
tum, si huius manus effugere.

Adfabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui
dum quippiam amiserint, precantur ut
inueniant, cum inuenerint, quærunt ef-
fugere.

AESOPUS
AQUILA. 74

Quod per petram aquila sedebat leporem capturum:
hanc autem quidam percussit sagitta, quae
intra ipsam ingressa est, sed creta cum pen-
nis ante oculos flabat: quam cum vidisset. Et
hoc mihi altera maestitia, quod proprijs pennis
inteream.

Adfabulatio.

Fabula significat, durum esse, cum quis
à suis periculis patiat.

VERMIS ET VULPES. 75

Qui sub ceno celabatur vermis, super ter-
ram egressus dicebat omnibus animalibus,
Medicus sum medicaminum doctus, qualis est
Paeon deorum medicus. Et quomodo, ait Vulpes,
alios curans, teipsum claudum non curas?

Adfabulatio.

Fabula significat, nisi praesto experien-
tia fuerit, omne verbum inane esse.

GALLINA AVRIPARA. 76

Gallinam quis habens oua aurea parien-
tem, ratus intra ipsam auri massam inesse,
occisam alijs Gallinis similem reperit. Hic mul-
tum sperans inuenire diuitiarum, & exiguus
illis priuatus est.

Adfa.

FABULAE. 66

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere conten-
tum esse praesentibus, & fugere inexpecta-
bilitatem.

LUPUS ET VETULA. 77

Lupus esuriens, circuibat querendo cibum.
Profectus autem ad locum quendam, audi-
uit lugentem puerulum, eiq; dicentem anum,
Desine plorare, sin minus, hac hora tradam te
Lupo. Ratus igitur Lupus serio loqui aniculam,
expectabat ad multa horam. Sed cum aduenisset
vespera, audit rursus anum blandientem pueru-
lo, ac dicentem. Si venerit Lupus huc, interficie-
mus eum fili. His auditis Lupus eundo dicebat,
In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

1 2 Adfa.

ÆS O P I

Adfabulario.

Fabula in homines quorum facta ver-
bis non respondent.

DE CULICE ET LEONE. 78

Culex ad leonem accedens, ait. Neque timeo
te, neque fortior me es: minus mihi adesse
virum ideo existimas, quod laceres vaguibus,
& dentibus mordeas? hoc & famina cum vi-
ro pugnans facit. Ego verò longè sum te fortior.
Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba
ceciniisset, Culex inhestit mordens circa nares ip-
sius laucis genas: Leo autem proprijs vaguibus
dilatavit seipsum, donec indignatus esset. Culex
autem victo Leone cum sonuisset tuba, & opi-
nium ceciniisset, evasit. Araneæ verò vin-
culo implicitus cum deuoraretur, lamentaba-
tur quòd cum maximis pugnans, a vili animali
aranea occideretur.

Adfabulario.

Fabula in eos, qui prosternunt ma-
gnos & à parvis prosternuntur.

F I N I S.

Gulielmus

G V L I E L M V S

C A N O N I C V S,

D. AVR. AVGVSTINI

Florentio suo, illustri Baroni
Istleino. S. D.

ABVLAS Aesopi cum
ex oratione ligata in solu-
tam vertissem, tibi, floren-
tissime Florenti, dicare pla-
cuit: quam enim sis amans
litterarum, ex meo Antonio
viro literatissimo facile in-
telligo. Nam enim tu quidem quòd eruditum
scires, accisisti, & is tui amantissimus est, cum
ob alia quedam, tum ob amorem tuum erga li-
teratos. Neque illud praeterire debeo, me quoque
à te vehementer amari, & te commendante ma-

I 3 gistro

ÆS O P I

gistro Antonio succensum desiderio nostri. Appri-
me sanè decere solet, qui genere sit illustris, eum
esse amicum & familiarem literarum, quæ, &
cetera commoda earum sileam, vel solæ ad o-
ciunt immortalæ. Erit autem harum fabula-
rum lectio tibi, ut opinor, utilis, quippe ubi mul-
ta ad bene viuendum appositæ inuenies, grata
certò earum lectio, & iucunda non esse non po-
test. Hactenus autem eas illis, qui alias com-
plices scripserunt, fuisse neglectui, satis miror;
nec equidem tamen scripturus fuissẽ, ni &
Titus Linius harum in historia meminisset, &
Flaccum nostrum in Epistola vsum viderem, &
Quintilianum Institutionũ libris vtendum sua-
dere cernerem. Sed facis iam exordij. Illud te
admonitum velim, ne sis inscius, animantes,
quæ iam mutæ sunt, olim fuisse loquaces. Vale,
& me, & facis, ama.

DE GALLO GALLINACEO. I

Gallus gallinaceus dum verrit stercorearium,
Gossendit gemmam. Quid, inquires, rem-
sic nitidam reperio? Si gemmarius reperis-
set, nihil esset eo letius, ut qui pretium sciret.
At ibi quidem nulli est vsui, nec magni æstimo:
imò equidem omnibus gemmis granum hordei
malum.

Adfa-

F A B U L Æ

68

Adfabulatio.

Per gemmam, artem sapientiamq; in-
tellige: per gallum, hominem stolidum,
& voluptuarium. Nec stolidi artes libe-
rales amant, cum vsum earum nesciant:
nec voluptuarius, quippe cui vna placeat
voluptas.

DE LUPO ET AGNO. 7

Lupus ad caput fontis bibens, videt agnum
procul infra bibentem. Accurrit: agnum in-
crepitat, quod turbavit fontẽ. Trepidare agnus,
supplicare, ut parcat innocenti: se quando longe
infra biberit, potum lupi nec potuisse quidem tur-
bare, nedum voluisse. Lupus contra intonat.
Nihil agis sacrilege, semper obes. Pater, mater,

I 4 omne

omne tuum inuisum genus, sedulo mihi aduersatur. Tu mihi dabis hodie penas.

Adfabulatio.

Vetus dictum est, ut canem cedas, facile inueniri baculum. Potens si libet nocere, facile capit nocendi causam, satis peccauit, qui resistere non potuit.

DE MYRE ET RANA. 3

Bellum gerbat Mus cum Rana. De paludis certabatur Imperio. Pugna erat vehemens, & anceps: Mus callidus sub herbis latitans, ex insidijs Ranam adoritur: Rana viribus melior, pectore, & insultu valens, aperto Marte hostem laesse. Hasta utriq; erat iuncta. Quo certamine procul viso, Miluus adproperat: dumq; praestudio

studio pugna, neuter sibi cauet, utrumq; bellatorem Miluus rapit, ac laniat.

Adfabulatio.

Itidem euenire solet factiosis ciuibus, qui accensi libidine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus, opes suas, plerumq; etiam in periculo ponunt.

DE CANE ET VMBRA. 4

Canis tranans flumini, rictu vehebat carnem. Splendente sole, ita ut sit, umbra carnis lucebat in aquis. Quum ille visam auide caprans, quod in faucibus erat, perdidit. Itaq; tum rei, tum spei iactura percussus, orimum suspexit, deinde animum recipiens, sic elatrait, miser, deerat cupiditati suae modus: satis superq; erat.

ni desipuisse. Iam per tuam sultitiam minus ni
hilo tibi est. Adfabulatio.

Monemur hac fabella modestiæ, mo-
nemur prudentiæ, vt & cupiditati sit mo-
dus, ne certa pro incertis amittamus.
Astute certe Terentianus ille Sannio.
Ego inquit, spem pretio non nemo.

DE LEONE ET QUIBUSDAM
ALIIS.

Cum oue ac quibusdam alijs pepigerat Leo
venationem fore communem: ut venatum,
capitur ceruus: partiuntur. Singulas singulis
partes tollere, vt conuenerat incipientibus, Leo
rugiit: Vna inquit, pars mea est, quia sum di-
gnissimus. Altera iidem mea est, quia viribus
prestan-

præstantissimus. Porro quia in cependo ceruo
plus sudauerim, vendico tertiam. Quartam de-
niq; partem ni concesseris, actum est de amici-
tia. Socij hoc audito, discedunt vacui, & taciti,
non ausi mutire contra Leonem.

Adfabulatio.

Rara semper fuit fides, apud hoc secu-
lum rarior est, apud potentes, & est, &
fuit semper rarissima. Quocirca satius est
vt viuas cū pari. Qui enim cum potentio
re viuuit, necesse habet saepe de suo iure cō-
cedere cum æquali: æquale tibi ius erit.

DE Lupo ET GRUE. 6

Lupo voranti ouem, forte ossa hæsit in gula.
Ambit, orat opem: opitulatur nemo. Om-
nes

nes deditant tulisse eum pretium voracitatis.
Tandem blanditiis multis pluribusq; promissis
Grum inducit, ut collo longissimo in gulam in-
serto, os infixum eximeret. Petenti autem præ-
mium illuſte, inepta, inquit, ubi non ſat habes
quod viuis? vitam debes mihi: Si libuiſſet, li-
quit præmordere collum tuum.

Adſabulatio.

Tritum eſt, perire quod facis ingrato.

DE RUSTICO ET
COLUBRO.

Rusticus repertum in niue colubrum frigore
prope enectum, domum tulit, abiicit ad focum,
Coluber ab igni vim, riuſq; recipiens, deinde
flamman non ferens, omne tugurium ſibilan-
do in-

do infecit. Accurrit ruſticus correpta ſude ver-
bis, verberibuſq; cum eo iniuriam expoſulat.
Num hanc referat gratiam? num vitam ero-
pturus ſit illi, qui vitam ipſi dederit?

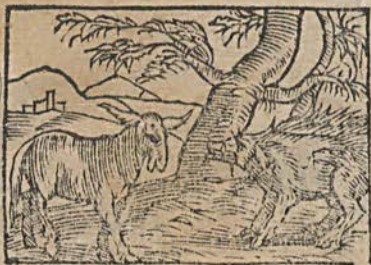
Adſabulatio.

Fit interdum ut obſint tibi, quibus tu
profueris, & male de te mereantur ii, de
quibus tu bene ſis meritus.

DE APRO ET ASINO. 3

In iners aſinus irrideret apum, ille indi-
gnans frendebat. Malum quidem ignauiffi-
me fueras meritus, ſed etiam ſi tu pena ſueras
dignus, tamen ego indignus, qui a te penas ſu-
mam. Irride tutus, impune tibi licet, tutus enim
es ob inertiam.

Alfa-

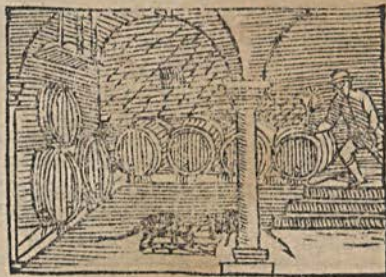

Adfabulatio.

Demus operam, ut cum indigna nobis
audimus, aut patiamur, ne indigna nobis
dicamus, aut faciamus. Mali enim & per-
diti plerumque gaudent, si quispiam bono-
rum eis resisteret, magni pendunt haberi se
dignos ultione. Imitemur equos, & ma-
gnas bestias, qui oblatrantes caniculos,
cum contemptu prætereunt.

DE MURE VRBANO ET
MURE RUSTICO. 9

Ibicum est urbano muri deambulare rus. Vi-
dit hunc Mus rusticus, inuitat, apparatur,
itur canarum. Deprimis rusticus quicquid posue-
rat in hyemum, & exhaustis omne penu, ut tanti
hospitis

hospitis expleat lauitiam. Urbanus tamen fron-
tem corrugans, ruris damnat inopiam, verbis
subinde laudat copiam. Romeans ducis secum in
urbem rusticum, ut quæ verbis iactitaret, re cõ-
probaret. Ineunt conuiuium, quod urbanus splen-
dide comparat. Inter epulandum auditur in sera
murmur clavis: trepidare illi, & fugitare fugi-
tando Rusticus & insuetus, & loci ignarus
ære se tueri. Discedente famulo redit urbanus
ad mensam, vocat rusticum ille rix tandè metus
deposito prorepat. Inuitantè ad pocula urbanum
percunctatur, num hoc periculum crebrum sit
Respondit ille quotidianum esse, oportere con-
temni. Tum rusticus. Quotidianum? inquit,
Ad cherere istæ dapes plus fellis quam mellis sa-
pient

AESOPUS

iunt. Equidem malo cum securitate meam
inopiam, quam cum tali anxietate istam copiam.

Adfabulatio

Diuitiæ præ se ferunt quidem volupta-
tem, sed si introspicias, habet pericula &
amaritudinem. Eutrapelus quidam fuit,
qui cum inimicis suis quam maxime no-
cere vellet, diuites eos faciebat, dictitans
ita se eos vlcisci, quippe accepturos cum
diuitiis ingentem sarcinam curarum.

DE AQUILA ET CORNICULA. 10

Aquila nacta cochleam, non vi aut arte, quini-
t erit piscem. Accedens cornicula dat consi-
lium. Suadet subuolare, & è sublimi cochleam
in saxa precipitare, sic enim fore ut concha
frangatur.

FABULAE.

73

frangatur. Humi manet cornicula, ut præste-
tur casum, præcipiat aquila, frangitur testa,
subripi tur piscis a cornicula, dolet elusa aquila.

Adfabulatio.

Noli quibusuis habere fidem, & consi-
lium, quod ab aliis acceperis, fac inspi-
cias. Multi enim consulti, non suis consul-
toribus, sed tibi consulunt.

DE CORVO ET VULPECULA. 11

Praedam nactus strepitat in ramis cornus.
Videt vulpecula gesientem, accurrit: Corvum,
inquit, plurima saluæ impertit vulpes. Sæpe
mero audieram famam esse mendacem, iam re
ipsa experior. Nam ut hac ferè iam prætereos
suspi-

AESOP I

suspiciens te in arbore, aduolō culpans famam.
Famē enim est, te nigriorem pice esse, & uideo
candidiorem niue. Meo sanē iudicio cygnos uin-
cis, & hedera formosior alba es. Quod si ut plu-
mis ita & uoce excellis, omnium aurium equidem
te dixerim reginā. Hac assentatiuncula illectus
cornus, ad canendū apparat, apparati uero ē ro-
stro excidit caseus: quo correpto, uispecula cachin-
num tollit, Tum demum miserum Coruū pudet,
pigetq; sui, & iactura rei mista pudore dolet.

Adfabulatio.

Nonnulli sic auidi laudis sunt, ut cum
suo probro & damno ament assentato-
rem. Eiusmodi homunciones præde sunt
paraficis. Quod si uitaueris iactantiam,
facile assentatorum pestiferum genus ui-
taueris. Si tu uoles esse Thrasō, nusquam
decriit Gnatho.

DE LEONE SENECTUTE
CONFECTO. 12

Leō qui in iuuentute complures sua ferocita-
te fecerat inimicos, in senectute exoluit pæ-
nas. Reddunt talionem bestie. Dente aper, cor-
nu petit taurus. In primis asellus, uetus ignauie
nomen cupiens abolere, uerbis & calcibus stre-
nuē insultat. Tum gemebundus leo. Hi quibus
olim nocui, iam uicissim nocent, & merito, sed
hi

FABVLAE.

74

hi quibus aliquando profui, iam uicissim non pro
sunt, imo, etia immerito obsunt. Stultus fui, qui
multos fecerim inimicos, stultior qui falsis ami-
cis confisus fuerim.

Adfabulatio.

In secundis rebus non efferaris, non sis
ferox, nam si uultum mutarit fortuna, ul-
ciscuntur quos laxasti, & inter amicos sic
habeas discrimen, sunt. n. quidam amici
non tui, sed mensē tuæ, sed fortunę tuæ,
quæ quidē fortuna simul ac mutata erit,
& illi mu abuntur, & bene tecum actum
erit, si non inimici fuerint. Merito que-
ritur Ouid.

AESOPI

En ego nō paucis quondam munitus amictis,
Dum flans uelis aura secunda meis,
Vt uero nimbo tumuerunt equora uento,
In medijs lacera puppe relinquit aquis.

DE CANE ET ASINO.

Dum blandiretur canis hero, & familie he-
drus, & familia canem demulcet: asellus id
uides, altius gemit, capis ei pigere suę sortis,
inique putat cōparatū canē gratū esse cunctis,
pasciq; de mēsa hētili, idq; otio ludq; cōsequi:
sepe cōtra portare elucellas, cædi flagello nūquā
otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc
fiant bladijs, eā arē, quę tā utilis sit statuit
seffari. Igitur quodā tempore redenti domum
hero,

FABULAE. 77

hero, rē tentaturus, procurrit obuiā, sublit, pul-
sat ungulis: exclamāte hero accurre seruis, et in-
aptus asellus, q se urbanū credidit fuisse uapulas
Adfabulatio.

Non omnia possumus omnes (ut ait
Verg. in Bucol.) nec omnes omnia de-
cent, id quisque uelit, id tentet, quod pos-
sit. Non simus id quod Grece significan-
tius dicitur, & s λυγρος, i. asinus lyrarum,
uel lyre. Sic autem Boetius, Asinus ad ly-
ram positus. Repugnante natura irritus
est labor. Tu nihil inuita facies dices ue
Minerua, teste Horatio.

DE LEONE ET MURE. 14

AESOPUS

Leo aësi cursuq; defessus, sub umbra fronde
super uirili quiescebat. Murium autem gre-
ge tergum eius percurrente, exporrectus, unum
e multis comprehendit. Supplicat captiuus; indi-
gnum se esse cui leo irascatur, clamat: reputans
ille in nec tantillę bestię nihil esse laudis, ca-
ptiuum dimittit. Nec uerò ira multo post, leo for-
te dum per saltum currit, incidit in plagas, rugi-
re licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter
leonem mus audit, uocem agnoscit, repit in cuni-
culos, laqueorum quærit nodos, quæsitos inuenit,
inuentos corrodit, leo è plagis euadit.

Adfabulatio.

Hæc fabella suadet potentibus clemen-
tiam. Etenim ut sunt res humanę instabi-
les, egent interdum ipsi potentes ope hu-
millimorum. Quare uir prudens, & si po-
test, timebit uel ulli hominū nocere. Qui
autem non timet nocere alteri, ualde desi-
pit. Quid ita? Quia etsi iam potentia fre-
tus neminem metuis, forsā olim erit ut
metuas. Constat enim euenisse claris, ma-
gnisq; regibus, ut uilium homuncionum
uel gratia indiguerint, uel irā metuerint.

DE MILVO AEGROTO. 15

Leffo decumbebat miluus, iam ferme moriens
luctum orat precatum ire Deos. Mater re-
spondet,

FABULAE. 76

spondet, nil opis illi sperandum a dijs, quorum
sacra, & aras suis rapinis toties niolasset.

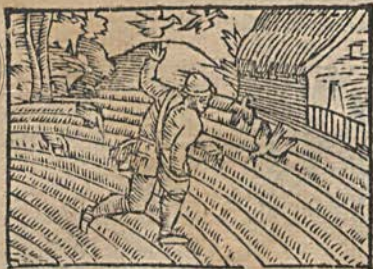

Adfabulatio.

Decet nenerari superos. Illi enim pio
iuuant, impios auersantur, in felicitate ne-
glecti, in miseria non exaudient. Quare
in secundis rebus sis eorum memor, ut in
aduersis rebus presentes sint vocati.

DE HIRUNDINE ET
ALIIS AVICULIS. 16

Cum primum ceptum est feri linum, hiru-
do suadet auiculis impedire sementem, di-
stans sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultam
uocant hirundinem uocant. Surgente iam lino

Et uirescente, rursum monet euellere satas. Iterum irridens. Maturascit linum, hortatur populari sigeitem. Cum ne tunc quidem consulentem audirent, hirundo animum cætu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam. Init cum eo sedens, cohabitât, cantu demulcet, Cæteris auibus è lino sunt retia, & laquei.

Adfabulario.

Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec recte consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt & damnis, tunc demum sapere incipiunt, & suâ damnare secordiâ. Tunc sat, superque consilii est, Hoc, inquit, & illud factum oportuit. Sed præstat esse Pro-

Prometheum, quam Epimetheum. Fucere hi fratres, nomina sunt Græca, Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem, quod declarat interpretatio nominum. DE RANIS ET EARUM REGE. 17.

Gens ranarum, cum esset libera, Ioui supplicabat dari regem. Ridere Iupiter nota ranarum. illæ tamen iterum atque iterum instare, donec ipsum percellerent. Deiecit illæ iracundiam, ea motus ingenti fragore quassat fluvium, terræ silent rane i regem uenerantur. Accedunt pedetentim proprii, tandem abiectio metu, insultant & defubant: iners rex lusus est, et contemptui. Lacerant rursum Iouem, erant reges dari

ÆS O P I

dari qui strenuus sis. Dat Iupiter ciconiam. Is præstrenuo perambulans paludem, quicquid ranarum obuium fit, uorat. De huius igitur scintilla rane frustra quæstæ sunt. Iupiter non addit: nam & hodie adhuc queruntur. Vesper. n. ciconia cubitum eunte, & antris egressæ, rancululatu murmurant, sed surdo canunt. Vult. n. Iupiter, ut quæ regem clementem sint deprecata, iam ferant inclementem.

Adfabulatio.

Perinde atque ranis cuenire solet plebi, quæ si regem paulo mansuetiorẽ ignaum inertem esse caufatur, optat aliquando contingere sibi virum. Contra si quando nacta est regem strenuum huius scintillam damnat prioris laudat clementiam, siue quod semper præsentium nos pænitet, siue quod verum est verbum. Noua veteribus non esse potiora.

DE C O L U M B I S E T E A R V M
REGE ACCIPITRE. 18

Columbæ olim bellum gessere cum miluo, quæ ut expugnarent, delegerunt regem accipitrem. Ille rex factus, hostem agit non regem. Nō segnius ac miluus rapit, ac laniat. Pænitet columbas incepti, satius fuisse putantes, pati bello milui, quam tyrannidem accipitris.

Adfa.

F A B U L Æ.

78

Adfabulatio.

Neminem suæ fortis nimium pigeat. Nihil est (teste Flacco) ab omni parte beatum. Equidem meam sortem, modo tolerabilis sit, mutari non optem. Multi noua sorte quæsitæ, veterem rursus optarunt. Ita plerique ingenio sumus omnes, nosmet nostri pænitet.

DE F V R E E T C A N E. 19

Furi aliquando panem (ut sileat) porrigenti respondit canis: Insidias tuas nati, panem das quod desinam latrare: sed ego tuum minus odi, quippe si ego tulero panem, tu ex his rebus cuncta asportabis.

Adfa.

Adfabulatio.

Caue parui cōmodi causa, amittas ma-
gnum, caue cuius homini fidem habeas.
Sunt enim qui dolo non tantum benigne
dicunt, sed & benigne faciunt.

PArturibat succula, pollicetur lupus se custo-
dem fore fetus. Respondit puerpera, lupi ob-
sequio se non egere, si uelit pius haberi, si cupiat
gratum facere, longius abeat. Lupi enim officium
constare, non presentia, sed absentia.

Adfabulatio.

Non sunt cuncta credenda cunctis.
Multi suam operam pollicentur, non tui
amore, sed sui, suum quærentes commo-
dum, non tuum.

Olim rumor erat parturire montes, homine
accurrunt, circumsistunt, monstri quæpiam
non sine pauore expectantes. Pariunt tandem
montes, exit mus, tum omnes risu emori.

AESOPUS

Adfabulatio.

Hunc fabellam tangit Horatius, Partuunt mōtes, inquit, nascetur ridiculus mus, notat autem iactantiam. Iactabundi enim cū magna profitetur, & ostentant, vix parua faciunt. Quapropter Thraſones illi iure sunt materia ioci, & scommatū. Vetat itē hęc fabella inanes timores. Plerunq; n. grauior periculo est periculi metus imo ridiculū est, quod metumimus.

DE CANE VETULO, QUI AB
HERO CONTEMNITUR. 22

Canem uenaticū, qui iam senuerat, insignat
Chernus, frustra hortatur, tardi sunt pedes, nō
pro-

FABULAE. 30

properat. Præhenderat feram, fera edentulo elabatur. Increpatat herus uerbere & uerbo. Canis respondet, debere sibi iure igni ſci, iam ſenuiſſe, at iuuenem fuiſſe ſirenum. Sed ut uideo, inquit, nil placet ſine fructu iuuenem amaſti, ſenem odiſti. Amaſti prædabundum, odiſti tardum edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quem olim iuuenem frugis cauſa dilexiſti, ſenem fructuoſa inuenturis gratia diligeres.

Adfabulatio.

Recte canis, Nam teſte Naſone.
Nil niſi quod prodeſt, chariſ eſt: en detrahe mēti.
Spem fructus au. dē, nemo petendus erit.
Præteriti cōmodi nulla eſt memoria: futuri autē
gratia non magna, præſentis commodi ſumma.
Turpe quidem dictū, ſed ſi modo uera ſatemur,
Vulguſ amicitias utilitate probat.

DE LEPORIBVS IN ANOTER
TIMENTIBVS. 23

Sylua in ſolito mugitē turbine, trepidi lepores
rapide occipiunt fugere. Fugientes, cum obſi-
ſſeret palus, ſtetere anxij utrinq; comprehenſi pe-
riculis. Quoq; maioris eſſet incitamentum timo-
ris, uidet in palude mergi ranas. Tū ex leporibus
unus prudentior ceteris, ac diſcretior. Quid, in-
quit, inaniter timemus? Animo oſus eſt. Corporū
quidem agilitas nobis eſt ſed animus d. eſt. Hoc

periculū turbinis nō fug'ēdis, sed est cōtēnendū.

Adfabulatio.

Omni in re opus est animo. Iacet uir-
rus sine confidentia. Confidentia, n. dux,
& regina uirtutis est.

DE HOEDO ET LUPO. 24

Capra

FABVLAE. 31

Capra cum esset pastum itura, hœdum domi
concludit, monens aperiri nemini, dum re-
deat ipsa. Lupus, qui id procul audierat, post ma-
tris discessum pulsat fores, uoce caprizat, iubens
recludi. Hœdus dolos præsentiens. Non aperio,
inquit: nam etsi uox caprizat, tamen equidem
per rimulas lupum uideo.

Adfabulatio.

Obedire parenti filios, ipsis est uile, &
iuuenem seni decet auscultare.

DE CERVO ET OVE. 25

Cervus coram lupo onem ream facit, medi-
critici debere clamitans. Ovis debiti quidē
erat inscia, tamen ob lupi præsentiā spondet se.

L

AESOPUS

daturam: dicitur solutioni dies. Dies adest, monet ceruus ouem. Illa it inficias. Quod enim promiserit, excusat, factum in metu, & praesentia lupi: Votum extortum non esse seruandum.

Ad fabulationem.

Sententia iuris est. Vim vi repellere licet. Ex hac fabella noua quaedam nascitur. Fraudem fraude refellere licet.

DE RUSTICO ET ANGLI. 26

Rusticus quidam nutrierat unguem. Iratus aliquando, bestiam petit securi. Enadit illa non sine vulnere. Postea rusticus deueniens ad paupertatem, ratus est id infortunij propter anguis iniuriam sibi accideret: igitur supplicat angui,

FABULAE. 32

qui, ut redeat. Ille ait: gnoscere se, sed redire nolle. Neque enim fere scit cum rustico, cui tanta sit domi securis. Liuiorem vulneris dedisse, superesse tamen memoriam.

Ad fabulationem.

Ei qui semel fidem soluit, iterum habere fidem vix est tutum, iniuriam quidem donare, id sane misericordiae est, cauere autem sibi, & decet, & prudentiae est.

DE VULPECULA ET CICONIA. 27

Vulpecula vocat ciconiam ad cenam. Obsonium in mensam effundit: quod cum liquidi esset, ciconia frustra rostro tentante, vulpecula lingit. Abiit elusa, anis piger, pudetque, iniuria.

L 2 ria.

AESOPUS

rie. Post plusculum dierum redit, inuitat uulpe-
culam Vitreum uas situm erat plenum belli ob-
sonij. Quod quidē uas quum esset arcti gutturis
uulpeculae obsonium licuit uidere, & esurire, gu-
stare non licuit. Ciconia rostro facile exhaufit.

Adfabulatio

Risus risum, iocus iocum, dolus dolum
fraus meretur fraudem.

DE LUPO ET CAPITE
PICTO.

28

Lupus in officina sculptoris caput humanum
reperit uersat, miratur, sentiens id, quod
erat, nihil habere sensus. O pulcherrimam, inquit, ca-
put: est in te artis multum, sed sensus nihil.

Adfa-

FABULAE.

83

Adfabulatio.

Externa pulchritudo si adfit, grata est,
sin alterutra carendum est, praestat exter-
na, quam interna careas, illa enim sine
hac interdum incurrit odium, ut stolidus
eo sit odiosior quo formosior.

DE GRACULO.

29

Graculus ornauit se plumis pauonis. Deinde
pulchellus sibi uisus fastidioso genere contu-
lis se ad pauenum genus. Illi tandem intellecta
fraude, stolidam auem coloribus nudarunt, &
plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam pri-
mo epistolarum libro narrat de cornicula. At
eam olim adornatam collectis, quae quibus exci-

L. 3 derant,

AESOP I

derant, plumis: post, ubi unaquæq; auium suam
plumam decerpfit, ridiculam fuisse:

Ne si forte suis repetitum uenerit olim
Grex auium plumas, moueat corniculæ risum,
Furtiuus nudata coloribus.

Adfabulatio.

Notat hæc figura eos, qui se gerunt
æquo sublimius, qui cum his viuunt, qui
& ditiores sunt, & magis nobiles. Qua-
re sæpe inopes fiunt, & sunt ludibrio. Pro
be Iuuenalis monet. E cælo descendit,
ἡὼς σεντοῦν, hoc est. Nosce teipsum.

DE MUSCA ET FORMICA. 30

M^{usca} altercabatur cum formica se nobilem,
illam ignobilem: se uolitare, illam repere:
se

FABULAE.

84

se uersari in tectis regum, illam cauernis lateræ
segetem rodere, aquam bibere, se splendide cõ-
lari iactabat, & hæc tamen ocio nancisci. E re-
gione formica se non ignobilem esse, sed suis na-
talibus contentam: muscam uagam esse, se sta-
bilem: sapere formicæ grana & fluenta, quod
muscæ pastilli & uina. Atque hæc se non segni
ocio, at strenua opera nancisci. Porro formicam
letam esse & tutam, charam omnibus, exemplar
deniq; laboris: Muscam anxiam cum periculo es-
se cunctis infestam, cunctis inuisam, exemplar
deniq; segnitiei. Formicam hyemis memorem, ali-
menta reponere: muscam in diem uiuere, hyme
aut esurituram, aut certè morituram.

L 4 Adfa-

AESOPUS

Ad fabulatio.

Qui pergit quæ vult dicere, quæ non vult audire. Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem formicæ. Videtur enim optabilior vita obscura cum securitate, quam cum periculo splendida.

DE RANA ET BOVE. 31

Rana cupida æquandi bouem, se dissentabat. Filius hortabatur matrem capto desistere. Nihil enim esse ranam ad bouem. Illa secundum intumuit: amittit natus. Crepes licet mater, bouem nunquam uincet. Tertium autem quum intumuisse, crepuit.

Ad fabulatio.

Cuique sua dos est. Hic forma, ille viri
bus

FABULAE 85

bus, hic opibus, ille pollet amicis. Vnumquenque suo decet esse contentum. Vallet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisque semel consulat, ne inuideat superiori, quod miserum est, nec, quod stultitiae est, certare optet.

DE EQUO ET LEONE 32

Venit ad equum comedendum leo. Carens autem præ senectâ uiribus, meditari capit. artem: medicum se proficitur, uerborum ambage equum moratur. Hi dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedum, orat ut inspiciens sentem medicus ducat. Paret Leo. At equus quanta potuit ui, calcem

AF SOP I

cem Leoni impingit, & se continuo conijcit in pedes. Leo uix tandem ad se rediens (ictu enim prope examinatus fuerat) Precium, inquit, fero ob stultitiam, & is iure effugit. Dolum enim dolo ultus est.

Adfabulatio.

Odio digna est simulatio, & simulatio ne capienda, non est timendus hostis, qui hostem prae se fert, sed qui cum hostis sit, benevolentiam simulat, is demum timendus, & odio dignissimus.

DE EQVO ET ASINO. 33

Equus phaleris sellaq; exornatus, cum ingenti hinnitu per uiam currebat. Currenti autem onustus

FABVLAE. 36

onustus asellus forte obstabat. Equus ira fremebundus, & frena ferox spumansia mandens: Quid, inquit, tarde, ignaue obstitis equo? Cede, inquam, aut proculeo te pedibus. Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem pro uolanti, & cursu intendenti crepat inguen. Tunc cursui & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur, dein carrario uenditur. Videl postea cum carro uenientem asellus, & affatur: Huius bone uir, quid isthuc ornati est? Vbi aurata sella, bullata cingula? Vbi nitidum frenum? Sic amice necesse fuit euenire superbienti.

Adfabulatio.

Plerique in secundis rebus elati sunt, nec sui memores nec modesti. Sed quia prosperitate insolescunt, aduersitatem incurrunt. Eos qui felices videntur, monuerim esse cautos. Etenim si rota fortunae circūacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunii esse fuisse felicem. Accedet ad cumulum infelicitatis id quoq; mali, contemnentur ab iis, quos ipsi contempserunt, & illudent eis iis, quos ipsi risere.

DE AVIBVS ET QVADRV.

PEDIBVS. 34

Avibus pugna erat cum quadrupedibus. Vtrinque spes, utrinque metus, utrinque erat periculum.

riculum. Vespertilio autem relictis socijs defecit
ad hostes. Vincunt aues duce & auspice aquila.
Transfugam nerò uestertilionem damnant,
uti ne ad aues unquam illi sit reditio, uti ne luce
unquam sit uolatus. Hæc causa Vespertilioni
est, ut non nisi noctu uolet.

Adfabulatio.

Qui cum socijs a duersitatis & pericu-
li particeps esse renuit, prosperitatis & sa-
lutis expers erit.

DE LVPO ET VVLPE. 35

Lupus quum prædæ satis esset, in otio dege-
bat. Accedit uulpecula, sciscitatur ocij cau-
sam. Sensit lupus insidias fieri suis epulis, simu-
lat

at morbum esse causam erat uulpeculam depre-
catum irrideos. Illa dolens dolum non succedere,
adit pastorem, monet petre latebras lupi: hoste
enim securum posse inopinato opprimi. Adoritur
pastor lupam, maculat. Illa potitur antro & præ-
da. Sed fuit illi breue sceleris sui gaudium. Nā
non ita multo post idem pastor & ipsam capit.

Adfabulatio.

Fæda res inuidia est, & ipsi interdū an-
tori quoque perniciosā Flaccus episto. 1.
Inuidus alterius rebus macrescit opimis.
Inuidia Siculi non inuenere tyranni Ma-
ius tormentum.

DE CERVO. 36

Cervus

Cervus in perspicuo fonte, se conspicatus,
probat procera frontis & ramosa cornua:
sed tibi arum exilitatem damnat. Fortè dum con-
templatur, dum iudicat, interuenit venator. Tu-
git cervus ocyor pilis, & agente nimbo ocyor
Euro. Insectantur sagientem canes. Sed quum
intrasset condensam syluam, implicita sunt ra-
mis cornua, tum demum tibi as laudabat, & cor-
nua dānabat, quæ fecere, ut præda esset canibus.

Adfabulatio.

Fugienda petimus, petenda fugimus.
Placent quæ officiunt, quæ conferunt, di-
splicet. Beatitudine cupimus, priusquam
ubi sit intelligamus. Opum excellentiam

&

& honorum celsitudinem quærimus, in
his beatitudinem sitam opinamur, in qui-
bus tamen multū laboris est, & doloris.
Pulchre id significat Lyricus ille noster,
Sæpius ventis agitur ingens
Pinus, & celsæ grauiore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos
Fulgura montes.

DE VIPERA ET LIMA. 37

I N fabrica offendens limam vipera, cepit ro-
dere. Subrigit lima. Quid, inquit, in-
cepta? quid agis? Tu tibi ante contriueris den-
tes, quàm me atteras: quæ duritiem æris præ-
mordere solco.

Adfa-

AESOPUS

Adfabulatio.

Etiam atque etiam vide, qui cum tibi res sit. Si in fortiorem dentes acuis, non illi, sed tibi nocueris.

DE LUPIS ET OVIBUS. 38

Lupis et agnis, quibus discordia est, fedus aliquando fuit, datis utrinque obsidibus. Lupi suos catulos, oves canum cohortem dederunt. Quiescit omnibus ac pascuntibus, lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes, fidem faduſque solutum clamitant, ovesque canum praesidio destitutas laniant.

Adfabulatio.

Inscitia est, si in fœdere tua praesidia
hosti

FABULAE.

89

hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsân nondum esse desit. Fortassis & causam ceperit, cur te nudatum praesidiis adoriatur.

DE SYLVA ET RUSTICO. 39

Quò tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit rusticus in sylvam, rogat ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit sylva. Rusticus aptata securi cepit arbores succidere. Tum, et quidem serò, paenituit sylvâ suae facilitatis. Doluit se ipsam esse causam sui exitii.

Adfabulatio.

De quo bene merearis vide. Multi fuerunt, qui accepto beneficio in autoris abusi sunt perniciem.

M

DE

ÆSOP I
DE MEMBRIS ET VENTER. 40

PEs & manus ventrem olim incusarunt, quod
ab ocioso eo lucra ipsorum vorarentur. Iubens
aut laboret, aut ali ne perat. Supplicat ille semel
atq; iterum: negant tamen manus alimentum.
Exhausto inedia ventre, ubi capere omnes cætus
deficere, tum manus voluit tandem officiosa esse,
verum id sero. Nam venter desuetudine debi-
lis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum ventri
inuiident, cum ventre pereunte pereunt.

Adfabulatio.

Perinde atque in membrorum socie-
tate est, ita habet se societas humana.
Membrum eget membro, amicus eget
amico, quare mutuis operis & mutuis
officiis

FABULÆ. 90
officiis vtendum est. Neq; diuitiæ, neque
dignitatum apices hominem satis tuen-
tur. Vnicum & summum presidium, com-
plurium amicitia est.

DE SIMIA ET VULPE-
CVLA. 41

Simia vulpeculam orat, vt partem caudæ sibi
donet ad tegendas nates. Illi enim esse oneri,
quod sibi foret vsui & honori. Respondet illa,
nihil nimis esse, & se malle humum cauda sua
verri, quam simiæ nates tegi.

Adfabulatio.

Sunt qui egeant, sine quibus superet.
Nulli tamen diuitum id moris est, vt re
superflua beet egenos.

**ÆSOPÏ
DE CERVO ET BOBVS. 42**

Cervus venatorem fugiens, coniecit se in stabulum. Boves orat ut in præsepe latitare liceat. Boves tutum esse negat: mox enim & dominum & famulum assuturos. Ille securum se esse ait, modo ne ipsi prodant. Intrat famulus, oculum sano non videt: exit. Gestire cervus, & nihil iam timere. Tum unus è bobus & æno & consilio gravis. Facile, inquit, erat hîc, qui talpa est, fallere, sed ut herum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deinde introgreditur herus. Qui ut servi negligentiam corrigat, cuncta illustrans oculis, & præsepe manu tentans, cervi deprehendit sub sano cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

Adf.

**FABVLÆ. 91
Adfabulatio.**

In aduersis rebus & periculis latebræ difficiles sunt inuentu, aut quia miseros ut cepit, fortuna exagitat, aut quia ipsi metu impediri, & inopes consilii semet imprudentia produunt.

DE LEONE ET VULPECULA. 43

Leo ægrotabat, visabant animalia, una officii differente vulpecula. Ad hæc legatum mittit leo cum epistola, quæ venire admoncat: gratissimam rem ægroto fore eius vnus præsentiam. Nec quicquid periculi fore cur vulpecula metuatur: leonem enim primum quidem amicissimum esse vulpeculæ: ideoq; percupere eius colloquium. Deinde ægrotum esse & decumbere, & etiam si id quod non erat, velit, nocere tamen non queat.

M 3 Rescribit

AESOPUS

Rescribis vulpecula, optare se ut leo conualescat, idq; oraturam superos. Ceterum minime risuram: terreri enim se vestigijs. Quae quidem vestigia cum omnia sint antro leonis aduersa, & nulla auersa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium introisse, sed exisse nullum Horat. in 1. Epist.

Olim quod vulpes egroti cauta leoni
Respondit, referam, quia me vestigia terrent,
Omnia te aduersum spectantiâ, nulla retrorsum.
Adfabulatio.

Caue fidem habeas verbis, ni caueris,
saepe tibi dabuntur verba. Capienda est
coniectura cum ex verbis, tum ex factis,
& ex his illa sunt iudicanda.

DE VULPECULA ET

MUSTELLA. 44

Vulpecula longa inedia tenuis, sorte per angustiore rimam in cumeram frumenti reppsit. In qua eum probe pasta fuit, dem rursus tentantem egredi, dissentus imbedi venter. Mustella luctantem procul contemplata, tandem monet si exire cupiat, ad cauum macra redeat, quo macra intrarat.

Adfabulatio.

Videas complures in mediocritate lectos esse, atq; alacres, vacuos curis, exper-

FABULAE. 92

tes animi molestiis. Sin hi diuites facti fuerint, videbis eos mestos incedere, nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi molestiis obrutos. Hanc fabellam sic Horatius canit lib. 1. Epist.

Forte per angustam tenuis vulpecula rimam

Reperat in cumeram frumenti, pastaq;
rursus

Ire foras pleno tendebat corpore frustra:
Cui mustella procul. Si vis, ait, effugere
illinc,

Macra cauum repetas arctum, quem macra subisti.

DE EQVO ET CERVO. 45

M 4 Equus

Æ S O P I

Equus gerebat bellum cum ceruo. Pulsus tan-
dem à pascuis implorabat open humanam.
Redit cum homine, descendit in campum: victus
antea, iam sit victor. Sed tamen hoste victo, &
sub ingum misso, ipse victor necesse est seruiat
homini. Equitem feri dorso, & frænum ore.

Adfabulatio.

Dimicant multi contra paupertatem.
Qua per fortunâ & industriâ victa, sæpe
victoris interit libertas. Domini quidem
& victores paupertatis seruire incipiunt
diuitiis, anguntur avaritiæ flagris, parsim-
oniæ cohibentur frænis, nec quærendi
tenent modum, nec iusto quidem aua-
ritiæ supplicio, partis rebus audent uti.
Hædratius de hac fabella lib. 1. Epist.
Ceruus equum pugna melior communibus herbis
Pellegebat, donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis, frænumq; recepit.
Sed postquam violens victor discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum repulit ore.
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret dominum vehet improbus, atq;
Seruiet æternum, qui paruo nesciat uti.

F I N I S.

Æsopi

Æ S O P I F A B V L A E

XXXVI. ADRIANO

barlando interprete.

D E D V O B V S A D O L E -
S C E N T I B V S. I

DOLESCENTES
duo obsequium apud cocis
sefe empturos simulant.
Loco alias res agente,
carnem alter e conistro
surripit, dat socio &
sub veste occultat. Cocus
surreptâ sibi carnis par-
tem

AESOP I

sem ut vidit, furci virumq; cepit insimulare.
Qui abstulerat, per Iouem nihil habere:is verò
qui habuit, nihil abstulisse identidem deierat.
Ad quos. Me quidem, inquit cocus, fur nunc
latet, sed is inspexit, is scit, quem iurastis.

Adfabulatio.

Si quid peccauimus, id nō statim sciūt
homines, at Deus omnia videt, qui sedet
super cēlos, & intuetur abyssos. Quod
si cogitent hominem, suppressius, pruden-
tiusq; peccabitur.

DE CANE ET LONIO. 2

Canis in macello cūm lanio carnem abstu-
lisset, in pedes sese continuo quantum potuit
coniecit. Lanio iactura rei percussus, primum
tacuit,

FABVLAE. 94

tacuit, deinde animum recipiens, sic procul accla-
mavit: O feracissime curre tutus, impune tibi
licet: tutus enim es nunc ob celeritatem. Posthac
autem cautius mihi obseruaberis.

Adfabulatio.

Hæc fabula significat plerōq; omnes
tum demum fieri cautiōres, vbi damnum
acceperint.

DE CANE ET OVE. 3

Canis ouem in ius vocat, panem ex mutuo
debere clamitans, illa it inficias. Miluus, lu-
pus, vultur accersuntur, rem affirmant, damna-
tur ouis, damnatam canis rapit ac deglubit.

Adfabulatio.

Falsis testimoniis opprimi quā pluri-
mos,

ÆSOPUS

rimos, cum nemo nescit, tum hæc quàm
optime docet fabellula.

DE AGNO ET LUPO. 4

Agno comitanti caprum, lupus fit obuiam, ro-
gitat cur relicta matre olidum porius sequa-
tur hircum, suadetq; ve ad disienta lacte matr-
is rbera redeat, sperans ita fore abductū vt laniet.
Ille vero. Mater me, d' lupe, inquit, huic comisit,
huic summa cura seruandi data est, parenti po-
tius quam tibi obsequendum, qui me seducere
istis dictis postulas, seductum mox percipere.

Adfabulatio.

Noli omnibus fidem habere, multi-
dum aliis videntur velle prodesse, sibi in-
terim consulunt.

De

FABULÆ. 95
DE ADOLESCENTE ET CATO. 5

Cum adolescens quidā in delitijs amoribusq;
vsurpasset catum, Venerem precibus fatiga-
uit vt catum in feminam transfiguraret. Com-
miserescit, & audit orantem Venus, fit meta-
morphosis, quæ adolescenti misere amanti perpla-
cuit, nempe tota succi plenula, tota candidula,
tota elegantura. Itur deinde in cubiculum, ride-
tur, luditur. Nec verò ita multo post percipiens
experiri Dea nunquid catus cum corpore mu-
tasset & mores, per impluvium immittit mu-
seculum, ibi risu prorsus, atq; ludo res digna acci-
dit. Conspectam ilico bestiolam insequitur mi-
liercula. Venus indignans, fæmine vulsus ita-
rum in Catum.

De

ÆS O P I

Cum pedibusq; manus, cū parvis brachia mutat
Cruribus, & cauda est mutatis addita mēbris.

Adfabulatio.

Cælum nō animum mutant, qui trans
mare currunt: nimisq; difficile est afflue-
ta relinquere. Naturam expellas furca li-
cet, ipsa recurret, inquit Horatius.

DE AGRICOLA ET FILIIS. 6

Complures habebat agricola filios, adolescen-
tulos, ijq; inter se discordes fuere: quos pater
elaborans trahere ad mutuum amorem, apposita
fasciculo iubet singulos breui circumdatum funi
culo effringere, imbecille ne quicquam conatur
etatus. Soluit parens, redditq; singulis virgu-
lam, quam cum pro suis quisq; viriculis facile
fran-

F A B U L A E. 96

frangeret: O inquit, filloli, sic concordēs vos vin-
cere poterit nemo, sed si mutuum volueritis scui-
re vulneribus, atq; intestinum agitare bellum,
eritis tandem praeda hostibus.

Adfabulatio.

Docet hic apologus, concordia paruas
res crescere, discordia magnas dilabi.

DE ASINO ET EQVO. 7

Rusticus equum vacuum, asinumq; sarcini-
lis egregie onustum producit ad viam, de-
fessus asellus, equum sibi onere ut adiuvet, orat,
si saluum velit. Negat facturum equus. Asel-
lus tandē sarcinæ pondere gravatus procumbit-
moritur. Hærens omne onus, mortuus quoq; asel-
li corium, in equi dorsum reclinat: quibus cum
ille

AESOP I

ille deprimeretur. Me miserum, inquit, merito meo si nunc exerceor, qui dudum laboranti asino opitulari nolui.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, vt oppressis subueniamus a micis: ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria vendicat, partem amici.

DE CARBONARIO ET
FVLLONE.

S

Fullonem inuitabat carbonarius, vt secum in unis aedibus habitaret. Fullo, Non est, inquit, mi homo, isthuc mihi vel cordi, vel vili: vtexor enim magnopere, ne quæ ego eluam, tu reddas tam atra quam carbo est.

Adfa-

FABVLAE.

97

Adfabulatio.

Monemur hoc apologo cū inculpatis ambulate, monemur sceleratorū hominū cōsortia veluti pestem quandā deuitare. Trahunt, hominem sōdalitia, commercia etiā in mores penetrāt, & perinde quisq; euadit, vt quibus cum versatur.

DE AVCVPE.

9

IT venatum auceps, videt nidulantē procul in altissima arbore palumbum, adpropiat, deniq; insidias molitur, premis forte calcibus anguem. Hic mordere: ille improuiso exanimatus malo. Me miseram, inquit, dum alteri insidior, ipse disperco.

Adfabulatio.

Significat hæc fabula, nonnunquam

IX

205

ÆSOPUS

eos suis artibus circumuenerit, qui res novas moliantur.

DE BUCCINATORE SE
TVBICINE.

10

Buccinator quidā ab hostibus capitur, abducitur, ut trepidare ille, supplicare, ut parcās innoxie, se quādo nihil in quā armorū præter unam buccinā gestauerit, hominē ne potuisse quidē occidere, nedum voluisse. Illi contra in murmure tum fœuo, tum verberibus insonat. Nihil agis scelus, maxime nocet, atq; nunc bis trucidabere, quod cum ipse, ut fateris, sis rei militaris imperitus, cornu isthoc tu aliorū excitat, euibrasq; animos.

Adfabulatio,

Gravissime peccant nonnulli, qui ad
mala

FABULÆ. 93

mala alioqui satis pronis principibus, vt inique agant, consulunt, atque huiusmodi quædam ad illorum aures occinunt. Quid etiam dubitas? an te principem esse oblitus es? an non tibi quod lubeat licet? tu legibus maior, in te legirupæ nomen cadere haud potest, qui ipfis etiam dominatis legibus, tui nihil possident quod tuum non sit, potes & seruare & perdere, tibi fas est opibus dignitateq; augere quem visum sit, fas est vbi libuerit adimere. Alios alia vel damnant, vel condemnant, tibi nihil non honestissimum futurum.

DE LUPO ET CANE. 11

N. 2. Lupus

AESOPUS

Lupus canis ante lucē in sylua forte fortuna sit
Lobuiam, salutatur, aduentū gratulatur, deniq;
rogat quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, Herilis
cura hoc efficit, herus me blandientē sibi demul-
cet, de mensa pascor herili nitidissima, nunquā
sub dio dormito, tum vniuersae familie non dici
potesť quā sim gratus. Ne tu (inquit lupus)
multo es felicissimus o canis, cui tam benignus et
comis contigit herus, quocū o vtinā comorari et
mibi liceat, nullū me animantiū esset vspiciā for-
tunatus. Canis noui status cupidissimū videns
lupū, effecturū se pollicetur, vt hareat in parte
aliqua apud herum, modō de pristina ferocia ali-
quid remittere, et seruitutem sequi velit. Stat
sententia: lupo libitū est deambulare ad villam.
Sermones edūt in itinere prorsus iucundissimos.
Postea verō quā illuxit, cōtritus canis collū vi-
dens lupus. Quid sibi vult, inquit, o canis tua
isthaec prorsus depilata cernix? Soluba, inquit ille
ferocius notis pariter et ignotis allatrare, obmor-
dereq; nōnunquānd agre ferēs herus, crebris me
tundeat verberibus, prohibēs etiā, ne quē prater
fūrē lupum h. adorirer: ego sic rapulando victus
sum, eo mirior factas, hocq; genialis scēitiae ser-
uani signum. Lupus hoc audit. Ego, inquit, heri
tui amicitia tanti nō emo. Vale igitur o canis cū
tua isthaec seruim: mibi mea potior est libertas.

Adfa-

FABULAE

99

Adfabulatio.

Optabilius est in humili casa dominū
esse, panem atrum vorare, quā in am-
plissima regia opiparis mensis frui, & ob-
noxium, trepidumq; agere. Nam libertas
sublimi exultat aula, vbi accipienda venit
& mussitanda iniuria est.

DE AGRICOLA ET CANIBVS. 12

Agricola quam ruri plures huiusmodi dies
capit tandem necessarium rerum penuria
laborare, interfecit oves, mox et capellas, postre-
mō boues quoq; mactat, vt habeat quo inedia
pane exhaustum corpusculum sustentet. Id vi-
dentes canes, salutem fuga quærere constituunt,
se se enim non victuros diutius, quando ne bobus

N 3 quidem

AESOP I

quidem, quorum in opere rustico faciundo reba-
tur opera, pepercerit herus.

Adfabulatio.

In quam domum mercedis gratia te
tradas, vide. Nonnulli inhumanissimi sunt
heri. Multi enim hodie eo dementię pro-
labuntur, vt vel seruos infortunio malo
& damno libenter macient.

DE VULPE ET LEONE. 13

Vulpes, quę leonis immunitatem insue-
tam habebat, semel atque iterum id sorte
animalis contemplata, trepidare & fugitare.
Quum iam tertio obtulisset sese obuam leo, tan-
tum absuit vt metueret quicquam vulpes, vt
confidenter illum adierit, salutaueritq.

Adfa-

FABULAE. 100

Adfabulatio.

Omnes nos consuetudo audaciores fa-
cit, vel apud eos, quos antea aspicere vix
ausi fuimus.

DE VULPE ET AQUILA. 14

Vulpes proles foras excurrerat, ab aquila
comprehensa, matris fidem implorat: accur-
rit illa, vt captiuam prolem dimittat, aquilam
rogat, aquila nacta prædam ad pullos subuoluit,
vulpes correpta face quasi illius munitiones in-
cendio absumptura esset, insequitur. Quum
iam arborem conscendisset & ipsa. Nunc te,
inquit, tuosq, si potes tueri. Trepidans aquila,
incendium dum metuit. Parce, inquit, mihi,
paruisq, liberis, tum quicquid habeo reddidero.

N 4

Adfa-

AES OPI

Adfabulatio.

Per aquilam potentis atq; audacis an-
ni homines intellige, per vulpem pau-
perculos, quos calumniis premere, contu-
meliisq; afficere, diuitibus æque studium
est. Verum, quando est sua & formicis
ira, impotentes ii, acceptam interdum
probe vlciscuntur iniuriam.

DE AGRICOLA ET
CICONIA.

15

Grubibus anseribusq; sata depascentibus la-
queum præ tendit rusticus, capiuntur grues,
capiuntur anseres, capitur & ciconia. Supplicat
illa innocentē sese clamitans, & nec gruem nec
anserem esse, sed unum omnium optimam, quippe
quæ

FABULÆ. 107

quæ parenti sedulo semper inservire, eundemq;
senio confectum alere consueverit. Agricola,
Herum, inquit, nihil me fugit: verum cum nocentibus
posquā te cepimus, cum his quoq; morieris.

Adfabulatio.

Qui flagitiū committit, & is qui impuris
se adiungit socium, pari pena pleđuntur.

DE GALLO ET CATO, 16

Venit ad gallum comedendū catus: non satis
autē habens ad nocendū causæ, gallū crimi-
nari occipit, obstreperam esse autē dictitans, repo-
te quæ voce tam acuta noctu dormientis homines
expergesciat. Ille se innocentem ait, quum sic
excitet in opera mortales. Catus contrā innotat.
Nihil agis scelesse: cum matre rem habes, nec
sorora

AESOPUS

forore abstines. Id gallus quoq; expurgare quum
niteretur. Nec hoc, inquit, perseveratius seniens
catus, quicquam facis, tu mihi hodie discerperis.

Adfabulatio.

Vetus dictum esse ait Gulielmus Gan-
danus ut canem cadas, facile inueniri bac-
ulum. Malus si libitum fuerit, quo iure,
quaq; iniuria te precipitem dabit.

DE OPILIONE ET
AGRICOLIS. 17

Per editore pratis oves pascebat, atq; pi-
iocum terq; quaterq; lupum adesse clamitans,
agricolas undiq; exciebat: illi sepius elusi, serio
auxilium imploranti dum non subueniunt, fiunt
oves praeda lupo.

Adfa-

FABULAE. 102

Adfabulatio.

Si mentiri insueuerit quispiam, huic fi-
quando verum narrare occiperit, haud
facile habebitur fides. Superiori apolo-
go finitimus est ille apud Horatium de
plano scurra iocus.

Nec semel irrisus triuivis attollere curat.
Praesto crure planum, licet illi plurima manet
Lachryma, per sanctum iuratus dicat O firmi,
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum,
Quare peregrinum, vicinia rauca reclamationat.
DE AQUILA ET CORVO 13

Rape editissima in agni tergum deuolat aequi-
la. Videns id corvus, imitari, velut si-
mius, gestis aquila in arictis vellus se demittit,
demissus

AESOPUS

demissus impeditur, impeditus comprehenditur,
comprehensus projicitur pueris.

Adfabulatio.

Non aliorum, sed sua se quisque vir-
tute aestimet. Tuo te pede metire, inquit
Horat.

Id velis, id tentes, quod possis.

DE CANE INVIDO
ET BOVE.

19

PRæseprio sani pleno decumbibat canis. Venit
bos ut comedit. Ille sese surrigens, prohi-
bere eos. Vix te cum tua ista invidentia per-
dant, inquit, qui nec sano refectis, nec me
refeci suis.

Adfz.

FABULAE. 103

Adfabulatio.

Eo sunt ingenio plerique ut aliis inui-
deant, quod ipsi mentis inopia assequi ne
queunt.

DE CORNICE ET OVE.

20

STrepitat in onicula dorso cornicula. Ovis,
Canis inquit, si sic obstreperes, serres infortu-
nium. At cornix, Scio, inquit, quibus insulem,
placidis molesta, seuis amica.

Adfabulatio.

Imporèti & syncero perpetua est cum
malis parata certatio. Illiditur solo inno-
centissimus quisq; , nocentis vero præse-
rocis hominis aures adstrepit nemo.

De

AESOP
DE PAVONE ET
LUSCINIA. 21

Pauo apud summi Iouis sororem & coniugem
Iunonem, queritur lusciniā suae cantil-
lare, se ob rancam rancū ab omnibus irrideri.
Cui Iuno: Dos sua à Dijs cuique. Lusciniā can-
tu, tu plumis longe superas: nunquēq; sua
forte decet esse contentum.

Adfabulatio.

Quae diu largiuntur, grato sumamus
animo, neq; maiora querimus. Superi
temere agunt nihil.

DE MYSTELLA ET MYRIEVS. 22

Mystella prae senio viribus carēs, mures iam
sua, ut soles, insequi non volebat, meditari
cepit

FABVLAE. 104

capit dolum, in farinule se colliculū illatebat,
sic sperans fore, ut citra laborem venetur. Accur-
runt mures, & farinam escare dum cupiunt,
ad unum omnes à mystella vorantur.

Adfabulatio.

Vbi viribus quispiā destitutus fuerit,
ingenio opus est. Lysander Lacedæmo-
nius subinde dicere solebat, quo nō perue-
niret leonina pellis, vulpinam asluendam
esse, quod sic lucidius dixeris. Vbi virtus
non satis potest, adhibenda est astutia.

APOLOGVS EX MANTIVANO
TRADVCTVS. 23

Rusticus quidam ex malo, quam in proximo
habebat agello, sepulchrum quoddam la-
gebat

AESOPUS

gebat poma, hero lecta donabat urbano, qui ille-
ctus incredibili pomorum dulcedine, malum tan-
dem ad se transiit: ea veterrima repente exa-
ruit, atque ibi poma pariter & malus periere.
Quod cum patrifamilias nunciaretur. Heu diffi-
cile est, inquit, annosam transplantare arborem.
Satis superq; fuerat, si fructus meae nouissem im-
ponere cupiditati, fructus ramo decerpere.

Hanc fabulam sic Mantuanus.

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,
Vnde dare urbano dona solebat hero.
At herus illectus frugum dulcedine, malum
Transiit in laribus proxima vira suis.
At quia malus erat senior, translata repente
Aruit, & proles cum genitrice obiit.
Heu male trāsfertur, senio quū induit arbor,
Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

Adfabulario eiusdem.

Qui nimium sapiunt, atq; inconcessa sequuntur,
Desipiunt: cohibet qui sua vota sapit.

FINIS.

Fabula

**FABVLAE M.
PETRO SCOTO,
VIRO ORNATISSIMO
eidemq; humanissimo, scri-
ptæ à Barlando.
DE LEONE ET RANA. 24**

VDIRE nocem ni-
sus leo presiliit: substi-
tit non sine trepidatio-
ne, magni quippiā ex-
pectans: egreditur tan-
dem aquis ranula. Leo
deposito metu appro-
prians, bestiolam pro-
culcat pedibus.

Adfabulatio.

Vetat hic apologus inanes timores,

O ut

AESOPUS

ut illa à Gulielmo Gaudano versa fabula
de partu montium.

DE FORMICA.

25

Stiens uenit ad fontem ut biberet formica, in
scidit forte in puteum : opitulatur eminns,
ex arbore deiecto ramo, columba. Ramum con-
scendens formica seruatur. Adest, columbam ut
capiat, auceps : non finit formica, aucupis pedem
arripit mordicus, auolat columba.

Adfabulatio.

Docet fabula, præclare meritis referen-
dam esse gratiam.

DE PAVONE ET PICA. 26

Ens autem quum libere uagaretur, optabat
sibi dari regem. Pavo se imprimis dignum
qui

FABULAE. 106

qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus.
Hoc in regē accepto, pica. O rex, inquit : si te im-
perante aquila nos praestrenuē ut solet, insequi ce-
perit, quo illā mō abiges? quo nos pacto seruabis?

Adfabulatio.

In principe non tam forma, quā corpo-
ris fortitudo spectanda est, & prudentia.

DE AEGROTO ET MEDICO. 27

Medicus curabat ægrotum, ille tandem mo-
ritur. Tum ad cognatos medicus : Hic, in-
quit, intemperantia peregit.

Adfabulatio.

Bibacitatem & libidinetu nisi quis ma-
ture reliquerit, aut nūquam perueniet ad

O 2 sene-

AESOPUS

senectutem, aut perbreuem est habiturus
senectutem.

DE LEONE ET ALIIS. 23

Leo, asinus, uulpes cum uenatum: captura am-
pla uenatio: capta partiri iussa. Asino singu-
las singulis partibus ponente, irriguit leo, asinum
rapit, ac laniat. Postea uulpecula id dat negotij:
quæ astutior, cum leoni longe optima proposita
parte, sibi uix minimam particulam reseruaf-
set, rogat leo à quo sic docta sit: cui illa. Huius
me, inquit, calamitas docuit mortuum asinum,
osendens.

Adfabulatio.

Felix quæ faciunt aliena pericula cautum.

De

FABULAE. 107

DE HOEDO ET LUPO. 29

Fenestra prospectans hœdus, præterea rem lu-
pum conuictis incessire audebat: cui lupus.

Non tu, ait, scelestè mibi conuictiariis, sed locus.

Adfabulatio.

Et tempus & locus sæpe audaciam ad-
dunt homini.

DE ASINO. 30

Asinus de hortulani senitiâ querens. Ioui
supplicat alium dari herum. Exaudire Iu-
piter uota asini, dat regularium. Apud quæ cum
regulas, grauiorâq; tergo uectoret onera, accessit
rursus Iouem, orat dari, qui minor sit. Ridere
Iupiter ille tamen non destitit in stare, orare

0 3 usque

usque adeo donec perpelleret. Dat ille coriarium:
quem ubi pernoxit a sellis. Me miserum, inquit,
qui dum nullo sum contentus domino, in eum in-
ciderem, qui ne corio quidem meo, quantum au-
guro, parceret.

Adfabulatio.

Séper damnamus quæ præsentia sunt,
& noua appetimus, quæ (ut dici solet) ue-
teribus non sunt potiora.

D'E ANV ET ANCILLIS. 31

ANus quædam domi habebat ancillas com-
plures, quas quotidie ante quam luce-
ret, ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantu
excitabat ad opus. Ancillæ quotidiani tandem

negotij

negotij commotæ tædio, gallum obruncant, spe-
rantes iam necato illo in medios sese dies dormi-
turas; sed hæc spes miseras frustrata est: hera
enim ut interemptum gallum rescituit, intempe-
sta deinceps nocte surgere iubet.

Adfabulatio.

Non pauci grauius malum dum stu-
dent euitare, in alterū diuersum incidūt.
Peruulgatum est. Incidit in Scyllam, qui
vult vitare Charybdim.

DE ASINO ET EQVO. 32

Asinus beatum putabat equum, quod pinguis
esset, & in otio degeret: se uero infelicem
dicebat, quod macilentus esset, ac strigosus, quo-

o 4 tidie

tidie ferendis oneribus ab immiti hero exerce-
tur. Haud multo post ad arma conclamatum
est: Tum equus non equitem dorsi, non frenum
repulit ore, nec telum corpore: hoc viso, asinus
magnas dys gratias agebat, quod non equum se,
sed asinum fecisset.

Adfabulatio.

Miseri sunt quos vulgus beatos iudi-
cat, & non pauci beati qui se miserrimos
putant. Sutor crepidarius regem dicit fe-
licem, quem omnium rerum compotem
videt, non considerans in quantas rex soli-
tudines distrahatur, dum interim ipse
optima cum paupertate cantillet.

DE

DE LEONE ET CAPRA. 33

E Dita rupe ambulanti capram foris conspi-
catus leo, monet ut potius in viride pratum
descendat. Capra, Facerem fortassis, inquit, se
tu abesses, qui mihi non istud suades, ut ego in-
de ullam capiam voluptatem, sed ut tu habeas
quod vires famelicus.

Adfabulatio.

Omnibus ne habeas fidem, quidam
enim non tibi, sed sibi consulunt.

DE VULTURE ALIISQUE
AVIBVS. 34

A Nnuum se natalem celebrare adsimulat
vultus, auiculas ad cenam inuiat, veniunt
ple-

AESOP I

pleræq; omnes, uenientes magno plausu, fau-
ribusq; accipit, acceptas lantias nultur.

Adfabulatio.

Non sunt amici omnes, qui blande di-
cunt, aut benigne se facere nelle simulât,
latent sub hoc melle venena.

DE ANSERIBVS. 35

ANseres unâ cum gruibus agrum uastabât:
quibus auditis, rustici protinus in illos ferû
tur. Rusticos conpiscatæ auolant grues, capiun-
tur anseres, qui impediti corporis onere subuo-
lare non poterant.

Adfabulatio.

Expugnata ab hostibus vrbe, facile se
sub-

FABVLAE. 110

subducit inops, at diues seruit captus. In
bello diuitiæ magis oneri sunt, quâ vsui.

DE IGVE ET SIMIA. 36

Iupiter scire percipiens, quisnam mort alium
scitissimos ederet liberos, conuocari iubet quic-
quid uspiam est animantium. Concurrunt ad
Iouem undique: aderat iam alitum, pecudumq;
genus inter quos & simia, deformes catulos bra-
chio gestans, cum aduenisset, a risu nemo tempe-
rare potuit, quinetiam Iupiter ipse profusè ad-
modum risit. Ibi continuo simia ipsa. Imò, in-
quit, nouit & Iupiter iudex noster catulos meos
magnopere omnes quosqu岸 ad sunt, præcellere.

Adfabulatio.

Suum cuiq; pulchrum, ut est adagium
Et alibi apud Theocritum in Idyl. Quæ
minime sunt pulchra, ea pulchra viden-
tur amanti.

F I N I S.

ANIA

ANIANI FABVLAE

IIII. ADRIANO

Barlando interprete.

DE QUERCIVET ARVNDINE.

QUERCIVS olim atque
adeo insolentiae plena quercus,
arundinem aggressa
est: Si nunc, inquit, pedes
animo sum tibi, pro-
cede agendum ad pugnam,
ut noster duarum euentus
ostendat, ultra viribus praestet,
arundo quercus tantum exultationem,
fortitudinisque, iactationem uanam
nihil mirata, sic respondit:
Certamen nunc abnuo, nec meae fortis
me

me piget. Nam etsi in omnem partem mobilis,
tempestates tamen peruinca sonoras: tu, si semel
uasto rex Aeolus antro luctantes emisit men-
sos, concides, & mihi tum rideberis.

Adfabulatio.

Declarat haec fabella, non eos semper
fortissimos esse, qui nulla etiam laceffiti
iniuria, aliis insultant.

DE PISCATORE ET PISCICULO.

Piscator iacto in aquam hano cibus illito, pi-
sciculum eduxit: orat, obsecratque, captiuus, se
minutulum uti abire sinat, & adollescere, ut po-
tius maiore potiatur. Piscator, Ego, inquit, spem
precio

AESOPUS

precio non emo, quippe qui eo fuerim ingenio
semper, ut quicquid possem, mallem auferre po-
tius in praesentia.

Adfabulatio.

Hec nos monet fabella, ne certa vn-
quam incertorum spe vnguibus amitta-
mus. Quid enim stultus (ut est apud Ci-
ceronem) qua incerta pro certis habere?
DE FORMICA ET CICADA. 3

Appetente hyeme frumentum in areolam ad
solum trahere formica videt id cicada, ac-
currit, rogat granum: formica. Cur, non, in-
quit. Et tu meo exemplo aestate trahis quodcumque
potes, atque addis acervos? Respondet illa, sibi id
sem-

FABULAE. 112

temporis cantando transigi. Ridens formica. Si
ait, aestate cantitare soles, merito nunc esuris.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, dum adhuc ro-
bur corporis adest, querere ea, quibus im-
becilla sustentetur senectus. Per hyemem,
senectutem intellige. Per aetatem adole-
scentiam & florem illum aetatis.

DE LEONE ET TAURO. 4

Leonem fugitabat taurus, in hircum incidit
eis cornu, & caperata minitabatur fronte, ad
quem plenus irae taurus. Non tua, inquit, in vi-
gas contracta frons me terreat, sed immanem
metuo leonem, qui nisi tergo haereret meo, tam
scires non ita parvam rem esse pugnare cum tau-
ro, & nostro sequi de vulnere sanguinem.

Adfabulatio.

Calamitosus non est addenda calami-
tas. Sat miser est, qui semel est miser.

FINIS.

ANNA-

ANIANI FABVLAE
XXXVIII. GVLIELMO

HERMANNO

Diui Augustini ordinis cano-
nico interprete.

DE NUTRICE ET LUPO. I

NUTRIX minatur pue-
rum plorantem, ni taceat, da-
ri lupo. Lupus id forte au-
dit, spe cibi manet ad fores.
Fuer tandem flescit obre-
pente somno. Regreditur lu-
pus in syluam ieiunus &
inanis, lupa ubi sit prada, sciscitatur.
Gembun-
dus ille, Verba, inquit, mihi data sunt: puerum
plorare se abijcere minabatur nutrix, at sefellit.

Adfabulatio.

Exminæ non est habenda fides.

D

FABVLAE. 113
DE TESTUDINE ET AQUILA. 2

Ceperat testudinem radium reptandi. S-
quis eam in celū tolleret, pollicetur baccas
maris rubri. Sustollit eā aquila, poscit pramiū.
Non habentem, fodit unguibus. Ita testudo, quæ
concupijt uidere asira, in astris uitam reliquit.

Adfabulatio.

Tua sorte sis cōtentus. Fuere nonnulli
qui si mansissent humiles, poterant esse
tuti, facti sublimes, inciderūt in pericula.

DE CANCRIS MATRE
ET FILIO. 3

Cancrum retrogradum monet mater antror-
sum ut eat: filius respondet. Mater, inquit,
i præsequar.

P Ad fa-

A E S O P I

Adfabulatio.

Nullum reprehenderis vitii, cuius ipse queas reprehendi.

DE SOLE ET AQUILONE. 4.

Sol & ventus Aquillo certant, ut sit fortior. Conuentum est experiri vires in uiatorem, ut palmam ferat, qui excusserit manticam. Boreas horrisso nimbo uiatorem aggreditur, at ille nō desistit, amictum gradiendo duplicans. Adfuit uices solis, qui nimbo paulatim euictō, emolitur radios incipit uiator aestuare, sudare, anhelare. Tandem progredi nequiens captat frigus opacum, atque sub frondoso nemore abiecta mantica resedit: ita Soli contigit uictoria.

Adfabulatio.

Quicum certes etiam atque etiā vide. Nam & si tu fortis es, est forsitan alius te fortior. Aut si non fortior, certe callidior ut consilio suo tuum vincat robur.

DE ASINO. 5

Asinus uenit in syluam, offendit exuias leo nis, quibus indutus redit in pascua, greges armentaq; territat, & fugat. Venit qui perdiderat, querit suum asinum. Asinus uiso hero occurrit, imō cum rugitu suo incurrit. At herus prehenfis que extabant auriculis. Alios licet, inquit, fallas, ego te aselle mi prebe rasi.

Aselle

F A B U L A E.

114

Adfabulatio.

Quod non es, nec te esse simules. Non doctum cum sis indoctus, non diuitem, nō nobilē, cum sis pauper & ignobilis, te iactes. Vero enim comperito rideberis.

DE RANA ET VULPE. 6

Rana egressa paludem, in syluis apud feras medicinam proficitur. At se nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cateris habentibus fidem illudit uulpes. An haec, inquit, medicine habetur perita, cui se pallet os? Quin curat seipsam? Sic illudit uulpes. Est enim rana os caris leo colore.

Adfabulatio.

Stultitiae est profiteri quod nescias, & ridiculum.

DE CANE MORDACI. 7

Cani subinde homines mordenti, ut sibi quis que caueret, alligauit dominus nolam. Canis ratus uirtuti suae tribunum decus, suos populares despiciit. Accedit ad hunc canum aliquis iam etate, atque auctoritate grauis, monens cum ne erret. Nam ista, inquit, nola data est tibi in decus, non in decus.

Adfabulatio.

Gloriosus interdum sibi ducit laudi, quod ipsi est vituperio.

P 2 DE

AESOP I
DE CAMELO.

3

Camelus sui penitens, querebatur tauros in
signes ire geminis cornibus, se inermē obie-
tum ceteris animalibus. Orat. Iouem donari
sibi cornua. Ridet Iupiter stultitiam cameli, nec
modo uotum negat, uerum & auriculas bestiae
decurtat.

Adfabulatio.

Sit quisque fortuna contentus sua. Ete-
nim multi fortunam sequuti meliorem,
incurrere peiorem.

DE DYOBY'S AMICIS ET VRSO. 9

Duo amici faciunt iter, Occurrit in itinere
Ursus. Vnus arbore conscensa, pericula eni-

FABVLAE. 115

rat: alter quis spes fugae nō esset, collidit se humi.
Accedit bellua, correctat iacentē, os explorat &
aures: Et homine spiritū continente ac motum, rur-
sus qui mortuis parcit, ratus cadaver esse, inno-
cens discedit. Percumētāri postea socio, quidnam
bestia dixisset iacētī in aurem, hoc monuisse ait,
ne inquam cum illiusmodi amicis iter faceret.

Adfabulatio.

Rara auis in terris, nigroq; simillima
cygno, fides est. Verum amicum res ad-
uersae & pericula monstrant.

DE EQVITE CALVO. 10

Eques caluus illigarat pileo comam factitiā.
Veni in campum, acris spirante Borea, ac dī
male

AESOPUS

male obseruat capillatum galeriū, subito apparet caluities. Tollit cacinniū corona, necnon & ipse ridet. Quid noui est, inquit, auollare capillos alie nos, quim olim defluerint qui fuerant mei.

Adfabulatio.

Belle fecit eques, qui non est indignatus, sed cū ridentibus risit. Socrates vero cum accepisset in foro alapam, hoc modo respondit. Molestum esse nescire homines, quādo debeant prodire cum galea.

DE DVABVS OLLIS. II

Dux ollae steterē in ripa: altera erat lutea, altera aerea: utranque tulit uis fluminis. Luteae collisionem metuenti, respondit aerea, ne quid timeat: sese enim ne collidantur satis curaturam. Tum altera: Scis me, inquit, tecum, sen te mecum flumen colliserit, cum meo utrumque fiet periculo. Quare certum est à te separari.

Adfabulatio.

Satiū est viuere cum socio pari, quā cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

DE RVSTICO ET FORTVNA. 12

Rusticus quū araret, offendeat in sulcis thesaurū. Gratiā agit Telluri, quae hunc dedisset. Fortuna uidens nihil honoris haberi sibi, ita est secū loquuta, Thesauro reperto stolidus mihi

non

FABVLAE. 116

non est gratus: at eo ipso thesauro postea amisso, me primā omnium uotis & clamore sollicitabit.

Adfabulatio.

Beneficio accepto grati sumus bene de nobis merēti. Ingratitudo. n. digna est et beneficio, quod iam acceperit, priuari.

DE TAVRO ET CAPRO. 13

Figit leonem taurus, uenit ad speluncā, quaerens latibulum: intranti occurrit cornibus, qui intus erat caper. Tū his uerbis bos emugit. Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam, uerum si abierit quem fugio, quantum à uiribus tauri disset caper, tum senties.

Adfabulatio.

Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum, caper est. Quis enim à miserorum iniuria non temperauerit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris redierit felicitas, nimirum nocuisse miseris eum penitebit.

DE SIMIA ET EIVS PROLE. 24

Omnēs animantes suo conspectui Iupiter adesse iusserat, cuiusnam soboles esset pulcherrima iudicaturus. Properant ferē, aduolant aues, necnon ad id certamē adnatant pisces. Omnium postrema festinat simia, trahens secum suam prolem. Cuius quidem prolis fedas na-

AES O P I

res cunctis ridentibus, sic insit: Maneat, cui fa-
neris Iupiter, victoria. Meo tamen iudicio, hic
meus natus est bellus, et omnium natis iure pre-
ferendus. Hoc dicto subristit & Iupiter.

Adfabulatio.

Et nos & nostra nobis placent. Sed de
nobis & de nostris factis, aliorum sit iudi-
cium, ne si ipsi iudicemus, cum simia ri-
deamus.

DE PAUONE ET GRUE. 15

Pauo & grus unâ cenant. Pauo se iactat,
caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fa-
tetur pauonem formosis esse pennis: se tamen diu
nix rectis superuolat pauo, animoso uolatu pe-
netrare nubes.

Adfabulatio.

Nemo alterum cōtempserit. Sua cuiq;
dos, sua cuiq; est uirtus. Qui tua uirtute
caret, forsân habet qua careas tu.

DE QUERCY ET ARUNDINE. 16

Validior Notio effracta quercus, in flumen
præcipitat. Diuq; fluitat, heret fortè ramis
suis in arundine, miratur arundinē in tâto turbi-
ne stare incolumē. Hæc respōdet, cedēdo, et decli-
nando esse tutâ, inclinare ad Notū, ad Boream,
ad oēm flatum. Nec mirum esse, q̃ quercus exci-
derit, quæ non cedere, sed resistere concupiscit.

Adfa-

FABVLAE.

117

Adfabulatio.

Potentiori ne resistas, sed hunc ceden-
do & ferendo vincas. Quod pulchre do-
cet facundissimus poetarū Verg.

Nate dea, quò fata trahunt retrahimq;, sequa-
mur.

Quicquid erit, superanda omnis fortuna seren-
do est.

DE TIGRIDE ET VULPE. 17

Venator iaculis agitabas feras. Tigris in-
bet omnes feras absistere, sese unam ad
bellum confecturam. Pergit uenator iaculari.
Tigris oppidò sauciatur. Fugientem è prælio, re-
lumq; extrahentem, percunctatur uulpes quisnā
ualem.

AESOPUS

ualentem belluam tam ualide vulnerasset. Resistit, se auctorem uulneris haud nosse, uerū ex uulneris magnitudine capere se coniecturā, aliquem fuisse uirum.

Adfabulatio.

Forte plerunque sunt temerarii, & an vim, ingenium fortitudinem superat.

DE TAVRIS ET LEONE. 13

Quatuor fuerunt tauri, quibus placuit committere nem ipsorum esse salutē, & cōmune periculū. Videt leo simul pascētes, & si esurit, tamē cōiunctos aggredi metuit. Primū dat operā uerbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

Adfabulatio.

Concordia nihil est firmitus, discordia etiam fortes reddit imbecilles.

DE ABIETE ET DVMO. 19

Fertur olim abies despiciere dumos, iactitat se procerā esse, locari in aedibus, cū uelo stare in manibus, dumos autē humiles, uiles: nulli usui idoneos. Quorū quidē tale fuit responsum: Tu sanē abies tuis gloriare bonis, ut nostris insultes malis. Verū nec tua refert mala, et nostra praeteris bona. Cū tu sonanti detruncare securi, quā uellet tum nobis, qui securi sumus, esse te similem.

Adfabulatio.

Et summæ fortunæ suæ insunt mala, & humili

FABULAE. 118

humili fortunæ suæ bona. Vt nil aliud nunc dicam, hæc secūra est, ac tuta, illa nec extra metum est, nec caret periculo. Horat. canit in lyricis,

Celsæ grauiore casu

Decidunt turres, feriuntque summos

Fulgura montes.

DE PISCATORE ET

PISCICULO. 20

Subductus hamo pisciculus, orat piscatorem se dimitti. At modo se à matre fuissem, atque meum, cum adhuc minutus sit, non multum inuare. Si dimittat, postea grandem ultro ad hamum eius rediturum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio: quid sim habiturus, nescio. Ego spem pretio non emo.

Adfabulatio.

Certum præstat incerto, praesens futuro, etsi nonnunquam exile commodum omissum attulit magnum.

DE ALITE ET PULLIS EIVS. 21

Les posteros in sege pullos monet, ut dum ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occasione. Redeunt è passu maris pulli anxij narrant dominum agri operam illam mandasse uicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio

ÆS O P I

alio die trepidi, aiunt rogatos ad metendum esse
amicos: iterum iubet illa ut sint securi. Tertiò ut
audiant ipsum dominum cum filio statuisse poste-
ro manè cum falce messem intrare. Iam inquit,
tempus est ut fugiamus. Vicinos & amicos non
timui, quia non venturos scui. Timeo dominum
illi enim res est cordi.

Adfabulatio.

Secordes alienis in rebus plerique su-
mus: Quòd si quid recte curatum uelis,
alteri ne mandes, sed cures ipse.

D'E A V A R O E T I N V I D O. 22

Duo homines, orabant Iouem, cupidus & in-
uidus. Mittitur a Ioue Apollo, per hunc ut
eorum uotis satisfiat. Dat hic utriq; optandi libe-
ram facultatem ac conditionem: ut quodcumque
petisset alter, id ipsum alter acciperet duplica-
tum. Heret diu cupidus, cum nihil putat fore
satis. Petit tandem non pauca. Et duplum ac-
cipit socius. Porro inuidus hoc petit, ut ipse uno
primetur oculorum, lectus socium mulcendum
esse utroq;.

Adfabulatio.

Auaritiam quid possit satiare? Inuidia
vero dementius est nihil. Quæ dum-
modo noceat alteri, sibi met imprecatur
malum.

Adfa-

F A B U L A E. 119

DE LEONE ET CAPELLA. 23

Vidit Leo pendere dumosa de rupe capellam.
Suadet descendere ut in campo thymum, sa-
licesq; carpat. Recusat capella descendere, uerba
quidem eius haud sanè mala, sed mentem esse
plenam doli reclamans.

Adfabulatio.

Cogita quis quid sua deat, multi sua-
dent vtilia, non tibi, sed sibi.

D E C O R N I C E E T U R N A. 24

Sitibunda reperit urnam aque. Sed erat urna
profundior, quam ut posset à cornice aqua cõ-
tingi. Conatur effundere urnam, nec ualet. Tum
lectos ex arena scrupulos iniecit. Hoc modo a-
qua leuatur, & cornix bibit.

Adfabulatio.

Interdum id, quod non potes efficere
ui, efficies prudentia, & consilio.

DE LEONE ET VENATORE. 25

Litigat Leo cum uenatore, suam præfert for-
titudinem hominis fortitudini: post longa
iurgia, uenator ducit Leonem ad Mausoleum,
in quo sculptus erat Leo, caput deponens in gre-
minum uiri. Negat fera id satis esse iudicij, homi-
nes enim sculpere quod uellent, ait: quòd si &
Leones forent artifices, iam uirum sculptum iri
sub pedibus leonis.

Adfa-

Quisq; quoad potest, & dicit, & facit
quod fux parti, & cause putet prodesse.

DE PUFRO ET FURE. 26

Sedebat puer flens ad puteum. Fur rogat cau-
sam flendi. Puer dicit, rupto fure incidisse in
aquis urnam auri. Homo exiit se, insilit in pu-
teum, querit. Vase non inuento, conscendit, atq;
ibi nec puerum, nec suam inuenit tunicā. Puer
quippe sublata tunica fugerat.

Adfabulatio.

Falluntur interdum qui fallere solent.

DERUSTICO ET IUVENCO. 27

Erat rustico iuuenctus, quinculi omnis, iugiq;
impatiēs. Homo astutus, bestie rescit cor-
nua. Cornibus n. petebat. Tū iungit non curui,
sed aratro: ne, ut solet, herum pulsaret calcibus.
Stina ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut
iam foret tutus, & a cornibus & ab ungulis.
Sed quid enī? Taurus subinde, resistsens spar-
gendo pedibus os, caputq; rustici opplet arena.

Adfabulatio.

Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nul-
la queant arte, nullo consilio tractari.

DE SATYRO ET VIATORE. 28

Satyros, qui Deus memorum olim est habi-
tus, viatore sine ebrietas, atque algore ene-
stata

Etum miseratus, ducit in antrum suum, foues
igni. Spirantem autem in manus, percunctatur
causam. Qui respondens. Vt calefiant, inquit,
Postea cum accumberent, sufflat viator in plen-
ta. Quod itur faceret, interrogatus. Vt frige-
scat, inquit. Tum continuo Satyrus viatorem ej-
ciens. Nolo, inquit, in meo sit antro, cui tam di-
uersum est os.

Adfabulatio.

Cave sit in tuo conuictu homo duplici
ore, quiq; in sermone est Proteus.

DE APRO ET RUSTICO. 29

Apro naſtanti ſegetes, ruſticus præcidit auri-
culam: Iterum deprehenſo, præcidit alteram.
Et tunc quoque redeuntem capis, captum portat
in urbem deſtinatum lautitiei ſui patroni. Se-
ſta iam in cōiuiſio bellua nuſquam apparet cor.
Excandeſcente hero, & flagitante cocos, nillicus
reſponder. Patrone, inquit, non eſt mirum nō ap-
parere cor: nam credo ſtultum aprium nunquam
cor habuiſſe. Nam ſi cor habuiſſet, nunquam in
pœnam ſuam ad meas ſegetes toties rediſſet. Sic
ruſticus. At omnes conuiue emori riſu, cachi-
nari de ſtultitia ruſtici.

Adfabulatio.

Multorum hominum iam eſt excors
vita, ut an cor habeant poſſis ambigere.

DE

AESOP I

DE TAVRO ET MVRE. 30

Mvs tauri pedem momorderat fugiens in antrum suū. Taurus nibrat cornua, querit hostem, nusquā uidet: irridet eū mus: Quia, inquit, robustus es ac uastus, non idcirco quemuis contempseris: Nunc te, & quidem gratis, la se exiguis mus.

Adfabulatio.

Tritum est illud verbum, quod significantius nostrate lingua dixerim. Nymant sol verachten seinen feindt. Latine sic Nemo suum hostem flocci pendat.

DE RVSTICO ET

HERCVLE. 31

Rustici currus haret in profundo luto. Non supinus Deum Herculem implorat. Intonat uox e caelo. Inapte, inquit, flagella equos, & ipse amittere rotis, atque tum Herculem uocato, tum enim aderit Hercules uocatus.

Adfabulatio.

Nil profunt otiosa uota, quæ sanè Deus non audit. Iuua temet, inquiunt, ipse tum iuuabit te Deus.

DE ANSERE. 32

Fit anser qui ponebat oua aurea singulis diebus singula: dominus ut subito fiat diues, anserem ingulat, sperans intrus latere gazam.

Sed

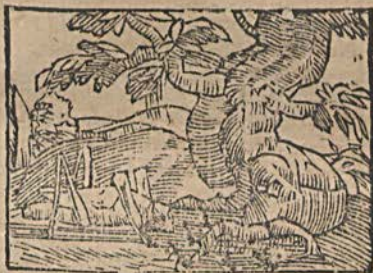
FABVLAE. 121

Sed ansere inuento vacuo stupet miser, anxieq; dehinc suspirat, ac plangit, & rem, & stem perisse.

Adfabulatio.

Moderanda sunt vota. Curandum est ne vel præproperi simus, vel nimii. Nam & festinantia nocet, & qui plura quam decet quærit, interdum acquirit nihil.

DE CICADA ET FORMICA. 33

Cum per æstatem cicada cantat, formica suam exercet messem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Säuiente bruma, famelica cicada venit ad formicam, mendicat vietum. Renuit formica, distitans, sese dum illa cantabat laborasse.

Q

Adfa-

AESOP I

Adfabulatio.

Qui segnis est in iuuetra, egebit in senectate, & qui non parcat, olim mendicabit.

DE SIMIA ET DVOBVS

EIVS NATIS.

34

Simia, vt ferunt, cum peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis. Atq; cum incidisset terror, vitatura periculum, dilectum prehendit vlnis, quem dum p[re]ceps fugiat, collidit petrae, atq; enecat: neglectus autem, qui in hirsuto haeserat tergo fugientis mansit incolumis.

Adfabulatio.

Solet euenire, vt ipsi parentes filio, quem temere amant, p[re] nimia indulgen-

tia

FABVLAE.

122

tia sint mali occasio & periculi, eo, quem minus amarunt, praestante se strenuum ac probum.

DE BOVE ET IUVENCO. 35

Bos iam gradus suo quotidie traherat ararum. Iuuenē laboris expertus, vicinis exultat in pascuis, ac tandē insultat fortunae senioris. Iactat se iugi, ac vinculi inscium, se liberū, se otiosum, illi attritus esse labore collū. Denique se glabrum ac nitidum, illum esse hirsutum ac squalidum. Senior tum quidē nihil cōtra. Sed breui post tempore videt hunc insultorē duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur. Quo tua mollis vita peruenit? securū illud oriū redijt ad securim. Iam salte (vt opinor) potius suades mihi laborem, qui me tuetur, quā otii, quod nūc te traxit ad necem.

Adfabulatio.

Ad vitam recte gerendam opus est labere & vigilantia. Secors autem & voluprati deditus, suarum rerum, quem nollet, fortietur exitum.

DE CANE ET LEONE. 36

Occurrit canis leoni iocatur. Quid tu miser exhausis inedia percurris syluas & denia? Me specta pinguem ac nitidum: atq; haec non labore consequor, sed orio. Tum leo: Habes tu quidem tuas epulas, sed habes stolidē etiam

Æ S O P I

vincula. Tu servus esto, qui servire potes: equidem sum liber, nec servire volo.

Adfabulatio.

Pulchre respondit Leo. Quibuslibet enim rebus potior est libertas.

DE PISCIBVS.

37

*P*iscis fluminalis vi fluminis correptus est in mare. *Vbi suam offerens nobilitatem, omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca, sed ait tum fore iudicium nobilitatis, si cum phoca captus portetur ad forum. Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.*

Adfabulatio.

Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent & iactent, sed laus sui oris non datur homini laudi, ac excipitur cum auditorum risu.

DE PARDO ET VULPECULA. 38

*P*ardus, cui pictum est etiam tergum, cæteris feris etiam leonibus despectis, intrinsecebat. *Accedit ad hunc vulpecula, suadet non superbire, dicens, illi quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.*

Adfabulatio.

Discrimen est bonorum & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Vtrisque illis animi bona præferantur oportet.

Æsopi

Æ S O P I F A B V L A E L A T O R I S C L A R I S S I M I

*Apologi, è Græco Latini per
Rimicium facti.*

A R G V M E N T V M.

Æ S O P V S fabulator clarissimus, natione qui dem Phryx, fortuna vero, servus fuit, colore niger, ac facie supra modum deformis. Is quia beneficis semper in hostes fuit. Dea hospitalis in somnis sibi assistens, largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiamque, ac variarum fabularum inuentionem: quæ porro fabulæ non parum conducunt mortalium vitæ. Nam ani-

Q 3

malia

ÆS O P I

malia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones: quas ita ante oculos ponit, quod audientium animos incitet ad virtutem: nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperiat. Has igitur fabulas, si quis rite gustaverit, quam viam sequi, quamque vitare debeat, in privatis publicisque negotiis facile cõperiet. Nam imprimis fabulâ narrat: tum quid fabula significet, compendiosius exponit. Atque ordinem alphabeti in Græco sequutus, qui in Latino sermone servari non potest, hinc sumit initium.

DE A Q V I L A E T V U L P E. I

Aquila & vulpes constata inter se amicitia, in proximo habitare constitunt, firmiorem amicitiam ex frequenti cõversatione fore putan-

tes.

F A B U L Æ.

124

tes. Igitur aquila nidum alta super arbore instituit. Vulpes verò arborem propter, inter cuncta catulos collocat. Vna igitur diebus quum vulpes latibulû egressa pastum catulis quæreret, aquila & ipsa cibi indiga, in latibulû denolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis suis comestû præbuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atroci, valde tristata est. Et cum aquilam vlciscit non posset, quia quadrupes existens volucrem persequi nequibat, quod vnum miseris ac impotentibus datur, aquilam execratur, ac mala sibi imprecatur: tantû in odium, cum violatur, vertitur amicitia. Centigit igitur illis diebus ruri capras immolari, cuius frustum vnâ cum carbonibus accensis aquila arripient, sustulit ad nidum. Sed vento vehementius spirante, nidus qui ex sæno ac materia exili aridaq; cõfectus erat, incenditur. Aquila pulli flammam sentientes, cum volare adhuc nequirent, humi decidit. Vulpes cõfestim illos arripient, in aquilæ conspectum deuorat.

Adfabulatio.

Fabula significat q̃ qui amicitiam violant, quâvis quos læserint, ultionem declinant. Dei suppliciu non tamen effugiunt.

DE A Q V I L A E T C O R V O. 2

Aquila celsa ex rupe denolans, agnum ex conium gregis arripuit. Quam rem corvus

2 4 con-

ÆS O P I

conspicatus, emulatione motus, vehementi cum
strepitu ac stridore deuolat in arietem, atq; vn-
gues in arietis vellus ita implicat, quod inde etiã
motus alarum se explicare non posset. Hunc pa-
stor cum ita implicitum videt, accurrens cornuum
comprehendit; atq; alarum pennas incisis, pueris
suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quispiã
cornuum rogaret, quoniam volueris esset: coruus
ait. Prius equidem, quo ad animum, aquila sui,
nunc verò me cornuum esse certò cognosco.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui supra vires
quippiam audet, hoc solum efficit, quod
in diuersa sepius incidit, ac se vulgo ri-
diculum exhibet.

De

F A B U L Æ. 125
DE A Q V I L A E T S C A B R O N E. 3

Aquila leporem persequatur. At lepus au-
xilij inops quem tempus obtulit scabronem
videns, ab eo auxiliũ implorauit. Cui scabro pol-
licitus est tutelam ac custodiam suam. Deinde
quum aquilam propinquantẽ scabro cõspicatur,
eam precatur, ne suum sibi eripiat seruum. At
aquila scabronis paruitatẽ contemnens eo coram,
leporem exedit. Verum scabro suæ iniuriæ me-
mor, ubi aquila nidificaret, cõseruat. Ecce aquila
oua parit. Scabro alis elatus, ad aquilæ nidũ
volat, atq; oua deuoluens, humi deijcit. Aquila
iacturæ ouorũ maxore concita, euolat ad Ionem
(est enim ales Deo illi sacrata) ac locũ ad parien-
dum sibi tutum dari precatur. Iupiter sibi cõce-
dit.

AESOPUS

dit, ut cum tempus adest, eius in sinu pariat ova.
Hoc scabro providens, globum ex stercore conficit:
atque sursum evolsans, in Iovis sinum demisit.
Iupiter volans ex sinu globum excutere, ova aquila
simul excussit. Extunc aiunt aquila nunquam
parere, quo tempore scabrones exsunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod nullus porro
est contemnendus, quoniam nemo est
qui iniuriam accipiat, quin quum tempus
datur, se vlcisci non quaerat.

DE PHILOMELA ET ACCIPITRE.

4

Philomela quum alta quercu sederet, more
suo, sola canebat. Eam accipiter, cibum
quersi-

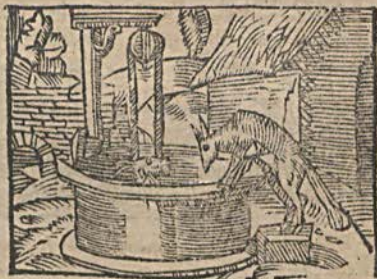
FABULAE. 126

queritans, quum intueretur, repente deuolat,
illamque rapit. At philomela cum se interitum
iri videt, accipitrem precatur ut se missam faciat,
quoniam ad explendum eius ventrem ipsa
satis minima sit: sed pro satuitate sua ad maiores
aves ut se vertat opus profectio fore. Eam
accipiter torue conspiciens ait: Stultus equidem
nimium essem, si quem manibus teneo cibum,
illum dimitto amplioris spe pastus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui omittunt id
quod manu tenent rerum maiorum spe
consilio inopes ac ratione nimium sunt.

DD VULPE ET TRAGO.

Vulpes

Æ S O P I

Vulpes & ragus sitientes in quendam puteum descenderunt. Verum enim post potum, quum egressum conspiceret hircus, vulpes ei comites ait. Bono sis animo: nam quid saluti nostre opus sit, probe animaduerti. Si enim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibus re muro adharebis, tuas ego scapulas cornuq; cōscendēs, quum egressa putei suero, te manu cōprehendens hinc desuper traham. Huic caper prompte deseruiuit. Vulpes suo exultans egressu circa sol putei capro illudebat. At dū caper illā incusat, sibi pāta hand seruasse, ei facere vulpecula inquit. Si ea caper sapientia præditus esses, quo pilorū ornatu isthæc tua barba referta est, nō prius in puteiō descendisses, quam egressus penscularē vidisses.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines consilio præditi rerum fines prius inspicunt, quā dent operam rebus gerendis.

DE VULPE ET LEONE. 6

Vulpes quæ nunquā viderat leonem, quum illi fortē obuiasset, adeo pertimuit, ut mortem penē obiret. Rursum illum quum aspexisset, pertimuit, sed minimē ut primum Eum terro quum intrinetur propē accedens, fuit ausa eorā differere.

Adfa-

F A B U L Æ.

127

Adfabulatio.

Fabula significat, quod rerum terribilia, vsus consuetudo domestica facit.

DE CATO ET GALLO. 7

Catus

Æ S O P I

Catus cum gallū cepisset, atq; causam quæ-
reret, qui eū comedere posset, illū criminari
cepit, quod esset animal turbulentum, qui noctū
clamitando haud permitteret quiescere mortales.
Gallus se excusabat, quod id ageret ad eorum
utilitatem, cum ad opera faciēda illos excitaret.
Rursum catus ait. Impius ac supra modū sceler-
sius, qui agis cōtinuē contra naturā, cum nec a
matre, nec a sororibus te abstineas, sed per incon-
tinentiā cū illis te cōmisceas. Gallus item defen-
debat, quod domini sui quæstus gratia, id quoq;
ageret: enimvero ex huiusmodi coitu, gallinæ pa-
riunt oua. Tunc inquit catus. Excusationibus li-
cet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui prauus exi-
stet natura, cum semel delinquere animo
proposuit quamuis causæ desit prætex-
tus, a prauitate tamen non desistit.

DE VULPESINE CAUDA. 3

Vulpes vt è laqueo euaderet, abscissa cauda,
cū pudore vitam sibi mortem putaret, ex-
cogitauit alias dolo inducere vulpes, vt sub com-
munis commodi specie, sibi singulæ caudam ab-
scinderet, & sic suum dedecus leuaret. Itaq; ad
vnum vulpibus congregatis suadet vt caudam
sibi abscindant, differens caudam non modo de-
decori

decori vulpibus esse, sed oneri graui atq; inepto,
E vulpibus vaa ei facere respondit. Heus soror
si res ista tibi soli conducit, tum iridem alijs con-
sulere haud est æquum.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui sub cha-
ritatis specie, suum commodum consu-
lendo prospiciunt.

DE PISCATORE ET SMARIDE
PISCICVLO. 9

Piscator quod mari rete tetendit, eo smarida
cepit pisciculum, qui parua adhuc ætate pi-
scatorem orabat, vt dum grandis esset, atq; maio-
rem quæstum ex eo assequi posset, eum ritā dona-
ret. Huic piscator lepide respondit. Ego quidem
mente

mente carerem, si quod minimum mihi est lu-
crum, id dimitterem amplioris spe questus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd certa pro incer-
tis, quamvis in eis magna insit spes, stul-
tum est dimittere,

DE VVLPE ET RVBO. 10

Vulpes cum septem quandam ascenderet, et periculum vitaret, quod sibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volans sentibus perforavit: et cum graniter saucia foret, gemit inquit ad rubum. Ut me iniuaret, cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui rubus. Errasti vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putasti, quo cætera capere consuevisi.

Adfa-

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd stultum est implorare auxilium ab illis, quibus a natura datum est obesse potius, quam aliis prodesse.

DE VVLPE ET CRO-
CODILO. II

Vulpes & crocodilus de nobilitate contendebant: cum crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se in Earet de splendore progenitorem suorum, vulpes ei subridens ait. Hens amice, etsi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clare apparet, quod multis iam annis, tuorum splendore fuisti denudatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

DE VVLP ET VEN-
TORIBVS. 12

Vulpes venatores effugiens, ac per caua cur-
rendo iam defessa, hominem casu reperit li-
gnarium, quem rogat vt se quoquo loco abscon-
dat. Ille sectorium sibi ostendit. Vulpes illud in-
greditur, in angulo quodam se abscondit. Adsum-
rentes: lignarium, se vulpem viderit, rogant.
Lignarius verbis quidem se vidisse negat: manu
verò, ubi vulpes latebat, loci ostendit. Perumenim

R vena-

venatores re haud percepta statim abeant: vulpes ut illos abisse prospicit, tectorio egrediens, tacite recedit: linguarius vulpē criminatur, quod cum saluam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc vulpes se conuertens, illi facete ait. Heus amice, si manum opera, ac mores verbo similes habuisses, meritis tibi persoluerem gratias.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo nequam etsi bona pollicetur, mala tamen & improba praestat.

DE GALLIS ET PERDICE. 13

Allos complures cum quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compascere permisisse. Sed cum galli illam infestarent, rostrisq;

percut-

percuterent, perdix ea iniuria vehementer percoluit, putans, quia aduena, nec eo genere esset, eas sibi inferri iniurias. Gallos deinde cum adinuicem certantes conspiceret, perdix amota animi perturbatione ait. De caetero equidem haud tristabor, posteaquā inter eos odiosa certamina cerno.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines sapientia praediti moderato animo ferunt iniurias ab illis vel maxime sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

DE VULPE ET LARVA. 14

Vulpes citharadi domum ingressa, dum qua domi parata sunt, sagaciter explorat, larua

R 2 caput

caput reperit arte industriosa compositum: quod
manibus capiens, ait. O quale sine cerebro orant.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod non omnes cor
pore decori, eandem animo habent pul-
chritudinem.

DE HOMINE ET LI-
GNEO DEO. 15

Homo quidam Deum ligneum domi habent,
cum orauit, ut boni quippiam sibi tribueret,
sed quanto magis orabat eo res domi angustior
erat: idemum ille concitus ira. Deum cruribus ca-
pit, caput parieti percussit. Illi exciso igitur capi-
te, multum auri exibat, quod homo colligens, ait.
Peruersus nimium es, atque perfidus, qui dum in
honore

honore te habui, nihil quidem profuisti, percussus
verò ac verberatus, boni plurimum consulisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo nequā,
si quando prodest, id efficit vi coactus.

DE CANE AD COENAM
VOCATO. 16

Vir quidam quum cenam epiparam parasset,
amicum quendam domus vocauit: eius quoque
canis, canem alterius ad cenam inuitauit. Is do-
mum ingressus, cum tantum dapium videret ap-
paratum, letus secum ipse ait. Hodie porro ita
me explebo, quod die crastino comedere non indi-
gebo. Hisque dictis motu caudae applausit. Coquus
verò eum conspiciens, tacitus per caudam capit,

R 3 atque

atq; illum sepius rotans per fenestram proijcit.
Ille attonitus humo assurgens, dum clamando
aufugit, ceteri canes sibi occurrunt, atq; rogi-
tant quam opiparè canauerit. At ille languens
ait. Ita potui ac dapibus me expleui, quod cum
exiuerim, viam non vidi.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod quibus rebus
quis doliturus est, rebus illis letari non
debet.

DE AQUILA ET HOMINE. 17

Aquilam homo quidam cum cepisset, pennis
alarum sibi emissis, inter gallinas morari di-
misi: eam d inde quidem mercatus, pennis alas
denovo munitum aquila volans, leporem capit,
fertq;

fertq; illum benefactori suo. Quam rem conspi-
ciens vulpes, homini ait. Noli hanc aquilam, sicuti
prius, hospitio habere, ne ceu leporem te aequè ve-
neatur. Tum homo aquilam in pennis emissit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod bene facientes
sunt quidem remunerandi, improbi vero
omni studio vitandi.

DE VIRO AGRICOLA. 18

Homo quidam agriculator existens, cum fi-
nem vitae sibi adesse cognosceret, cupereiq;
filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocat,
atq; inquit: Filij, ego e vita discedo: bona mea
in vinea consita sunt omnia. Illi post patris obi-
tum putantes in vinea thesaurum rerum repe-
runt.

ÆS O P I

vire assumptis ligonibus, marris, ac bidentibus, vineam funditus effodiunt: nullumq; thesaurum inueniunt. Verumenim vinea cum probe effossa foret, longè plus solito fructus producit, atq; illos diuites fecit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parit.

DE CARBONARIO ET LOTORE.

19

Carbonarius lotorem quendam rogauit, ut quam precio conduxerat domũ, secum pariter cohabitaret. At lotor rei aliis expertus ait. Id conducibile haud mihi esset. Nam quæ albiscarẽ, ex omnia carbonis famillis ipse maculares,

Adfa-

F A B U L Æ.

133

Adfabulatio.

Fabula significat, quod res naturis diffi- miles stare simul conuode non possunt.

DE VULPE ESURIENTE. 20

Vulpes ingenti fame concita, cum quodam in tectorio carnis frustum ac panem reposita prospiceret, tectorium ipsum intrauit, atq; tantum comedit, quod ad ingentem tumorem ventrem distendit. Et cum ex nimia ventris tumefactione inde egredi nequirit, tumens gemit. Eius gemitum vulpes alia transiens illac cum audiret, illuc accedit, rogatq; quidnam gemit: deinde causam gemitus edocta, lepide ait. Istic manendum est, vsque eò dum tenuis efficiaris, quanta etas cum intrasti: nam eo pacto facile egredieris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod nihil est tam durum, quod tempus non dissoluat.

DE PISCATORE QUODAM. 21

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibijs ac reti assumptis, iuxta maris litrus accedit, atq; saxo quodam superexsistens, imprimis tuba canere capit, putans cantu se pisces facile esse capturum. Verùm cantu cum nullum consequeretur effectum, depositis tibijs, rete in mare dimittit, ac pisces cepit perplures. Sed cum ex-

ressi

ÆSOPUS

veti pisces extraheret, atq; eos saltantes perspicere, non infulse ait. O improba animalia, dum ad tibia cecini, saltare noluisse: nunc quia cadere cesso, saltus datis assiduus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod omnia probe fiunt, quæ fiunt tempore suo.

DE PISCATORIBVS

QVIBVS DAM. 12

Piscatores piscatum profecti, diuq; piscando defessi, fame præterea ac calore, quod nihil cepissent confecti, cum abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in nauiculam saltat: illum pisces supra modum lati comprehendunt, ac in urbem reuerso, grandi præcio vendunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod frequentius for tuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

DE VIRO INOPE ET INFIRMO. 23

Homo quidam pauper cum egrotaret, dñs venit, quod si eo morbo liberaretur, bonus, centum in molareret: quod ille expectare volentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur a morbo, cum bonus, quia pauper, non haberet, offerre bonum

FABVLÆ. 145

bonum centum collegit, eaq; super altari deponens, lepide inquit. Ecce quod voui, votum vobis nunc persoluo. At dii illum reuoluisse volentes, in somnis sibi assistunt, atq; inquirunt. Ad maris litus pergito: ibi enim in loco semota auri talenta centum reperies. Ille expergescit: somniis memor dum pergit ad litus, incidit in latrones: captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent, quoniam mille talenta auri persolueret eis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo mēdax. Deos & homines pariter contemnit.

DE VULPE ET PARDO. 24

Vulpes cum pardo de pulchritudine contendebat, cum varias corporis notas pardus sibi duceret decori, vulpes ei comiter ait. Ego quidem longè formosior sum iudicanda, quæ non corpus, sed animum varijs notis habeo notatum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod decor mentis est potior omni corporis ornatu.

DE PISCATORIBVS

QVIBVS DAM. 25

Piscatores quidam à mari rete trahabant. Quod cum graue esse sentirent, lætitia gestiuunt, putantes multos pisces habere irretitose sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos,

AESOPUS

pascos, saxum verò ingens reti inesse cum perspiciunt, longè tristantur. Quidam ex illis natiam grandis non inurbant socijs inquit. Animis esto quietis, quippe letitiae soror est maestitia, oportet enim casus prospicere futuros, illosq, ut lauius quis ferat, persuadere sibi esse euenturos.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui reminiscitur fortis humanæ, in aduersis minime, frangitur.

DE RANIS REGEM PETENTIBVS. 16

Rane marentes quod sine rege forem. Ioui supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi dedat. Iupiter earum simplicitatem cognoscens, lignum

FABULAE. 135

lignum in stagni medium demisit. Quod cum in stagnum cecidit, eius sonus supra modum erruit ranas. Quæ cum lignum esse nouerunt, rursum Ioui supplicatum mittunt, ut regem viuis haud mortuum sibi dedat. Iupiter stulis earum precibus motus. Hydrum illis dedit in regem. Is in diem eum ranas deuoraret, tertio Iouem rane precantur, ut regem seuum atq; immanem ab eis aueretur. Tunc, inquit Iupiter. Quem tot precibus regem exorastis, eum vobis perpetuum habetote.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd sæpe ex precamur, quæ inpetrasse nos postea penitet.

DE CATA IN FOEMINAM MUTATA. 27

Cata

Cata quedam speciosi cuiusdam adolescentis amore capta Venerem orauit, vt eam in hominem mutaret. Venus illius miseria, in formam hominis mutauit eam. Quae cum longè speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent. Venus experiri cupiens, si mutata facie, mutasset et mores, in medium constituit murem, quem cum illa prospexit, oblata formae et amoris sui, murem vt caperet, persecuta est. Quae super re Venus indignata, deinde eam in priorem eandem formam mutauit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo nequam, licet personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

DE SE NE MORTEM
VOCANTE.

28

Se rex

Senex quidam lignorum fascem super humeros ex nemore portans, cum longa via defessus esset, fasce humi deposita mortem vocauit. Ecce mors aduenit, causamque, quamobrem se vocauerit, interrogauit. Tunc senex, vt hunc lignorum fascem super humeros mihi imponeres, ait.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod quisquis vitae cupidior est, licet res mille subiiciatur periculis, mortem tamen semper deuitat.

DE MULIERE ET
MEDICO.

29

Mulier anus cum ophthalmiam pateretur, medicum ad se curandam accersit, certum precium sibi dare promittens, si eo morbo curaretur: si vero non liberaretur, nihil ei debere pacta est. Medicus vero quoties illam ibat, curatum, toties quippiam de domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmia curata, cum nihil suarum rerum domi esse prospiceret, medico mercedem captam petenti soluere denegat. Quamobrem vocata in iudicium pactum quidem non denegat, sed se curatam ophthalmia esse, id vero pernegat, inquiens. Cum caeca eram, domum multa suppellectile refertam videbam: nunc cum video, vt medicus ait, nihil rerum domi esse prospicio.

Adfa-

AESOPP

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines auaritia dediti, sibi met sapius contradicunt.
DE AGRICOLA ET CANIBVS. 30

Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis se locauit. Sed cum alimonia sibi deficeret, capris & ouibus primum vesci cepit; cum vero in diem magis seniret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod facinus cum animadvertunt canes, inuicem verba faciunt. Quid hic stamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? putamus ne eum nostrae parcere vitae, qui alimoniae gratia boues iugulauit?

Adfabulatio.

Fabula significat, quod eos fugere debemus

FABVLAEL 137

bemus qui in charissimos crudeliter se gerunt.

DE AGRICOLA ET FILIIS. 31

Agricola quidam complureis habuit filios, continua seditione discordes, ac eius admonitionis perpetuo negligentes: Cum forte una domi omnes sederent, iussit pater uirgarum fascem coram deportari, atque uatos cepit hortari, ut in egrum fascem disrumpere. Cum igitur fascem eum totis uiribus frangere non possent, genitor praecepit, ut soluto fasce singulatim frangerent uirgas. Cum quisque facile hoc perficeret, tunc facto silentio, pater ait eis. Si quando animis idem sentietis, nati mihi charissimi, nec ab

S. inimicis

AESOP I

inimicis superari poteritis: Sed si inter uos seditiones seruabitis, qui uolet, is facile nos perdet.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod' fortior est uino, quam seditio quæ est imbecillis.

DE MULIERE ET GALLINA. 32

Vidua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet pariebat ouum. Putauit mulier more ingenij humani, quod sitis habendi semper sollicita, gallinam illam die bis parituram, si plus speltæ traderet ei solito. At gallina plura alimonia pinguior facta, id unum desit parere ouum. Sic mulier ex quo maius lucrum quærabat, id cæca augendi cupiditate amisit.

Adfa-

FABULAE. 158

Adfabulatio.

Fabula significat, quod plurima cupiditate rerum præsens quandoque deperditur quæstus.

DE HOMINE A CANE MORSO. 33

Homo quidam quum eam canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, a quo sanari posset. Quidam sibi obuiam factus, atque de medico rogatus, ait: Si uis amice, fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis qui te momordit, a uulnere lingua sanguinem terget, ista cura nihil potius reperiri potest: aliter arridens uenustissime inquit. Si huiusmodi uxor remedio, in diem magis ac magis a cambus mordebor.

Adfa- S 2

AESOPUS

Adfabulatio.

Fabula significat, quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui solent.

DE DVOBVS AMICIS ET VRSÆ. 34

A Mici duo dum rus inarent, vrsæ eis obviam occurrit: qua prospecta, alter eorum territus se se salvaret, continuo arborem ascendit. Alter quum vrsæ viribus posse obsistere dubitaret, uti mortuos humi iacuit resupinus, retinens flatum atque anhelitum. Quum nec ore aut naso respiraret, vrsæ eum exanimatum existimans, abiit. (Dicunt enim à cadavere vrsas omnino abstinere.) Alter deinde ex arbore descendens, quid

FABVLÆ. 139

in aurē sibi dixerit vrsæ sociū rogavit. Ille vrsæ no sermone respondit. Admonitus sum ab vrsæ, ut cū huiusmodi amicis nō proficiscar amplius.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod eorum amicitia colenda non est, qui quum est opus, amicis subsidia denegant.

DE ADOLESCENTIBVS DVOBVS ET COQVO. 35

A Dolescentuli duo aequis sumptibus carnes coemerunt, & curatum coquo tradiderunt. Obiter coquus dum alijs macat negotijs, alter inenun carnes eas clanculum accepit, ac socio irā didit. Coquo deinde carnes queritanti, qui acce-

AESOPUS

perat, se haud habere iurat, qui uerò habebat, se non accepisse iurabat. Coquus percepto iuuenum dolo, ait. Et si fallor equidem à nobis: per quem uerò iuratis, res ista non latebit Deum.

Adfabulatio.

Fabula significat, nullum scelus posse latere Deum.

DE DUOBUS INIMICIS. 36

Duo quidam gladiatores animo inter se inimicitias habentes, unà in naui nauigabant. Et quum alter eodem in loco stare cum altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate quum uentis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat nauis gubernatore-

FABULAE. 140

bernatorem, quae pars nauis submergi prius deberet. Et quum gubernator puppim dixisset, ait ille. Mors mihi modo molesta minime est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod inimicus ut inimicum pdat, seipsum perdere sepius eligit.

DE CALAMO ET OLIVA. 37

Quoniam enim esset fortior, durior & magis resistens, canna & oliua inuicem contendebant. Oliua calamo humilitatem obijcitbat, eo quod uentis facile cederet. Huic dicto unus arundinis haud reddidit uerbum. Paulo post turbine ue lamenti aspirans uentus, radicitus eum sit oliuam,

AESOPUS

totis viribus sibi obfistentem. At canna statibus
se inclinans, salutem facile est assequuta.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod potentioribus
sine controuersia mos est in tempore ge-
rendus.

DE VITULA ET
BOVE.

38

Vitula quum bouē arantem perspiceret, illum
prae se, quae nihil agebat, contempsit. Sed quis
immolationis affuit dies, hoc quidem missus, nitro
la uerō ut immolaretur, reuera est. Quam rem
los quum conficiatur, subridens, ait. Hec uirtus
la, ideo non laborabas, ut immolaretur?

Adfa-

FABULAE. 141

Adfabulatio.

Fabula significat, quod ociosis & ni-
hil agentibus, pericula quoque immi-
nent.

DE PPERO ET FORTUNA. 39

Quum puer quidam iuxta puteum dormi-
ret. Fortuna illuc accedens illum excita-
uit, inquit: Surge, & hinc ocyus abi: Quippe
in puteum si caderes, non tuam inscitiam, sed
me fortunam omnes accusarent.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod frequenter pe-
ricula culpa nostra incurrimus, deinde
abs re fortunam accusamus.

DE

Domo quapiam quod per plures foret mures,
catus praeferens illuc accessit, atque nunc
unum, nunc alium capiens, complures interim
do comedit. Verum mures cum se in diem consu-
mi perciperent, ad unum coacti, inquit secum
De cetero inferius non esse descendendum, si no-
lumus perditum iri omnes, sed hic superius ma-
niendum, quod catus ascendere non potest. At catus
consilio murum percepto simulans se mortuum es-
se, posterioribus pedibus se ad palum suspendit,
qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deor-
sum acute prospiciens, ut catum esse cognovit,
haud infacetè ait. Heus amice, et si te follem esse
verò scirem, deorsum minime descenderem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod vir prudens se-
mel si fallitur, fictis & simulatis homini-
bus non amplius fidit.

Apid brutorum animalium concilium, simia
ita appositè saltavit, quod omnium fere con-
sensu rex statim fuit creatus. At vulpes inni-
dens ei, ubi viderat carnes laquei in fouea sitas,
illuc simiam ut duxit, inquit ad eam. Hic the-
saurus absconditus est, qui ex lege spectat ad re-
ges: quare cum tuus ex lege sit, tute ipse capias
illum

illum. Simia vulpis suasu, illuc temerè accedens,
ut se captam laqueo sensisset, vulpem acriter acce-
sat, quae dolosè deceiverat. Et vulpes haud illepi-
dè ait: Heu stulta, quae cum fortuna te extulisset
dominari ceteris iam te putabas dignam.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui temere
quippiam aggreditur, temere in adversa
incidit, ac vulgo ridiculus fit.

Cervus vehementi siti cum vexaretur, ad
fontem proficiscitur: dumque potat, suam in
aqua prospiciens umbram, valde letatus est ma-
gnitudine cornuum ac ramositate: deinde pe-

AESOPI

des & crura prospiciens, nimium tristatus est.
Hæc dum animo uertit, ecce leo apparet, ac cer-
uum prosequitur. At ceruus fugam arripens,
leonem per campos longè anteibat. (Dicunt
enim ceruorum uires consistere in pedibus, at leo
nis in animo stare robur.) Quousque igitur leo
per campos secutus ceruum, eum assequi non po-
tuit. Casu uero contigit ceruum nemus intrare,
ubi cornibus ad ramos implicitis cum fugere nõ
posset, a leone captus, cum se moriturum uide-
ret. Hæc me miserum, inquit, qui cornibus gauis-
sus, ipsis cornibus pereo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod quæ putamus
nobis profutura, ea nobis sæpius obsunt.
DE AGRICOLA ET PELARGO. 43

Agricola

FABVLÆ. 143

Agricola laqueos in agro tendit, ut grues
& anseres uenaretur, qui sata sua continuè
depascebant. At simul cum illis uenatus est pe-
largus, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum
soluat, missumq; faciat, cui non sit grus, nec spe-
rie anser, sed pelargus aut uisissimus, qui par-
tibus semper deseruit, nec illos in senecta deserit
unquã. Et agricola subridens, ait: Quæ dicis,
haud me fugiunt: nã qui sis, probe teneo: sed his si-
mul captus cum sis, his quoq; simul est moriẽdũ.
Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui cum impro-
bis quopiam deprehenditur crimine pari
pœna plectitur cum illis.

DE AGNO ET LUPO. 44

Agnus

ÆSOPUS

Agnus in domo bene clausa existens, cum lupus p[ro]p[ri]u[m] ad se uenientem perspicit, illu[m] co[n]u[er]sus et maledictis persequitur. At lupus inquit ei. N[on] tu, sed locus inaccessibilis mihi conuicia dicit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod locus & tempus faciunt timidos p[er]sepe audaces.

DE IOVE ET CORVO. 45

Iupiter uolatilibus regem creare uolens, diem concilij auibus indixit, ut qui speciosior esset, rex sibi constitueretur. Quam rem p[re]sentiens coruus, ac suae deformitatis conscius, pennis aliorum hinc inde collectis, se decorauit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies p[re]finitus, ueniunt ad concilium aues. Iupiter coruum ob pulchritudinem cum regem auibus creare uellet, ad aues indignè ferentes, quæq[ue] suas a coruo extrahunt pennas. At coruus alienis pennis cū esset exutus, coruus ut erat demum remansit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui rebus pendet alienis, illis amissis quisnam ipse sit, cuique liquido patet.

DE TYBICINE QUODAM. 6

Tybicen quidam tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus miseranda nocte clamabat. Ne abs r[ati]o

ac

FABULAE.

144

ac frustra occidere me uelitis: ego quidem non p[ro]p[ri]o, nec p[re]ter tubam quippiam aliud possideo. Qui eum uinctum ducebant, huiusmodi uerba contra reddiderunt: Hanc ob rem morte dignior es iudicandus, quod cum hostibus manum inferre deuirans, alios sonitu ad pugnam hortaris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod grauiori p[er]na sunt iudicandi, qui cum ipsi iniuriam non agant, alios ad iniuriam agendum impellunt.

DE FABRO ET CANE. 47

Faber quidam catulum habebat, qui dū ipse ferrum enderet, continuè dormiebat. Cum no

ro

ro manducabat, canis statim surgebat, & que
si b mensa erant deiecta, ceu ossa & alia huius-
modi, sine mora corroderebat. Quam rem animad-
uertens faber, ait ad canem. Heus miser, quid fa-
ciam nescio qui dum ferrum cudo, continue dor-
mis, & segnitia teneris: Rursus cum dentes meo
meo, statim surgis, & cauda mihi applaudis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod secordes & so-
mnolenti, qui ex aliorum viuunt labori-
bus, graui censura sunt coercendi.

DE MVLA QVADAM. 48

Mula quædam nimio hordeo pinguis effe-
cta, nimia pinguedine lasciniebat, secum
inquit.

inquit. Pater mihi equus fuit, qui cursu celer-
rimus erat, & ego ei per omnia sum similis: pa-
rum post contigit, quod oportuit mulam quanti-
us potuit currere: sed cum cursu cessauit. Heu me
miseram, inquit, quæ equi filiam me esse puta-
bam: at nunc memini asinum mihi patre fuisse,

Adfabulatio.

Fabula significat, quod stulti in prospe-
ris seipsos dediscunt, sed in audientis suos
persæpe recognoscunt errores.

DE THYNNO ET DEL-
PHINO. 49

Thynnus, cum cum Delphinus persequere-
tur, magno elatus impetu ac stridore, à ne-
timenti

AESOPUS

*hementi fluctu in insulam defertur: eundemq;
in scopulum à fluctu eodem. Delphinus dum se
putat capere Thyinum, ipse quoque defertur.
Thyinus conuersus cum Delphinum expirantē
animam perspicit, secum ipse ait, Mors mihi mo-
lestia admodum non est, ex quo mortis autorem
mori simul mecum perspicio.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quiuis aduersa
leuius fert, cum aduersitatum autores ea-
dem aduersitate opprimi perspicit.

DE MEDICO QVODAM. 50

Medicus quidam cum quem curaret egro-
tum, cum mori contingerat, efferentibus su-
nus aiebat. Vir iste si se uno abstinisset, & cly-
sterijs usus fuisset, eum mori non contigisset. Ex
his qui aderant, quispiam medico haud infacete
ait. Heus medice, ista consilia cum prodesse qui-
bunt, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil ua-
leant prodesse.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod ubi hand pro-
dest consilium, id eo tempore dare, est sa-
nè amicum deludere.

DE AVCPPE. 51

Auceps aucupatum calamis viscoso, retendit.
Cum turdum sanere arboris desuper ra-
mibus

FABULAE.

146

*mum affexit, ut eum caperet, calamos crexit.
At iter ambulandum pede altero niperam calca-
uit, morsusq; ab ea, cum iam iam ob uenerum se
deficere persensit. Heu me miserum, ingemuit,
qui dum alium capere festino, alter ad mortem
ne est aucupatus.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quod quæ contra
alios facere nitimur, ea persepe ab aliis
ipsi patimur.

DE CASTORE.

52

Castor est animal quadrupes, qui in paludi-
bus se nutrit: eius testes uarijs medelis uti-
les esse dicuntur. Itaque cum quispiam eum se-
quitur,

quitur, suae persecutionis causam non ignorans, ac pedum uelocitati fidens, quantum potest, fugit, usquequo ad locum ne uideatur, saluus deneuiat, atque ibi testes excidens, in uenatores, cum sibi appropinquant, proiecit. Et isto pacto à uenatoribus se eripit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod sapiens ut a periculis se eripiat, nihil intentatum deserit.

DE PÆRO OUES PASCENTE, 53

Per quidam cum oues eminentiori in loco depasceret, sapius clamabat. Heus o à lupis, mihi succurrite, Qui circum aderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque

nihil esse comperientes, ad opera sua redeunt. Cui pluries puer id ioci causa fecisset, ecce cum lupus pro ceruo adesset, puer ut sibi succurratur serid clamat. Agricole id uerum non esse putantes, cui minime occurrerent, lupus oues facile perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui cognoscitur mentiri, ei ueritas postea non creditur.

DE CORVO ET VULPE. 54

Coruus cum carnum frustum rapuisset, arborem quandam super sedit: vulpes eum suspiciens, atque carnes sibi cupiens, illum arte aggredditur. Stans igitur sub arbore, coruui laudare occipit, dies O quam magna auis est hæc, quam speciosus, quam uenatrix, quam formosa, hanc de

anit esse auium regem? Nam omnia regia super
alias sibi sunt aues, si modo uocem haberet. His
laudibus cornus inflatus, et dici mutus haud ua
lens pati ulterius, dum magna uoce crocizat, car
nes humi decidunt. Illas cum uulpes rapuisset,
conuersa inquit ad coruum. Heus corue omnia
decora tenes modo mente haud careres.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui adulatori
bus nimium credunt, hi, quæ non putant,
in aduersa sepius incidunt.

DE CANE ET LUPO. 55

Canis cum ante aulam dormiret, lupus su
perueniens, eum statim cepit, & cum ipsum
occidere uellet, canis ne eum occideret, rogauit,
inquiens,

inquiens. Here mi lupo, nunc me occidere noli,
nam ut uides, tenuis sum, gracilis & macilen
tus. Sed herus meus nuptias in proximo factu
rus est, ubi si parum me expectas, ego opiparè ma
ducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior.
Lupus his uerbis fidem habens, canem dimisit.
Paucos post dies lupus accedens, eum canem dor
mientem domi reperit: stans ante aulam canem
rogat, ut sibi promissa præstet. Ei canis haud ris
sificè inquit: Heus lupo, si ante aulam de caro
ro me reperis, haud amplius nuptias expectes.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod sapiens cum peri
culum uirat, ab illo postea continue cauet.

DE CORPO AEGROTANTE. 56

T 4 Coruus

Corius cum egrotaret, matrem rogauit, ut
sua pro sanitate Deos precaretur, inquit.
Mater noli plorare, sed deos potius precare, ut
sanitatē mihi restituant. Es mater scire respon-
dit. Quem deorum tibi fore propitium putas? cū
nullus sit ē cuius aris sacra non rapueris?

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui in prosperi-
tate quemuis offendit, in aduersis amicū
sibi reperit neminem.

DE CANE CARNES
PORTANTE.

57

Canis ore ferens carnes, ac flumen transiēs,
cū sub aqua umbram prospexit, putauit
aliū

aliū esse canem, qui plus carniū deferret. Itaq;
quas ipse ferebat, eas carnes sub aquas ire dimi-
sit, & ut umbrā caperet, se mouit: sed carnes &
umbram, quæ sanē nihil erant, simul perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod cupiditate plus
semper habendi, quæ tenemus, ea sepe ni-
mero perdimus.

DE LEONE ET RANA. 58

Leo cū Rana magniloquentem audiret, pro-
terea aliquod magnum animal esse, sed retro-
uertit: parumq; stans. Ranam ē signo excun-
tem uidet. Quam indignabundus statim pedi-
bus calcauit aiens: Nullum amplius ut se per spi-

as

AESOP I

oia animal clamore mouebis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod apud uerbos-
fos, præter linguam nihil reperitur.

DE LEONE SENE.

59

Leo cum senisset, nec cum uictum sibi quæ-
re posset, uiam machinatus est, qui alimenta
haud sibi desint. Ingressus igitur speluncam gra-
uiter egrotare iacens simulabat. Animalia illi
uere egrotare putantia, uisitandi gratia ad eum
acceebant: quæ leo capiens singulatim, mandu-
cabat. Cum multa animalia iam occidisset, uul-
pes leonis cognita arte, aditum spelunca accedens,
leonem quo ualeat pacis, exterius stans rogat: ei
leo

FABVLAE. 150

leo blandè respondens ait. *Vulpes filia, cur non
interogrederis ad me? Et uulpes non illepide ait.
Quoniam here mi animalium ingredientium
per plura equidem uestigia cerno, sed egredien-
tium uestigia nulla.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo prudens,
quis pericula imminencia prouidet, illa fa-
cile deuitat.

DE LEONE ET TAURO. 60

Leo ingentem taurum per insidias sequens, cum
prope accessit, eum uocauit ad cenam in-
quiens. Amice ouem occidi: hodie mecum, se
placet, cenabis. Taurus leoni morem gerens, ut
discubuerunt, quum multos lebetes, nec non ma-
gnos & plureis obeliscos paratos conspiceret, &
ouem ibi nullam adesse, a uestigio abiit. Quem
leo abeuntem perspiciens, quiri abiret rogauit:
ei taurus haud inurbanè respondit. Non de ni-
hilo equidem abeo, quum instrumenta non ad
ouem, sed ad taurum coquendum uideam esse
parata.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines pru-
dentes minime latent improborum artes.

D E

AESOPUS

DE LEONE, ASINO ET VULPE. 61

Leo, asinus, & vulpes conflat a inter se societate uenatum exeunt. Quumq; multam praedam cepissent, leo asino mandat ut praedam dividat. Asinus quum eam in treis parteis equalis esset partitus, optionem capiendi socijs dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac dentibus frendens, a diuisione deposuit eum, mandauitq; vulpi, ut praedam ipsa partiretur. At vulpes illas treis in unum colligens, ac praedam nihil sibi seorsum relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait. Quis te partiri edocuit? Inquit ex tempore vulpes. Asini periculum id me facere instruxit.

Adfa-

FABULAE. 157

Adfabulatio.

Fabula significat, quod aliorum pericula omnes faciunt cautiore.

DE LEONE CUIUSDAM RUSTICI FILIAM AMANTE. 62

Leo cuiusdam rustici filiam amabat. Illam quum habere cuperet, patrem uirginis rogauit, ut sibi nubere ipsam assentiret. Et rusticus ait. Nullo pacto se assensurum, quod filia bestiae nubat. Quum illum leo toruè aspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiam nubere, modò dentes & ungulas prius cædat euellatq; quoniam uirgo illis rebus longe terretur. Leo id postquam præ nimio amore fecit rusticum adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus leonem quum ungulis et dentibus perspicit inermem, arrepto fuisse illum frequens pulsando persequitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui inimicis se committit, de facili perit.

DE LEAENA, ET VULPE. 63

Leaena quum a vulpe sæpius exprobraretur, quod quolibet partu unum dumtaxat pareret catulum, ait. Num sanè, at pol leonem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod pulchritudo haud

AESOP I

haud in copia rerū, sed in virtute cōsistit.

DE LYPO ET GRVE. 64

Lupus in gutture osse retento quū longē cruciaretur, grui pretium obtulit, si illud ē gutture extraheret. Grus rostro quum os ē gutture extraxit, precium sibi promissum exposulat. Ei lupus subridens, simulq, dentes acuens, ait. Satis precij tibi esse debet, quod ex lupi ore capus sine lesione eduxeris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod apud improbos gratitudo non parua habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

DE LYPO ET AGNO. 65

Lupus

Lupus quum agnum inuenisset errantem, non cepit fortissima manu, sed causam qua fuit, quo iure uel iniuria eum comederet. Igitur agno uerba huiusmodi fecit. Tu mihi abunde iam diu intulisti iniurias. Agnus gemitio ait. Quo id fieri potuit, quū nuperrime uenerim ad lucē? Lupus denuo ait. Agrum mihi pascendo deuastasti. Agnus inquit ei: Quō dentibus etiam caream, id facere nequini. Lupus rursus ait. Ex meo quoque fonte bibisti. Et inquit agnus. Quo pacto id fieri potuit, quum aquam ex etate nondum biberim, sed lac matris cibum et potus adhuc mihi sit? Lupus demum ira concitus ait. Licet tua solueri nequeam argumenta, cenare tamen opipare intendo: agnumq, cepit, ac illum manducauit.

Adfa-

AESOPUS

Adfabulatio.

Fabula significat, quod apud impro-
bos ratio & ueritas locum haud habent.

DE DUOBUS GALLIS INTER
SECERTANTIBUS. 66

Duo galli inter se ruri certabant: qui galli-
narum prior dux erat, quum ab altero su-
peratus esset prae uerecundia se abscondit. Alter
uero uictoria elatus, domus tectum statim super
uolans, uehementi alarum plausu cantuq; signi-
ficat se riualem suum pugnando superasse, et de
aduersario ferre trophaeum. Dum haec & huius-
modi iactabundus uoce crocizat, ecce aquila cibi
indiga ex alto deuolans gallum unguibus rapit,

FABULAE. 153

ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem,
qui victus fuerat gallus, prospiciens, cum ex ho-
ste triumphans, in publicum venit, ac solus gal-
linis liberè potitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui prosperis
nimium fidit, in aduersa saepius praecipit
incidit.

DE VATE QVODAM. 67

Foro urbis medio, quidam vates cuius sortem
aperiebat futuram. Quamobrem magna ho-
minum frequentia stipatus, dum vni ex alteri
suam aperit sortem, ei nunciatur res suas sursum
domo esse ablatas. Quo audito, domum circulo
dum abit, quidam ei obuiam factus, ridicule ait.

AESOPUS

Quir alios quid esse futurum monebas, quid
ne sortis nequius fuisti?

Adiabolatio.

Fabula significat, quod homines ne-
quam corrigunt alios, & sua crimina sci-
re se negligunt.

DE FORMICA ET COLUMBA. 68

Formica sitiens in fontem descendit: ubi dum
bibere vult, in aquam cecidit. Columba qua-
dam arborem fonti imminentem supersidens,
quam formicam aquis obrui conspiceret, ramu-
lum ex arbore rostro cont. nuu frangit, ac sine mo-
ra desiccit in fontem. Ad quem formica se appli-
cans, ex aquis in tutum se recipit. Obiter auceps
quidam aduenit, & ut columba vene. ur, calamos
erigit.

FABULAE. 154

erigit. Formica id percipiens, pedem alterum mo-
mordis aucupi. Eo dolore auceps concitus, cala-
mos demittit. Quorum strepitu columba territa,
ex arbore aufugiens, vite periculum cussit.

Adfabulatio

Fabula significat, quod quum bruta in
beneficos grata sint, eo magis esse de-
bent, qui participes sunt rationis.

DE VITULO ET CERVA. 69

Vitulus ceruae aliquando ait: Quum magni-
tudine sis maior canibus, & pedum celeri-
tate cursu velocior, & ad pugnam longe corni-
bus munitior, cuius rei gratia mater tantopere
canes reformidas? Ei cerua inquit subridens.
Quoniam fili licet quae dicis, omnia possideam,
canum latratum ferre non possum, sed praetere-
more fugam statim arripio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui natura ti-
midi sunt, apud eos ut audeant, nulla va-
let hortatio.

DE APE ET IOVE. 70

Per, quae cere mater existit quondam acce-
dens ut Dijs sacra faceret. Ioni donum ob-
lit mellis. Qua oblatione Iupiter letus, iussit sibi
concedi, quicquid ipsa precaretur. Apes igitur
rogans, ait. Illiusissime deus deorum, ancilla

V 2 tue

AESOPUS

*sue concedere velis, ut quicumq; ad alveare pro-
rapiendo melle accesserit, is simul ac pupugero
eum, continuo moriatur. Qua rogatione Iupiter
diu ambiguus, quoniam genus mortalium longe
amabat, demum api ait. Satis sit tibi, quod qui-
cumq; alveare pro rapiendo melle accesserit, si eum
pupugero, & in punctura simuli dimiseris. co-
stinuo ipsa moriaris, tibi q; vita sit ipse stimulus.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quod inimicis quan-
doq; mala precamur, quæ in nos sæpius
vertuntur.

DE MUSCA. 77

*M*usca quæ in ollam carnis deciderat, quum
se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait.
Ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum me
lani, quod iureatura mori possum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod prudentis est
id potenti animo ferre, quod vitari mi-
nime potest.

DE ADOLESCENTE QUODAM
ET HIRUNDINE. 72

*A*dolescens luxuriosus quum bona patris con-
sumpisset, solaq; vestis ei remansisset, visa
ante tempus hirundine, æstatem iam adesse exi-
stimans, ipsam quoq; vendidit vestem. Sed hyeme
denus

FABULAE. 133

denus orta, quum immenso cruciaretur frige-
re, visa rursum hirundine, quæ & ipsa frigore
obibat, ait. O pessima avis, quæ me & te pari-
ter perdidisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod quæ suo tem-
pore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

DE AEGROTO ET MEDICO. 73

*A*Eger à medico rogatus, quo pacto se habuisset.
Plus quam esset opus, seq; sudasse re-
spondit. Id bonum fuisse medicus ait. Secundo
rogatus ab eodem quomodo se haberet, inquis
egrotus. Vehementi frigore fuisse comprehen-
sum. Id ad salutem fore medicus quoque ait.
Tertio ab eodem rogatus, quo pacto se habuisset,

V 3 inquit

AESOPUS

inquit egrotus. Cum difficultate digerere potuisse. Rursum medicus ait. Id ad salutem optimum fuisse. Deinde ex domesticis quum quidam egrotum interrogaret, quomodo valeret: illi ager ait. Signa ad salutem, et medicus ait, per plura & optima sunt, illis tamen dispere signis.

Ad fabulationem.

Fabula significat, quod qui ad voluntatem loquuntur, illis aures praestare quis non debet.

DE LIGNATORE QUODAM. 74

Lignator quidam dum iuxta flumen Deo Mercurio dicatum ligna cederet, securis casu deiecit in flumen. Multo igitur magno labore comprehensus

FABULAE. 156

hensus iuxta fluminis ripam gemens cōsidebat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit, suique fletus causam rogavit: quam simul ac didicit, securim auream deferens, utrum quam perdiderat illa esset rogavit. At eam pauper suam esse negavit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam. Quam quum pauper ille suam quoque esse denegaret, posremo Mercurius ligneam susculis. Illam suam esse quum pauper assentiret. Mercurius cognoscens illum esse hominem verum iustumque, cernes sibi dono dedit. Accedens igitur ad socios lignarius, quod sibi acciderat aperit. Fuit ex sociis id experiri volens, quum ad flumen accessisset, securim in aquam deiecit: deinde fletus in ripa confedit. Cuius Mercurius fletus causam edoctus, securim auream afferens, si quam perdiderat illa esset, rogavit. Quam quum suam esse assereret. Mercurius cognita eius impudentia ac mendacio, nec auream nec suam quoque tradidit.

Ad fabulationem.

Fabula significat, quod quanto Deus propitior est probis, eo improbis existit infestior.

DE ASINO ET IOVE. 75

Asinus olivari cuidam serviens, quum parum comedere & multum laboraret. Iovem exoravit,

ÆS O P I

rauit, ut alium donnum sibi mutaret. Itaque
Iupiter mandat ut figulo veneat. Apud quem
asinus quum laboraret, in deportando lutum, la-
sares, regulas, & huiusmodi, secundo Iovem
precatur, ut alio deseruiat domino. Iupiter ite-
rum mandat ut coriario remundetur. Cui asinus
multo cum labore & paucis cibo seruiens. Heu
me miserum, cum gemitu ait, quid dominus
omittens meliores, ad deteriores perueni, apud
quem ut video, corium meum etiam post mor-
tem cruciabitur?

Ad fabulatio.

Fabula significat, quod priores domi-
nos tunc serui desiderant, cum deteriores
experiuntur.

De

F A B U L A E. 157
DE LEPORIBVS ET RANIS. 76

Lepores in vnum simul conuenerunt: ubi cum
de miseria ipsorum innata dolerent, geme-
rent ve, quod vita eis, quam ceteris animalibus
data esset, miserior, quoniam homines, aquile, &
canes, ad mortem eos usque persequerentur, decer-
nunt. Alii sibi fore semel mori, quam in vita
tam misera diutius permanere. Hoc certo consilio,
ut se in stagnis precipitent, dum ocyus tendunt,
rane quæ super stagni ripa assabant, ut strepi-
tum audiunt, in stagnum desiliunt, seq; aquis
submergunt: quæ rem qui lepus praibat cum com-
plicitur, reliquis ait. State, nam nobis sententia
mutanda est. Quippe ut liquido videtis anima-
lia, quam nos, magis timida reperiuntur.

Ad fa-

ÆSOPUS

Adfabulatio.

Fabula significat, quod cum miser misere-
torem aspicit, suam æquius miseriā fert.

DE ASINO ET EQVO. 77

Asinus cum equum alimonia & otio diligen-
ti cura abundare perspiceret, eum longè bea-
rum esse commendabat, seq; nimium infelitem
dicebat, qui cum multum laboraret, ad saturita-
tem de paleis haud haberet. Cum tempus belli
aduenit, miles armatus equum ascendit, ac cum
medijs decurrit in hostes, equus mucrone per-
cussus cadit humi prostratus. Quem asinus pro-
spiciens, ingemuit, eiusq; misertus, sui animi
sententiam mutauit.

Adfa-

FABULAE.

158

Adfabulatio.

Fabula significat, quod cum paupertate,
quæ mater est quietis, quis conuenire
debet potius, q̃ locupletioribus inuidere.

DE ASINO ET Lupo. 78

Asinus quidam pede alsero sentem calcauit,
claudusq; factus, cum lupum ad se venien-
tem conspiceret, nec fugere posset, miserabili vo-
ce inquit. Heus lupo, demorior equidem e dolore;
sed ex quo opus est ut tibi & cornis futurus sim
cibus, obsecro quatenus tua beniguitate sentem
e pede velis extrahere: ut munere tuo extre-
mum sine dolore obeam diem. Dum sentem den-
tibus lupus euellit, asinus eum calce percussit.
Lupus deinde naso, fronte, ac dentibus persfra-
ctis. Heu me miserrum, exclamat, iure hoc pa-
sior, deplorando reitterat. Qui cum essem coquus,
medicus esse volui

Adfabulatio.

Fabula significat, quod quam quisque
nouit, ea se exerceat arte.

DE MULIERE ET

GALLINA.

79

Mulier quædam gallinam habebat, quæ au-
rea continua oua pariebat; putans igitur
totam intus auream esse illam, occidit. Sed cum
alijs gallinis esse similem reperit, ubi diuitem se
foro

AESOPUS

fore putauit, quem primò quæsum habebat, enim plus habendi cupiditate amisit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod plus habendi cupiditate id sæpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

DE RANA ET VULPE. 80

Rana in palude existens, ceteris animalibus clamando cum profiteretur se medicam esse, pharmacorumque peritam, ei vulpes venustissime ait. Qui alios curaueris, cum claudicantem curare te nescias?

Adfabulatio.

Fabula significat, quod alios docere quis non potest id, quod haud didicerit.

De

FABULAE. 159
DE SERPENTE ET
AGRICOLA. 81

Serpens ante agricolæ cuiusdam domum latebras habens, cum ab agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quod morsus ex illo puer repente obiit. Hac re cognita, magnus inter parentes gemitus oritur. Tum pater mœrore concitus accepta securi, serpentem ut occideret, persequitur vibransque securim, ut serpentem percuteret, extremum caudæ eius cecidit: deinde volens pacem cum serpente conficere, accipis farina, aqua, sale & melle, ad reconciliandum inter se amicitiam vocat serpentem. Et serpens sub petra latens, sibilando ait. Frustra laboras bone vir: nam inter nos amici-

nis

Æ S O P I

stia fore non potest: quippe dum me sine cauda aspexero, & tu tui filij sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod dum iniuriarum recens vel maxime extat memoria, odia tolli minime queunt.

DE GALLINA ET VULPE. 81

Vulpes gallinarum tugurium ingressa, cum gallinam nido agrosantem aspexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè respondit. Meliusculè me haberem, si hinc avires soror.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod inimicorū præsentia nimium est molesta.

DE VIATORE. 83

Viaator quidam cum multam viam viasset, votum Mercurio vovit, quod si quid reperiret, eius rei medium sibi offerret. Fortè igitur adiuvenit peram amygdalis daëtylisq; repletam, & cum putaret id esse argentum, peram capiens amygdalarum nucleos & carnes daëtylorum ipse comedit. Deinde templum Mercurij ingressus, atq; oram manibus tenens verbis rationis inquit ad eum: Potum, Mercuri, michi persolue tibi. Nam quas equidem res adiuveni,

CARUM

F A B U L Æ. 160

varum tibi offero medium, ossa scilicet daëtylorum ac testas amygdalarum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines avaritia Deorum efficit contemptores.

DE LEONE ET HOMINE. 84

Leo & homo cum semel simul viam viarent, Lac inter viandum se quisq; verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columna, in qua erat incisum, quod homo si sfocabat leonem: quam sculpturam homo leoni ostendens ait. Hic videre licet, quanto homines leonibus, ac feris omnibus præstantiores sunt, ac robustiores. Et leo promptè respondens, inquit. Si apud leones essent cum apud homines, qui sculpere scirent, plures à leonibus homines,

AESOPUS

homines, quàm ab hominibus leones suffocare
sculptos videres.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines ia-
stabundi fingunt se fecisse, quæ facere
nunquam tentarunt.

DE VULPE QUADAM. 85

Vulpes cum racemos vuarum plenos iam, ac
maturecentes prospiceret, cupida de illis
manducare, omnem viam machinata est, qua il-
los comprehendere posset. Sed cum omnem viam
frustra tentasset, nec desiderio suo satisfacere
quoniam, martium vertens in gaudium ait,
Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod prudentis est
fingere se ea nolle, quæ consequi non
posse cognoscit.

DE PUERO ET SCORPIONE. 86

Puer quidam ruri venabatur locustas, & cum
scorpionem capere vellet, scorpio simplicitate
eius cognita, ait ei. Heus puer, dege in pace, ac
manum absine, si non vis tutus perire.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui ad utranq;
partem cogitat, is quæ sequi & quæ vi-
tare debeat, probe tenet.

De

FABULAE. 161
DE VENATORE ET
PERDICE. 87

Venator quidam cum quæ ceperat perdi-
cem occidere vellet, perdix gemens huius-
modi verba fecit ad eum. Heus perdicum au-
ceps, si me missam feceris, ac vitam donaue-
ris, alias per plures conducam tibi perdices. Ei
auceps appositè respondit. Nunc eo magis occi-
di dignam iudico, quod amicos per insidias per-
dere polliceris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui sibi charos
perdere dolo quærit, is præceps in peri-
cula incidit.

X

De

AESOP I
DE LEPORE ET TESTUDINE. 88

Testudo, cum eius pedes lepus derideret, subri-
dens inquit ad eum. Si periculum in cursu
feceris, quod quam tu velocior sim, liquido cogno-
sces. Cui lepus ait. Te profecto fugit, quid mei
valeant pedes, sed iudicem eligamus, qui cursum
et terminum nobis definiat. Igitur eligunt vul-
pem brutorum omnium sagacissimam, quae ut lo-
cum et cursus terminum constituit, testudo omni
segnitiae ac negligentiae semota, iter arripens haud
quieuit, donec ad terminum pervenit. Lepus vero
pedibus fidens, ubi paululum quieuit, somno exci-
tatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cu-
rrit, ibique cum testudinem quiescentem reperit,
se cum rubore sateat, a testudine superatum.

Adfa-

FABULAE. 162

Adfabulatio.

Fabula significat, quod studio & dili-
gentia, non corporis viribus, res vel ma-
ximae conficiuntur.

DE SALICE ET SECURI. 89

Securis cum salicem caderet, ex ea ipsa cuneos
fecit, quibus salicem facilius scinderet. Quam
rem praesentis salix, gemens eiulansque, ait. Non
tantum de securi queror, quae hominum manibus me
scindit, quantum de cuneis, qui sunt ex corpore
meo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod in aduersis,
non veri amici infestiores amicis, quam
inimici saepius redduntur.

DE PVERO QUODAM FVRE. 90

X 2 Puer

Per quidā e ludō literario librum socio clām
auferens suæ matri tradit illum, quem ma-
ter eum libenter accepisset, nec filium castigasset,
rursus puer alij vestem clām abstulit, atq; ma-
tri quoq; detulit: quam eum mater etiā libenter
accepisset, puer castigatione carens, eum plura in
diem ac maiora crescentibus annis furaretur, de-
mum publicè captus, ceu furti reus, per questores
publicè damnatus est mortis. Sed eum ad lo-
cium iussitū duceretur, eumq; mater gemitunda
sequeretur, impetrata venia ut matri ad au-
rem vnum loqui verbum liceret, ad eam conuer-
sus, atq; os auri matris adherens, uti quippiam
secreto diciturus, aurem dentibus sibi abscidit.
Mater verò præ dolore exclamans, mala sibi im-
precatur. Tunc qui eum ducebant eum supra mo-
diam criminarentur, non solum furti, sed quòd
tam impius fuerit in matrem, ille absq; rubore
inquit ad eos. Nemini vestrum sit mirum, quòd
aurem matris dentibus abscidi: ipsa enim huius
meæ perditionis auctor & causa est. Quippe sè
me castigasset, eum ei librum detuli, quem socio
e scholis primum clām abstuli, omisis præ timo-
re verberum furtis, ad hoc in præsentia genus
turpissimæ mortis non peruenissem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui in delin-
quendo

quando ab initio non castigatur, facino-
rosior in diem efficitur.

DE PASTORE ET MARI. 91

Pastor quidam iuxta litus maris pecudes pa-
scens, cum mare ipsum semel placidum aspi-
ceret, nauigandi studio captus, oues pro daëty-
lis commutauit: quibus naui positis, cum al-
tum iam nauigaret, & tempestate sine spe salu-
tis fluctuaret, quæ in naui sunt, ea omnia proie-
cit, atq; in portum se recipit. Denuo cum oues
pasceret, ac rursus mare tamen tranquillam
videret, suo consocio ipsam maris tranquillita-
tem commendanti, ridiculè ait. Mare iterum
daëtyo s cupit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod vsus & peritia
nos reddunt in periculis cautiore.

DE PYNICA ET MALO
ARBORIBVS. 92

Pynica & malus arbores, de pulchritudine
contendebant, eum diu iuter se varijs, &
acerbis contentionibus certassent, rubus ex pro-
xima saepe huiusmodi contentiones accipiens, ac-
cessit ad eas, atq; inquit. Satis iam, satis cer-
tatum inter vos est: quiescite admodum & con-
tentionibus finem imponite.

X 3 Adfa-

AES O P I

Adfabulatio.

Fabula significat, quod minores maiorum lites expenimero componunt.

DE TALPE ET MATRE. 93

TAlpa caecum natura animal est. Haec aliquando matri ait. Ingentem sentio odorem. Parum post rursum ait. Excelsam aspicio fornacem. Tertio item ait. Malleorum sonitus audio fabriles. Ei mater comiter ait. Neus filia, tu, rei percipio, non solim oculis, sed naso & auribus orba existis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines iactabundi cum magna profitentur, tunc vel maxime in minimis redarguuntur.

DE VESPIS, PERDICIBVS, ET AGRICOLA. 94

Vespae semel, & perdices sibi concitae, cum simul convenissent, ad rusticum quendam tendunt, porum ab eo petentes, atq; pollicentes, quid sibi pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam se ei fodere promittunt, quod plenos vites producant racemos. Vespae vero, se vineam circummeando custodire, ac fures inde amovere largi offerunt. Quibus agricola inquit. Duos habeo boues, qui cum nihil promittant, eandem hanc operam nihil minus praestant.

F A B V L A E.

164

praestant. Itaq; satius est mihi illis, quam vobis aquam exhibere.

Adfabulatio.

Fabula significat, non esse illis subacniendum qui nauci & inutiles sunt.

DE IOVE.

95

Cum Iupiter nuptias celebraret, cum illa animalia sibi munera obtulerunt, quique pro viribus suis. Verum enim serpens rostrum legit, illamq; ore tenens obtulit. At Iupiter ut eum aspexit, palam inquit. Ab omni tu dona libenter equidem accipio, verum a serpente id handquaquam facio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod improborum

X 4 munera

ÆS O P I

munera non esse sine dolis, quiuis prudens sibi persuadere iubet.

D E S I M I A .

96

Simiam duos catulos parere fertur, quorum ad vnum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissime nutrit. Alterum vero odit, negligitq;. Contigit autem quod qui in delitijs habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus. Quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usq; etatem ceu matris delitijs fuit educatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

D E P U L I C E .

97

Pulex cum quendam morsu aliquando fluminaisset, caprusq; rogaretur, quisnam esset qui membra

F A B U L Æ .

165

membra sibi depasceret, ait se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum esset, vt eo pacto vitam viuant, nec eum occidere velit, cum multum mali facere ipse sibi nequeat. At homo ille subridens, inquit ad eum: Eo magis meis incaberis manibus, quoniam nec multum, nec parum abs re quempiam ledere licet.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod malorum, licet parum, vel multum delinquant, misereri haud oportet.

D E P U L I C E E T H O M I N E .

98

Pulex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illumq; morsu acriter pupugit. Quo punitione homo ille grauiter concitus, pulicem cepit, ac vnguibus obtundere voluit. Sed pulex manibus exiliens mortem vitauit. Tum homo exclamans, ait. O Hercules malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum presens non fuisti?

Adfabulatio.

Fabula significat, quod non in minimis, sed in magnis arduisq; rebus, à Diis auxilium quis implorare debet.

D E F O R M I C I S E T C I C A D A .

99

Heremis erat medium, cum formice sparsim criticum apicabant. Quod cicada aspiciens,

CHIT

cum media conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro aëmonia, ut sibi concederent, oravit. Et cum formicæ eam rogarent quidnam æstate fecerit, nem segnis, & ociosa eo tempore sicerit, illis cicada ait. Neque segnis, aut ociosa fuit, sed cantu cecinisti, quo labore vix videntibus lenabam. Quare audita, formicæ subridentes, inquirunt. Si æstate cecinisti, ut videntes delectares, nunc salta, ne frigore conficiaris. Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui, quæ facienda sunt, suo tempore non fecit, is in angustias quando non putat, incidit.

DE VIRO ET VXORIBVS. 100

Tempus erat veris, quo quidam in delirio educatus, cum nec iuuenis nec senex esset

(semica-

(semicanus enim erat capillos) duas simul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram vero iuniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem suum totum pelliceret, quotidie viro caput pertractans, nigros sibi emulabat capillos, iunior vero canos. Postremo ita illum depilarunt, quod caluum, atque ridiculum, non sine summo opprobrio, virum reddiderunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod nulla melior salus senibus existit, quam feminis carere, & maxime iunioribus, nisi penitus obrui se velint.

Fabula

FABVLA EX
DAMIA POLITIANI
DESVMPTA.

AVES olim prope uni-
uerse noctua adierunt:
rogaruntq; eā, ne posthac
in adium canis nidifica-
ret, sed in arborum po-
tius ramis, atque inter
frondes: ibi enim verna-
ri suauius. Quin eidem
quercum modo enatam pusillā, tenellamq; adhuc
offendebant, in qua scilicet molliter (vt aiebāt)
et fidere ipsa aliquando noctua, et suum sibi
construere nidum posset. At illa facturam se ne-
gauit. Quin inuicem consilium dedit his, ne ar-
bustula illi se crederent: laturam enim quandoq;
esse viscum, postem videlicet auium. Contempsere
illae

illae (vt sunt leue genus, et volaticum) sapien-
tis vnus noctuae consilium. Iam quercus ado-
leuerat, iam patula, iam frondosa erat. Ecce ibi
aues illae omnes gregatim ramis inuolitant, la-
sciunt, subsultant, colludunt, cantillant.
Interea quercus ea viscum protulerat, atq; id ho-
mines animaduenterant, implicitae ergo repen-
te ibi omnes pariter misellae, ac frustra eas sera
penitentia subiit, quod salubre illud consilium
spreuissent. Atq; hoc esse aiunt, cur nunc aues
omnes, vbi noctuam viderint, frequentes eam
quasi salutant, deducunt, sectantur, circumsi-
dunt, circumuolitant. Etenim consilij illius me-
mores, admirantur eam nunc vt sapientem, sti-
pentq; densa caterna, vt videlicet ab ea sapere
aliquando discant. Sed opinor frustra, imo verò
etiam interdum cum magno ipsarū malo. Nam
veteres illae noctuae reuera sapientes erant: nunc
multae noctuae sunt, quae noctuarum quidam
plumas habent, et oculos, et rostrum, sapien-
tiam verò non habent.

Adfabulatio.

Bene monentis consilia ne spernas hæc
fabula docet.

Æ S O P I
A P O L O G V S E X

Secundo libro Petri Criniti
de honesta disciplina
desumptus.

Sata est olim cucurbita iuxta arborē pinum,
que grandis admodū & ramis patulis exta-
bat: cucurbita verò cum multis pluuijs, atq; celi
temperamento crenisset, lasciuire incipit, & ra-
mulos audacius porrigeret. Iam serpebat in pi-
num, iam surgere, iam ramos, & frondes inuolue-
re audebat, ampliora folia, candentis flores, præ-
grandia poma, & virescentia ostentans. Itaq;
tanto fastu, atq; insolentia intumuit, ut pinum
arborem ausa sit agredi. Et vides, inquit, ut te
supero, ut amplis folijs, ut virore præsto, & ia-
tui iam ad cacumen profurgo? Tum pinus, quæ se-
uili prudētia, & robore pollebat, nihil mirata est
cucurbitæ insolentis audaciam, sed ita ad eam
respondit, ego hic multas hyemes, calores, æstus,
variasq; calamitates pernici, & adhuc inte-
gra confisto. Tu ad primos rigores minus au-
dacie habebis, cum & folia concident, & viror
omnis aberit.

Adfabulatio.

Secundis rebus non esse superbien-
dum.

Apologus

F A B V L Æ. 168
A P O L O G V S D E M E M .

BRIS ET VENTER,
ex Plinio.

Humani artus cum ventrem ociosum vide-
rent, ab eo discordarunt, & suum illi mini-
sterium negauerunt. Cum eo pacto, & ipsi quoq;
deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos
per omnia membra diuidere, & cum eo in gra-
tiam redierunt.

Adfabulatio.

Magnæ res discordia pereunt, concor-
dia valent.

Ex

Æ S O P I
EX SECVNDO NOCTIVM
ATTICARVM GELLII.

Apologus Aesopi Phrygis
memoratu non
inutilis.

AEsopus ille è Phrygia fabulator, haud im-
merito sapiens existimatus est, cum quæ vii-
lia monitu, suavisq; erant, non severe non impe-
riose præcepit, & censuit, ut philosophis mos: sed
festiuos, delectabilesq; apologos commentus, res
salubriter, ac prospicienter animaduersas, in-
mentes, animosq; hominum, cum audiendi qua-
dam illecebra induxit: velut hæc eius fabula de
auiculæ nidulo, lepide atque incunde, præmonet,
speciem, scienciamq; rerum, quas efficere quis possit,
haud inquam in alio, sed in semetipso habend-
am. Auicula, inquit, est parua: nomen est cassi-
ta, habitat, nidulaturq; in segetibus, id ferme
temporis, ut appetat messis, pullis iamiam plu-
mantibus. Ea cassita, in sementes fortè concesser-
at tempestiuiores, propterea frumentis flau-
scitibus, pulli etiam tunc inuolucres erant.
Cum igitur ipsa iret cibum pullis questum, mo-
net eos, ut si quid ibi nouæ rei fieret, diceretur
re animaduertirent, idq; vii sibi, ut redisset,
nunciarent. Dominus postea segetum illarum
filium

filium adolescentem uocat: & Vides ne, inquit,
hæc ematuruisse, & manus iam postulare? Id-
circo die crastino, ubi primum diluculabit, fac
amicos adeas, & roges veniant, operamq; mu-
tuam dent, & messem hanc nobis adiunget. Hæc
ille ubi dixit, discessit. Atque ubi redit cassita,
pulli trepiduli circumspicere, orareq; matrem,
ut statim iam properet, atque alium in locum se
se asseret: nam dominus inquit, misit qui
amicos rogaret, uti luce oriente veniant, & me-
tant. Mater iubet eos à metu ociosos esse. Si e-
nim dominus, inquit, messem ad amicos reie-
cit, crastino seges non metetur, neque necesse est
hodie uti uos auferam. Die igitur postero ma-
ter in pabulum uolat, dominus quos rogauerat
opperitur. Sed feruit, & sit nihil, & amici nul-
li erant. Tum ille rursum ad filium. Amici isti,
inquit, magnam in partem cessatores sunt: quin
potius imus, & cognatos, affines, uicinosq; no-
stros oramus, ut adsint cras tempore ad meten-
dum? Itidè hoc pulli pauesfacti matri nuntiāt.
Mater hortatur, ut tū quoq; sine metu, ac sine
cura sint: cognatos, affinesq; nullos sermetam
esse obsequibiles ait, ut ad laborem capeffendum
nihil cunctentur, & statim dicto obediant. Vos
modò, inquit, aduertite, si modò quid denuo di-
cetur. Alia luce orta auis in pastum profecta est
& cognati,

AESOP I

agnati, & affines operam, quam dare rogati sunt, superseant. Ad postremum igitur dominus filio: *Valeat*, inquit, amici cum propinquis Afferes prima luce falces duas unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum nostris ipsi nostris manibus eras metemus. Id ubi ex puellis dixisse dominum mater audiuit: Tempus, inquit, est cedendi, & abundis fiet nunc dis bio procul, quod futurum dixit. In ipso enim uertitur cuius est res, non in alio unde petitur. Atque ita casta nidam migravit, & seges a domino demissa est. Hæc quidem est *Aesop* fabula, de amicorum, & propinquorum leni & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophis monent, quam ut in nobis tantum ipsis nitamur? Alia autem omnia, quæ extra nos, extraque nostrum animum sunt, neque pro nostris, neque pro nobis ducamus. Hinc *Aesop* *Apolo*gum *Q. Ennius* in satyris scite admodum & uenuste uersibus quadratis composuit, quorum duo postremi isti sunt, quos haberi coram, & memoriae operæ pretium esse hercle puto.

Hoc erit tibi argumentum semper in prom-
ptu situm,

Næ quid expectes amicos, quod tu agere possis.

DE

170
DE ARIONE ET
DELPHINO, EX LIBRO
XVI. Gellii.

Vetus et nobilis *Arion* cantator fidibus fuit. Is loco & oppido *Methymneus*, terra atque insula omni *Lesbus* fuit. Eum *Arionem* rex *Corinthus* *Periander* amicum, amatumque habuit, artis gratia. Is inde a rege proficiscitur terras inclitas. *Siciliam*, atque *Italiam* uisere. Vbi eo uenit, auresque omnium, mentesque in utriusque terræ urbibus demulsi: in quæsi-bus istis, & uoluptatibus amorbis, hominam fuit. Is tum postea grandi pecunia & re bona multa copiosus.

T 2

ÆS O P I

sus. Corinthum instituit redire. Nauem igitur
& nautas, ut notiores, amicioresq; sibi Corin-
thios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto,
nauisq; in altum prouecta præde, pecunieq; cupi-
dos cepisse consilium de necando Arione. Tum
illum ibi pernicie intellecta, pecuniam ceteraq;
sua ut haberent dedisse, uitam modò sibi ut par-
cerent, orauisse. Nautas precum eius harum
commisertum esse illatenus, ut ei necem adferre
per uim suis manibus temperarent. Sed impera-
uisse, ut iam statim coram desilires præceps in
mare. Homo, inquit, ibi territus, spe omni uitæ
perdita, id unum postea orauit, ut priusquã mor-
tem oppeteret, inducere permitterent sua sibi in-
dumenta, & fides capere, & canere carmen ca-
sus illius sui consolabile. Feros & immanes nau-
tas proluuiũ tamẽ audiẽdi subit. Quod orauerat
impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, ami-
ctus, ornatus, stansq; in summæ puppis foro, car-
men, quod Orthium dicitur, uoce sublatissima
cantauit. Ad postrema cantus, cũ fidibus orna-
tusq; omni, sicut stabat, canebarq;, eiecit sese pro-
cul in profundũ. Nautæ haudquaquã dubitan-
tes quin perisset, cursum, quem facere cæperant,
tenuerunt. Sed nouum & mirum, & pium fa-
cinus contigit. Delphinum repente inter undas
aduauisse, et dorso super fluctus edito uectuisse
inco-

F A B U L A E.

171

incolumq; eum corpore & ornatu. Tanarum in
terram Laconicam deuexisse. Tum Arionem
proorsus ex eo loco Corinthum petiuisse, talemq;
Periandro regi, qualis Delphino uectus fuerat,
sefe obtulisse, eiq; rem, sicut acciderat, narra-
uisse. Regem isthæc parum credidisse. Arionem
quasi falleret, custodiri iussisse. Nautas requisi-
tos ablegato Arione dissimulanter interrogasse,
ecquid audissent in ijs locis unde uenissent, su-
per Arionem: eos dixisse, hominem cum inda-
rent, in terra Italia fuisse, eumq; illic bene agi-
tare, & studijs delectationibusq; urbium flore-
re, atq; in gratia pecunieq; magna fortunatum
esse. Tum inter hæc eorum uerba. Arionem cum
fidibus & indumentis, cum quibus se in salum
eiacularat extitisse. Nautas stupefactos, conui-
ctosq; ire inficias non quisse.

Adfabulatio.

Documento est hæc fabula, plus ali-
quãdo inueniri in brutis animalibus de-
mentie, quàm in his hominibus, qui præ-
ter opes nihil habent pensĩ, præter figu-
ram nihil humanitatis.

2 3

Lan-

LAVRENTII

ABSTEMII FA-

BVLAE ELEGAN-

TISSIMAE.

Laurentius Abstemius Octauiano
Vbaldino, Comiti, Mercatelli.

S. P. D.

LITVRVS hunc
apologorum libellum,
quem de numero fabu-
larum Hecatomythii
nuncupari, multum,
tunc dubitavi. Octa-
uiano princeps inely-
tissimum deducam. Nam cum tuam in me non
sine

sine plurimis beneficijs persisterem beneuolentiā,
non aliquid mearū uigiliarum tibi deuouere, in-
gratissimi hominis esse uidebatur. Rursum cū tuo-
rum in me officiorū numerum, diuinasq; uirtu-
tes tuas mecum ipse reuoluerem, indignum tātis
meritis, tantaq; sapientia munusculum hoc esse
cernebam. Hanc tandem dubitationem meam
amouit humanitas & prudentia tua, qua non
tam res tibi dono datas, quā offerentium uo-
luntatem soles inspicere. Adidit quoque mihi
animum Guidus Vbaldus clarissimus dux, &
princeps meus omni laude maior, qui opusculum
meū de nonnullis locis obscuris superiori anno ei
dedicatum uultu ita placido, & serena fronte su-
scepit, ut sperare merito possim hoc tibi qualecūq;
que fore non ingratum. Non mediocriter etiam
me incitarunt Georgius Emus pro Venetis hic
agens legatus, non solum patritia nobilitate, ue-
rum etiam bonarum artium studijs clarus, et Ca-
rolus Erardus Casenas Archidiaconus Caste-
ne, & Alexandri Pontificis Maximi cubicu-
laris, uir omni literarum genere prestans, necnō
Renatus Melioratus, & Robertus Vrsus Ari-
minenses Iurisconsulti clarissimi, nec minus, qui
humanitatis uacant studijs eruditi. Hi n. alijq;
complures optimi harum rerum censores, cum
hunc libellum legissent, multis me uerbis suis

T. ♦ ad

L A V R. A B S T E M I I

ad editionem cohortati. Non putavi igitur tam humano principi hoc munus ingratum futurum quod tot eruditis ante uiris placuisse cognoueram. Accipe igitur hoc quicquid est libelli, ab Abstemio tuo, cuius mentem animumq; si penitus posses inspicere, in hac tenui re, magnis munus tibi iudicares oblatum. Ne quis autem inutilem, & inanem hunc meum scribendi laborem existimaret, prefatiunculam quandam præponendam censui, quæ intelligeretur, doctos etiam & claros uiros in magnis rebus huiusmodi fabellis, non uoluptatis tantum, uerum etiam utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus operam, ut seria potius, quam iocos saperent, unde ridiculas multas quæ inter componendum sese mihi offerebāt, consulo præterij, quia nimis lasciuæ, & tanti principis gravamine mihi uidebantur indignæ. Non tamen ita agrestis esse uolui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem, maxime ad principem scribens, cum principes curarum mole pressi, soleant interdum recreandi animi gratia, ipsis appetere. Vale.

Proœ-

P R O O E M I V M.

Cogitanti mihi uaria scriptorum genera, qui ut humane uitæ prodesse, cogitationes suas literarum mandauere memoriæ, qui apologos scribere, non postremo loco digni esse uidentur. Non enim modo mortalium animos incredibili quadam afficiunt uoluptate, uerum etiam ad res honestas, utilesq; peragendas suis fabellis magis quam philosophi suis præceptis, alliciunt. Nam ita in legentium animos quadam iucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad commouendos animos ualens, quod uitandum faciendumq; sit ostendunt, ut omnes etiam inuiti, illis assentire cogantur. Sensus enim audiendi fastidiosissimus, res etiam utiles, honestasq; haud facile admittit, nisi fuerint aliqua urbanitate conditæ. Testis quidam orator Atheniensis, qui ad Athenienses uerba faciens, cum eos minus attentos uideret, rogauit ut saltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato, Ceres, inquit, & Hirundo, & Anguilla simul iter facientes, ad quendam fluium perueniunt. Hirundo quidem superuolauit: Anguilla autem annem tranauit. Quod quum dixisset, obtinuit. Interrogantibus autem illis quid Ceres

Ceres egisset: Vobis, inquit, dea uestra succensuit qui eos, qui uobis uilia suadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis. Quam uim Apologi habeant ad animos commouendos, quum multis possem, tribus ero contentus ex emplotis offendere. Samij rectorem populi morti addicere uolentibus, Aesopus hac fabella dissuasit, dicens. Vulpem quandam fluminem transuentem, in lacinam fuisse propulsam. Unde quum exire non posset, tenaci limo retentæ, muscarum affligebatur aculeis. Quod Herinaceus conspicatus, misericordia motus est, interrogauitq; an uellet ut ab ea muscas abigeret. At illi abnuuit, dicens, Hæc meo sanguine iam plenæ, par uam mihi possunt inferre molestiam: si autem has abegeris, alie famelicæ superuenient, quæ quicquid mihi superest sanguinis exhauriēt. Ita o uiri Samij uobis eueniet. Si enim hunc rectorem nostrum iam locupletem occideritis, alios eligatis necesse est: qui dum se opibus uolent implere, quicquid hic uobis reliquit, eripient. His uerbis moti Samij, ab incæpto desistere. Hac ratione adductus Tiberius Cæsar, diuurnos magistratus dabat. Unde, ut refert Iosephus, sub eo, per uiginti annorum spatia, per duos tantum præsides, Gratum scilicet & Pilatum, est gubernata Iudæa. Non paruit populis regnum breue,

ut inquit Statius. Himerenses Phalaridæ Agri gentinorum tyrannum ducem exercitus sui eligere uolentes. Stesichorus poeta hoc apologo deterruit: Equus, dicens, solus pascēbat in prato. Adueniente autem ceruo, & pascua corrumpente, consuluit hominem quæ posset illum arte punire. Cui homo. Si frenum, inquit acceperis, & me armatum dorsum tuum ascendere permiseris. Quum huic consilio esset obsequutus, ceruum quidem hominis auxilio uictor abegit, sed non amplius hominem dorso, non frænum depulit ore. Ira inquit Stesichorus, uiri Himerenses uobis eueniet, si Phalaridem ducem effeceris. Hostes quidem nostros punietis, sed huic tyranno perpetuo seruietis. Quibus uerbis territi Himerenses, huiusmodi ducis eligendi consilium deposuere. Quum populus Romanus ab Senatu successisset, quod tributum, & militiam toleraret, nec ullo pacto reduci posset, nonne Agrippa Menenius eum hoc apologo reuocauit? Olim, inquit, Quirites humani artus uentrem uisum & desidem intuentes, ab eo discordarunt, nec amplius illi cibum ministrare decreuerunt. Sed quum ipsi quoque alimenta illi denegando, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem, inquit, modo, Senatus & populus quasi uenter & membra

LAV. ABSTEMII

alterum alterius auxilio indigent: & ut discordia intereunt, ita concordia valent. Qua fabula populus reuocatur, cum Senatu in gratia redijt. Non immerito igitur non solum Græci & Latini poetæ, ut Hesiodus & Horatius, huiusmodi fabulas suis operibus inseruerunt, uerum etiam maximi & celeberrimi philosophi, ut Plato, Aristoteles, Plutarchus, & multi alij eas plurimum commendauerunt, & ad institutionem moralis & ciuilis uitæ, non minimum facere arbi trati sunt. Quocirca Omnibonus Leoniceus, & Laurentius Valla, uiri ætatis nostræ doctissimi, paucos Aesopi apologos à Græco in Latinū uertere sibi laudi, cæteris uero nō voluptati & utilitati fore non dubitarunt. Et iure quidem. Leguntur enim, & in doctissimorum uirorum manibus quotidie uersantur. Non uideo igitur, quorū has componendo fabulas laude fraudari debitum, quam cæteri Latini ex translatione consequuti sunt: nisi adeo inuidi sumus, ut latinis licere nō putemus, quod Græcis est cum summa omnium laude concessum.

DE MURE IN CISTA NATO. I

Mure in cista natus, omnem serē ibi duxerat ætatem nucibus pastus, quæ in ea seruari solebant. Dum autem circa oras cistæ ludens decideret, quæreretq; ascensum reperit epulas laudissimè

FABVLÆ. 175

tissimè paratas: quas quum gustare cepisset. Quam stultus, inquit, hæcenus suis, qui toto in terrarum orbe nihil melius cistula mea esse credebam. Ecce quā suauioribus uescor hic cibis.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, non sic patriam diligendam, si ignobilis sit, ut alia non adea mus loca quālibet beatiores esse possim⁹.

DE RUSTICO IMPETRANTE

ut triticum absque aristis nasceretur.

Impetrauerat a Cerere rusticus quiddā, ut triticum absque aristis nasceretur, ne metentium triturantiumq; manus lederet, quod ubi inaruit a minutis auibus depastum est, Tum rusticus, Quā digna, inquit, patior, qui parue comodi tatis causa emolumenta quā maxima perdidit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, parua incommoda maiorū uilitate pensanda.

DE ACCIPITRE COLVMBAM

INSEQUENTE. 3

Qum accipiter columbam præcipiti insequetur uolatu, nullam quandam ingressus a rustico captus est, quem blandè ut se dimitteret obsecrabat, Non enim te lesi dicens, Cui rusticus, Nec hac, respondit te leserat.

Adfa-

L A P R. A B S T E M I I

Adfabulatio.

Fabula indicat merito puniri, qui innocentes lædere conantur.

D E A R A N E A E T H I - R U N D I N E.

A Ranea in hirundinem exandescens, quæ muscas, qui suus est cibus, capiebat, retia in foribus, per quas uolare solebat, ut eam caperet, suspenderat. Hirundo uerò aduolans, retia cum textrice per aera portabat. Tunc aranea in aere pendens, & sese iam iam perituram intelligens. Quàm iuste hæc patior, dicebat, quæ minima uolatilia magno labore uix capiens, credidi tam magnas aues posse comprehendere.

Adfabulatio.

Hæc admonemur fabula, ne uiribus maiora aggrediamur.

D E R U S T I C O A M N E M T R A N S I T P R O.

R usticus torrente transiturus, qui forte imbris excreuerat, querebat uadium. Et quæ primò eam fluminis partem tenuisset, quæ quietior placidiorq; uidebatur, reperit eam altiore, quam animo erat op. natus. Rursus ibi breuiorem tutionemq; aduenit, ubi maiori aquarum strepitu fluminis decurrebat. Tunc secum. Quàm tutius, inquit, clamosis aquis, quàm quietis &

illorum

F A B U L A E. 176

Stentibus uitam nostram credere possumus.

Adfabulatio.

Hac admonemur fabula, ut minus uerbosus & minaces, quàm quietos extimescamus.

D E C O L U M B A E T P I C A.

C olumba interrogata à pica, quid eam induceret, ut in eodem semper loco nidificaret, quum eius pulli unde sibi semper surriperentur Simplicitas, respondit.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, facile esse uiros probos sæpe decipi.

D E C Y C L O E T A C C I P I T R E.

I risus ab accipitre cuculus, quod quum sibi & corpore par, & colore non absimilis esset, præ angustie animi potius uermibus terrenis, quàm suauibus aliarum auium carnibus uesceretur: uidit paucis post diebus, accipitrem à russi co, cuius columbas insectabatur, captum ad medium ceterorum ex alta turre pendere. Cui cuculus. Quàm melius tibi, inquit, amice fuisset uermes uenari, quàm alienas aues impetere.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, eorum uitam tutionem esse & magis probandam, qui suis rebus sine periculo contenti sunt, quàm illorum

L A P R. A B S T E M I I
illorum qui aliena appetentes, adeunt ma-
gna uitæ discrimina.

DE A S I N O E T V I T U L O. S

A Sinus & vitulus in eodem pascentes prato
sonitu campanæ hostilem exercitum aduen-
tare præsenferant. Tum vitulus Fugiamus hinc
ò sodalis, inquit, ne hostes nos captiuos abducāt.
Cui asinus. Fuge tu, inquit, quem hostes occidere
& esse consueverunt. Asini nihil interest, cui ubiq;
eadem ferendi oneri s' est propozita conditio.

Adfabulatio.

Hæc fabula seruos admonet, ne domi-
nos magnopere mutare formident, modo
prioribus deteriores futuri non sint.

DE V U L P E E T M Y L I E R I B V S
gallinam edentibus. 9

Vulpes iuxta uillam quandam transiens, cō-
spexit cateruam mulierum, plurimas galli-
nas opiparè assatas alto silentio comedentem: ad
quas conuersa. Qui clamores, inquit, & canum
latratus contra me essent, si ego facerem, quod
vos facitis? Cui respondens quedam anus. Pessi-
ma animalium, inquit, nos quæ nostra sunt co-
medimus, tu uerò aliena furaris.

Adfa-

F A B U L A E. 177

Adfabulatio.

Hæc fabula nos admonet, ne putemus
nobis in aliena licere, quod propriis do-
minis licet.

DE C A P O N I B V S P I N G U I B V S
ET M A C R O. 10

V Ir quidam complureis capones in eodem or-
nitoboscio inclusos, largo nutricauerat ci-
bo: qui pingues effecti sunt omnes, præter unū,
quæ ut macilentum irridebant fratres. Dominus
nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus
conuiuio, imperat coco, ut ex his interimat, co-
quatq; quos pinguiore inuenerit. Hoc audien-
tes corpulentis, sese afflictabant, dicentes. Quan-
to præstitisset nos macilentos esse?

Adfabulatio.

Hæc fabula in pauperū solamen con-
ficta est, quorū vita tutior, quam diuitū.

DE T R A B E E T B O B V S E A M
T R A H E N T I B V S. 11

T Rabs ulmea de bobus conquerebatur, di-
cens. Ingrati, ego multo tempore meis uos
frondibus alui uos uerò me nutricem uestram
per saxa & luta trahitis. Cui boues. Gemitus,
suspiriūq; nostra, & stimulus quo pungimur, te
docere possunt, quòd te trahamus inuiti. Igno-
wis trabs.

Z Adfa-

LAVR ABSTEMII

Adfabulatio.

Hæc nos docet fabula, ne in eos ex-
candescamus, qui non sua sponte nos læ-
dunt.

DE ARBORIBVS PVLCHRIS ET DEFORMIBVS. 12

Arborea complures in eodem creuerant loco
proceræ, rectæ, evadensq; præter unam his-
milem, parvam, nodosamq; quam, ut defor-
mem, pusillamq; ceteræ ludibrio habere solitæ
erant. Aedificaturus domum loci dominus, ius-
set omnes excidi, præter eam, qua breuitate &
deformitate sua ædificium indecorum redditura
videbatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum
dicebat, De te non amplius querar natura, quod
me turpem genueris, quum formosis tam magna
videam imminere discrimina.

Adfabulatio.

Hæc fabula nos admonet, ne dolea-
mus nos natos esse deformes, quum mul-
tis formositas sæpe nocuerit.

DE CYGNO IN MORTE CANEN- te reprehensio à ciconia. 13

Cygnum moriens, interrogabatur à ciconia,
quid in morte, quam cetera animalia adeo
exhorrent, multo suauiores, quam in omni uite
emitteret sonos, quum potius moestus esse debe-
ret.

FABVLAE. 173

ret. Cui cygnus, Quia inquit, neque cibi quæren-
di cura amplius cruciabor, neque aucupum læ-
quos extimescam.

Adfabulatio.

Hæc fabula nos admonet, ne mortem
formidemus, qua omnes uitæ præsentis
miseriæ præciduntur.

DE MULIERE VIRVM MORIEN- tē flente, & patre eam consolante. 14

Mulierem adhuc iuuenem, cuius uir animā
agebat, parens consolabatur, dicens. Ne te
afflictes, ne tantopere lugeas filia. Alium enim
uirum tibi inueni isto longe formosiorē, qui pri-
us desiderium facile mitigabit. At mulier dolo-
ris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore
prosequeretur, non modo uerba parentis non ad-
mittebat, sed intempestiuam alterius mariti me-
tionem accusabat. At ubi maritum defunctum
vidit, inter lachrymas & luctus parentem in-
terrogat, an adsit iuuenis ille, quem sibi in uirū
dare uelle se dixerat.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quam cito defunctorū
maritorum amor ex uxorū animo ex-
cidere soleat.

DE MULIERE AMATORIS DISCESSVM FLENTE. 15

Z. 2. Mu.

L A V. A B S T E M I I

Mulier impudica amatorem suum abeun-
tem, quem omnibus ferè rebus spoliave-
rat, multis lachrymis prosequabatur. Interro-
gante autem eam uicina, cur ita inconsolabili-
ter fletet. Non discessum eius, sed pallium quod
ei reliqui fleo.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, non amatores, sed
eorum bona à meretricibus amari.
DE MUSCA QUAE QUADRIGIS
insidens, puluerem se excitasse
dicebat. 16

Quadrige in stadio currebant, quibus mu-
sca insidebat. Maximo autem pulvere tri-
èquorum pedum pulsus, tum rotarum uolutatio-
ne exorto dicebat musca. Quàm magnam uim
pulueris excitauit?

Adfabulatio.

Hæc fabella ad eos spectat, qui cum
ignauī sint, alienam tamen gloriam, suis
magnificis uerbis in se transferre conan-
tur.

DE ANGVILLA CONQVEREN-
te quòd magis quàm serpens 17
infestaretur.

Anguilla interrogabat serpentem, quare cū
similes essent atque cognati, homines tamen
se

F A B V L A E. 179

se potius, quàm illum insequerentur. Cui ser-
pens. Quia rarus, inquit, me legdit impunè.

Adfabulatio.

Fabula indicat, minus lædi solere, qui
sefe ulciscuntur.

DE ASINO, S. I M I A, E T
T A L P A. 18

Conquerenti asino, quòd cornibus careret, Si
mice uerò quòd cauda deesset, Tacete, in-
quit talpa, cum me oculis captam esse uideatis.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non
sunt sua sorte contenti, qui si aliorum in
fortunia considerarent, æquiori animo
tollerarent sua.

DE NAUTIS SANCTORVM
auxilium implorantibus. 19

Nauta quidam in mari subita & atra tem-
pestate deprehensus, cæteris eius socijs diuer-
sorum sanctorum auxilium implorantibus, Ne-
scitis, inquit, quid petatis. Antè enim quàm san-
cti isti ad Deum, pro nostra liberatione se conse-
rant, hac imminente procella obruemur. Ad
Deum igitur confugiendum censeo, qui absque
alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit
liberare. Inuocato igitur Dei omnipotentis auxi-
lio ilico procella cessauit.

Z 3 Adfa-

LAVR. ABSTEMII

Adfabulatio.

Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non fugiendum.

DE PISCIBVS E SARTAGINE in prunas defilientibus. 20

Pisces adhuc nini in sartagine feruenti oleo coquebantur: quorum unus. Fugiamus hinc fratres, inquit, ne pereamus. Tunc omnes pariter è sartagine exilientes, in ardenteis prunas deciderunt. Maiori igitur dolore affecti, damabant consilium, quod ceperant, dicentes. Quando atrociiori nunc morte perimus?

Adfabulatio.

Hæc nos admonet fabula, ut ita præsentia uitemus pericula, ne incidamus in grauiora.

DE QUADRUPEDIBVS SOCIETATEM aduersus aues cum piscibus ineuntibus. 21

Quadrupedes cum bellum sibi ab auibus esset indictum, cum piscibus sedus iniierunt, ut eorum auxilio, se ab auium furore tuerentur. Cuius autem optata expectarent auxilia, pisces negant per terram ad eos accedere posse.

Adfa-

Adfabulatio.

Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis socios faciamus, qui cum opus sit, nobis adesse non possint.

DE LEGATO AVARO

tubicines decipiente. 22

Quidam auarus pro patria legatus, in aliam urbem profectus erat, cui tubicines præsidio affuerunt, ut illius aures tubarum clangore, loculos autem suos pecunia implerent. Quibus ille renunciari iubet, non esse nunc locum cantibus, se in summo luctu & merore constitutum matrem enim suam obisse. Tubicines autem se frustrati, & mestri abeunt. Amicus quidam

Z 4 legati

LA PR. ABSTEMII

legati audiens luctum, ad eum uisendum, conso-
landumq; accedit, interrogatq; , quam dudum
mater eius ubisset. Quadraginta iam anni sunt
inquit . Tunc amicus intellecta legati strophæ,
in risum effusus est.

Ad fabulatio .

Hæc fabula ad auaros facit, qui omni
arte student conseruare pecuniam.

DE VIRO, QUI AD CARDINA-
lem nuper creatum gratulandi
gratia accessit. 23

Vir quidam facetus admodum & urbanum
audiens amicum suum ad Cardinalium,
quos uocant, dignitatem assumptum, ad eum gra-
tulandi gratia accessit : qui honore tumidus,
amicum ueterem agnoscere dissimulans, quisnā
esset interrogabat. Cui ille, ut erat ad iocos prom-
ptus. Miseresco, inquit tibi, ceterisq; qui ad huius-
modi honores perueniunt. Quam primū enim
dignitates eiusmodi estis assecuti, uisum audi-
tumq; , & cæteros sensus ira amittitis, ut prius
nos amicos amplius non cognoscatis.

Ad fabulatio .

Hæc fabula eos notat, qui in altū sub-
lati, ueteres despiciunt amicitias.

DE

FABVLA. 181

DE IUVENE SENIS CVR-
uitatem ridente. 24

Iuuenis quidam conspicatus senē in arcus tēst
similitudinem curui, interrogauit an sibi ar-
cum uellet uendere. Cui ille. Et quid, inquit, est
tibi opus pecuniam amittere? Si enim ad meam
perueneris ætatem, absque pecunia arcum tibi
natūra concedet.

Ad fabulatio .

Hæc fabula indicat minime irridenda
uitia senilis ætatis, quam nemo uiuendo
effugere potest.

DE

LAVR. ABSTEMII
DE SENE PVELLAM IN
uxorem accipiente. 25

Vir quidam imprudens exacto septuagesimo
nata anno puellam duxerat in uxorem, qui
ad id tempus in celibatu permanfisset. Cui cum
debitū solvere non posset, dicere solebat. Quam
male uitam meam disposui. Inueni enim mihi
uxor deerat, nunc autem senex desum uxori.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit omnia suo tempo-
re peragenda.

DE AQUILA ET PICA. 26
Pica

FABVLAE. 182

Pica aquilam rogabat, ut se inter suos fami-
liares & domesticos acciperet, quando id me-
reretur cum corporis pulchritudine, tum ad mā-
data peragenda linguae uolubilitate. Cui aquila.
Hoc facerem, respondit, ni uererer, ne quæ
intra regulam sunt, tua loquacitate cuncta ef-
ferres.

Adfabulatio.

Hæc fabula monet, linguaces & garru-
los domi non habendos.

DE TURDO AMICITIAM CVM
hirundine ineunte. 27

Gloriatur turdus se amicitiam contraxif-
se cum hirundine. Cui mater. Stultus es fi-
li.

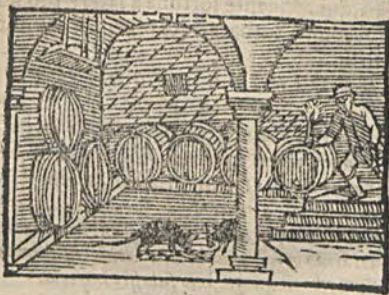
LAVR. ABSTEMII

U, inquit, si credis cum ea posse conuiuere, cum
uterq; uestrum diuersa soleat appetere loca. Tu
enim frigidis, illa tepidis delectatur locis.

Adfabulatio.

Hac monemur fabula, ne eos nobis fa-
ciamus amicos, quorum uita à nostra dis-
sentit.

DE RVSTICO ET MYRE. 28

R^usticus quidam erat admodum pauper, sed
adeo sacerus, ut ne calamitatis quidem tem-
pore, natini leporis obliuisceretur. Is cum nullā
suam, casu igne iniecto, ita ardentem uideret,
ut aliquo modo ignem extinguere posse diffide-
ret, maestus spectabat incendium. Interim cernis
murem

FABVLA E. 183

murem quendam, qui nulla egressus, periculum
quā ocyssimè fugiebat. Oblitus damnorum ru-
sticus cucurrit, & murem corripiens, illum in
medium iecit incendiū, dicens. Ingratū animal,
tempore felicitatis mecum habitasti, nunc quia
fortuna mutatu est, nullam meam deseruisti.

Adfabulatio.

Fabula indicat, eos non esse ueros ami-
cos, qui arridente fortuna à latere tuo nō
discedunt, turbata autē precipiti abeunt
cursu.

DE DIVITE QVODAM ET SERVO. 29

Vⁱr erat diues, seruū habens tardi ingenij,
quem regem stultorum solebat nuncupare.
Ille his uerbis saepius irritatus, statuit hero-
par referre. Semel enim in herum conuersus.
Vtinam, inquit, rex stultorū essem: in toto enim
terrarum orbe, nullum meo latius esset impe-
rium, & tu quoque meo subesses imperio.

Adfabulatio.

Fabula indicat, omnia plena esse stul-
torum.

DE CANIBVS VRBANIS VIL- laticum insequentibus. 32

C^anes complures urbani, quendam villati-
cum precipiti insequentur cursu, quādiū
ille

Ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi in sequetes conuersus substitit, & dentes ipse quoque ostendere cepit, oēs pariter substituerunt, nec aliquis urbanorū illi propinquare audebat. Tūc imperator exercitus, qui ibi aderat, ad suos conuersus milites. Comilitiones, inquit, hoc spectaculū nos admonet, ne fugiamus, cū p̄sentiora fugiētibz, q̄ repugnātibz uideamus imminere pericula.

DE ANV DÆMONEM
ACCVSANTE

33

Volum homines ut plurimū, quando sua culpa aliquid sibi acciderit. aduersi, in fortunā uel in dæmonem culpam conferre, ut se & mine eximant, uel eo sibi ad illud genus. Iac. dæmon. egredi

ferens, cū uideret anum quandā, arborem ascendēte, ex qua illam rutturam, & in se culpam collatura p̄gredierat, accitis testibz, dixit. Videte anum illā absq; meo consilio arbore ascendēte, unde causa casurā osse prospicio. Estote mihi testes, me ei non suasse, ut soleata illuc ascenderet. Mox anus cecidit. & cū interrogaretur cur soleata arborem ascendisset. Dæmon, inquit, me impulit, Tunc demon adductis testibus probauit id ab anus absq; suo factum esse consilio.

Adfabulatio.

Fabula indicat, homines minime uenia dignos, qui cum libere peccent, fortūnam uel dæmonem accusant.

DE TESTVDINE ET RANIS. 34

Testudo

L A V R. A B S T E M J I

TEstudo conspicata ranas, quæ eodem flagno pascebantur, adeo leues, agilesq; ut facile quolibet proflirent, & longissime salt arēt, naturam accusabat, quod se tardum animal, & maximo impeditum onere, procreasset, ut neque facile se mouere posset, & magna assidue mole premeretur. At ubi nidit ranas anguillarum escam fieri, & cuiuscunq; uel leuissimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat: Quam d melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quam tot mortis subire discrimina.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, ne ægre feramus dona naturæ, quæ maiori nobis commodo sæpe sunt, quam nos intelligere, ualeamus.

D E G L I R I E P S Q U E R C V M

eruere uolentibus. 38

GLires quercum arborem glandiferam dentibus eruere desinauerunt, quod paratiorē haberent cibum, ne uictus gratia toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidam ex eis, qui etate & usu rerum ac prudentia ceteros longè anteibat, eos absteruit, dicens. Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis, ac posteris nostris alimenta præbebit?

Adfa-

F A B V L A E. 185

Adfabulatio.

Fabula hæc monet, virum prudentem debere non modo præsentia intueri, uerum etiam futura longè prospicere.

D E C A N E E T H E R O. 36

CAnem quidam habens, quò magis ab illo diligetur, semper eum suis pascebat manibus, ligatumq; soluebat. Ligari autem & verberari iubebat à seruo, ut beneficia à se, maleficia autem à seruo in illum viderentur esse collata. Aegrè autem ferens canis se assidue ligari, verberariq; aufugit. Et cum increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui se fugisset, à quo semper dilectus, pascusq; fuisset: ligatus autem verbe-

A A

ratusq;

AESOPUS

ratus, nunquam, respondit. Quod seruus tuus
inssu facit, a te factum puto.

Adfabulatio.

Hæc fabula incitat, eos malefactores
habendos, qui malefactorum causa fuere.

DE AVIBVS SCARABEOS TIMENTIBVS.

37

Magnus timor aves inceserat, ne Scarabei
aeris pilari eas occiderent, a quibus magnâ
pilarum vim in sterquilino summo labore fabri
catam audierunt: tunc passer. Nolite, inquit,
pauescere. Quomodo enim pilas in nos per aera
volantes iacere poterunt, cum eas per terram
magno molimine vix trahant?

Adfabulatio.

Hæc fabula admonet, ne hostium opes
extimeamus, quibus deesse videmus in-
genium.

DE VRSO ET APIEVS.

38

Vrsus istius ab ape, tanta ira percitus est, ut
alueria, in quibus apes mellificauerant, to-
ta in quibus disperperet. Tunc apes uniuerse,
cum domos suas diruta, eibaria auferri, filios ne-
cari riderent, facto impetu aculeis vrsu inua-
dentes, penè necauere. Qui ex earum manibus
vix elapsus, secum dicebat. Quanto melius erat
avis

FABULAE. 136

apis vnus aculeum tolerare, quam toti in me
hostes mea iracundia concitare?

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit longe melius inter-
dum esse iniuriam vnus sustinere, quam
dum vnum punire volumus, multos no-
bis inimicos comparare.

DE AVIPPE ET FRIGILLA. 39

Aviceps intenderat volucibus in retia, lar-
gam, illis in avia essederat eam: pascen-
tes tamen aves non capiebat, quia sibi videban-
tur paucæ. Quibus pastis ac volucribus, aliæ
pastum adueniunt, quas quoque propter penita-
tem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine
servato, ac a. y. adueniunt, alijs abeuntibus,

AA 2 illo

ÆS O P I

illo semper maiorem prædam expectantes, tandem aduersperascere capit. Tunc auceps amissa spe multas capiendi, cum iam tempus esset quiescendi, attrahens retia, unam tantum frigidam, quæ infelix in area remanserat, cepit.

Adfabulatio.

Hæc fabula iudicat, qui omnia comprehendere volunt, sæpe pauca vix capere possit.

DE DROBVS EQVIS. 40

Miles equum habens optimum, emit alium nequaquam illi bonitate parem, quem multo diligentius, quam priorem nutrabat: tunc priori sic ait. Cur me dominus quam te impensius curat, cum tibi neq; pulchritudine, neq; robore, neq;

F A B U L A E. 137

neq; velocitate comparandus sim? Cui ille. Eff hæc, inquit, hominum natura, ut semper in novos hospites benigniores sint.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, hominum amicitiam, qui noua, etiam si deteriora sint, solent veteribus antepone.

DE SVS ET CANE. 41

Sus irridebat canem odoris equum, qui domino murmure, et cauda adularetur, à quo ad artem aucupatoriâ multis verberibus, auriumq; vellicationibus fuerat instructus. Cui canis. Nescis, inquit, insane, nescis quæ ex verberibus illis sim consecutus. Per ea enim suauissimis perdicum, coruinarumq; carnibus vescor.

Adfabulatio.

Hæc fabula nos monet, ne iniquo feramus animo præceptorum verbera, quæ multorum bonorum causa esse consuevere.

DE TRABE BOVM PIGRITIAM INCREPANTE. 40

Trabs, quæ curru vehabatur, boues ut lentulos increpabat, dicens. Currite pigri: onus enim leue portatis. Cui boues, irrides nos responderunt: ignoras quæ te pana maneant. Onus hoc nos cito deponemus: tuum autem tu quoad rum

AA 3 paris,

AESOPI

paris, sustinere cogeris. Indoluit, trabs, nec amplius bonus conuiuijs lacessere ausa est.

Adfabulatio.

Hæc fabula quemlibet monet, ne aliorum insultet calamitatibus, quum ipse possit maioribus subiaccere.

DE CARDUELE ET PVERO. 41

Carduelis avis interrogata à puero, à quo in delitijs habita, & suauibus & largis tibus nutrita fuerat, eum cauea egressa regredi nollet. *Ut meo, inquit, me arbitrari, non tuo, pascere possim.*

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, vitæ libertatem cunctis delitijs anteponendam.

DE SCURRA ET EPISCOPO. 42

Scurre quidam Calendis Ianuarij ad episcopum quendam diuitem quidem, sed auarum accedens, numisma aurei strenæ nomine petijt. Antistes insanire hominem dicit, qui crederet tantam pecuniam sibi in strenam dari. Tunc scurre nimum argenteum efflagitare cepit. Sed cum ille hoc quoque nimum sibi uideri diceret, areum quadrantem ut saltem sibi traderet, orabat. Sed cum ne hunc quoque posset ab episcopo extorquere. Reuerende, inquit, pater, saltem benedictione tua me pro strenâ imperti.

Tunc

FABULAE. 138

Tunc episcopus. Fleste, inquit, genua fili, ut te benedicam. At ego, inquit scurre, benedictionem istam tuam tam rilem nolo. Si enim nimum areum valeret, eam mihi nunquam profectò concederes.

Adfabulatio.

Hæc fabula contra eos episcopos & sacerdotes conficta est, qui diuitias & opes pluris faciunt, quam cuncta ecclesiæ sacra atq; mysteria.

DE VPUPA INDIGNE HONORATA. 43

Indignè fere omnes aues ad aquilæ nutum indigne ferebant vpupam ceteris quia corona insignis esset, & uernis ornata, cum semper solita esset volitari.

Hæc
qui
st

ÆS O P I

fame: quin potius ea ludibrio habens, lorio cōspersit. Indignabatur enim huiusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accederet epulas. Sed quum in itinere torrentem quendam ita imbri bus auctum offendisset, ut sine vitæ periculo eum transire non posset, domum redire constituit. Reuertens aut ieiunus, tanta est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quæ vrina cōsperserat, comesset, quum aliud non immineret extingueretur.

Adfabulatio.

Hæc fabula monet, nihil esse contem-
nendum, quum nihil sit tam vile & abie-
ctum, quod aliquando vsui esse nō possit,

M V L O E T E Q V O. 47

iens equum, aureo freno ephip-
purpureis overtum pha-
lum beatum repu-
cibus, &
illo infe-

F A B V L Æ.

189

Adfabulatio.

Hæc fabula monet, regibus & princi-
pibus minime inuidendum, quia diuitiis
& opibus abundant, ut quum vitam eo-
rum longe pluribus periculis, quàm pau-
perum videamus esse subiectam.

D E P O R C O E T E Q V O. 48

Porcus conspiciens equum bellatorem, qui ca-
taphractus ad pugnam prodibat: Stulte, in-
quit, quò properas? In pugna enim fortasse mo-
rieris. Cui equus. At tibi inter luum sordesq;
impinguato, quamuis nihil dignum laude gesse-
ris, cultellus adimet vitam: mortem vero meam
comitabitur gloria.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, honestius esse re-
bus præclare gestis occumbere, quàm vi-
ta turpiter actam protrahere.

D E C O R I A R I O E M E N T E P E L L E M

vr̃si à venatore nondum capti. 49

Coriarius ad venatorem accedens, emit ab
eo pellem vr̃si, pecuniamq; pro ea protulit.
Ille sibi in præsentia pellem vr̃si non esse, cæ-
terum postridie venatorem profecturum, vr̃soq;
interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur.
Cor

AESOPUS

profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde
vrsi venatorisq; certamen prospiceret. Venator
intrepidus ad antram, ubi vrsus latebat, profe-
ctus, immisissis canibus illum exire compulsi: qui
euitato venatoris ictu, eum prostravit humi.
Tunc venator sciens hanc feram in cadauera
non senire, anhelitu retento, se mortuum simu-
labat. Vrsus navibus admotis olfaciens, quum
illum nec naso, nec corde spirantem deprehende-
ret, abscessit. Coriarius quum feram abesse pro-
spiceret, ac nihil amplius adesse periculi, ex ar-
bore se deducens, & ad venatorem qui nondum
surgere audebat accedens, illum ut surgeret mo-
nebat. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei
vrsus locutus esset. Cui venator. Monuit me,
inquit, ne deinceps vrsi pellem vendere velim,
nisi eum prius ceperim.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, incerta pro certis
non habenda.

DE EREMITA ET MILITE. 48

Remita quidã vir sanctissime vite militem
hortabatur, ut relicta seculi militia, quam
absq; Dei offensa, & animæ discrimine pauci
exercent, tandem se corporis traderet quieti, &
animæ consuleret saluti. Cui miles. Faciam, in-
quit, ut vixam vitam esse, quod

FABULÆ. 190

hoc tempore milites, neq; stipendia exigere va-
leant, licet exigua sint, neq; prædari possint.

Adfabulatio.

Fabula significat, multos vitiis re-
nunciare, quia illa amplius exercere non
possunt.

DE VIRO ET VXORE
BIGAMIS. 49

Vir quidam defunctæ uxore, quàm valde di-
lexerat, duxit alteram, & ipsam viduam,
quæ assidue ei prioris mariti virtutes, fortiaq;
facinora obijciebat. Cui ut par referret, ipse
quoq; defunctæ uxoris mores probatissimos pud-
icitiamq; insignem referebat. Quadam autem
die viro irata, pauperi elemosynam petenti, par-

rem caponis, quem in canam virisq; coxerat,
dedit, dicens. Do tibi pro anima prioris viri.
Quod audiens maritus, accersito paupere re-
liquum caponis dedit, dicens. Et ego quoq; tibi
hoc pro anima vxoris meæ defunctæ. Sic illi
dum alter alteri nocere cupiunt, quid canarent
 tandem non habuerunt.

Adfabulatio.

Hæc fabula monet, non esse contra
eos pugnandum, qui se possint optime
vindicare.

DE LEONE ET MYRE. 52

Leo laqueo captus in sylua, cum se ita irreti-
tum videret, et nullis viribus se inde posse
explicare consideret murem rogauit, et abroso la-
queo

quo eum liberaret, promittens tanti beneficij se
non immemorẽ futurum. Quod cum mus prom-
ptè fecisset, leonem rogauit, ut filiam eius sibi
traderet in vxorem. Nec abnuuit leo, ut benefacto
vi suo rem gratam faceret. Noua autem nupta
ad virum veniens, cum eum non videret, casu
illum pede pressit, atq; contriuit.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, matrimonialia, &
cetera consortia improbanda, quæ ab im-
paribus contrahuntur.

DE VLMO ET SILERE. 53

Vlmus in ripa fluminis nata, siler sibi pro-
ximum irridebat, ut debile & inualidum,
quod ad omnem vel lenissimum rudarium im-

petum flecteretur: suam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quod multos annos assiduos annis impetus, inconcussa pertulerat. Semel autem maxima undarum violentia, vltimus perfecta trahebatur ab aquis. Cui filiter videns, inquit: Cur me deseris vicina? ubi est nunc fortitudo tua?

Adfabulatio.

Fabula significat, sapientiores esse, qui potentioribus se cedunt, quam qui resistere volentes, turpiter superantur.

DE CERA DURITIEM
APPETENTE.

54

Cera ingemiscbat se mollem, & cuiuscunque lenissimo ictui penetrabilem procreantem. Videns

Videns autem lateres ex luto multo se molliori factos, in tantam duritiem ignis calore pervenisse, ut multa perdurarent secula, seiecit in ignem, ut eandem duritiem consequeretur. Sed statim igne liquefacta, consumpta est.

Adfabulatio.

Hac admonemur fabula, ne appetamus quod est natura denegatum.

DE AGRICOLA MILITIAM,
& mercaturam affectante.

55

Agicola quidam egre ferebat se assidue terram volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire, cum nonnullos videret milites, qui actis praeliis ita rem auxerant, ut bene induti incederet, & laetis epulis nutriti beati

am

AESOP I

nam agerent vitam. Venditis igitur ouibus, capris ac bobus, equos emis & arma, & in militiā profectus est: ubi cum ab imperatore suo malo pugnatum esset, nō solum quae habebat perdidit, sed etiam pluribus vulneribus affectus est. Quare damnata militiā, mercaturā exercere statuit, & ubi maius lucrum, & minorē laborē existimabat. Prædijs igitur venditis, cum naue mercibus impleuisset, naue cæperat, sed cum in alto esset, tempestate subito coorta, naus submersa est, & ipse cum cæteris, qui in ea erāt, ad vñ omnes periere.

Adfabulatio.

Hæc fabula monet, quemlibet debere sua arte esse contentum, cum ubiq; sit parata miseria.

DE ASINO ET SCYRRA. 54

Asinus

FABVLAE. 193

A Sinus indignè ferens scurram quendam honorari, & pulchris vestibus amiciri, quia magnos ventris edebat sonos, ad magistratus accessit, petens ne se minus quam scurram honorari vellent: & cum magistratus admirantes eum interrogarent, cur se ita honore dignum diceret, inquit. Quia maiores, quam scurra, crepius ventris emitto, eosq; absq; satore.

Adfabulatio.

Hæc fabula eos arguit, qui in rebus leuissimis, suas pecunias profundunt.

DE AMNE SVVM FONTEM CONNITIIS LACESSENTE. 55

A Mnus quidam suum conuiuijs fontem lacessabat ut inermem, quod immobilis flaret, nec ullos haberet pisces, se autem plurimum commendabat, quod optimos crearet pisces, & per valles blando murmure serperet. Indignatus fons in amnem, velut ingratus, idas repressit. Tunc amnis & piscibus & dulsono priuatus, enauisit.

Adfabulatio.

Hæc fabula eos notat, qui bonā quæ agunt, tibi arrogant, non Deo attribuant, à quo largo fonte nostra bona procedunt.

LAVR. ABSTEMII
DE VIRO MALIGNO ET
DAEMONE. 58

Vir malignus quum plurima perpetrasset scelera, & saepius captus, & carcere conclusus, acerrissima & peruigili custodia teneretur, demonis auxilium impiorabat, qui sepe numero illi affuit, & e multis eum periculis liberauit. Tandem iterum deprehenso & solitum auxilium imploranti, demon magnum calceorum pertusorum fascem super humeros habens, apparuit, dicens, Amice, amplius tibi auxilio esse non possum, tot enim loca pro te liberando haecenus peragraui, vt hos omnes calceos contriuerim. Nulla mihi superest pecunia, qua alios valeam comparare. Quare pereundum est tibi.

Adfabulatio.

Hæc admonet fabula, ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

DE AVIBVS PLVRES REGES
ELIGERE VOLENTIBVS. 59

Aves consultabant de pluribus regibus eligendis, cum aquila tantos volucrum greges sola regere non posset: fecissentque voto satis, nisi cornicis monitu, à tali consilio destitissent: quæ cum causam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos. Quia difficilior, inquit, plures, quam vnus sacculus, implentur.

Adfa-

FABVLAE. 194

Adfabulatio.

Hæc fabula docet, longe melius ab vno, quam à multis principibus gubernari.

DE MULIERE QVAE PRO
viro se mori velle dicebat. 60

Matrona quædam admodum pudica, & viri amantissima, egre ferebat maritum aduersa reitudine detineri. Lamentabatur, ingemiscebat, & vt suam in virum amorem testaretur, rogabat mortem, vt si maritum sibi esset erectura, se potius quam illum vellet occidere. Inter hæc verba mortem cernit horribili aspectu venientem, cuius timore perterrita, & iam sui voti paritens. Non sum ego, inquit, quem petis, facit ibi in lecto, quem occisura venisti.

BB 2 Adfa-

Hæc fabula indicat, neminē esse adeo
mantem amici, qui non malit sibi bene
se quā alteri.

DE ADOLESCENTE IN FV-
nere matris canente. 61

V Ir quidam defunctam uxorem, quæ ad se-
pulchrum efferebatur, lachrymis & fletu
us prosequatur. Filius verò eius canebat: qui
am à patre increparetur, ut amens & insanus,
qui in matris funere cantaret, cum una secum
mæstus esse & flere deberet, inquit. Pater mi, si
sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi ira-
sceris gratis concienti? Cui pater. Non tuum,
inquit, & sacerdotum est idem officium.

Adfabulatio.

Fabula indicat, non omnia omnibus
esse decora.

DE VIRO ZELOTIPO QVI
uxorem dederat custodiendam. 62

V Ir Zelotipus, uxorem quam parum pudicē
vivere compererat, cuidam amico, cui pluri-
mum fidebat, dederat custodiendā, ingentem polli-
citus pecuniam, si eam ita diligenter observa-
ret, ut nullo modo coniugalem violaret copulam.
At ille ubi aliquot dies expertus custodiam hanc
nimis difficilem, & ingenium suum versutia mu-
lieris

lieris vinti comperisset, ad maritum accedens di-
xit, se amplius nolle hanc tam duram gerere pro-
vinciam, quandoquidē ne Argus quidem, qui to-
tus oculus fuit, mulierē inuitā posset custodire.
Addidit præterea, si necesse sit, malle se anno in
tagro saccum plenū pulicibus quoridie in pratum
deferre, solutoq; sacco eos inter herbas pascere,
respereq; factō omnes domum reducere, quā
una die impudicam mulierem servare.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, nullos custodes
esse ita diligentes, qui impudicas mulie-
res valeant custodire.

DE VIRO CLYSTERIA
RECVSANTE. 63

V Ir quidam natione Germanus, dives admo-
dum, egrotabat, ad quem curandum plures
acceserant medici (ad mel enim catervatim con-
volant muscæ) quorum unus inter cætera dice-
bat opus esse clysteribus si vellet convalescere.
Quod cum vir huiusmodi insuetus medicinæ au-
diret, furore percitus, medicos domo ejci iubet,
dicens, eos esse insanos qui cum caput sibi dole-
ret, podici vellet mederi.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit et salutaria insuetis
& inexpertis, aspera & obfutura videri.

LAVR. ABSTEMII
DE ASINO AEGROTANTE
& lupis visitantibus. 64

Asinus aegrotabat, famaq; exierat, cum citò
moriturum: ad eum igitur visendum cum
lupi canesq; venissent, peterentq; à filio, quomo-
do pater eius haberet, ille per ostij rimulam re-
spondit. Melius quam velletis.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, quòd multi fin-
gunt moleste ferre mortem aliorù, quos
tamen cupiunt celeriter intrire.

QVOD NUXI, ASINO ET
mulieri profunt verbera. 65

Mulier quedam interrogabat nucem secus
viam natam, quæ à prætereunte populo
saxis

FABVLÆ. 196

saxis impetebatur, quare esset ita amens, ut quò
pluribus maioribusq; verberibus caderetur, eò
plures, præstantioresq; fructus procrearet. Cui
inglans.

Es ne inquit proverbij immemor ita dicentis,
Nux, asinus, mulier simili sunt lege ligati,
Hæc tria nil recte faciunt, si verbera cessent?
Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, sæpe homines pro-
priis iaculis se solere confodere.

DE ASINO LABORVM FINEM
NON INVENIENTE. 66

Asinus hyberno tempore plurimum augeba-
tur, quod nimio afficeretur frigore, & du-
rum palearum haberet victum. Quare vernam
temperiem, & teneras herbas optabat. Sed cum
ver advenisset, cogereturq; à domino qui sigulus
erat, argillam in aream & in fornacem, indeq;
lateres, imbrices, tegulas, ad diversa loca defer-
re: pertæsus veris, in quo tot labores tolerabat,
æstatem omnibus votis expetebat, ut dominus
messe impeditus eum quiescere pateretur. Sed
tunc quoq; cum missis in aream, & inde domum
triticum ferre compelleretur, nec quieti locus sibi
esset, autumnum saltem laborum finem fore spe-
rabat. Sed ubi ne tunc quoq; malorum termi-
num adesse cernebat, cum quotidie vinum, po-

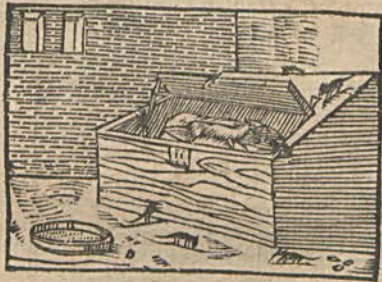
L A V R. A B S T E M I I

ma, ligna portanda essent, rursus hyemis nives
& glaciem efflagitabat, vt tunc saltem aliqua
sibi requies a tantis laboribus concederetur.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, nulla esse præsen-
tis vitæ tempora quæ non perpetuis sint
subiecta laboribus.

DE MVRE QVÆ CVM FELE
amicitiam contrahere volebat. 67

Mures complures in cauo parietis commorati
res contemplabantur felem, quæ in tabu-
lato capite demisso, & tristis vultu recumbebat.
Tunc vnus ex eis. Hoc animal inquit, benignum
admodum & mite ride. Vultu enim ipso san-
ctimoniam quandã præfert. Volo ipsum alloqui,
& cum

F A B V L A E. 197

& cum eo indissolubilemnectere amicitiam.
Quæ cum dixisset, & propius accessisset, à fela
captus & dilaceratus est. Tunc ceteri hæc vi-
dentes, secum dicebant. Non est profectò, non
est vultui temerè credendum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, nõ ex vultu, sed ex
operibus homines iudicandos, cum sub
ouili pelle, sæpe atroces lupi delitescant.

DE ASINO QVI HERO IN-
GRATO SERVIERAT. 68

A Sinus, qui viro cuiusdam ingrato multos an-
nos inoffenso pede seruiert, semel, vt fit,
dum sarcina pressus graui & salebroso incedis-
sia, sub onere ceciderat. Tunc dominus impla-
cabilis

LAVR. ABSTEMII

cabilis multis verberibus surgere compellebat,
pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille
miser inter verbera hæc secum dicebat. Infelix
ego quam ingratum sortitus sum herum. Nam
quemvis et nullo tempore sine offensa servierim,
tamen non hoc unum delictum tot meis pristinis
beneficijs compensat.

Adfabulatio.

Hæc fabula in eos conficta est, qui be-
neficiorum sibi collatorum immemores,
etiam minimam benefactoris sui in se of-
fensam, atroci pena prosequuntur.

DE LUPO SVADENTE

hystrici vt tela deponeret. 67

Lupus esuriens in hystricem intenderat ani-
mum, quem tamen, quia sagittis undiq; mu-
nitus erat, inuadere non audebat. Excogitata
autem eum perdendi astutia, illi suadere capit,
ne pauco tempore tantum telorum onus tergere
portaret, quandoquidem ne alij quidem sagit-
tarij, nisi cum prælii tempus inflaret, portarent.
Cui hystrix: Adversus lupum, inquit, semper
præliandi tempus esse credendum est.

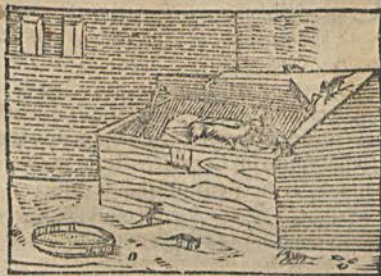
Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, virum sapientem
oportere, adversus inimicorū & hostium
fraudes semper esse munitum.

De

PABVLAE. 198

DE MVRELIBERANTE
MILVVM. 70

Mus conspicatus miluum, laqueo aucupis im-
plicitum, misertus est. Ani quamvis sibi
inimice, abrosts dente vinculis, evolandū viam
fecit. Milvus tanti immemor beneficij, ubi se so-
lutum vidit, murem nil tale suspicantem corri-
piens, ungibus & rostro laceravit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, malignos viros huius-
modi gratias suis benefactoribus solere
rependere.

De

LAVR. ARSTEMII
DE COCHLEA PETENTE AB
Ioue, vt suam domum secum
ferre possit. 71

Cum Iupiter ab exordio mundi singulis ani-
malibus munera, quae petissent largiretur,
Cochlea ab eo petijt, vt domum suam posset cir-
cumferre. Interrogata à Ioue quare tale ab eo
munus exposceret, quod illi graue & molestum
futurum erat: Malo, inquit, tam graue onus
perpetuo ferre, quam cum mihi libuerit, malum
vicinum non posse vitare.

Adfabulatio.

Fabula indicat, malorum vicinitatem
omni incommodo fugiendam.

DE HERINACEO VIPERAM
HOSPITEM EIICIENTE. 72

Herinaeus hyemem aduentare praesentens,
blandè viperam rogauit, vt in propria illius
cauerna, aduersus vim frigoris, locum sibi conce-
deret. Quod cum illa fecisset. Herinaeus huc
illuc se pronoluens spinarum acumine viperam
pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa
male secum actum videns, quando Herinaceum
suscepit hospitio, blandis cum verbis, vt exiret
orabat, quandoquidem locus ambobus esset angus-
tus. Cui Herinaeus. Exeat, inquit, qui hic ma-
nere

FABVLA E. 199

uere non potest. Quare vipera sentiens sibi lo-
cum ibi non esse, illinc cessit hospitio.

Adfabulatio.

Fabula indicat, eos in consortium non
admittendos, qui nos possunt eiicere.

DE LEPORE SESE VULPI
praefereute ob pedum velocitatem. 73

Lepus sese dignum reputabat, qui vulpi prae-
ferretur, quoniam lege illam pedum perni-
citate superabat. Tunc vulpes. At ego, inquit,
ingenium sum sortita praestantius, qui sepius,
quam tu pernicitate tua canes eludo.

Adfabulatio.

Haec indicat fabula, corporis velocita-
tem & vires, ab ingenio longe superari.

De

LAVR. ABSTEMII
DE AGRICOLA ET POETA. 72

Agricola quidam ad poetam accedens, cuius
Agros colebat, cum eum inter libros solum
essendisset, interrogavit eum, quo pacto ita solus
vivere possit. Cui ille. Solus, inquit, tantum esse
cepi postquam te huc contulisti.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, eruditos viros, qui
doctissimorum virorum turba continue
stipantur, tunc solos esse, cum inter illite-
ratos homines fuerint.

DE LYPO-OVIS PELLE IN-
duto qui gregem deuorabat. 73

Lupus ovīs pelle indutus, ovem se immiscuit
gregi, quotidie aliquam ex eis occidebat.

Quod

FABULAE. 200

Quod cum pastor animadvertisset, illum in al-
tissima arbore suspendit. Interrogantibus au-
tem cæteris pastoribus, cur ovem suspendisset,
aiebat. Pellis quidem, ut videtis, est ovīs opera
autem erant lupi.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, homines non ex
habitu, sed ex operibus iudicandos, quo-
niam multi sub vestimentis ovium, lupi-
na faciunt opera.

DE PATRE FILIUM AD VIR-
tutes frustra hortante. 74

Pater quidam filium vitis deditum, multis
hortabatur verbis, ut derelicta vitiorum via,
virtutibus innigilaret, quæ ei laudem & decus
erant paritura. Cui filius. Frustra, inquit, pater
ad hæc faciendā hortaris. Multos enim predica-
tores (ut aiunt) audiui, qui longè te melius ad
virtutum hortabantur viam, nunquam tamen
eorum admonitionibus obsecutus sum.

Adfabulatio.

Fabula indicat, viros malignæ naturæ
nullius hortatu à vitiis velle desistere.

DE CANE OVES DOMINI SUI
occidente, à quo suspensus. 75

Pastor quidam cani oves suas dederat custo-
diendas, optimis illum pascens cibis. At ille
sepe

L A V R. A B S T E M I I

sepe aliquam ouem occidebat. Quod cum pastor animaduertisset, canem capiens, eum volebat occidere. Cui canis. Quid me, inquit, perdere cupis? sum vnus ex domesticis tuis, interfecte potius lupum, qui continuè tuo infidiatur ouili. Imò, inquit pastor, te, quàm lupum morte dignum magis puto. Ille enim palam se meum hominem proficitur. Tu verò amicitiae specie, quotidie meum imminuis gregem.

Adfabulatio.

Hæc innuit fabula, longe magis puniendos, qui sub amicitiae specie nos lædunt, quàm qui aperte se nostros inimicos profitentur.

D E A R I E T E C V M T A V R O P V G N A N T E. 76

Aries quidam inter lanigeros greges erat, tanta cornuum & capitis firmitate, ut ceteros rietes statim facileq; superaret. Quare cum nullum amplius arietem inueniret, qui occurrere sibi audiret obsistere, crebris elatus victorijs, iurum ausus est ad certamen pronocare. Sed rimo congressu, cum in taurinam frontem ariasset, tam atroci ictu reperiussus est, ut ferè moriens hæc diceret. Stultus ego, quid egi? cur tam potentem aduersarium ausus sum laceessere, cui me imparem creauit natura?

Adfa-

F A B U L A E. 201

Adfabulatio.

Fabula indicat, cum potentioribus non esse decertandum.

D E V I D U A E T A S I N O

V I R I D I.

77

Vidua quædam celatum exosa, nubere cupiebat, sed non audebat verita vulgi irrifiones, qui maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transerunt nuptias. Sed commater eius quàm contemnendæ essent populi uoces, hac arte monstrauit: iussit enim asinum album, quem vidua habebat, viridi colore depingere, & per omnem urbem nicos circumduci. Quid cum fieret, tanta admiratio ab initio omnes inuaserat, ut non solum pueri, verum etiam senes hac re insolita moti, asinum animi gratia comitarentur. Deinde cum huiusmodi animal quotidie per urbem duceretur, desierunt admirari. Idem, inquit ad viduam commater, eneniet tibi. Si enim uirum acceperis, per aliquot dies eris fabula vulgi. Deinde hic sermo conticecet.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, nullam rem esse tanta dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non desinat esse miraculum.

C C D E

LAVR. ABSTEMII
DE AQUILA FILIOS CV-
NICULI RAPIENTE. 78

Aquila in altissima arbore nidulata, catulos
cuniculi qui longè inde pascebantur, in escã
pullorum suorum rapuerat. Quam cuniculus
blandis orabat uerbis, ut suos sibi filios resti-
tuere dignaretur. At illa eum ut pusillum &
terrefire animal, & ad sibi nocendum impo-
tens arbitrata, eos in conspectu matris ungui-
bus dilacerare, & pullis suis epulandos appone-
re non dubitauit. Tunc cuniculus filiorum mor-
te commotus, hæc iniuriam minimè impunitam
abire permisit: arborem enim, quæ nidum susti-
nebat, radicibus effodit. Quæ leui impulsu nen-

1471212

FABVLAE. 102

torum procidens, pullos aquilæ adhuc implumes
& involucres, in humum deiecit, qui à feris de-
pasti, magnum doloris solatium cuniculo præ-
buerunt.

Adfabulario.

Hæc indicat fabula, neminem potètia
sua fratrum imbecilliores despiciere, cum
aliquando infirmiores potentiorum iniu-
rias ulciscantur.

DE LVTO PISCE FLVII,
maris regnum affectante. 79

Lutus piscis erat in anni quodã, qui pulchri-
tudine, magnitudine, ac robore ceteros eius-
dem fluminis pisces excedebat. Unde cuncti eum
admirabantur, & tanquam regem præcipuo
prosequabantur honore. Quare in superbiam
elatus maiorem principatum cepit appetere. Re-
lictis igitur annis, in quo multos annos regnaue-
rat ingressus est mare, ut eius regnum sibi ven-
dicaret: sed offendens delphinum miræ magnitu-
dinis, qui in illo regnabat, ita ab illo insectatus
est, ut aufugiens nix annis ostium ingrederetur:
unde amplius non est ausus exire.

Adfabulario.

Hæc fabula nos admonet, ut rebus no-
stris contenti, ea non appetamus, quæ no-
stris uiribus sunt longe maiora.

CC 2 DE

LAV. ABSTEMII
DE OVE PASTORICO
N. VITIANTE. 80

Ovis conuitiabatur pastori, quod non cōten-
tus lacte, quod in usum suum, filiorumq;
ab ea mulgebat, insuper illam uellere denuda-
ret. Tunc pastor iratus, filium eius trahebat ad
mortem. Ecquid, inquit ovis, peius mihi facere
potest? *Et te, inquit pastor, occulam, & lupis ca-
nibusq; proijciam deuorandam. Siluit ovis, ma-
iora adhuc mala formidans.*

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, non debere homi-
nes in Deum excandescere, si diuitias, si
filios ipsis permittat auferri, cum etiam
maiora, & uiuentibus, & mortuis possit
inferre supplicia.

DE AFRIGA ET ROTA CYR-
RVS STRIDENTE. 81

Afriga interrogabat currū, quare rota, quæ
erat deterior, strideret, cum catere idē non
facerent. Cui currus. *Aegroti, inquit, semper mo-
rofi, & queruli esse consueuerunt.*

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, mala solere homi-
nes ad querimoniam semper impellere.

DE

FABVLÆ. 203
DE VIRO AMICOS EXPE-
RIRI VOLENTE. 82

Vir quidam diues admodum & liberalis,
magnam habebat amicorum copiam: quos
ad cenam sæpissime inuitabat, ad quam libentis-
sime accedebant. Volens autem experiri, an in la-
boribus, & periculis sibi fideles essent, omnes pa-
riter conuocauit, dicens obortos sibi inimicos, ad
quos perdendos ire statuerat. Quare correptis
armis secum irent, ut illatas sibi ulci cerentur
iniurias. Tunc omnes præter duos, sese excusare
cæperunt. Ceteris igitur repudiatis, illos tantum
duos in amicorum numero habuit, quos deinde
singulari amore prosecutus est.

CC 3

Adfa-

L A V R. A B S T E M I I

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, aduersam fortunam, amicitie experimentum esse quam optimum.

DE VULPE CARNEM LEPORIS
CANI LAUDANTE. 83

Vulpes cum fugaretur à cane, & iam iam esset capienda, nec ullam aliam euadendi viam inuenire posse se cognosceret: Quid me, inquit, o canis perdere cupis, cuius caro tibi usui esse non potest? Cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cuius carnem suauissimam mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio vulpis, omissa vulpe leporem insecutus est, quem tamen ob incredibilem eius velocitatem capere non potuit. Paucis post diebus, lepus, conueniens vulpem, uehementer eam accusabat (uerba enim eius audierat) quid se cani demonstrasset. Cui vulpes. Quid me accusas lepus, quæ te tantopere laudauit? Quid diceret, si te vituperasset?

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, multos mortales suo laudationis specie aliis perniciem machinari.

D E

F A B U L A E. 204

DE LEPORE CALLIDITATEM,

& vulpe celeritatem, à Ioue petentibus. 84

Lepus & vulpes à Ioue petebant hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatem: ille, ut velocitati suæ calliditatem adiungeret. Quibus Iupiter ita respondit. Ab origine mundi, è sinu liberalissimo singulis animantibus sua munera sumus elargiri. Vni autem omnia dedisse, aliorum fuisset iniuria.

Adfabulatio.

Hæc innuit fabula Deum singulis sua munera ita esse æquali lance largitum, ut quisque esse debeat sua sorte contentus.

DE EQVO INCULTO SED VE-
loci, & ceteris eum
irridentibus. 85

Qui complures ad Circenses ludos fuerant adducti pulcherrimis phaleris ornati, præter unum, quem cæteri, ut incultum, & ad huiusmodi certamen ineptum, irridebant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus aduenit, & dato tuba signo cuncti à carceribus exiliere: tum demum inquit, quæd hic paulo antè irrisus, cæteros velocitate supera vet. Omnibus enim alijs post se longo intervallo relictis, palmam assecutus est.

C C 4 Adfa-

Adfabulatio.

Fabula indicat, non ex habitu, sed ex
virtute homines iudicandos.

DERVSTICO PER VOCEM
hædi ad iuriconsultum
admissio. 86

Rusticus quidam grani lite implicatus ad
quendam iuriconsultum accesserat, ut eo
patrono sese explicaret. At ille alijs negotijs im-
peditus, renunciari iubet se nunc posse illi
uacare, quare abiret aliàs rediturus. Rusticus
qui huic, ut veteri fidoq; amico, plurimum fide-
bat, sepius rediens nunquam admissus est. Tan-
dem hædum adhuc lactantem & pinguem secum
deferens,

deferens, ante ades iurisperiti stabat, & hædum
uollicans illum balare cogebat. Ianitor, qui ex
præcepto heri dona portantes statim admittere
solebat, audita hædi uoce ianuam ilico aperiens,
hominem introire iubet. Tunc rusticus ad hædum
conuersus: Gratias, inquit, ago tibi hædule mihi
qui tam faciles mihi has effecisti fores.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nullas res tam duras
difficilesq; esse, quas munera non ape-
riant.

EX ADOLESCENTE EX COITV

infirmo & lupo. 87

Adolescens quidam uxorem duxerat, & ip-
sam

L A V R. A B S T E M I I

sam quoq; adolescentulam, formosam admodū,
& libidinosam, cuius effrenæ libidini dum sa-
tisfacere cupit, ita lumbos exhaust, ut paucis
diebus macilentus fieret, & mortuo magis, quā
vivo similis videretur: non ingredi, non siare nō
aliquid opus faceret, poterat: ut senex quidam
apricatione gaudebat. Dum ergo in aprico stans
loco, caloris sese calefaceret, accidit ut uenatores,
qui lupum fuerant insecuti, illac iter haberent.
Quos cum adolescens interrogaret, cur lupum
non ceperant. Ob incredibile, inquit, illius
velocitatem illum assequi non posuimus. Tunc
ait adolescens. Vxorē profecto hic lupus habe-
re non debet: si enim uxori iunctus esset, nun-
quam tanta pedum pernecitate polleret.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, neminē esse adeo
robustum & fortem, quem nimius Vene-
ris usus, nō infirmum & debilem reddat.
DE SENE IUVENEM POMA SIBI
furripientem saxis deliciente. 88

Senex quidam iuvenem sibi poma surripien-
tem blandis orabat verbis, ut ex arbore descē-
deret, nec res suas vellet auferre. Sed cum incas-
sum verba funderet, iuvene eius ætatem ac ver-
ba contemnente. Non in verbis tantum, inquit,
numerariam in herbis audio esse virtutē. Her-
bas

F A B V L A E. 206

bas igitur uellere, & in illum iacere cepit. Quod
iuuenis conspiciatus, in uehementem risum effu-
sus est, & senem delirare arbitrabatur, qui cre-
deret eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc
senex omnia experiri cupiens: Quando, inquit,
uerborum & herbarum vires aduersus rapto-
rem mearum rerum nullæ sunt, lapidibus agā,
in quibus quoque dicunt esse virtutem, lapidesq;
quibus gremium impleuerat, in iuuenem iaciens
illum descendere & abire coegit.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, oia prius sapienti
tētāda, quā ad armorū cōfugiā auxiliū.

DE LUSCINIA CANTVM ACCI-
pitri pro uita pollicente. 89

Luscinia ab accipitre famelico comprehensa,
Lquum se ab eo deuorandum intelligeret, blā-
de eum rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro tā-
to beneficio ingentem mercedem sese relaturam.
Cum autem accipiter eam interrogaret quid gra-
tia sibi referre posset: Aures, inquit, tuas melli-
fluis cantibus demulcebo. At ego, inquit, accipi-
ter, malo mihi ventrem demulceas: sine tuis, in
cantibus uiuere, sine cibo uerō non possum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, utilia iucundis an-
teponenda.

DE LEONE PORCVMSIBI

focium, eligente. 90

Leo cum socios asciscere sibi uellet, multaq; animalia sese illi adiungere optarēt, idq; precibus, & notis exposcerent, ceteris spretis, cum porco solum societatem uoluit inire: rogatus autem causam, respondit. Quia hoc animal adeo fidum est, ut amicos & socios suos in nullo quantumvis magno discrimine, unquam relinquat.

Adfabulatio.

Hęc fabula docet eorum amicitia appetendam, qui aduersitatis tēpore à præstando auxilio non referunt pedem.

De

DE CVLICE CIBVM ET

hospitium ab ape petente. 91

Culx hyberno tempore, cum & fame & frigore se perituum conticeret, ad apium accessit aluearia, ab eis cibum & hospitium petēs. Quæ si ab eis fuisset consecutus. promittebat filios earum artem musicam edocturum. Tunc quedam apis. At ego, inquit, artem meam malo liberi mei discant, quæ res à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Adfabulatio.

Fabula nos admonet, ut liberos nostros his artibus erudiamus, quæ eos ab inopia uideant uindicare.

DE ASINO TVBICINE ET

lepore tabellario. 92

Leo rex quadrupedum aduersus uolucres pugnaturus suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab urso quid ei asini inertia, aut leporis timiditas ad uictoriam conferre possint, quos ibi inter ceteros milites adesse cernebat, respondit: Asinus tubæ suæ clangore milites ad pugnam concitabit: Lepus uero ob peditum celeritatem, tabellarij fungetur officio.

Adfabulatio.

Fabula significat neminē adeo cōtēpti bilē, qui aliqua re nobis pdesse nō possit.

De

LAVR. ABSTEMII
DE ACCIPITRIBVS INTER SE
inimicis, quos columbae
pacauerant.

92

Accipitres inuicem inimici quoti die decerta-
bant, suisq; odijs occupati, alias aues mini-
mè infestabant. Columbae eorū uicē dolentes, eos
missis legatis composuere. Sed illi ubi inter se a-
mici effecti sunt, ceteras aues imbecilliores, &
maximè columbas uexare, & occidere non desi-
nebant. Tunc secum columbæ: Quam utilior ac-
cipitrum discordia, quam concordia nobis erat?

Adfabulatio.

Hec monet fabula, malorum inter se
ciuium odia alenda potius, quā extingue-

da.

3 ABVLAE. 108

da, ut dum inter se digladiantur uiros bo-
nos quiete uiuere permittant.

DE MULIERE IGNEM IN
mariti domum ferente. 94

Vir quidam prudens uxorem ducebat. Inter-
rogatus autem ab amicis, quid sibi uellet fa-
cula illa, quam noua nupta accensam à paterna
domo efferret, rursumq; mariti domum ingressu-
ra accendit, & intro fert. Significat, inquit, me
hodie ignem, è foci mei edibus ablatum, in do-
mum meam inferre.

Adfabulatio.

Fabula significat, sepenumero mulie-
res ignem quendam esse, qui mariti bona
comburit.

DE PRAETORE REPETVN-
DARVM DAMNATO. 95

Praetor qui provinciā, cui praesuerat, expilauit
rat repetundarū accusatus fuerat. Cūq; egrè
ablata restitueret, dicebat quidā è provinciali-
bus. Hic noster praetor mulieres imitatur, quae
fetus cōcipiēs es mira uoluptate afficiuntur, cum
autē eas emittunt, incredibili dolore torquentur.

Adfabulatio.

Fabula significat, aliena non esse surri-
pienda: ne illa deponere coacti, merore
conficiamur.

DE

LAVR. ABSTEMII
DE SENE MORTEM DIFF-
FERRE VOLENTE. 96

Senex quidam mortem, quæ eum è vita raptu-
ra aduenerat, rogabat, ut paululum differ-
ret, dum testamentum conderet, & cetera ad
tantum iter necessaria præpararet. Cui mors:
Quid non, inquit, hæcenus præparasti, toties à
me admonitus? Et quum ille eam nunquam à
se uisam amplius diceret: Quum, inquit, non
æquales tuos modo, quorum nulli ferè iam re-
stant, uerumetiam iuuenes, pueros, infantes,
quotidie rapiebam, non te admonebam mortali-
tatis tuæ? Quum oculos hebescere, auditum mi-
nui, ceterosq; sensus in dies deficere, corpus in-
grauescere

FABULÆ. 209

grauescere sentiebas, nonne tibi me propinquam
esse dicebam? Et te admonitum negas? Quare
ulterius differendum non est.

Adfabulatio.

Hæc fabula indicat, ita uiuendū, quasi
mortem semper adesse cernamus.

DE VIRO AVARO SACCU-
lum nummorum alloquente. 94

Vir quidam auarus, qui ingentem aureorum
aceruum male partium relicturus, morie-
batur, interrogabat: sacculum nummorum, quæ
morienti sibi iusserat efferri, quibus uolupta-
tum esset allaturus. Cui sacculus: Hæredibus,
inquit, tuis, qui nummos à te tanto sudore quæ-
sitos, in scortis & conuiujs profundunt: et de
moni bus, qui animam tuam æternis supplicijs
mancipabunt.

Adfabulatio.

Hæc indicat fabula, stultissimum esse
in his laborare, quæ aliis gaudium, no-
bis autem sint allatura tormentum.

DD HE-

HECATOMY- THIVM EIVSDEM. II.

LAVRENTIVS AB STE-
mius Magnifico ac strenuo uiro D.
Angelo Gryphoni Equiti au-
rato. S. P. D.

O GITANTI mi-
hi, mir magnifice, cui po-
tissimum dono dare hunc
apologorum libellū: quē
ut alium a me superio-
ribus annis editum: Et
illustri principi Octavia
no dedicatum. Hecatomy
thim, de numero fabularum nuncupari: tu hoc
non modo, uerumetiam maiori dignus munere
occur-

occurristi. Non quia utroque parente clarissimo
ortus sis: multi enim generosis orti parentibus,
Et a maiorum uirtutibus degenerantes dedecori
suis fuere. Nec quia amplas diuitias Et opes pos-
sides: multi enim locupletissimi in doctis, incultisq;
sunt, quos Diogenes ille Sinopeus oues auro
induitas uellere nuncupabat: sed quia, ut mul-
torum, Et Benentis nostri precipue sermone acce-
pi, ita omni uirtutum genere fulges, ita literas
Et literatos amas, ut maiorum tuorum gloriam
non modo aequas, uerū etiam superes ac diuitijs
uero non incumbis, ut draco ille per uigil, qui au-
rea mala seruabat, sed eas ad liberalitatem con-
fert, Et hoc famis tempore, ne homines inedia
pereant, multorum succurris inopiae. Ceteras uir-
tutes tuas laudo Et admiror: hoc autem pietatis
opus quibus laudibus efferre debeam, non inue-
nio. Sed tu non hoc facis, ut humanam gloriam
consequaris. Non enim hic mercedem recepturus
es. Non in eorum numero reponendus es, de
quibus Vergilius:

Aut qui diuitijs soli incubuere repertis:

Nec partē posuere suis, quae maxima turba est.
Merito igitur te potissimum elegi, cui hanc
meam inscriberem lucubratiunculam, mei in te
amoris Et obseruantiae testem. Tu uero pro tua
humanitate hoc exiguum Abstemijs tui munus la-

to animo & serena fronte suscipe: non rem, sed dantis animum, uoluntatemq; considerans. Vale, ex urbe Fanestri pridie Kalendas Maij.

M. D. V.

DE DIUITE PETENTE A FORTUNA ne plures sibi daret diuitias. 1

V I quidam admodum diuitiarum & opum suorum peruersus, mendico homini centum aureos obtulerat, si ad Fortunam suam accederet, quæ in remotis orbis partibus morabatur, eam nomine suo rogaret, ne plures diuitias sibi concederet: pauper longi itineris labore deterritus, primo abnuuit: sed quum deinde consilij penites se irurum polliceretur, diues non plusquam nonaginta dare uelle se dixit. Pauper hanc paruam tantum laboris mercedem ratus, reuinit primo, sed quum paulo post nonaginta peteret, diues uix ut octoginta daret poterat adduci. Sed quum medicus huic quoque numerum recusaret, postea uellet, semper diues ex numero octo decem detraxebat, donec ad denarium numerum peruenisset.

Mendicus tandem, qui ceterum recusarat aureos inopia urgente aureis decem acceptis ad Fortunam se contulit, multis eam rogans precibus, ne in diuites plures uellet conferre diuitias, quæ illi molestæ & graues admodum erant. Sed in se potius uellet esse benigna, qui a teneris annis in perpe-

dua

tua uixerat inopia. Tunc Fortuna: Constitui, inquit, diuite illi, qui te misit, etiam nolenti duplicare, imò triplicare diuitias. Te autem in summa mendicitate perpetuo uiuere faciam. Decem autem quos accepisti aureos, nunquam habuisses, nisi tunc arctissimus me oppressisset somnus.

Adfabulatio.

Fabula indicat, Fortunam infelici homini semper aduersam, fortunato autem etiam nolenti semper esse propitiam.

DE VIDUA QUAE OPERARIUM suum sibi coniugio copulauit. 2

V Idua quædam conquirebatur cum operario, quem ad fodiendum agrum conduxerat, quod omni auxilio destituta non posset & uiri & mulieris pariter officium sustinere. Tunc operarius eam exhortari cepit, ut uirum acciperet, qui bonam magnamque partem oneris ei demeret, pollicitusque est se eam sibi matrimonio copulaturum, si eum tali officio idoneum iudicaret. Tunc mulier non ulterius cunctandum rata, quum hunc ad opus maritale admodum aptum arbitraretur. Fac, inquit, quicquid uis, deinde (erat enim horra prandij) comedemus. Operarius & huiusmodi confabulatione, & uidua forma ad uenerem incitatus. Syluano auspice matrimonium consummauit, proque agro uiduam fodere cepit.

D D 3 A dfa-

Fabula indicat, quàm facile humanæ
mentes Venereæ voluptate capiantur.

DE VIRO DEFLENTE VXOREM,

qui tamen ostendit statim aliam
superducere velle.

3

Vir quidam pauper defunctæ uxoris mortē
multis lachrymis, & querelis prosequen-
tur, se miserum & infelicem uocitans, qui tam
probæ mulieris esset consortio destitutus: utq;
suum in uxorem testaretur amorem, dicebat in
morem turritus compare privati, in perpetuo ex-
libatu uelle permancere. Inter lamentandum au-
tem cernens quod mulieres, quæ ad curandū su-
nus

hus conuenerant, ueste nimum sumptuosa de-
functam induere uolebant: Quod facitis, inquit
sunt æ? Cur tam preciosam uestem perdere uol-
tis? quid alia uxor, quam dūcturus sum, feret?
Tunc omnes, qui aderant, inter luctus & lachry-
mas uix risum poterant cōtinere Qui enim pau-
lō antè cælibem uitam agere uelle se dixerat,
nunc de alia uxore cōperat cogitare.

Adfabulatio.

Fabula indicat, difficile esse animi ægri-
tudinem verborum simulatione celare.

DE SACERDOTE QUI QUIN-
que Vestales prægnautes

fecerat.

4

Sacerdos quidam spoliata admodum uita, ab
Episcopo uenerabili uiro, monasterium custo-
diendum curandūq; acceperat, in quo quinque
mulieres deo dicatæ, iuuenes, sed non multū pu-
dicæ erant incluse. Sed quoniam mentes quoque
ferreæ libidine superantur, infelix uir non cogi-
tans cui faceret iniuriam, illarum forma ac ille-
cebris delinquit, intra anni circulum quinque ex
illis filios procreauit. Quod quum Antistes au-
disset, ira & furore succensus, acersitum ad se
sacerdotem uehementer increpuit, perfidum, &
sacredum hominem nuncupans, qui templi spi-
ritu sancti esset ausus uiolare. At ille rubore

DD 4 suffu-

LAV. ABSTEMII

suffusus, quum se aliter defendere nesciret. Domine, inquit, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum. Quo dicto tam facere permotus episcopus, homini ueniam dedit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, peccata quum ratione nequeant urbanitate diluenda.

DE EPISCOPO QUI SACERDOTE ignouerat, numos armatos afferenti.

Episcopus quidam pecunie, quam salus anime cupidior, sacerdotem quendam, qui grauissimum quoddam scelus perpetrarat, eodemna re decreuerat. At ille, cui presulis sui erat auaritia nota, lancem aureis plenam, quibus imago regis armati erat impressa, episcopo dono dedit. Tunc Antistes: Constitueram, inquit, te omnino perdere: sed quis posset tot armatis obsistere? inuitus te cogor absolvere.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nullum scelus esse tam deforme, quod vir auarus pecunie magnitudine non condonet.

DE PSITTACO ADMIRANTE

cur maior honor alibi, quam in patria sibi exhiberetur.

Psittacus ex Oriente in Occidentem delatus, ubi huiusmodi aues nasci non consueuerunt, admittitur.

FABVLA E. 213

admirabatur sese in maiori precio, et honore haberi, quam in natali consueuisset solo. Nam caneam eburneam, argenteis contextam uirgis in colebat, suauissimisque alebatur cibis, quod ceteris auibus Occidentalibus, quae neque in forma, neque exprimendis humanis uocibus erant inferiores, non contingebat. Tunc turtur in eadem caneam conclusus: Hoc, inquit, nulla est admiratione dignum. Nulli enim in patria meritis honor exhiberi solet.

DE AQUILA IN PULCHRITUDINE se ceteris auibus praefere.

Aquila se in pulchritudine ceteris auibus praeferebat, cum istis hoc uerum esse affirmantibus. Pavo autem secum dicebat: Non pennate formosam, sed rostrum et ungues efficiunt, quorum timore nulla ex nobis audet tecum de formositate certare.

Adfabulatio.

Fabula indicat, à multis res potentiorum non tam veritate, quam timore laudari.

DE TESTUDINE AB AQUILA in altum sublata.

Testudo egre ferens se in locis humidis, et conuallibus assidue commorari. Aquilam rogauit,

rogauit, quam audierat ita altè uolare, ut maxi-
mos terrarum tractus posset longè & latè desi-
cere, ut se in altum tolleret, inde ipsa quoque
montes & ualles, campos, & æquor, eodem tem-
poris momento, posset intueri. Quod quæ aquila
promptè fecisset, eam ex alto demisit, unde cadēs
humili illa & confracta est.

Adfabulatio.

Fabula monet, ne quis se altius extolle-
re velit, q̃ ei cōditio aut natura pariat.

DE CANE ADVERSUS LUPVM,
asino non opitulante, quia sibi
panem non dederat.

Canis Molossus non modò ad lupos, sed etiā
ad ursos expugnandos ualidus, et in asino,
qui

qui saccum panibus plenum ferebat, longū iter
fuerat ingressus. Inter eundem autem oborta fa-
me, asinus pratum offendens, largè uentrem ui-
rentibus herbis impleuit. Canis autem asinū ro-
gabat, ut aliquantulū panis sibi daret, ne periret
inedia. At ille nō solū panē nō dabat, sed canem
irridēs, illi ut secū herbas pasceret, consulebat.
Interim lupū aduenientē asinus cōspicatus, ca-
nē rogabat ut sibi esset auxilio. Cui canis: Tu
mibi, inquit, consuluisti ut aduersus famem her-
bas pascerem: ego quoq; tibi consulo ut aduersus
lupum te ferratis calcibus tuearis. Hæc quum
dixisset, abiens ingratum comitem, & raptoris
sui mox cibum futurum in pugna deseruit.

Adfa-

LAVR. ABSTEMII

Adfabulario.

Fabula indicat, qui indigentibus expe-
tita non præstat auxilia, ab aliis quoque
necessitatis tempore solere destitui.

DE PAUPERE FLENTE RVINAM
domus, vbi thesaurum inuenit. 10

V Ir quidam pauper nihil habebat, præter do-
mum ruinâ minantem, tibiçinibusq; sufful-
sam, quam ab agro rediens quum ruentem of-
fendisset, nec haberet unde eam reficeret, uehe-
menter augebatur, magnôq; eiulatu & clamore
cuncta complebat. Inter lamentandû autem cer-
nit urnulam æneam, quæ multos iam annos in
pariete obstrusa latuerat, inter ruderâ & saxa
iacentem, quam quum sustulisset, apertamq; au-
reis plenam inuenisset, eiulatu & clamore com-
pressis, uehementi gaudio affectus est.

Adfabulario.

Fabula indicat, sæpenumero id nobis
vile esse, quod damnosum putamus.

DE VVLPÊ ORANTE FORAMEN
domus modo dilatari, mo-
do contrahi. 11

V lpes ingressura domum rustici, ubi galli-
nas audierat; foramen per quod transien-
dum erat, dilatari cupiebat. Sed rursus quum va-
ptam gallinam ferens inde fugeret, & latratû
canis

FABVLÆ. 215

canis audiret. Deos precabatur, ut cani foramen
esset angustum, ne inde posset exire.

Adfabulatio.

Fabula indicat, mortales pro commo-
dis suis vota mutare.

DE OLEA TARDE ET CV-
curbita cito crescentibus. 12

Olea admirabatur Cucurbitam iuxta se na-
tam breui tantum creuisse, ut se esset longè
altior, quæ annos quàm plurimos in eodem fue-
rat loco. Sed quum aduentante hyeme Cucur-
bita exaruisset. Minime, inquit Olea, citò cre-
scentibus est inuidendum, quibus tam citus est
paratus interitus.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nimium festinata non
esse diuturna.

DE PECVNIA POTIVS AD
malos, q̃ ad bonos
accedente. 13

Pecunia interrogata à Virtute, cur potius ad
malos quàm ad bonos accederet? Quia boni,
inquit, mentiri, peierare, usuram facere, et alios
spoliare te magistra nō didicerunt. Hæ enim res
ad sese me trahere solent. Tunc Virtus: Mallo,
inquit, discipuli mei in paupertate degât, quàm
sese his vitis contaminet. Vtrisq; enim cito mo-
rien-

L A V R. A B S T E M I I

viendum est. Boni in terrarum orbe gloriam relinquentes sempiternam, ad celestia regna sublabunt: Mali autem merita notati infamia relictis opibus suis, ad tartara ima descendunt.

Ad fabulatio.

Fabula monet, diuitias turpiter non congregandas, quæ amatoribus suis hic infamiam, post mortem autem sint daturæ tormentum.

D E B U B O N E D I C E N T E A Q U I -

la filios suos ceterarum avium filiis esse formosiores.

14

Aquila in concilio avium duxerat ceterarum avium filios, qui magis formosi essent, in aulico eligere. Et cum certatim quæque suos offerret. Bubo, Regina, inquit, nostra, meos accipe, qui ceteros pulchritudine superant. Qua forma, inquit Aquila, sunt filij tui? Qua ego sum. Bubo respondit. Tunc cum illæ aves sunt vehementer commotæ.

Ad fabulatio.

Fabula indicat, neminem natum adeo deformem, qui parentibus suis non videatur esse formosus.

De

F A B U L A E. 216

D E V U L P E I N P U T E U M D E L A -
psa, quæ lupum rogabat, ut inde eam subduceret.

15

Vulpes in puteum delapsa, et iam iam submergenda, rogabat lupum in putei margine existentem, ut demisso fune illinc eam educeret. Cui lupus. Quomodo, inquit, istuc decidisti? Non est nunc, ait vulpes, istud narrandi tempus: quum me hinc subduxeris, tibi ordine curiosa narrabo.

Ad fabulatio.

Fabula indicat, quomodo periclitantibus celeri auxilio opus est, superuacuis verbis tempus non esse terendum.

De

LAVR. ABSTEMII
DE FELE, QVAE MVREM
& caseum comedit. 16

VIr quidam magnum ac pulcherrimum in capsula caseum habebat, quem musculus edebat. Ex consilio ergo amici selem illuc clausit, quae occiso mure totum caseum comedit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, eos non adhibēdos custodes, qui non minus, quam hostes nobis nocere possunt.

DE LAVTO LEONIS CONVI-
vio, non omnibus animalibus grato. 17

Leo epulam opiparē apparatusq; ceteris brutis animalibus exhibebat, in quo gallinae, turdi, & huiusmodi animalium carnes, partim assae, partim elixae erant. Hoc canes, feli, & ceteris animalibus carnivoris gratum admodum erat. Cetera autem, quaecunque herbis hordeorū, vescuntur, huiusmodi convivium ut insipidum damna-
bāt.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quā difficile sit uariæ vulgi uoluntati satisfacere.

DE VIRO DE MORTE PATRIS
pisciculos sciscitante. 18

VIr quidam doctus ad convivium cuiusdam principis accitus, & in ultimo loco discumbere

FABVLAE. 217

bere iussus, quum ceteris conviviis magni piscis, sibi autem minutuli apponerentur, nullum edebat? sed singulos ori prius, deinde auribus admovens, tanquā aliquid ab eis sciscitaturus, in patinis integros & illaesos reponebat: interrogatus a magistro conviviij, cur hoc faceret: Meus, inquit, pater antē hoc biennium his in regionibus naufragio periit, nec quid de eius cadavere factum sit, postea scire potui. Sciscitabar ergo ab his pisciculis, an aliquid de eo scirent. Verum hi eo tempore nondum se natos fuisse respondent. Quare maiores interrogandi essent. Princeps audito tam lepido dicto, ipsi quoque maiores iussit exhiberi: semperque eum postea inter praecipuos convivas habuit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, apud literarum inopes doctis viris non tam doctrinam, quā facetias & urbana dicta prodesse.

DE CANE PLUVIAM TIMEN-
te via ferventi aqua fuerat
excoctus. 19

Canis quidam quoties pluebat, domo egredi non audebat. Interrogatus ab alio cane, cur hoc faceret: Quia, inquit, quondam ferventi aqua excoctus sum.

EE

Adfa-

LAVR. ABSTEMII

Adfabulatio.

Fabula indicat, gravia mala expertis
leuissima quæq; timori esse.
DE VIRO QUI VICINO CON-
uitiante vesicam concutiebat. 20

Vir quidam prudens mitis ac tranquilli in-
genij habebat vicinum maledicum, iurgio-
rum amantem, qui eum quotidie conuiuijs &
maledictis ad iram prouocabat. Vt igitur illius
petulantiam & pro acritatem retunderet, quoties
eum conuitiantem audierat, nihil respondebat,
sed vesicam vento plenam, in qua fabas conclu-
serat, concutiebat cuius sonitu illum erubescere,
& a conuiuijs desistere compellebat.

Adfabulatio.

Fabula indicat, maledicis & stultis vi-
tis minime respondendum, ne eis fimi-
les iudicemur.

DE ASINO QUI PORCO
INVIDEBAT. 21

Asinus porco, qui sub eodem erat domino, plu-
rimum inuidebat, quod omnis laboris ex-
pers, varijs nutreitur cibis, in diesq; pinguior
fieret: ipse autem plurimum laboris sustinens,
duris paleis aleratur: unde macilentus effectus
rix ingredi posset. Sed ubi vidit contubernalem
suum ad lanienam trahi, vi occisus hominum
esset

FABULAE.

218

esset cibus, aliquantulum recreatus. Atat, in-
quis, hinc illa in nutriendo porco hominum di-
ligentia. O quam melius est asinum esse, quam
porcum?

Adfabulatio.

Fabula indicat, iis quos felices puta-
mus, minime inuidendum, cum illa adum-
brata felicitas sæpe multis sit causa mi-
serie.

DE MULIERE OB TURDOS
VERBERATA. 22

Vir quidam iracundus emens merulas, de-
derat uxori coquendas, dicens. Coque hos
turdos. Cui uxor. Merulae sunt, non turdi. Cum
autem maritus contenderet esse turdos, nec uxo-

E. H.

L A V R. A B S T E M I I

rem posset inducere, vt turdos esse assentiretur, plurimis eam verberibus affecit. Exatto autem anno, cum dies certaminis illuxisset, mulier verberum memor. Hec est, inquit, illa dies, qua me superiori anno ob illas maledictas merulas tam male tractasti. Adhuc, inquit vir, negare audes illos fuisse turdos? & cum rursus mulier viro non cederet, iterum vapulauit: sicq; quotannis eadem die redeunte vapulabat.

Adfabulatio.

Fabula indicat, stultum esse aduersus potentiores se ob minimam rem velle contendere.

D E V I R O Q V I E X P E R I R I
voluit mentem vxoris. 23

Vir quidam callidus experiri cupiens animum vxoris, quæ sepe numero dicere solebat, adeo viri amorem sibi infixum, quod si optio daretur, mariti vitam sua morte redimeret, super nudos vtriusq; pedes stupam igne succensam decidere permixit. Tunc mulier dolore affecta, amorisq; oblita mariti, à suis tantum pedibus ardentem stupam excussit.

Adfabulatio.

Fabula viros admonet, ne mulieribus fidē adhibeant, cum maritos magis quam seipsas amare testantur.

De

F A B V L A E. 219

D E O P I L I O N E Q V I I N T E R
canes lupum aluerat. 24

Opilio reperiens catulum lupi, domum tulit, eumq; inter canes ouium custodes, aluit: qui ubi adoleuit, oues occidere, canesq; vt vna secum comederent edocere. Quod opilio animaduertens lupum quidem occidit, canes tamen vt ab ouium cæde temperarent, non poterat prohibere. Tunc pascor secum. Merito pleffor, vt qui lupum canibus immiscui, qui eos oues occidere docuit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, bonorum mores maiorum consuetudine corrumpi.

D E F I L I O H O R T Y L A N I
puncto ab vrtica. 25

Filius olitoris punctus ab vrtica, quæ paternis in hortis creuerat, conuestus est patri, quod herba domestica ne heri quidem sui filio pepercisset. Cui pater. Fili, inquit, huic innatum est omnibus eandem esse.

Adfabulatio.

Fabula indicat, virum natura malignum, ne à domesticorum quidem iniuriis abstinere.

E E 3 De

LAVR. ABSTEMII
DE GALLO VULPINAM
PELLEM FUGIENTE. 26

Gallus à vulpe captus, magna difficultate
Gillius manus euaserat. Hic paulò post vulps
vulpis pelle vehementer terribus fugiebat: qui
cum à cæteris irrideretur aubus, quod mani timore
concuteretur. Si inter vulpis rugies vs
ego, inquit, fuissetis, pedum vestigia, nedum pel-
lem illius timeretis.

Adfabulatio.

Fabula indicat, e magnis periculis
elapsos, quæque minima formidare so-
lere.

DE PASTORE GREGEM SVVM
aduersus lupum hortante. 27

Pastor,

FABVLÆ. 220

Pastor, qui magnum caprarum ouiumq; gre-
gem habebat, videns gregem suam quotidie
lupi escam fieri, ac minuti, oues & capras congre-
gant, longa eas oratione hortatus est, ne vellent
lupum formidare, quum essent manero plures,
& cornibus, quibus lupus careret insuper arma-
ta, sed vellent unanimiter, & auxilio mutuo
se se ab illius impetu & furore defendere, pro-
mittens se quoq; eis non defuturum. Ille hac
oratione animatae promittunt, iurantq; se ne-
quaquam lupo cessuras. Quum autem paulò post
lupus aduentare nunciaretur, tanto timore affe-
ctæ sunt, vt nullis pastoris verbis possit à fuga
cohiberi. Tunc pastor secum. Impossibile est,
inquit, mutari posse naturam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, homines natura igna-
uos ac meticulosos, nò solum conspectu,
sed etiam hostium fama terreri, nullaq;
ducis oratione ad virtutem accendi.

DE APRO ASINVM AD CER-
tamen prouocante. 28

Aper asinum ad certamen prouocans, sperabat
se victorem fore, quod longiores acutioresq;
sibi, quam aduersario, dentes essent. Sed quum
asino præpinq;uasset, ferratis pedibus percussus,

EE 4 accidit

L A P R. A B S T E M I I

cecidit semimortuus. Paulo post ad se reuersus
Non istinc me ledi, inquit, credebam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, virum prudentem omnia explorare debere, vnde ab aduersario possit offendi.

DE VIRO QUI VXORI SE
ouum peperisse dixerat. 29

Vir quidam experiiri volens, an vxor com-
missa tegetet. Vxor, inquit, magnum por-
sentiam, & silentio dignum, mihi hac nocte con-
rigit (cum illa enim cubans hoc dicebat) quod
enarrarem, si à te non efferri arbitrarer. Verum
non audeo, quia mulieres rimarum plenas, &
hac illac persfluentes audio. Cui vxor. Nondum
me pernocti mi vir: qui ex aliarum ingenijs me
iudicas. Potius mortem mihi paterer inferri,
quam aliquid contra tuam voluntatem efferrem,
idq; iurciurando capis affirmare. Tunc mari-
tus, quasi verbis illius fidem haberet. Peperi,
inquit, hoc ouum (dormitum enim proficiscens
ouum secum attulerat.) Sed cane, si me amas,
ne cui hoc dicas. Tute enim nosti quanto dedeco-
ri mihi esset, si ex viro gallina factus dicerer.
Mulieri tardo admodum nox discedere visa est.
Vix ergo aurora rutilante conmatrem conue-
niens narrat maritum duo oua peperisse. Illa ve-
ro alteri

F A B U L A E. 221

ro alteri mulieri compatrem suum tria oua ent-
zum esse. Quid multis moror? Antequam Sol
occideret, per totam urbem vulgatum est hunc
hominem ad X L. oua peperisse.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quæ taceri volumus,
nulli mulieri esse dicenda.

DE SACERDOTE, QUI TYRDS
puero suo assandos dederat. 30

Sacerdos gula deditus decem turdos pingues
veru infixos, puero suo assandos dederat, di-
cens, oportere ab illo omnes ad vnum edi, si in
cinerē deijceret. Quum paulo post redijset (fue-
rat enim ad quedam negotia expedienda profe-
ctus) reperit puerum eiulantem Qui interroga-
tus, cur fletet, respondit, quia non potuisset nisi
nouem comesse, quum in cinerem decidissent, ro-
garetq; ne alium tunc esse cogeret, quoniam sa-
tis superq; satis sibi turgidus esset. Sacerdos irri-
tatus cum pueri amentia, tum quia se caena pri-
uatum conspiciebat, educto extra limen domus
puero, ostendit ei tres vias dicens: Elige quāuis,
hic pernoctaturus non es.

Adfabulatio.

Fabula indicat, amētes seruos domi
non habendos.

De

LAVR. ABSTEMII
DE FICEDULA TURDUM IN
fertiliorum locum ducente. 31

Ficedula per locum quandam desertum iter faciens reperit turdum labruscæ vuis, & sylvarum arborum baccis victitantem: apud quem hospitata est eum, ut relicto tam sterili & deserto loco, secum pergeret: se enim ducturam eum in regionem, suavisimis vuis, ficis, & omni pomorum amantitate refertam. Quam autem turdus illius consilij obsecutus, in locum à ficedula prædictum pervenisset, reperit cibos adhuc suaviores, quàm illa promiserat. Sed quum videret nonnullas aves visco implicatas, alias laqueis captas, complures retibus irretitas, & mille insidias ac dolos aubus tentos, vale ficedula dicens, antiquam in patriam redijt, ubi vsq; ad decrepitam ætatem, absq; ullo insidiantium metu, vitam tranquille protraxit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, longe melius esse tenui, & agresti victu quiete vivere, quàm lautis & opiparis epulis, inter vitæ discrimina.

DE VIRO AVARO MORIENTE. 32

Vir avarus moriens, quum tunc demum intelligeret, nihil secum laturum, vertit se ad amicos

FABULAE. 222

amicos & propinquos, quos presentes cernebat, dicens: Discite à me, qui omne vitæ tempus struendis opibus incubui, ne nimium studeatis congregare divitias. Ex tot enim terræ ingentibus, & tam pretiosis rebus, quas tanto sudore paravi, quinque pedum fossam, & linteamen unum, quo mortuus regar possidebo.

Adfabulatio

Fabula indicat, stultum & miserum esse, tantam coaceruandis opibus operam impendere, quæ velimus nolimus breui sunt relinquenda.

DE GRAMMATICO DOCENTE ASINUM. 33

Grammaticus quidam gloriabatur adeo in Arte sua se excellentem esse, ut si digna daretur merces, non modo pueros, verum etiam asinos docere proficeretur. Princeps audiens hominis temeritatem, interrogaret eum, an si quinquaginta ei daret aureos, intra decennium docere asinum consideret. Respondit vir impudens, non recusare se ab eo interimi, si hoc spat.º temporis Asinus ille legere & scribere nesciret. Amici hoc audientes admirabatur, increpabantq; hominem, qui non modò rem arduam, atq; difficilem, verum etiam impossibilem facere promississet, timebantq; ne exacto hoc tempore à principio

L A V R. A B S T E M I I

cipe occideretur. Quibus ille respondebat: Antè
quàm hoc tempus elabatur, aut asinus morie-
tur, aut princeps, aut ego.

Adfabulatio.

Fabula indicat, in periculo constitutis
moram sæpe auxilio esse solere.

DE L V P O Q V I S E R E L I -
G I O N I A D D I X E R A T. 34

Lupus in senium adductus, cum non amplius
venari posset, sese religioni addixit, sumptus
monachi habitu, cibum hostiatim mendicabat.
Reprehensus ab alio lupo. Quid vis, inquit,
faciam? dentes deciderunt, currere non valeo:
quare aliter viuere posse diffido.

Adfabulatio.

Fabula declarat, multos homines reli-
gioni sese addicere, quia aliter vitam de-
gere nequeunt.

DE M Y R I O N E C R V C I F I X U M
pro thuribulo afferente. 35

Sacerdotes complures in quoddam templum
ad solemnia celebranda conuenerant, ubi thu-
ribulum non erat. Miserunt ergo morionem
quendam ad aliud templum propinquum, ut
inde thuribulum afferret: qui profectus, quum
quid esset thuribulum nesciret, crucifixum li-
gneum,

F A B V L A E. 223

gneum, quem ibi forte offendit, humeris tollens
attulit sacerdotibus: qui ridentes, cum non cru-
cifixum, sed thuribulum velle dicerent. At ego,
inquit fatuus, nihil ibi hoc magis tribulatum
inueni.

Adfabulatio.

Fabula indicat, res peragendas fatuis
non committendas.

D E S E R P E N T E S A X O
O P P R E S S O. 36

Serpens ingenti oppressus saxo, rogauit virum
illac iter habentem, ut à se onus amoliretur,
pollicitus ingentem se illi thesaurum, si hoc fa-
ceret, daturum. Quod quum vir mitis fecisset,
non modo promissa non soluebat, sed hominem
morte dignum esse dicebat. Cum ita contende-
rent, accidit, ut samius illac transiret, qui iu-
dex & arbiter electus. Non possum, inquit,
inter vos tantas componere lites, nisi videro
prius quo pacto serpens sub saxo stabat. Quum
ergo vir serpenti saxum imposuisset, inquit si-
mius. Ingratum animal sub saxo relinquen-
dum censeo.

Adfabulatio.

Fabula indicat, ingratos homines nul-
lo dignos esse beneficio.

De

LAVR. ABSTEMII
DE VIRO LAPIDATO, QUI
RESURREXIT. 37

Vir quidam lapidibus occisus à populo, resurrexit: qui interrogatus à quodam, quid sibi in ea lapidatione molestius fuisset: Nihil, inquit, lapide quem quidam iccit, quem mihi amicum esse credebam, quamvis non fuerim illo percussus.

Adfabulatio.

Fabula indicat, mala quæ ab amicis inferuntur, gratiora videri, quàm quæ nobis inferuntur inimici.

DE VULPE CAPTA ET A
GALLO PRODITA. 38

Vulpes rustici laqueis, cuius plurimas gallinas occiderat, capta rogavit gallum, à quo solo visa fuerat, ut aut cultellum, quo laqueum scinderet, sibi offerret, aut hero nihil diceret, quoad dentibus laqueum abrupisset. Gallus utrunq; pollicitus, dominus prope adiens, narrat vulpem casse detineri, quem claua armatum ad se perdendam venientem vulpes conspiciat. Infelix, inquit, & stulta ego, quæ credidi gallum mihi fidum fore, cuius tot uxores occideram.

Adfabulatio.

Fabula indicat, iis, quos insigniter læsumus, nunquam fidendum,

De

FABVLA. 224
DE VULPE GALLINAS METU
canis inuadere non audente. 39

Vulpes cohortem gallinarum nocte inuadere non audebat, metu canis, quem apud eas pernoctare cognouerat. Sed quum eas alio migrasse, ut cum nonnullis alijs galinis degerent, intellexisset, ubi canis non erat, voti compotem se fore rata, illuc se conferens, ad vnam omnes occidit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, melius esse bonum & strenuum vicinum, quàm ignauos consanguineos habere propinquos.

DE GALLINAE PULLO MATRI
non obsequente, vnde à miluo
raptus est. 40

Gallina pullos complures habens, vehementer extimescebat, ne sibi à miluo surriperentur. Vnde sepe eos sub ala viso miluo congregans, ab inimica alite tutabatur. Sed quadam die miluum ad se accedentem conspiciat, filios conuocauit, qui omnes prope ad vocem matris currentes, salui facti sunt, vno dumtaxat excepto, qui matris voce contempta, dum granum criticum esse cupit, per aera curuis vnguibus à sena aue raptus est.

Adfa-

Fabula indicat, qui parentum imperio non obsequuntur, in maximas calamitates incidere.

DE L V P O I N F O S S A M L A P S O ,
& vulpe irridente. 41

Lupum in fossam lupariam delapsum vulpes conspicata irridebat, & circum oras & fosse marginem letabunda saltitabat, stolidum animal illum appellans, qui hominum fraudes non animaduertisset. Dum sic ergo lasciuia gestiret, subsidens terra eam traxit in preceps: quàm delabentem lupus cōspicatus. Maximum, inquit, nunc mortis mee solatium ad manes feram, videns vulpem quæ me irridebat, mecum pereuntem.

Adfabulario.

Fabula indicat, illorum calamitatibus nunquam insultandum, quum in easdem nos quoq; incidere possimus.

DE L V P O O V E S I N V A D E R E
volente, sed impedito. 42

Lupus & leo contracta inter se amicitia vi-
letum queritabant: quum lupus audito ouis
balatu. Confide, inquit, amice, cibis iam aduerit.
Secutus ergo ouium vocem, quum ad ouile perue-
nisset,

nisset, reperit illud optimè munitum, & canes
propè dormientes. Reuersus igitur ad leonem.
Non placet, inquit, mihi, quod in præsentia eda-
mus oues: macilentæ admodum enim sunt, sin-
amus eas pinguescere, redituri quum fuerint pin-
gues effectæ.

Adfabulario.

Fabula eos arguit, qui impediti ne quid
faciant, se noluisse argumentantur.

DE V U L T U R E A C A N I B V S
capto ob prædam non dimissam. 43

Vultures deo cadaver depascentes, duo in-
gentia carnis frustra absciderant, quæ un-
guibus per æra ferre decreuerant, cum subito
canibus aduentantibus, alter eorum dimissa sua
parte cadaveris, ciulans statim à canum con-
spectu procul abiit: Alter prædæ intentus, dum
partem suam dimittere cunctatur, à canibus
captus est: qui dum se iamiam moriturum vi-
deret: Heu, inquit, me miserum & infelicem,
qui parue voluptatis causa tot vitæ volupta-
tes amittam.

Adfabulario.

Fabula indicat, nimiam acquirendi cu-
piditatem sæpenumero auaris attulisse
perniciem.

LAVR. ABSTEMII
DE OLITORE QVI TALPAM
OCCIDERE VOLEBAT. 44

Olitor talpam capiens, eam interimere volebat. Cui illa: Ne occidas, inquit, ni here me famulam tuam tam pulchra pelle coctam, & hortulos tuos gratis fodientem. Non me, respondit olitor, his blandulis delinies verbis, quum invito hortulos meos, vt dicis, fodiens, herbas omnes, vt te ipsam pascaris, radicibus eruas & me ad inopiam redigas.

Adfabulatio.

Fabula indicat, in cunctis rebus voluntatem hominum esse spectandam.

DE VIRO DIVITE ILLITERATO, & inope docto. 45

Vir quidam diues, sed illiteratus, virum doctum, sed inopem deridebat, quod ipse sua industria multas diuitias congregasset, quum ille qui tanta doctrina pollebat, maxima inopia premeretur. Cui ille: Nil mirum, quum tu opibus coaceruandis, ego vero doctrinae coparanda, quae longe diuitijs praestat, incubuerim. Hinc inter diuitem & literarium orta contentio, vtrum doctrina, an gaza praestantior esset, componi non poterat, quum uterque multos fautores haberet, sed plures diues: tandem hoc pacto compertum est, doctrinam gazam praestantior esse: Discordijs civilibus

FABVLAE. 226

civilibus ambo solum mutare compulsi, quum nihil secum è suis fortunae bonis ferre potuissent, in aliam urbem se contulerunt, vbi vir literatus magna ad docendum mercede conductus in magno pretio & honore habebatur. Qui vero diues fueras, panem ostiatim petere coactus inopia, confessus est, se sua opinione deceptum.

Adfabulatio.

Fabula indicat, fortunae bona, quoniam huc & illuc transeunt, ab animi bonis, quae propria & perpetua sunt, longe superari.

DE VULPE CAPTA A CANE, dum se mortuam simulat. 46

Vulpes simulans se defunctam, vt aues ad se, tanquam ad cadaver accedentes, interciperet, luto oblita in quodam agro vesupina iacebat expectans cornices, cornuos, & huiusmodi rapaces volucres, quas deuoraret, quum superueniens canis, eam mordicus captam capiti dentibus lacerare. Quod illa animaduertens. Digna, inquit, patior: nam dum fraudibus aues capere studeo, ab alio ipsa capta sum.

Adfabulatio.

Fabula indicat, qui aliis insidias molliuntur, moleste ferre non debere, quod ipsi quoque ab aliis capiuntur.

L A P R. A R S T E M I I
D E P R S O Q V I P X O R I
O C V L V M E R V I T. 47

V R s u s d u m f o r t e c u m v x o r e r i x a r e t u r , o c u l i s
i l l i e r u i t . S e d p o s t e a p a n i t e n s , t a n t o d o l o r e
a f f e c t u s e s t , v t v n g u e s s i b i m o r d i c u s p r a c i d e r e t .
D e i n d e q u u m i n t e r l o q u e n d u m d i c e r e t , p r a s u o i n
v r s a m a m o r e , s e p r o p r i y s a r m i s e x u i s s e . Q u i d , i n
q u i t v x o r , i s t u d l a s c i e m i h i n u n c p r o d e s t ? A n
t e q u a o c u l u m m i h i e r u e r e s , i s t u d f a c i e n d u m f u i t .

Adfabulatio.

Fabula indicat, post illatas iniurias se-
ram esse penitentiam, quum facta infecta
fieri non possint.

D E L E O N E I R A T O C O N T R A
cervum lætum morte lænx. 48

Leo

F A B V L A E. 227

L E o o m n e s q u a d r u p e d e s a d d e f u n c t a v x o r i s
L e x e q u i a s h o n e s t a n d a s i n v i t a r a t . C u n c t i s i g i
t u r a l i y s m o r t e m r e g i n a e i n e f f a b i l i d o l o r e p r o s e
q u e n t i b u s , s o l u s c e r v u s , c u i i l l a f i l i o s e r i p u e r a t ,
e x p e r s d o l o r i s , n u l l a s l a c h r y m a s e m i t t e b a t .
Q u o d l e o p e r c i p i e n s , a c c e n s i t u m a d s e c e r v u m , v t
i l l u m p e r i m e r e t , i n t e r r o g a t , c u r n o n c u m a l i y s r e
g i n a m o r t e m f l e a t . C u i i l l e : F e c i s s e m , i n q u i t , n i s i
m e h o c f a c e r e p r o h i b u i s s e t . A d v e n i e n s e n i m m i
h i , f e l i x e i u s a n i m a a d E l y s i a s s e d e s p r o f i c i s c e n s
a p p a r u i t , d i c e n s , e i u s d i s c e s s u m n o n l u g e n d u m ,
q u u m a d a m e n a v i r e t a f o r t u n a t o r i u m n e m o r i u m ,
s e d e s q , b e a t a s p r o f i c i s c e t e t u r . H a c l e o a u d i e n s
l a t a t u s e s t , c e r v u s v e n i a m d e d i t .

Adfabulatio.

Fabula indicat, viri prudentis officium
esse, interdum fingere, & sese a poten tiu
furore honesta excusatione tutari.

D E P A T R E F A M I L I A S S V C
centente cani ob gallinas raptas. 49

P A t e r f a m i l i a s o b l i t u s h a r a m , i n q u a g a l l i n a
p e r n o c t a b a n t , c l a u d e r e , q u u m m a n e s u r r e
x i s s e t , r e p e r i t o m n e s a v u l p e o c c i s a s , & a b l a t a s
e s s e . I n d i g n a t u s i g i t u r i n c a n e m , t a n q u a m a l u m
r e r u m s u a r u m c u s t o d e m , m u l t i s i l l u m a f f i c i e b a s
p l a g i s . C u i i l l e : S i t u , i n q u i t , c u i g a l l i n a o v a &
p u l l o s p a r i e b a n t , i n o c c l u d e n d o o s t i o n e g l i g e n s
f u i s t i :

LAVR. ABSTEMII
*fuiſti: quid mirum, ſi ego alto ſopore oppreſſus,
 vulpem venientem non ſenſi, qui nulla ex illis
 emolumenta percipiebam?*

Adfabulatio.

Fabula indicat, haud vnquam ſperan-
 dum diligentem fore familiam, cuius pa-
 terfamilias negligens fuerit.

DE DELECTORE MILITVM. 50

Delector quidam miſſus à duce ſuo ad mi-
 lites diligendos, qui rebus bellicis magis
 idonei viderentur: inter ceteros quendam eli-
 gere volebat procera ſtatura, & qui aspectu
 ipſe præ ſe ferebat ſtrenuum bellatorem. Tum
 ille, Falleris, inquit, o delector: non ſum enim
 ita qui videor.

Adfa-

FABVLAE. 228

Adfabulatio.

Fabula indicat, ex ipſo corporis habi-
 tu homines non eſſe iudicandos.

**DE VULPE GALLINAM IN-
 cubantem occidere volente. 51**

Vulpes ruſſici cuiuſdam domum ingreſſa, re-
 perit in nido gallinam onis incubantem, quæ
 eam rogabat, dicens: Ne me obſecro, in præſen-
 tia occidas macilentam. Expecta paululum, dum
 pulli mihi naſcantur, quos vt tenellos abſq; den-
 tium dolore eſſe poteris. Tunc vulpes: Non eſſem,
 inquit, inter vulpes numeranda, ſi nunc eſu-
 riens, ſpe pullorum, qui nondum naſi ſunt, para-
 tum obmitterem cibum. Dentes validos gero,
 qui quamlibet duriffimam carnem molere con-
 ſueverunt. Hæc dicens gallinam deuorauit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, cum amentem eſſe,
 qui incerta ſpe maiorum rerum, præſen-
 tes omittit.

**DE CANE QVI SOCIETATEM
 cum aſino aduerſus lupum inuit. 52**

Canis Molloſus cognoscens ſe lupo, cum quo
 magnas exercebat inimicitias, imparcm ſta-
 tuit aliquem ſibi ſocium aſciſcere, vt mutuo au-
 xilio lupum ſuperaret. Vt idem autem aſinum

FF 4 lupo

L A P R. A B S T E M I I

lupo vocaliorem, maiorem, clitelisq; velut thorace armatum, magnasq; pilas podice cum magno tonitru emittentem, ratus est eum strenuum esse bellatorem. Quare contracta societate, lupum ad pugnam provocauit. Sed ubi ad primum lupo conspectum asinum fugientem vidit, nihil aliud, quam inconditos clamores, & magnos ventris crepitus edentem, ipse quoq; fugiens, socium in ipsa pugna deseruit pabulum lupo, vulneribusq; futurum.

Adfabulatio.

Fabula indicat, stultos esse qui hominum virtutem ex verborum ampullositate, & corporis proceritate diiudicant.

DE L V P O G R E G E M A G G R E S S O, quam ibi duo canes esset inter se pugnantes.

53

Lupus ex alta specula contemplatus canes geminos gregis omnium custodes inter se pugnares, & sese mutuis moribus dilacerantes, spem concepit posse tuto oues inuadere. Magno igitur impetu in oues delatus, quum vnā oppido pinguem rapuisset, concite fugiebat. Canes id conspicati, omissa domestica pugna lupum fugientem affecuti, tantis illum affecere vulneribus, vix posset euadere. Cum autem mox ab alio lupo interrogaretur, cur solus gregem esset adortus,

ubi

F A B U L A E. 229

ubi tam validi erant propugnatores: Domestice inquit, pugna deceptus sum.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quod inimicitiae externorum, discordes propinquorum animos reconciliare solent.

DE A S I N O Q U I O B I E N S V I N U M E F F V D I T. 54

Vir quidam pauper, cui praeter vini dolium, & asinum nihil erat, filiam vnicam cuiusdam sponderat adolescenti, paululum nescio quid pollicitus dotis, quam ex vini & asini pretio (constituerat enim haec remundare) contrahere posse arbitrabatur. Sed sequenti, qua sponsalia facta sunt, nocte asinus obiit, & inter moriendum, fracto calcibus dolio, vinum effudit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nullam in rebus caducis spem habendam.

DE A R V N D I N E N I D V L V M ab auicula petente. 55

Arundo egrè ferebat, quum ceterae non solum arbores, verum etiam herbe interdum nidos auium sustinerent, se eo honore privari. Rogans ergo auiculam quandam, ut in ipsa nidificaret.

Cui illa : Facerem, inquit, nisi instabilitati tuæ diffiderem. Nolo enim filiorum meorum domum in fundamento tam instabili collocare.

Adfabulatio

Fabula indicat, res nostras viris instabilibus minime committendas.

DE PICA CUCULVM PRO
ACCIPITRE FUGIENTE. 56

Pica inter arborum frondes aelitescentem cuculum cōspicata, accipitrem esse suspicata est. Quare concita fugiebat. Quod nonnullæ aliæ aues, quæ prope aderant, intuitæ, picam irridebant, quòd pro accipitre cuculum fugeret : quibus illa. Malo, inquit, à vobis irrideri, quàm ab amicis fieri.

A dfa-

Adfabulatio.

Fabula indicat, melius esse inimicis ridendi, quàm amicis flendi præbere materiã.

DE SERVO QUI ASINVM
heri è rupe deiecit. 57

Servus cuiusdam agricolæ asinum domini sui ex alta rupe præcipitem dedit, ne quotidie huc & illuc illum agere cogeretur, mentitusq; est domino, illum sponte sua se deiecis-
se. Ob hoc dominus servum compellebat omnia humeris suis ferre, quæ ante asinus portabat. Quod servus nequam animadvertens : Male, inquit, mihi consului, cum innocentem conservum meum peremi, qui me tanto labore le-
nabat : iuste nunc plector.

Adfa-

LAVR. ABSTEMII

Adfabulatio.

Fabula indicat, insipientes dum mala a se amoliri volunt, sæpe incidere in grauiora.

DE PORCO POST MORTEM
gratiam domino referente. 58

Porcus criminatus ab omnibus, quod domino, à quo tanta pascebatur diligentia, nullam referret gratiam, cum ipse lac, lanam, agnosq, illi præberent: Mortuus, inquit, referam: non ab re me nutrit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quod nemo absq; spe premii laborem subit.

DE MERULA MILVVM
EXTIMESCENTE. 59

Merula suspiciens miluum magno ambitu aera circumantem, ingentesq, eiulatus edentem, vehementer exterrita est. Cui turdus: Ne trepida soror, inquit: tantos pugnae apparatus, totq; minas in exiguum murem, aut in pullum gallinaceum tandem effundet. Cauendum nobis est ab accipitre, cuius prius ungues, quam vocem sentire soleamus.

Adfabulatio.

Fabula indicat, magis quietos & taci-

FABVLAE. 231

tos homines, quam minaces & verbosos extimescendos.

DE GALLIS INTER SE
PVGNANTIBVS. 60

Galli duo, ut eorum mos est, inter se de ducatu gallinarum acerrimè certabant. Qui superior in pugna fuerat, alarum plausu, vocisq; cantu se victorem fuisse significans. Venere & otio emarcuit. Victus autem à se conspectu gallinarum profugiens, cum torquibus & pavonibus sese quotidie pugnando exercebat insperandi, vitandiq; ictus artem discibat: qui ubi se satis instructum vidit, rediens, aduersarium ad pugnam provocatum nullo negotio superauit.

Adfa-

L A V R. A B S T E M I I

Adfabulatio.

Fabula indicat, nihil æque milites enervare, quàm nimium veneris usum defuetudinemq; pugnandi.

DE VIRO BENEFICO QUI
in latrones inciderat. 61

Vir beneficus, & in cunctos liberalis, peregrinè profectus incidit in latrones, qui circumstantes eum cum interimere vellent: exclamavit unus ex eis: Ne interficiatis hunc virum bonum, & de me benemeritum. Quippe qui me non solum olim benigne suscepit hospitio, verum etiam agrotum fovit, medicoq; curandum tradidit. Quibus verbis mox socij: illum illesum alive permiserunt.

Adfa-

F A B V L A E. 232

Adfabulatio.

Fabula indicat, quoad possumus beneficia in cunctos conferenda.

DE CANE QUI OCCIDIT
FILIVM DOMINI. 62

Vir quidam diues venandi studio mirificè deditus complures canes alebat, quorū unus filium domini morsu interfecit. Dominus ira percitus, non solum homicidam, verum etiam omnes alios iussit occidi. Tunc ait unus ex eis: Unus peccavit, & cuncti plectimur.

Adfabulatio.

Fabula indicat, vnius malignitatem sepe multis obesse.

DE AGRICOLA ICTO
AB APE. 63

Ag. cole

L A P R. A B S T E M I I

Agricola iactus ab ape, admirabatur, ut ex eodem ore succus tam suavis, & stimulus tanti doloris exiret. Respondit apes: Quo beneficior sum, eo maiori odio prosequor mihi inferentes iniuriam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quo magis homines benefici sunt, eo minus iniurias tolerare.

D E C A P R A P R O H I B I T A

a cane hortum intrare. 64

Capra esuriens hortum quandam, ubi rentia viderat olera, intrare cupiebat: Sed canis molossus, quem olitor custodem apposuerat, non permittebat, minitans ei mortem, si pedem introferre tentaret. Cui capra: Quid, inquit, me esse prohibes, quæ tibi nulli sunt vsui? Nulla respondit canis, ratione hoc facio: sed quia ita mihi insitum est à natura.

Adfabulatio.

Fabula exprimit naturam auarorum, qui multis rebus abundant, quibus neque ipsi fruuntur, neque alios frui patiuntur.

D E H Y D R O R A N A M D E V O -
R A R E V O L E N T E. 65

Hydus in quadam palude ranam persequatur, quem quum illa euadere non posset,

F A B V L A E. 233

conuersa dicebat: Ne me deuora hydre, quæ nulli unquā nocui. Cui hydrus: Clamor tuus, inquit, minæque, quibus die, noctuque obstrepsis, te maleficum animal. Quod autem non noceas, impotentia causa est, dentes enim non habes.

Adfabulatio.

Fabula indicat, multis non animum nocendi, sed vires deesse.

D E I V V E N E D I C T V R O V X O R E M
rogante amicos, ut pro

se orarent. 66

Iuuenis quidam desponsurus uxorem, quum interrogaretur, an eam uellet: conuertit se ad amicos & propinquos, qui ibi aderant, dicens: Quid ut mihi filetis? Cur non Deum, ut me hodie adiuet, oratis? Si enim sternutantibus Deū adesse precamur, ubi nullum est periculum, quā rō nunc magis pro me orare debetis, cui tantum uidetis immunere discrimen?

Adfabulatio.

Fabula indicat, ducentes uxorem maxima adire pericula.

D E O D E C R E P I T O
arbores inferente. 67

Vir decrepitæ senectutis irridebatur à iuuenē quodam, ut delirus, quod arbores infereret, quatum non esset poma iisurus. Cui senex:

G G Nsc

L A V R. A B S T E M I I

Nec tu, inquit, ex ijs, quas nunc inferere paras, fructus fortasse de cerpes. Nec mora; Iuuenis ex arbore, quam surculos decerpiturus ascenderat ruens collum fregit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, mortē omni ætati esse communem.

DE CLAUDO PRIMVM ACCV-
bitum occupante.

68

Claudus quidam ad nuptias inuitatus, in primo discubuit loco. Sed magister conuiuij eum inde detrahens, in ultimo collocauit, dicens. Sedes nulla datur præterquam sexta trochæo: alludens ad hunc pedem, cui duæ syllabæ distantes sunt, ut illi pedes erant, & qui in ultima metri heroici locatur sede, ut illa ima conuiuij parte dignus erat.

Adfabulatio.

Fabula indicat, primos accubitus non occupandos, ne prærideamur inde detracti.

DE VIRO QUI THESAURVM
compatre conscio
abdiderat.

69

Vir quidam admodum diues, thesaurum in syluâ infoderat, neminem præter compatrem, cui plurimum fidebat, conscio. Sed quum paucis post diebus ad eum uisendum accessisset, reperit effossam

F A B U L A E. 134

effossam, atq; ablatam. Suspensus igitur id, quod erat, a compatre sublatum, eum conueniens. Volo, inquit, compater mihi mille aureos, ubi thesaurus abdidi, adhuc infodere. Compater cupiens plura lucrari, retulit, repositumq; thesaurum: quem quæ uerus dominus paulo post accedens reperisset, secum domum tulit, conueniensq; compatri inquit. Fædis frage ne sumas inanem laborem, ut ad thesaurum accedas: amplius enim non inuenies.

Adfabulatio.

Fabula indicat, q̄ facile sit virum auarum spe pecuniæ decipere.

DE LEONE A VULPE EDOCTO
vt posset è vinculis exire. 70

L A V R. A B S T E M I I

L Eo comprehensus laqueo, totis viribus uincit
La dirumpere conabatur: quo autem maiori
conatu laqueum trahebat, eò arctius detineba-
tur. Vulpes illac iter habens, cum hoc esset in-
tuita. Non viribus, inquit, mi rex istinc euades,
sed ingenio. Relaxandus enim laqueus, & dis-
soluendus, non trahendus est. Quod quum leo se-
cisset, statim soluto laqueo, quo erat astrictus, li-
ber euasit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, ingenium viribus lon-
ge esse præstantius.

DE PSITTACO OB ARTEM EX-
primendi verba humana honorato. 71

P Sittacus in aula regis degens interrogabatur
à ceteris auihus, quid ita in magno habere-
tur honore. Quibus ille: Quia, inquit, exprimen-
di humanas uoces artem edoctus sum.

Adfabulatio.

Fabula nos admonet, vt bonas & libe-
rales ediscamus artes, si volumus ubi-
que clari honorabilesq; haberi.

DE PHILOSOPHO CYNICO, QUI
percussori suo argenteum
dedit numerum. 72

P hilosophus Cynicæ sectæ in iurgio colapho
percussus non solum commotus non est
etiam

F A B V L A E. 235

etiam percussorē argenteo numo donauit. Quod
quū omnes qui aderant, admiraretur, diceretq;
cum dignum iterum egerit: Nescitis nunc, in-
quit, quid egerim: scietis autem postea. Haud
longo post tempore percussor ille uolens quēdam
alium cadere (sperabat enim aliquid fortasse lu-
crari) lethale uulnus accepit. Mortē igitur sibi
imminere sentiens. Quantū melius, inquit, mihi
fuiisset colapho à Cynico reperiunt, quā nūmo
etiam aureo donari.

Adfabulatio.

Fabula indicat, delinquentibus impu-
nitatem peccandi potius, q̃ penam inter-
dum nocuisse.

DE BOVE CORNUA

deo petente. 74

B Os ægrè ferebat uires inermes sibi à natura
dadas, quoniā armis carebat, quæ uiribus po-
tiora putabat. Rogauit ergo Ionē, ut sibi cornua
concedere dignaretur. Quod quū impetrasset, sta-
tim uoti sui eum cepit pœnitere. Nam quum
inermis liber esset, à nemineq; capi posset, naris
cornibus laqueo comprehensus ad arandum du-
cebatur, & immensos labores subire cogebatur.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nihil a Deo petēdū, ni-
si quod ille nobis profuturum intelligit.

L A V R. A B S T E M I I
D E S E N E A F I L I O E I E C T O
à domo, qui duo lin
tea petiuit. 75

V Ir quidam decrepiti senectutis, domo eie-
ctus à filio, in xenodochio degebat. Conspica-
rus autem filium illac iter habentem, eum roga-
uit ut saltem duo linthea ex rebus suis, quas tan-
to sudore parauerat, sibi mitteret, qui tandem
paternis precibus motus imperat filio suo pueru-
lo, ut expetita ad auū linthea ferret. Puer sagax:
& tali dignus patre, unum tantum tulit. Incre-
pitus autem à parente, quod non duo, ut iussus
erat, attulisset: Seruo, inquit, alterum tibi, ut
quum decrepitus in xenodochio deges, illud tibi
mittam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, qua mente in parentes
sum^o eadē liberos nostros in nos futuros.

D E P U E R O D I S C E R E
nolente. 76

P Uer osor literarum in ludum literariū à pa-
tre ductus, nullis magistri blanditijs indu-
ci poterat, ut primam Alphabeti proferret lite-
ram. Tum præceptor. Aperi os, inquit, quod hu-
ius literæ exigit enunciatio. Ille nerò hiabat,
sed absque uoce. Præceptor uidens laborem suū
irritum (neque enim puerulum ac nouitium
uerbe-

F A B U L A E. 236

uerberandum censebat) iubet eum inter condi-
scipulos sedere, eos monens, ut illi persuadeant
hanc uel saltem literam efferre. Tum condiscipu-
li pro uirili quisque eum hortari, dicētes. Est ne
tantus labor. A dicere? At puer uersutus. Non
est, inquit, arduum dicere. A: sed si A dicerem,
nullet ut B dicerem &c. Non erit ea uis præce-
ptori patriq, ut discam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nolentes discere à ne-
mine posse compelli.

D E O U E C A P T A A C A N E
vociferante, quod a lupo ca-
pta non faciebat. 77

O Vis comprehensa à cane gregis custode, ma-
ximos edebat eiulatus, capta autem à lupo,
nullam emittebat uocem. Interrogata à pasto-
re, cur ita faceret: Molestius, inquit, mihi est
à cane, qui mihi custos & amicus esse debet, læ-
di quàm à lupo, quem natura perpetuū mihi ge-
nuit inimicum.

Adfabulatio.

Fabula indicat, grauiores nobis dome-
sticorum, quàm externorū esse iniurias.

D E P A V O N E A M I L I T E
pennis spoliato. 78

P Auo apud militem, qui galeam multis Srus
GG 4 thionis

LAV. ABSTEMII

thionis pennis ornauerat, gloriabat se multò pulchriores pennas habere, utq; id uerum esse approbaret, caudam in gyrum explicuit. Miles illarum pulchritudine illectus anem capiens, eam tanto priuauit ornatu comunq; galeæ insigniuit. Tunc secum Pano: Me miserum, & stultum, inquit, qui eam preciosas res raptori ostendi, quas occultare debebam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, preciosarum reru oratione multos ad rapinas concitari.

DE TURDO PER VISCVM
CAPTO. 79

Turdus uisco captus ab aucupe, seipsum afflictabat dices, nò tantu mortis dolore excrucior, quantum quod mee res me perimut. Aiunt enim uiscum ex turdorum stercore procreari.

Adfabulatio.

Fabula indicat, homines tunc vehementer commoueri, quum rebus suis intercunt.

DE AVARO POMA MARCESCENCIA COMEDENTE. 80

Vir avarus plurima pulcherrimarum, pena collegerat, qualia in hortis Alcinoi, & Hesperidum fuisse poetæ fabulantur, quibus ita parcebat, ut nisi corrumpi inciperent, esse non auderet.

FABVLAE. 237

ret. Huius filius oppido liberalis, sodales suos ad pomaria sepe ducebat, dicens: Accipite ex his quæ uultis omnia, præter marcescētia: illa enim pater meus in secunda mensa semper sibi iubet afferri. Huic præcepto illi libenter obtemperabant.

Adfabulatio.

Fabula indicat, homine auaro nihil esse miserius, aliis qui custodit, quæ ei Deus fruenda concessit.

DE AVARO NIMIS AGROS
CUSTODIENTE. 81

Vir quidam extreme auaritiæ emit prædia admodum feracia, & omni fructiferarum arborum genere referta, quæ priori domino amplissimos fructus reddebant, quamuis immunita essent, & cunctis uiatoribus peruia. Ratus igitur nouus dominus, si melius coleret, & diligentius custodiret, superiores fructus se inde capturis optime colere cepit, & densis nepris ac parietibus clausit, custodesq; diligenter apposuit: uerum post hanc tam diligentem custodiam agrorum fructus illi reddebant. Consultus autem Deus unde hoc accidisset, ita respondit: Ipse mali tanti causa es, qui sepius agros, parietibusq; arctis obstructos uidisti, seruas.

Multa

L A V R. A B S T E M I I

Multa dedi quondā, quia multi multa petabāt.
Vni seruit ager tibi nunc, cur tanta requiris?
Adfabulatio.

Fabula indicat, liberali viro Deū multa largiri, quo multorum indigentia valeat subuenire.

DE MALO ARBORE INGEN- tia poma procreante.

82
Malus arbor oleam irridebat, quod exiguas procreasset baccas quum ipsa ingentia, & quæ nix sui rami ferrent, mala produxisset. Sed uehementi exorto uento cum pomorum onere, tum turbinis, & poma fere cuncta ceciderunt, & rami confracti sunt: Olea autem illa sa permansit. Tunc secum malus: Quamvis, inquit, melius mihi fuisset minores fetus edidisse?

Adfabulatio.

Fabula indicat, nos debere modicis rebus esse contentos, quum amplæ opes, & nimis diuitiæ sine ingenti periculo nequeant possideri.

DE MULIERE A VIRO VER- berata, quæ se mortuam simulabat.

83
Mulier quædam à viro multis uerberibus affecta, se mortuam simulabat, quod marito timorem incuteret: recto enim anhelitu, immobilis

F A B U L A E. 230

mobilis resupina iacebat. Vir sagax, & mulieris fraudum non ignarus: Bestia, inquit, mortua pelle nudanda est: arreptoq; cultro, à pedibus pellem diripere cepit. Vxor sentiens quorsum sua tenderet, simulatio, pedem retrahens, ilico resurrexit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, quod viro prudenti frustra muliebres tenduntur insidix.

DE MILVO ET ACCIPITRE apud aquilam de præstantia contententibus.

84

Milvus cum accipitre apud aquilam de præstantia certabat, dicens, ob corporis magnitudinem sese illi præferendum. Contra accipiter, non flaturam, sed vires spectari oportere dicebat. Tunc aquila: Ite, ait, uenat um & uter uestrum digniorem mihi attulerat prædam, eum præstantiorem iudicabo. Quum autem milvus exiguum murem, accipiter uero columbam apportasset, inquit aquila. Quamvis columba maior est mure, tanto accipitrem miluo præstantiorem esse pronuncio.

Adfabulatio.

Fabula indicat, ex operum, non corporum magnitudine homines metiendos.

De

L A F R. A B S T E M I I
DE INSAÑO SAPIENTIAM
vendente. 85

IN sanus quidam urbes peragrans, alia uoce clamabat, sapientiam se habere uenalem. Cui dam autem oblato argento eam petenti colaphus i:icussit, longumq; silum dedit, dicens. Eris sapiens, si quousq; hoc silum protenditur, ab insanis & furiosis abfueris.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nullum cum insanis habendum esse commercium.

DE PORCELLO ET TESTAMENTO patris. 86

Porcillus mortem parentum ingenti clamore deflebat: sed quum lectis testamenti tabulis, magnum glandis acernum, multosq; faring modulo sibi relictos cognouisset, obtinuit. Rogatus cur non amplius fletet: Farina, inquit, & glandes os mihi obcluserunt.

Adfabulatio.

Fabula indicat, amulas hæreditates heredum dolori facile finem imponere.

DE OVIBVS IMMODERATE
segetem depascentibus 87

Agricola conquirente, quod oues uniuersam segetem depopularentur: Iupiter eis precepit, ut modeste depascerent. Quæ quum preceptis

F A B U L A E. 219

ptis non obtemperarent, lupo iniunctum est, ut oues moderatè puniret. Sed pastore conquirente, totum ouium gregem a lupo occisum. Iupiter iratus uenatori imperauit, ut lupum perimeret. Quod ille impigre est executus.

Adfabulatio.

Fabula inditat, nullum immoderatum esse diturnum.

DE LEONE PARTEM PRÆDÆ a lupo petente. 88

Lupus & uulpes inita inter se societate uenarum profecti sunt: qui quum ceruum, quem ceperant, diuidere uellent, superueniens leo terram prædæ partem sibi, ut quadrupedum regi deberi

L A P R. A B S T E M I I

beri dicebat. Lupus uero negabat. Tunc excan-
descens leo, iniectis in lupum unguibus, totum
eius caput pelle nudatum rubicundum reddidit.
Vnde lupus uix minus euasit. Conuersus hinc in
uulpem leo. Tu uero quid dicis? Ego, inquit, mi
domine rex, non tertiam modo partem, sed to-
tū ceruicū tuū esse non inficior. Ecquis, inquit, leo
te ita sapiēter docuit respondere? Galerius, ait uul-
pes, ille ruber, quem socio meo lupo imposuisti.

Adfabulatio.

Fabula indicat, melius esse partem in-
terdum concedere, quam totū amittere.

DE VIRO F X O R E M N O N
cognoscente ut felix
euaderet.

89

111

F A B U L A E. 140

V Ir fatuus uxore dū futurus, audiuī a uicino
suo, illum futurum in pecoribus fortunatus
qui uxorem post nuptias primis tribus diebus
non tangeret. Vt igitur hanc felicitatem conse-
queretur (erat enim pastor ouium) nocte pri-
ma uxorem nō attigit, nihilq; magis, quā eam
consecuta est. Virgo libidine incensa, quū se
huc & illuc in lecto uolueret, neq; ullo blandi-
tīs uirum ad opus maritale posset impellere: ter-
tia nocte maritum nil tale suspicantem, & pro-
pterea alto oppressum somno, securi aggressa,
duobus ictibus percussit. Quū autem interro-
garetur, qui d eam ad tantum facinus impulsis-
set: Infelicitas mea, inquit, exisimans magnam
mulierum esse infelicitatem uiros stertere, quā
fodere debeant.

Adfabulatio.

Fabula indicat, uxores non sinendas
virgines permanere.

DE VIRO SEPE M D E-
struentem ut inutilem.

90

V Ir quidam sepi qua eius uinea conclusa
erat, ut sterili conuatiabatur, eamq; ut nul-
lius emolumenti excisam excusserat. Tunc ui-
nea aperta, & pecoribus, & hominibus facta
peruia, a cunctis depopulata est. Dominus uinea
hoc conficatus se ipsū stultitiæ accusabat, &
se m

L A V R. A B S T E M I I

sepem uix sue custodem tam imprudenter amissit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, qui res seruant, nō minus facere, quamuis ociosi videantur, q̄ qui eas suo labore congregarunt.

DE D A E M O N E M O R T E D I
uitum latante, pauperum
vero mēsto. 91

D Aemon terrarum orbem peragrās (ut eius est mos) animaduertit iuuenem quendam parentum mores letantem: unde totus exhilatus est. Sed ulterius progressus fleuit, quum aliū filium in funere patris mēstum intueretur. In interrogatus tam diuersorum affectum causas: Risus, inquit, filij ex obitu parentum, significat illos diuites esse defunctos, quorum admodum vari nostras effugiunt manus. Fletus uero paterne est signum inopie. Pauperum autem regnum celorum ut plurimum esse consuevit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nimias diuitias homines ad inferna deducere.

DE L V P O E S V R I E N T E, Q V I
indicauer bovis inciderat. 92

L Vpus senio confectus, quum amplius uenari lno posset, magna cruciabatur fame, nec aliquem

F A B V L A E. 241

quem cognatum aut amicum, qui eum cibo inuaret, poterat inuenire. Dum ergo mastus ingentem peragraret syluam, in bonis cadauer incidit, quod uix caperat leniare, quum non solum ceteri lupi, uerum etiam uulures, corni & cornices illuc se contulerunt, lupum orantes, ut se in amicitiam, & in partem praeda admitteret. Tunc secum lupus: Quem paulo ante fratres et filij negligebant, ecce alienigenae animates nunc honore prosequuntur, & amicum expetunt. Nō mihi, sed boni hunc exhibent honorem.

Adfabulatio.

Fabula indicat, pauperē cunctis odiosum esse, diuitibus uero ab omnibus honorem exhiberi.

DE V V L P E C A P T A E T R V S T I
cum, ut se dimitteret, orante. 93

V Vlpes capta à rustico, cuius quamplurimas gallinas occiderat, blandis eum uerbis orabat, ut se dimitteret, per sanctē iurans nullum ulterius damnum se illi illaturam. Cui rusticus Ignoscerem, inquit, tibi perlibenter, & te incolumem dimitterem, nisi te subdolum & seditiosum animal esse cognoscerem. A mortua nullum mihi detrimentum inferri posse cerro scio, a uina uero subdabit.

HH

Adfa-

LAVR. ABSTEMII

Adfabulatio.

Fabula indicat, perfidis & fallacibus
uiris nullam adhibendam fidem.

DE PORCOLAETO MOR-
te inimici.

94

POrci duo erant cuiusdam subulco, tam immor-
tale inter se odium, & perpetuas inimicitias
habentes, ut quotidie sese dentibus lacerarent.
Quum autem dominus unum ex eis occideret,
alter incredibili afficiebatur letitia, uidens ini-
mico suo iamiam esse moriendum. Paucis autē
post diebus, quum ipse quoq; ad necem trahere-
tur, sese afflicto abat, dicens. Heu me infelicem,
cur inimici mei cædē lætatus sum, quem tam ci-
tō eram eodem exitu secuturus?

Adfabulatio.

Fabula indicat, neminem debere ne ini-
mici quidem morte lætari, quum explo-
ratum sit cunctis esse moriendum.

DE DAEMONE VXOREM
reculante.

95

DAemon defunctæ uxore, quam admodum
morosam & difficilem habuerat, in perpe-
tuo celibatu permanere decreuerat. Ingressus au-
tem quendam hominem, ut inde exiret, nullis
adjurationibus ac minis poterat adduci. Tandē
exorcista quum omnia prius frustra tentasset,
sciens

FABVLAE. 242

sciens ullum uxore maius esse tormentum, mi-
natus est, nisi egrederetur se uxorem illi datu-
rum. Tunc Dæmon alta voce clamauit Egredior
egredior, noli me ingalibus uinculis irretire, si a-
timq; exiuit.

Adfabulatio

Fabula indicat, difficili & morosa uxo-
re nihil esse miserius.

DE MYRIBVS TINTINNA-
bulum feli suspendere
uolentibus.

96

Mures in unum conuenientes, consultabant,
quo ingenio qua ne arte felis insidias pos-
sent euitare. Tunc qui ceteros et fratre, & rerū

HH 2 usū

L A P R. A B S T E M I I

usu anteibat. Reperi, inquit, mihi, quae nos à tantis periculis incolumes conseruabit, si mihi parere uolueritis. Suspendamus collo eius tintinnabulum, cuius sonitu uenientem aduersus nos felle sentire possimus. Tunc omnes uoce consona sententiam illius ut saluberrima laudauerunt, itaque, faciendum esse dixerunt. Surgens autem quidam senior, imperato silentio: Ego quoque, inquit, istam sententiam approbo. Sed quis erit, qui collo filis tintinnabulum suspendere audeat? Quum autem omnes hanc prouinciam subterfugerent, irrita sententia fuit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, multos quæ faciendæ sunt laudare, sed qui ea facere uelint, paucos reperiri.

DE MILITE TIMENTE INCLUDI
in oppido obsidendo ob auxilia
a longe uentura.

97

Miles quidam prudens inuitatus à commilitonibus suis, ut euidam Italiae oppido, quod ad regem Gallorum defecerat, unguem eis uellet esse praefidus. Si proprius, inquit, loci dominus oppidum obsidebit, quis nobis suppeditabit auxilium? Tunc illi Rex, inquit, Gallorum. Miles tumultum quendam conscendens. O rex Gallorum, ter alia uoce clamanis. Quum autem nullum

F A B U L A E. 243

nullum sibi redderetur responsum, conuersus ad inuitantes: Nolo, inquit, illuc accedere, ubi qui mihi suppetias laurus est, auxilium implorantem non audiat. Ceteri qui illuc accesserunt à proprio oppidi domino obfessi, expugnato oppido capti & ingulati sunt.

Adfabulatio.

Fabula indicat, stultos & amentes esse, qui se periculis imprudenter obiiiciunt.

DE BOBVS SPERANTIBVS
pascere, qui ad arandum
docti sunt.

98

Bubulcus stabulum ingressus, boves letitia exultantes aspexit, interrogauit igitur eos, quanam esset causa letitiae. Cui illi, Speramus, inquit, hunc diem absque labore in letissimis pascuis nos esse ducturos. Quid uos, inquit, bubulcus, ut ita credatis, induxit? Itaque, inquit, fore somniamus. Nolite, ait bubulcus, huiusmodi somnio fidem adhibere, quod falsum esse deprehenderis. Ego enim somniani uos hodie araturos, hominum enim somnia quam brutorum ueriora esse consueuerunt.

Adfabulatio.

Fabula indicat, nihil mortalium spe esse fallacius.

H H 3 De

DE VIRO QUI SE FELICITA-

tis suæ causam, infelicitatis ue-
ro fortunam esse
dicebat.

99

Vir quidam auaritiæ deditus, quum audi-
ret, nihil me reatura esse lucrosius, diuendi-
tis paternis bonis, nauigare cepit, prosperaq;
usus fortuna, breui maximas diuitias congrega-
uit. Interrogatus autem ab amico, quomodo tam
paruo temporis curriculo tot opes coaceruasset.
Mea, inquit, industria. Sed quum non contentus
tot ac tantis, quas parauerat, diuitijs, ditior na-
uigatione fieri uellet, bis, terq; naufragio facto,
amissis opibus, ad summam inopiam reductus
est. Qui deinde interrogatus quid eum paulo an-
te tantis rerum omnium copijs affluentem ad
tantam paupertatem redigisset. Fortuna, respon-
dit. Quod Fortuna audiens, uehementer indoluit,
ingratum eum appellans, qui bonorum se cau-
sam, malorum uero uolebat esse Fortunam.

Adfabulatio.

Fabula indicat, improbe eos facere,
qui felicitatis causam suæ industriæ, ad-
uerfitatis autem fortunæ adscribunt.

De

F A B U L A E.

244

DE FOEMINA MARITVM

ob pullos nale seruatos
uerberante.

109

Foemina quædam uirilis animi, maritum
meticulosum & insulsum multis affecerat
plagis, quia unum ex pullis gallinæ, quos
abiens ei seruandos reliquerat, miluus abstulle-
rat. Quare uxore iterum absente ne quum pu-
llorum, quibus datus hærebat custos, auis inimi-
ca posset eripere, uniuerfos eodem filoligatos di-
ligentius custodiebat. Sed quum ex improviso
miluus adueniens unum unguibus rapiens nel-
let auferre, omnes pariter per inane portauit.
Infelix maritus memor ob unum pullum amif-
sum se ab uxore malè mulctatum multò gra-
uiora caput formidare. Satiùs ergo mori esse du-
xit, quam iterum uxoris iram experiri. Ficus
quasdam melle & aromatibus optimè conditas
uasculo fidei mulier prudens condiderat, ma-
rito insulso, omnis gulæ timebat monito, ne quid
inde esset, quum præsentaneum uenenum late-
ret in uasculo. Maritus mori cupiens ficus co-
medit uniuerfas, ratus eam optimam moriendi,
& uxoris iram euadendi uiam esse. Rediens mu-
lier, quum pullos omnes à miluo ereptos esse co-
gnosceret, sumpto ingenti baculo, maritum ma-
lum pullorum custodem uerberare decreuerat.

HH 4 Cui

LAVR. ABSTEMII

Cui inspiens maritus. Noli, inquit, uxor, me
iam iam moriturum uerberare. Omne enim ua-
sculi uenenum comedi, ut errati penas litem
Tunc mulier ira in risum uersa marito ignouit,
qui pro pullis male seruatis alio pacto & sa-
tisfecit.

Adfabulatio.

Fabula indicat, aduersus insipientes
nullum idoneum esse remedium.

F I N I S.

FABVLAE TRE/
DECIM EX VA-
RIIS SCRIPTORI-

bus desumptæ ad com-
munem puerorum
utilitatem.

DE VVLPE ET PARDALE.

ARDALIS uul-
pem præ se contemne-
bat, uersicolore se pel-
lem habere iactans, V ul-
pes uero ad eam uersa,
ait. Quod tibi extrin-
secus est pulchrit udi-
nis id ipsum mihi in-
trinsecus.

Adfa-

FAB. EX PARIIS SCRIPT.

Adfabulatio.

Non minus, esse egregio a natura nos
instrui ingenio, quā electa pulchritudine
DE VVLPE, ET FELF.

Vulpes selem alloquebatur, multasq; sibi iac-
tebat esse artes, huic respondit felis, se unā
tantummodo artem calere, in qua si opus esset,
omnem spem suam collocaret. Dum hec mutuo
dicerent, superuenientium canum strepitum au-
diuerunt. Felisq; repente in altissimæ arboris
summitatem se contulit, cum vulpes à canibus
circumdada comprehenditur.

Adfabulatio.

Admonet hæc fabula, conducibilis
unicum aliquando esse consilium, si ue-
rum fuerit, quā fallacias plures, inaniaq;
consilia.

DE REGE, ET SIMIIS.

Mandauerat Rex quidā Aegyptius, ut si-
miæ aliquot, quas habebat, saltatione mēdo
cererentur: ut. n. ex brutis nullum magis hominis
gerit similitudinē, ita nec eius mores aliud imi-
tatione melius exprimere potest. Vt primū igitur
saltandi artem perceperunt, egregijs indutæ
purpuris, ac personatæ saltauerunt. Quod qui-
dem mirum in modum spectatoribus inuicundum
exitit, donec ex illis lepidus quidā nūces (quas
clan-

FABVLAE. 246

claculum in sinu gestabat) in medium proiecit.
has enim cum uidissent simiæ id esse, quod an-
tea fuerant inceperunt, statimq; e saltatricibus
simiæ sunt effectæ. Quare diuisis, atq; distra-
ctis personis, necnon scissis uestibus necum cau-
sa mutuo pugnauerunt, non sine spectatorum in-
credibili uoluptate.

Adfabulatio.

Fabula significat fortunæ ornatum
hominis mores, ingeniumq; mutare non
posse.

DE ASINO ET VIATORIBVS.

Cum in incultis locis duo quidam asinū in-
uenissent, inter eos orta est dissensio, uter
nam eorum uti suum domum traduceret, hic
enim utrique à fortuna æquē uidebatur alla-
tus. Dum hac de re inter se contenderent, asinus
aufugit, neuterq; eum possidere potuit.

Adfabulatio.

Monet hæc fabula, quod quidam præ-
sentis commodi, quo ob stultitiam poti-
ri nesciunt, iacturam faciunt.

DE PISCATORIBVS.

Piscatores quidam demissis in mare retibus,
testudines detulerunt, has cum inter se diui-
sissent, neque sufficerent omnibus comedendis
Mercurium forte aduenientem ad conuiuium uoca-
runt.

FAB. EX VARIIS SCRIPT.

runt. Ille vero se nentiquam beneuolentiae causa uocari. perspicuens, sed ut eos fastidita iam esca subleuaret, abnuir, iussitq; ut testudines suas comederent, quas è mari eduxissent.

Adfabulatio.

Fabula monet, nonnullos postquam inconsiderate quippiam adorti sunt, aliorum petere auxilium, quo ad suum negotium adiungant.

DE ASINO.

Asinus quisspiam apud cumanos seruitutem aegre ferens, dissolutis uinculis, aufugit in syluam, ibiq; forte leonis exuias offendens, his induitur, & leonis gerit similitudinē, homines, & feras omnes uoce, & cauda territans, igno-

rans

FABVLAE. 247

rant enim cumani leonem. Hoc igitur pacto in omnes imperium tenuit hic asinus ea pelle indutus, cum omnes immanem leonem eū esse existimarent donec hospes quisspiam cumas uenit, qui sepius leonē, & asinum uiderat, & idcirco facile dignoscere poterat. Aurium ergo praeminentia, a'ysq; indicijis asinū esse hoc animal intellexit, cuius uerberibus casum domino restituit. Interim aut omnibus cumanis risus non mediocris concitatus est, asino cognito, quos antea, leo ab omnibus habitus timore incredibili perterruerat.

Adfabulatio.

Admonet hæc fabula, tegere haud facile esse uitia, quæ nobiscum a puericia concreuerunt.

DE SCARABEO, ET AQUILA.

Espeetus quondam ab aquila scarabeus, omnem suam curam, & cogitationem in ultione ponere cepit. Obseruauit igitur ubi nā aquila nidificasset, illucq; aduolans, eius oua simili modo humi deiecit. Aquila uero, cū sapius alijs in locis nidum struxisset, neque quicquam proficeret, ad Iouem patronum ascendit, grunnamq; suam enarrauit, is iussit ut suo in sinu collocaret oua uel istic nihil insidiarum habitura, huc accedens scarabeus, per uestis lacinias in Iouis sinu se contulit, eo minime sentiente. Iupiter uero oua agitari

FAB. EX VARIIS SCRIPT.

agitari inspiciens, neque satis considerans subito, & improviso euentu perterritus, cum sinum statim excussisset, in terram proiecit.

Ad fabulationem.

Fabula significat, neminem quantum vis pusillum despiciendum esse.

DE SIMIIS, ET PARDALIS.

Sicut in Maurisia simiae quam plurimae. Pardalis autem animal est simiis non atura inimicis simiis, quas tamen ut sua consequi non potest, in simiis enim arbores subsiliunt, tales ergo struit illis insidias. Supinam se sub ramis sternit, extensusque, cruribus mortem obire se simulat, ex qua re in arbore insidentes simiae haud medio-

cre uo
tua p
nisi
pa

RIPT.

yrus

ne

a

DESVMPTAE. 249

erupturos existimant. Aperitur tandem terra,
exiitq; mus, & quod portentosum omnes fore pu-
tant, iisdem risum incredibilem concitat.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod, non semper
promissis, quæ magnifica nobis promit-
tuntur, fidem adhibere debemus.

DE ARANEA ET PODAGRA.

A Texendo opere cum paululum quievisset ara-
nea, relaxandi animi causa commodum deam-
bulabat, huic occurrit podagra, quamvis ambi-
guis illâ passibus adiret, eius diei itinere utrunq;
confecto, non procul erant à quodam oppidulo,
ab incolis illius regionis Tyche nominato. Trigi-
aurem visam est, de conditione sua hospitem in-

II

terro? are.

FAB. EX VARIIS SCRIPT.

terrogare. Aranea non maximopere data opera, in diuitijs cuiusdam domum se contulit, ibiq; telas suas vndiq; præpandebat, extendebatq; retia, adfuerunt autem illico, qui illius opera eueriebant, trygodæmones quidam. Momentaneum erat itaq; ipsius quo etiam numcunq; se verteret ædificium, nusquam enim scopariorum oculatas scopas poterat euitare, infelix plane quæ in tanta rerum omnium copia sola egebat, atque agitabatur. Podagra vero mendicabili instar, vix tandem in pauperis cuiuspiam domunculam diuertere potuit, ibi cum decubisset, non nihil miseriarum sentiebat. Panis autem cibarius appositus est canaturienti, exiccatis vix faucibus hianti hydropoterium. Iamq; diuturno itinere defesse lectus ex ligno confectus, sine frondibus, sine gramine, sed admodum tenuibus peleis extensus est, nec ad rem pertinet narrare, quam male congruerint membris tenuibus cuticula (vt hoc vtar vocabulo) holoserice stragulo tam aspero, duriq; villi. Postq; igitur ortus est sol qui omnia videt, & audit, aranea rursus, & podagra simul conuenerunt, priorq; aranea transactæ noctis miseras, totq; locorum commutationes commemorat, nunc hero vicio vertens munditiam, nunc item scoparijs nimiam diligentiam. Podagra contra hospitij sui egestatem

DE SVMP TAE. 250

egestatem enarrat, nec ei per otium licet, aranea linidas vibices administrare, quas dura sulcra molli cuticula impresserant, consilium inuenit, Araneam deinceps in pauperum domunculas, podagram vero in diuitum aulas sese conferre oportere, pedibus in hanc vadit sententiam aranea, animis vero podagra, sed cum nox aduentaret, vrbi sese cuiuspiam appropinquant. Podagra vero institui memor, sensim se in diuitis cuiusdam domo occultauit, quam cum herus conspexisset incredibili beneuolentia, atque humanitate hospitio suscepit. Substernunturq; candidæ culcitrae, toralia perdicum pennis sub alaribus resecta. Vinum præterea dulce, nigrum, Lesbium, surrentinum silentio prætereo, nemq; ficedulas, phasianos, easq; aues quæ binis cordibus superbiunt, in summa nihil deliciarum, nihil iucunditatis non exhauriebat. Aranea vero in pauperis tugurium profecta, telas orditur vndiq; parietes inter patent, retia suspendit, atque ad circulare opus manibus, & pedibus sese adiungit, abscissa renouat, incepra absoluit, & vt breuibus expeditam, vacuo in tugurio dominatum tenebat absque insidiarum formidine, imò & scopis omnibus superior. Non multo autem post araneam adiuit podagra, deliciasq; suas, beatitudinem, & fortunas ampliter

FAB. EX VARIIS SCRIPT.

exornat. Aranea quoque dominationem suam maximis effert laudibus, edificandi, texendi, facultatem. Iucunda tandem visa est hæc utriusque sententia, quorumcumque irent, podagram diuitum aedes, Araneam pauperum casas subingredi debere.

Adfabulatio.

Fabulam hanc, tametsi ad varios usus accommodare possimus, id tamen hoc loco docebit, alium alio loco feliciorum esse, diuitumque aulas morborum esse habitationem, præterea nusquam libertatem maiorem, quam ubi diuitiarum minus possideatur.

DE ANV ET MEDICO.

Mulier quædam anus oculis laborans, medicum quandam mercede conduxit, pactione, si securaret conuentam mercedem daturam, sin autem minimè, nihil daturam. Aggressus est ergo medicus curationem, singulis vero diebus ad retulam se conferens, etque oculos vngens, cum illa eo tempore ob vntionem nullo pacto respicere posset, ipse, vas aliquod ex domo auferens, quotidie discedebat. Videbat igitur anus suppellectilem suam quotidie

DESUMPTAE. 251

die minui, adeo ut demum omnino ei liberatæ nihil relinqueretur. At medico conuentam mercedem ab ea petente, quasi purè iam vidente, testes adducente, magis certe inquit illa, nunc nihil inspicio, quanto enim oculos dolebam, multa mea in domo mea videbam, nunc vero cum me dicis videre, nihil penitus ex illis video.

Adfabulatio.

Monet hæc fabula, prauos homines ex iis, quæ agant, ignaros contra se ipsos probationem, asserre.

FINIS.

GABRIÆ GRAECI
TETRASTICHA.

DE HOMINE, ET LEONE
LAPIDEO.

IRI pedibus calcabatur
lapideus Leo.

Et quis Leo, quid robur,
inquit, intueris?

At si Leones, ait, sciissent
scalpere,

Multos vidisses esse homi-
nes lapides,

Adfabulatio.

Quod non oporteat inflari virtute.

DE LEONE DORMIENTE,
ET MVRE.

LEone dormiente, per mediam cervicem
Percurrit mus. Is autem surrexit illico.

Ridet vulpes, ac Leo respondit:

Non simco, sed interrompo iter.

Adfa-

Adfabulatio.

Quod non oporteat ne paruum qui-
dem contemptum negligere.

DE LEONE ET, APRO,
ET VULTVRIBVS.

LEo pugnam paravit aduersus aprum.
Vultures vero dein super speculabatur litæ,

Vt deuorarent statim, qui vinceretur.

Sed amicis iisdem visis, frustrati sunt spe.

Adfabulatio.

Quod nō oportet alienis malis letari.

DE CAPREA, ET LEONE
FVRENTE.

LEonem caprea vt vidit furentem,
LO fatum ferarum, ait, miserrimum.

GABRIAE

Si compos mentis intolerabilis es Leo,
Quomodo nunc furens non plena facies la-
chrymarum.

Adfabulatio.

Quod non oporteat eum, qui potesta-
tem habet, excandescere.

DE LEONE, ASINO, ET VULPE.

Leo, asinus, vulpes, ad prædam iere.
In tres partes eam cum asinus diuississet,
A leone dilaceratus est at vulpes plus
Ei tribuit edocta ab asino.

Adfabulatio.

Quod ex iis, quæ alii patiuntur, doce-
ri oporteat.

De

FABVLAE. 253
DE ASINO GESTANTE
SIMVLACRVM.

Humeris asinus gestabat simulacrum argen-
teum,

Quod unusquisq; occurrens adorabat.

Superbia vero elatus, nolens manere asinus.

Audiuit, non es tu deus, sed fers deum.

Adfabulatio.

Quod oporteat eos, qui in dignita-
tibus constituti sunt, cognoscere se esse
homines.

DE PPERO COMEDENTE
INTESTINA.

Onis puer festo die cum comedisset viscera,
Hei mihi clamabat, quod intestina essen-
do mater.

Hæc

GABRIÆ

Hæc ridendo ait, ne timeas fili,
Non enim ex tuis quicquam, sed romis ex
alienis.

Adfabulatio.

Quod oporteat aliena restituere, &
non murmurare.

DE VULPE ET RUBO.

Sepem vulpes transilire vt voluit,
Lapsa, ac rubo immixa
Percussa planta, conuicia dicebat rubo.
Increpa te ipsam, non me ille ait.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui sua tacent vitia, &
aliena reprehendunt.

De

FABVLÆ. 254

DE CVLICE, ET TAVRO.

Cullex olim in cornu tauri sedebat.
Quem dicere iussit, an se volare velit,
Audiuit quemadmodum non nouerat seden-
tem,

Itaq; neq; euolantem sentiret.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui volunt esse docti, po-
tentes ve, aut prudentes, nec sunt.

DE CERVA, ET VITE.

Cervam persequantur venatores,
Que densis in vitibus delituit.
Sed folia vitium cum comederet,
Venatoribus iure præda fuit.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui malefaciunt benefa-
ctoribus suis.

DE SERPENTE, ET AGRICOLA.

Serpentem quis pro filij interitu
Percussurus petramq; scidit, & amare vo-
lebat.

Sed ait serpens, quomodo fient conuentiones?
Quandiu tu tumbam, hunc ego lapidem ri-
deo?

Adfa-

GABRIAE

Adfabulatio.

Magnas inimicitias esse irreconciliabiles.

DE PVERO, ET SCORPIO.

Cum locustas cepisset puer quidem, scorpionem
Porrigebat manus suis aut, ne attrigeris, ait,
Nam si tingeris, suspirando ex sinu
Veras quoque locustas abicies.

Adfabulatio.

Cum malis hominibus conuersari non oportere.

DE SYE, ET MYRE.

Sus quidam murem trahebat ad sedandam esuriam,
Quos videntes fabri ferrarii, riserunt.
Murem vero adhuc viuens, ait, lachrymarum
plenus,

Ne

FABULAE. 255

Ne unum quidem potestis pascere suum?

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui suos casus negligunt, alienos vero derident.

DE ASINO ET PELLE LEONIS.

Leonia pellem humeris ferens asinus,
Lacrabat esse leo quispiam, videndo caprarios.
Sed ubi sine leonis inuentus est pelle,
Pistrinum eum memorem turbationis reddit

Adfabulatio.

Fabula significat, immeritos honores quamprimum solui.

DE HIRCO, ET VITE.

Hircum vitis allocuta est, offendis tu me
Tondendo folia, num nam non est herba?
Quamuis enim uocueris, inueniam statim
Ad mactationem tui erga deos, vinum ut
saturiat.

Adfabulatio.

Quod plerumque volens quis aliquem iniuria afficere, inuit eum.

DE VIRO, ET FELE VXORE

Vir selem uxorem in domum duxit,
Adfuit Venus in nuptiarum solemnitate,
Sponsa vero viso mure, contenta celeritat.
Eum persecuta est non mutata natura.

Adfa

G A R R I A E

Adfabulatio.

Quod id, quod a natura est, non transfueretur.

DE CAPREA REPREHENDENTE
pedum tenuitatem.

IN fonsibus suam imaginem videns caprea,
Tenuis carpebat pedes, sed gaudebat cornibus.
Cū vero leo persecutus est ipsam, eos amabat,
Cornua reprehendens, vt prædæ laqueum.

Adfabulatio.

Quod plerunq; quis iuuatur ex quibus videtur lædi.

DE VVLPE, ET VVA.

Vulpes racemum proceræ videns vitis,
In altum cleuabatur, cumq; diu laborasset,
Vt caperet, defatigata est, sed secum hæc locuta est,

Ne labora, acini vne exacerbescunt admodū.
Adfabulatio.

Ad eos, qui de necessitate voluntatem faciunt.

DE CORVO, ET VVLPE.

Casum cornus mordebat, sed vulpes decipiebat,

Si linguam haberes, esses magna Iouis auis.
Continuo vero is cum abiicit, ea aut comedit.
Habes corne omnia, mentem solam compara.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui adulationibus delectantur.

DE RANIS, ET SOLE.

OB nuptias solis letabatur ranæ.
Quedamq; ad eas ait, o miserum genus.
Nam si solos radios solis timemus,
Si genuerit filios, quis eum feret?

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui suo damno præ ignorantia gaudent.

DE GALLINA AUREVM OVVM
pariente, & auaro.

Ovum aureum Gallina semel peperit.
Quidamq; auarus deceptus animo,

Eam occidit, aurum accepturus.
Sed spes perdidit maius fortunæ donum.

Adfabulatio.

In eos qui spe lucri, in damnum ex
pusillanimitate incidunt.

DE STELLARVM SPECVLATORE,
ET VIATORE.

Stellis intentus quidam Stellarum speculator
Cadit imprudenter in puteum, sed quidam
superueniens

Viator suspiranti hæc inquit dicendo,
Animum applicando sursum ò optime, ter-
ram non vides.

Adfabulatio.

Quod pleriq; cum presentia nesciant,
futura cognoscere gloriantur.

De

Pugnabat equus cum ferocissimo apro.
Impetum vero feræ equus cum penitus non
sustineret,

Sese dedit, inuento socio
Viro ingulanda fere perito.

Adfabulatio.

Quod nonnulli ob inimicitias in serui-
tutem sese dedunt.

DE VIRO MISTICAPILLO,
& duabus amicis.

A Micæ duas habebat uir misticapillus
Ætate aîe & moribus omnino dissimileis,
Altera nigros capillos, albos altera enellebâs
Quapropter depilatus, omnibus ridiculos fuit

KK Adfa-

GABRIÆ

Adfabulatio.

Aduersus, eos qui in duas res contraria sese iniiciunt.

DE AQUILA, ET CORNICULA.

Agnus deuolans Aquila cum rapuisset,
Idem uidisset monedula, in ariste facit eadem,
Quam pastor cepit, filius autem clamabat tale quid,

Mihi monedula, aquila autem sibi est.

Adfabulatio.

Quod non oporteat imitari pſtiores.

DE CORNICULA ET CAETERIS

AVIBVS.

Alienſ pennis induta,
Gloriatur cornicula præſtare auibus.
Primum donum hirundo rapuit,
Poſt eam omnes, hinc nuda inuenta eſt.

Adfabulatio.

Quod ex collatione pulchritudo diſſoluatur.

DE AQUILA, ET SAGITTA.

Sagitta pectus aquila vulnerata eſt olim.
Dolens autem poſtea ſedebat admodum plorans
Videns autem ſagittam pennatam, ait,
Fape, penna me pennatum occidit.

Adfabulatio.

In eos, qui a ſuis mala patiuntur.

De

FABVLAÆ. 158

DE PVGNA FERRARVM AC

volucrum, & ſtruthione

Omnes inter ſe ſerps & volucres concertabāt,
Capta eſt ſtruthio Libyca, q̄ hæc decipiebat
Eſſe quidem auis, ex parte nero ſera,
Volucris caput, ſeris pedes oſtendens.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui duobus ſeruendo dominis, vtroſque decipiunt.

DE HIRVNDINE ET
PRÆTORIO.

Hirundo fixit nidulum in prætorio,
Cuius prolem lædit ſerpens.
Hæc autem dixit, o ingemiſcendā fortunam:
Vbi enim ultio eſt, ſola offenſa ſum.

Adfabulatio.

Ad eos, qui malum a bonis patiuntur.
DE TRIBVS BOBVS CONCORDIBUS, inde diſcordibus, & leone.

Concordes paſcebantur tres ſimul boves,
Quos ne ſera quidem lædebat leo.
Cum vero inimicitiarum odio, & pugna diſſenſiſſent,

Singulos deuorauit nudos ut inum.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui a ſuis diſſident, & propterea mala patiuntur.

KK 2 De

GABRIÆ
DE AGRICOLA, ET CICONIA.

Cum quibus Ciconiam cepit, quæ uehementer lugebat.

Dixit aut agricola, ut amica quidē tu mihi es
Sed laqueus, qui cepit, te cum malis tenet.

Adfabulatio.

In amicum cuiusdam, coniunctum cū
inimicis amici ipsius.

DE CANE, ET IMAGINE
ipsius in aqua.

Canis secundum flumen carnes ferens,
Cum se acclinasset, alium in aqua uidet.
Hiscens autē ut inferiores alias carnes caperet
Prinatus ē: nō est, quarum dominus erat.

Adfa-

FABVLÆ. 259

Adfabulatio.

Quod cupidus magis damno afficitur.
DE ASINO ET SALE, ET SPONGIIS

TRANSEſſendo fluuiū onus salis portabat asinus,
In quo etiam cecidit leuatus oner.
Dehinc cum itidem multum spongiarū ferret
Cecidit sponte, & infelicitè suffocatus est.

Adfabulatio.

Quod plerunque expectatio lucri in
damnum incurrit.

DE CAMELO, ET IOVE.

VRua Camelus à deo petebat cornua,
Quam derisit malo consilio.
Minuit enim ei de cætero aures, & caput,
Vt ab omni parte foret turpissima.

Adfabulatio.

Quod oporteat a Deo conuenientia
petere.

DE LUPO, ET AGNO.

UPus agno inquit, nonne dudum tu mihi
Liquam perturbasti? nuper ex uentre natus
sum,

Et quō aquam perturbarim, nescio quando,
Cena fies mihi & iure, & iniuria.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui intrepide palam in-
iurii sunt.

KK 3 De

GABRIÆ
DE VENATORE TIMIDO,
ET PASTORE.

Timidus uenator pastori cuidam ait,
Sicubi Leonis uestigium nosti, dic mihi
Tu hoc, ait, uis, ostendam, prope
Vestigium. Venator ait, non quero amplius.
Adfabulatio.

Aduersus homines audaces verbis, &
factis timidos.

DE EQVITE, ET AGRICOLA.

Petebat leparē ab agricola, ut acciperet miles,
Accepto eo manibus, rogabat, quanti?
Et equum admisit, Agricola autem ait,
Ne festina: tibi donum hoc offero.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui necessario recusant
res suas.

DE LVPO, ET ASINO.

Ex asini clauum dentibus extraxit lupo
Petens mercedem, percutitur calcibus ge-
nam.

Lupus autē inquit, quō cocus cum essem olim
Medicę opera indigne exercui?

Adfabulatio.

In eos, qui propriam artem derelin-
quunt, & aliam ingrediuntur incom-
mode.

De

FABVLAÆ. 260
DE LVPO, ET GRVÆ.

In lupi gutture os infixum erat,
Mercede autem cum extraxisset gr̃us, petebat
precium.

Saluum collum ex lupi gutture ferens,
Nullam aliam mercedē quā hoc considera.

Adfabulatio.

In eos, qui periculosum negotium ag-
grediuntur, & post conuentionem quæ-
runt mercedem.

DE TAVRO, ET HIRCO.

Expellebat taurum ex suo cubili hircus
Quē fera leo infestabatur, ait autē suspirās.
Nisi me leonis timor perterreret,
Scires quanta tauri & hirci uis sit.

Adfabulatio.

Ad eos, qui affici iniuria ferunt a pa-
nis metu maiorum.

DE FORMICA, ET CICADA.

Petebat a formica cicada cibum
Sed formica ait, quid æstate faciebas?
Quod acutē æstate caneret dixit,
Hyeme salta, inquit, ne ama cibum.

Adfabulatio.

Aduersus eos, qui in iuuentute nolunt
laborare, & propterea in senectutē men-
dicant.

KK 4 De

GABRIÆ FABVLÆ
DE SERPENTE, ET AGRICOLA.

Agricola quidam in sinu fouit serpentem
Frigoribus, ubi autem calorem sensit,
Percussit eum qui fouit, atque occidit statim.
Sic mali tractant benefactores.

DE HIRUNDINE, ET
PHILOMENA.

Procul ab agro hirundo euolauit,
Reperit autem in desertis sidentem syluis
Acute canentem Lusciniam, ea uero lugebat
Ictum immaturam excessisse è uita.
Et Hirundo, inquit, charissima salua sis,
Primum hodie te post Thraciam uideo.
Sed ueni rus & in domum hominum.
Contubernalis nobis, & chara habitabis,
Vbi agricolis, & non feris cantabis.
Cui Luscinia canora respondit,
Sine me in petris manere desertis,
Nam domus omnis, & consuetudo hominum
Memoriâ antiquarû calamitatû reaccendet.
Adfabulatio.

Fabula significat, præstare sine dolo-
re viuere in desertis, q̃ cum malis habi-
tare in ciuitatibus.

GABRIÆ FABVLARVM
FINIS.

FABVLARVM

AESOPÏ, ABSTEMII,

ET ALIORVM.

Abies, & edu- Adolescens in funere
mus fol. 117 matris Canens 194
Accipitres in Adolescens, & Hyr-
ter se inimi- do 154
ci quos placant Colum- Adolescens ex nimio
be. fo. 207 coitu infirmus. 205
Accipiter Columbâ in- Aegrotus, & Medi-
sequens 175 cus 35. 106. 155
Adolescens, & Catus Aethiops 51
95 Agnus, & Lupus 94.
Adollescens duo, & 143
Coquus 139 Ad morsus a Cane 40
Agri-

I N D E X

- Agricola, & Canes 40. quod magis, quā Ser-
99 136 pens infestetur 173
Agricola, & Ciconia Agnus, & Ancilla
100. 258 107
Agricola, & Filij eius Anus demonem accu-
32. 96. 137 sans 183
Agricola militiam, & Apiarius 54
mercaturam affectas Aper, & Rusticus
192 120
Agricola Iesus ab A- Aper, & Asinus 70.
pe. 232 220
Agricola, & Poeta Apes, & Iupiter 154
199 Apologus, & Damia
Agricola, & Pelargus Pollitiani 166
142 Apologus ex mantua-
Agricola, & Fortuna no iraductus 104
53 Apologus Petri Crini-
Alcedo 54 ti 166
Ales, & pulli eius 118 Apologus de membris
Annis fontem suum & uenter ex Plinio
comitibus lacessens 168
193 Apologus Gelij 168
Anus, et Medicus 250 Aquila 65
Anser 120 Aquila, & Cornus
Anseres, & Grues 47. 102. 124
109 Aquila, & Scabro 125
Anguilla conquisitur, Aquila praferem seae
teris

I N D E X

- teris Anibus 213 Asinus, & Equus 39.
Aquila, & Vulpes 123 108. 96. 157
Aquila, & Pica 181 Asinus, & Leo 39. 49
Aquila, & Homo 131 Asinus sylvestris 61
Aquila, & Cornicula Asinus Leonis pelle in-
72. 257 datus 62. 113. 255
Aquila filijs Cuniculi Asinus, & Cornus 62
rapiens 201 Asini cum Vulpe socie
Aquila, & Sagitta tas 62
257 Asinus, & Rana 62
Aranea, & Podagra Asini, & Iupiter 60.
249 156
Aranea, & Hyrundo Asinus, & Viculus
175 176
Arbores pulchra, & Asinus, Simia, & Tal-
deformes 177 pa 179
Arion, & Delphinus Asinus, & Scurra
170 192
Aries, & Taurus 200 Asinus egratus quem
Arundo, & Auicula Lupi uisitant 195
229 Asinus laborum finem
Arundo, & Olea 34 non inueniens 196
Asinus moriendo vi- Asinus egrato hero ser-
num effundens 229 uiens 197
Asinus, & Lupus Asinus iubicem, & Le-
158. 35 pus tabellarius 207
Asinus 107. 246. 113 Asinus, & Vulpes 62
asinus,

I N D E X

Asinus, & Porcus	186	
217	Auriga, & Rota cur-	
Asinus, & Viatores	rus fridens	202
246		
Asinus ibidem	107	B
Asinus, Sal, & Spun-		
gie	259	B ^{Os, & Innencus}
Asinus simulacrum		121
253	Bos cornua a Deo pe-	
Auarus agros nimis scu-	tens	235
stodiens	237	Boues, & Bubulcus.
Auarus poma marcen-	243	
tia comedens	236	Bubo, & aquila 215
Auarus	47	Butalis, & Vesperti-
Auarus, & inuidus		lio
118	Bubulcus	65
Auceps	145. 41. 97	Butalis
Auceps, & Merula		52
42	Bucinator, uel Tubi-	
Aues, & quadrupedes	cem	97
86		C
Aues Carabeos timen-		
tes	185	Calamus, & Oli-
Aues plures reges elige-		qua
re uolentes	193	Caluus quidam
Aucupes	145	44
Aucupes, & Frigilla		Camelus 63. 114
		Cancer, & Vulpes 57
		Cancer,

I N D E X

Cancer, & mater, &	Canes urbani uillaticu	
filius	113	in sequentes 183
Camelus, & Iupiter		Canis oues domini occi-
259		dens 200
Canis, & Lanius	35.	Canes due 35
93		Capones pingues, &
Canis, ad egnam uoca-		quidam macer 177
tus	131	Capra, & Canis 232
Canis, & Lupus	147	Carbonarius, & Lotor
Canis, & Umbra	69.	132
258. 147		Carbonarius, & Fullo
Canis, & Herus	185	38. 96
Canis, & asinus	74	Carduelis, & puer
Canis Venaticus	79	187
Canis, & Gallus	45	Capra, & Leo 252
Canis, & Quis	93	Capra reprehendens pe-
Canis inuidus, & Bos		dum tenuitatem 255
102		Cassita 47
Canis, & Leo	121	Cassor 41. 146
Canis mordax	114	Cata in faminam mis-
Canes duo	56	tata 135
Canis pluuiam timens.		Catus, & Gallus 127
217		Cata, & Venus 31
Canis filium domini oc-		Cicada, & Formica
cidens	232	121
Canis, & asinus aduer-		Cera duritie appetens
sus Lupum	213. 228	191
		Cernus,

I N D E X

Cervus, & Leo 142
Cervus 87
Cervus, & Boies 90
Cervus, & Onis 81
Cerva 43
Cerva, & vitis 49.
254
Cerva, & Leo 48
Citharedus 57
Cochlea 52
Columba, & Pica 147.
176
Cochlea petit a Ione,
ut suam domum ferre
possit 193
Clandus primum accu-
bitum occupans 233
Columba, & earum re-
ge accipiter 77
Columba 64
Coluba, & Cornix 64
Cotiarus emens pel-
lem Vrsi nondum ca-
pti 189
Cornix, & Corvus 58
Cornix, & Canis 58
Cornix, & Onis 103

Cornicula, & caetera
aves 257
Cornix, & urna 119
Corvus egrotans 148
Corvus & Lupus
248
Corvus, & Vulpes.
la 73
Corvus, & Serpens 58
Corvus, & Vulpes
147.
Cuculus, & accipiter
176
Culex, & Leo 66
Culex cibum, & hospi-
tium ab Ape petens
207
Culex, & Taurus 254
Cygnus in morte Ca-
nens comprehensus a Ci-
conia 177
Cygnus 51

D

Dæmon uxorem re-
cusans 241
Dæmon

I N D E X

Dæmon morte paupe-
rum mæstus, & diui-
tum letus. 240
Delector militum. 227
Dives. 64
Dives a fortuna petens
ne plus diuitiarum si-
bi det. 210
Dives quidam, & ser-
uus. 183
Duo adolescentes & co-
quus. 139
Duo adolescentes. 33.
93
Duo amici, & vrsus.
33. 114. 138
Duo inimici. 139
Duo Galli inter se cer-
tantes. 152
Duo equi. 166

Eques calvus. 115
Equis, & Leo. 85
Equis incultus, sed ve-
lex quem caeteram irri-
dente. 204
Equis, & asinus. 85
Equis, & ceruus. 92
Equis, & Agricola.
259
Eremita, & miles.
189
Equus, & aper. 257

F

Faber, & Canis.
144
Fælis, & murem, &
caseum comedens. 218
Ficedula, & Turdus.
221
Filius hortulani viti-
ca pinctus. 219
Filius, & pater. 44
Filius, & mater. 43
Formica, & colum-
ba. 153

Fiscopus Sacerdo-
ti ignoscens num-
mis armatos afferen-
ti. 212

Formi-

I N D E X

Formica, & cicada. Graculus 83
111.165.260 Glires quercum eruere
Ferarum, & volucrum conantes 184
pugna, 258 Gallina, & vulpes
Formica 60.105 159
Fur, & canis 78 Grammaticus, & as-
Fure, & gallus 57 nus 222
Famina & maritum
244

G

Galli inter se pug-
nantes 231
Gallus vulpinam pel-
lum fugiens 219
Galli, & perdix 37.
129
Gallus, & catas 181
Galline pullus matri
non obsequens 224
Gallus gallinaceus 67
Gallina auripara 65.
256
Gallina, & hyrum
do 63
Gallina omnium pariens
256

H

Erinaceus Pipe-
ram hospitem ej-
ciens 198
Hymnus 47
Hirundo, & alie ani-
cule 76
Hirundo, & cornix
52.76
Hirundo, & philome-
la 260
Hirundo, & praeo-
rium 258
Hircus, & vitis 255
Hædus, & lupus 57.
80.107
Homo, & Leo lapi-
deus 251

Homo

I N D E X

Homo gloriosus 38
Homo a cane morsus
138
Homo, & Apollo 38
Homo, & Satyrus 39
Homo, & Ligneus
Deus 130
Hydrius, et rana 232

I

I Gus & simia 110
Impossibilia promit-
tens 45
Insanus sapientiã ven-
dens 238
Iupiter, & pudor 60
Iupiter, & Coruus
143
Iupiter, & simia 164
Iupiter conuiuium ce-
lebrat 60.164
Iuuenis ducta vxor, 69.106
re 233
Iuuenis senis curuata
tem irridens 181
Iupiter 59

L

Leo, & capra 109
Legatus aianus.
120
Leena, & vulpes 151
Leo, & capella 119
Leo, & ceruus 226
Leonis, Lantum con-
uiuium 216
Leo, & lupus 50.239
Leo, & vulpes 234
Leo, et rana 105.149
Leo, Asinus, & Vul-
pes 150.252
Leo, & Taurus 112.
150
Leo, & Venator 119
Leo cuiusdam rustici
filiam amans 151
Leo, & Homo 160
Leo, & quidam alij
69.106
Leo, et Mus 75.190.
251
Leo senectute conse-
ctus 73.149
Leo,

L I

I N D E X

Leo, & vulpecula 91
Leo, Porcum sibi so-
cium eligens 206
Leo, Aper, & Vul-
tur 252
Leo, & Præsus 46
Lepores, & ranae 157
Lepores 60
Lepus, & testudo 161
Lepores inaniter fu-
gientes 180
Lignator quidam 155
Lepus calliditatem, et
vulpes velocitatem a
Ioue petentes 204
Lepus se vulpi præfe-
rens ob pedum veloci-
tatem 199
Lupi & oves fœdus
imiciunt 83
Lupus, & onis 60
Lupus suadens Hi-
strici, ut telæ deponat
197
Lupus onis pelle indu-
tus 199
Lupus, Piscis flumij

maris regnum affe-
ctans 202
Lupus, & agnus 68.
259.151
Lupus, & Grus 70.
260.151
Lupus, & fucula 79
Lupus, & vulpes 86.
224
Lupus, & caput pi-
ctum 82
Lupus, & asinus 269
Lupus qui se religioni
addicit 222
Lupus esuriens 240
Lupus, & vetula 66
Lupus gregem adori-
tur dum canes rixan-
tur 228
Lupus, et oves 88.224
Lustitia cantum ace-
pitri pro vita polli-
cens 106
Lupus, & canis 98
M
Malus transplan-
tata 101
Malus

I N D E X

Malus arbor ingentiâ 136
poma procreans 237
Maritus, & vxor 56
Medicus quidam 145
Membra, & ventr-
tur 89
Mercurius, & tire-
fias 55
Mercurius, & flatua
rius 55
Mercurius, & furor
59
Meiula, & miluus
230
Miles timens includi
in oppido, ob auxilia
longa ventura 242
Miluus, & accipiter
& aquila 238
Miluus agrotus 74
Monedula, & colum-
ba 59
Monedula ibid.
Mulier et gallina 31.
137.158
Mulier 51
Mulier, & medicus
136
Mulier venefica 53
Mulier, et ancilla 52
Mulier amante flens
quam pater consola-
tur 178
Mulier ignem in ma-
riti domo ferens 208
Mulier amatoris di-
scessum flens 178
Mulier, et equus 188
Mulier, & vir 237
Mulier quæ pro viro
mori se velle dicebat
194
Mulier obtrudum ver-
berata 218
Mures tintinabulum
felis suspendere volen-
tes 242
Mures, & catus 141
Mus qui cum sele ami-
citiam contrahere vo-
lebat 196
Mus liberans miluum
198
Mus, & rana 68
L L 2 Mus

I N D E X

Mus urbanus & mus Olitor, & talpa 225
rusticus 71 Olitor, & canis 49
Mus in cista natus Opilio, & Agricola
174 101
Mula quedam 144 Opilio qui lupum inter
Musca que quadrigis canes aluerat 219
insidens pulverem se Ovis pastoris conuitia
excitasse dicebat 178 tur 202
Musca 55.154 Ovis & canis 236
Musca, et formica 83 Oves immoderate sege
Mustella, & mures tem pascetes 238
103

N

Nautæ sanctorum
Nauxilium implo-
rantes 179
Natrix et lupus 112
Nuces asino, & mu-
lieri prosunt verbe-
ra 195

O

Olle due 115
Olea, & cucurbi-
ta 215

P

Partus terræ 148
Pardus, & vulpe-
cula 122
Pastor, & mare 36.
163
Pastor, & lupus 50
Partus montium 79
Pauo, & lusciniæ 103
Pastor, & oues 64
Pastor gregem aduer-
sus lupum hortans 228
Pauo, & miles 236
Pauo, et moredula 46

I N D E X

Pauo & pica 105 primas desiliens 179
Pauo, & grus 116 Piscator, & sinaris pi-
Pater filium ad vir- sciulus 128
tutes frustra hortan- Porcus post mortem
te 200 domino gratias rese-
Pater familias & ca rens 230
nis 227 Porcus letus inimici
Pauper siens ruinam morte 241
domus, ubi thesauros Porcellus & patris te
inuenit 214 stamentum 239
Pecunia potius ad ma Porcus, & equus 189
los quam ad bonos acce Prætor repetundarum
dens 215 damnatus 208
Philosophus vnicus. Psittacus admiratur,
234 cur maior honor alibi,
Pica, & cuculus 229 sibi exhibeatur quam
Philomela, & accipi- in patria 212
tre 125 Psittacus honoratus.
Piscator, & cinaris 234
34. Puer discere nolens.
Piscator, & piscicu- 235
lus 111.118 Puer oues pascens 146
Pisces 122 Puer comedens intesti-
Piscator quidam 54. na 253
133.134 Puer, & scorpio
Piscatores 146 254
Pisces a sartagine in Puer & fur 119
LL 3 Puer

INDEX

Puer, & fortuna 141
Puer quidam fur 161
Pulex 164
Pulex, & homo 165
Punica, & malus ar-
bores 163

Q

Quercus, & harun-
do 110 116
Quadrupes societa-
tem aduersus aues ci-
piscibus ineuntes 179

R

Rana & vulpes
114.153
Rana, & earum re-
rum 77
Rana & bos 83
Ranae duae 45.53
Rana regem petentes
134
Rana & sol 256
Rex, & simia 245

Rusticus & mus 182
Rusticus & hercules
120
Rusticus per omne adi
ad inrisconsultum ad-
missus 204
Rusticus, & fortu-
na 115
Rusticus, & coluber
70
Rusticus, et anguis 81
Rusticus imperans tri-
ticum absq; arisliis na-
sci 175
Rusticus amnem tran-
siturus 175
Rusticus, & inuen-
tus 119

S

Sacerdos qui quin-
que moniales prae-
gnantes fecit 212
Sacerdos qui puero tur-
dos assandos dederat
221

Sacer-

INDEX

Sacerdos, et pira 188
Satirus et viator 119
Salix, & securis 162
Satirus, & rusticus
248
Scarabeus, & aqui-
la 247
Scurra, & episcopus
187
Senex morti vocans.
135
Senex mortem diserre
volens 208
Senex puellam in vx-
ore accipiens 181
Senex inuenem poma
sibi surripientem saxi
deiciens 205
Senex a filio domo eie-
ctus duo lintea petis
235
Serpens, & agricola
259.254.260
Serpens & cancer 50
Serpens 63.223
Sernus, et asinus 230
Simia et pardalis 247

Simia & vulpes 141
Simia, & eius proles
116
Simia, et vulpecula 90
Simia, & duo eius na-
ti 121.164
Simius, & delphis 55
Singular animal &
vulpes 47
Sol, & aquilo 113
Sus & canis 49.50.
187
Stellarum speculator &
viator 256
Sus, & mus 254
Sylvia, & rusticus 89

T

Talpa, & mater
163
Taurus, & leo 117
Taurus, & caper 116
Taurus, & mus 120
Testudo & aquila 48.
113.213
Taurus, et hircus 260
LL 4 Testu-

I N D E X

Testudo, & rana	184	Vespertilio rubus &	
Thynnus, & delphinus	41. 145	mergus	46
Tigris, & vulpes	117	Vespertilio & muscel	
Tubicen, siue bucinator	34	la	61
Tubicen quidam	143	Vestis, pedicibus, &	
Turdus visio captus	236	agricola	163
		Viator quidam	159
Turdus amicitiā cum	181	Viator, & Mercurius	43
hirundine iniens	177	Viatores duo	53
Trabs, & bones tracta	61		
Trabs touum pigritiā	177	Vidua, & asinus vi-	
hentes	177	ridis	201
Trabs touum pigritiā	187	Vidua sibi operatium	
increpans	187	coiugio cupulauit	211
Tres boues concordēs,	258	& discordēs, & leo.	88
		Vipera, & lima	191
		Vir anarus sacculum	
		nummorum alloquens	209

V

Vates quidam	153	Vir qui ad Cardina-	
Vaticinator	42	lem nuper creati gra-	
Venator, & perdix	161	tulam causa accessit	
	180		
Venator timidus	259	Vir sepem destruens	
Vermis, & vulpes	65	240	

Vir

I N D E X

Vir se felicitatis suae	dienda	194	
causam, infelicitatis	Vir elisleria recusans		
vero fortuna dicens	195		
243	Vir inops & infir-		
Vir lapidatus, surre-	mas	133	
xit	123	Vir agricola	132
Vir beneficus in latro	Vir amicos experiri		
nes incidens	231	volens	203
Vir Thesaurum cum	Vir & uxores	165	
patre conscio abdens	Vir diues illiteratus,		
233	& pauper doctus	225	
Vir decrepitus arbores	Vir uxori ouum sepe		
inferens	233	perisse dicebat	220
Vir anarus moriens	Vir uxoris mentem ex		
221	periri volens	218	
Vir mitis & vicinus	Vir uxorem defunctā		
maledicus	217	deslens	211
Vipeta, & luna	88	Vir et duo amici	257
Vir pisciculos fisci-	Vir & felis uxor	255	
tans de morte patris	Vitula, & bos	140	
216	Vitula, & cerna	154	
Vir, & uxor biga-	Vpupa indigne hono-		
mi	rata	188	
Vir malignus, & de-	Vrsus, & apes	185	
mon	193	Vrsus uxori oculum	
Vir zelotypus qui u-	eruens	216	
xorem dederat custo-	Vulpes & caper siue		
	tragus		

I N D E X

Ulagus	29.126	Vulpes & felis. ibid.
Vulpes, et pardus	30.	Vulpecula, & ciconia
25.134		82
Vulpes, & leo	36.99.	Vulpecula & musfel-
126		la 91
Vulpes, & capri quod		Vulpes et aquila 100
dam	37	Vulpes, & mulieres
Vulpes sine cauda		gallinam edentes 176
127		Vulpes, & gallina
Vulpes, & ruficus		226
137		Vulpes, & canis 223.
Vulpes et rubus	128.	226
253		Vulpe Capta a gallo
Vulpes, & cocodrillus		prodita 223.241
129		Vulpes, & rina 255
Vulpes, & venatores		Vulpes, & larua 130
129		Vulpes & lupus 216
Vulpes esuriens	133	Vulpes orans foramen
Vulpes quedam	160	domus modo dilatarari,
Vulpes carnes leporis		modo contracti 214
gani laudans	203	Vultur & canes 225
Vulpes, & pardalis		Vultur & alie ans
245		109.

F I N I S.

277

V E N E T I I S,

Apud Heredum Melchiorum
Sessam.

M D L X V I I .

*Con fede del Reuerendo Padre Fra
Tomaso da Vicenza, dell'ordine de
Predicatori, Inquisitore dell'Illustrissi-
mo Dominio Venetiano.*

AL